L.

COMPENDIVM, SIVE INDEX MORALIVM CONCEPTVVM,

Ad hominum animos virtutis ſtudio, vitiorumq; odio in morum reformationem impellendos.

Ex Operis Religioſiſſimi P. F. PHILIPPI DIEZ Concionatoris egregij ſelectum, per Alphabetum digeſtum.

AVTHORE F. FRANCISCO CAMPOS
Prouinciæ Sancti Iacobi, Ordinis Minorum Concionatore.

VSVM, NECESSITATEM, VTILITATEMQVE iſtius Operis, pete ex Epiſtola ad Lectorem: ſine qua non poteris hoc frui Compendio.

Perilluſtri, & R. Admodum P. F. IOANNI SAVLIO Nobili Genuenſi Sacræ Theologiæ Lectori, & Conuentus S. Dominici de Genua Priori vigilantiſſimo.

VENETIIS, M. DC. XIX.
APVD IOANNEM SALIS.

PERILLVSTRI, ET R. ADMODVM P. F. IOANNI SAVLIO NOBILI GENVENSI,

Sacræ Theologiæ Lectori, & Conuentus Sancti Dominici de Genua Priori vigilantiſs.

Antonius Orerius S. D.

INDICEM in Opera Philippi Diez viri doctiſſimi, ac optime de ſacris litteris meriti Hiſpania ad ſe delatum; mihi attulit F. Ferdinandus à Sancta Maria ex religioſiſſima S. Annæ Familia. Ego impulſus cùm ipſius F. Ferdinandi adhortationibus; tum vtilitate, quæ ad huius lectionis ſtudioſos hinc vel maxima emanatura erat, operam dedi, vt imprimeretur. Cæterum editione abſoluta, cum præclari alicuius, ac pij viri nomine hunc inſignire de more ſtatuiſſem, tibi illum dicare volui. Primùm, quia

ea Familia natus, quæ viris pacis, belliq; artibus claris floruerit magno ei ornamento es futurus. Deinde quia exquisita quadam sacrarum Litterarum cognitione, ac pietate in Deum præditus tibi, ac tui similibus conuenire videtur. Te autem illud oro, vt quemadmodum ego tuis eximijs, ac singularibus virtutibus excitatus hoc exiguo munere te donaui; tu tamquam animi in te mei propensionis argumentum ne aspernere; meq; in tuorum numerum accipias. Vale.

Genuæ Quarto Kal. Nouembris 1596.

AVTHORIS AD TYPOGRAPHVM
Operum Fratris Philippi Diez.

QVI posthac excuderit Conciones religiosissimi Patris Fr. Philippi Diez curet numeros singulis adiunctos Concionibus similes semper esse, ijs quos huc vsque adscripsit Ioannes Ferdinandus primus earum Typographus. Nam si perpetuus is ordo numerorum seruetur, etiam vnaquaque variata pagina, nunquam libri Concionis, & numeri variatio continget, & cuilibet, & in posterum futuræ illorum operum editioni subseruiet Compendium istud; neque vsquam Lectorem citatio huius Compendij fallet.

APPROBATIO DOCTISSIMI P. F. Dominici Bañes Magistri in Sacra Theologia, ac primariæ Theologorum Cathedræ in Academia Salmanticensi præfectis.

SPECIALI commissione, & mandato Catholicę Maiestatis Senatus, expendi Compendium istud omnium conceptuum, qui per vniuersas Conciones eruditissimi P. Fratris Philippi Diez diffusi habentur, accurata opera, & solerti diligentia Fratris Francisci Campos Prædicatoris, stylo distincto, graui, & eleganti redactum. In quo nihil reperi fidei dissonum, aut lima dignum, quin potius nimis fructuosum, & vtile censeo diuini verbi Concionatoribus, in quo nimirum quàm plurima inuenire poterunt, quibus excitentur, iuuentur, & prouehantur. In quorum fidem pręsentibus subscripsi in Conuentu D. Stephani Salmanticens. pridie idus Maij. 1588.

F. Dominicus Bañes.

APPROBATIO RELIGIOSISSIMI, & Doctissimi Patris Fratris Philippi Diez Cœnobij Salmanticensis Minorum Concionatoris.

EGO Frater Philippus Diez pręsentibus litteris fidem de hoc Compendium Moralium Côceptuum ex nostris Operibus singulari methodo, accurataq; diligentia à Fratre Francisco Campos Concionatore collectum, & egregio ordine digestum omnibus verbi diuini Concionatoribus vtilissimum esse, quo ipsis præ manibus sint ea quæ in nostris Operibus ad hominum animos virtutis studio, vitiorumque odio in morum reformationem impellendos, diffusè scripsimus. Voti igitur mei compos euasisti dum hoc opus quod tibi de tua idoneitate confisus credidi, ita perfectè, exactèque elaborasti, vt facillimè iam possint Concionatores ea omnia, quæ in vniuersis nostris Operibus dispersa sunt cuilibet côcioni ad libitũ, & pro audientiũ varietate accommodare. In cuius rei testimoniũ has meę approbationis litteras manu propria subscriptas exhibui.

Frater Philippus Diez.

APPROBATIO DOCTISSIMI Patris Fratris Gasparis à Vzeda.

IVSSV Ministri huius Prouinciæ Diui Iacobi, discussi hoc Compendium Moralium Conceptuum ex vniuersis Concionibus P. Fratris Philippi Diez labore, & industria Fratris Francisci Campos Concionatoris methodo selectissima collectum. Quod quidem opus, & per quàm vtile Concionatoribus, & nulla erroris, suspectęque doctrinæ labe infectum animaduerti. Vt autem his litteris integra adhibeatur fides eas subscripsi Calendis Aprilis ab orbe Redempto. 1588.

Frater Gaspar Vzeda.

FRATER Franciſcus Aldrete Miniſter Prouinciæ Sancti Iacobi Ordinis Minorum, Fratri Franciſco Campos eiuſdem Prouinciç Concionatori ſalutem. Quod ex vniuerſis Operibus eruditiſſimi P. F. Philippi Diez morales omnes conceptus, & flores ad hominum animos virtutis ſtudio, vitiorumque odio in morum reformationem impellendos accuratè ſe legeris, & ſingulari methodo per Alphabetum digeſtas, quo omnibus (præcipuè diuini verbi Concionatoribus) præ manibus ſint Compendio ſuccinxeris non potuit non mihi applaudere. Vt ergo vniuerſi vtili hoc labore fruantur, placuit facultatem libentiſſimè præſtare vt tuum hoc Compendium obtenta prius Senatus Regij licentia, prælo mandari poſſit. Data in Salmanticenſi noſtro Cœnobio Kalendis Aprilis, ab orbe Redempto 1588.

Frater Franciſcus Aldrete. *Miniſter Prouincialis.*

EPISTOLA AVTHORIS AD LECTOREM de huius Compendij vſu & diſpoſitione.

C*VM Inſtituti noſtri ratio ſit colligere, ordinare, & diſponere, omnes ſenſus, conceptus, ac moralia, diſperſa, diffuſaque per vniuerſa Opera religioſiſſimi P. F. Philippi Diez, ſingulis ad ſuum quodque caput, & propriam ſedem redactis, vt eorum facilior eſſet vſus, hunc ordinem ſequuti ſumus.*

DE DISPOSITIONE, ORDINE, & methodo Compendij.

A*TTOLLITVR, Deducitur, & ponitur hic integer ſenſus, clarè ac præciſè, eiuſque medium, & vis plenè, ac propriè declaratur. Subiunguntur ſtatim variæ remiſſiones locorum, in quibus noſter Philippus eum ſenſum, Scripturæ Sacræ, auctoritatibus, rationum, exemplorum, memorabiliumque ſententiarum neruis exornat. Ita vt nullus conceptus hoc in Compendio referatur, cui citata loca non Scripturam, rationes, exempla, egregiaque dicta ſuggerant ac ſuppeditent. Certus ſis ergo cum videris quemque noſtri Compendij ſenſum, reperturum ex his aliquid in loco, vel locis, ad quæ refertur: quia cum conceptum obiter duntaxat ſine Scriptura, rationibus, exemplis, vel ſententijs tactum videbam, in Compendium non redigebam. Cum verò quorundam conceptuum plures remiſſiones ponuntur (quod ab Authore diuerſis in partibus tractentur, & omnes in vnum colligantur) vt diſtinguas, ac internoſcas locum vbi copioſius diſcutitur, inuenies eum hac nota inſignitum: latè, diffuſè, ex profeſſo, aut ex inſtituto.*

Vt autem certa, perpetuaque citatio foret non citò paginas, quòd pleraque earum erratæ ſint: maximè tamen quia cùm pluries hi libri P. F. Philippi, ſint excuſſi, paginarum citatio non eadem omnibus typis reſpondet. Demum verò vt Compendium iſtud etiam ſit vſui ad libros cuiuſuis folij in poſterum edendos (dummodo obſeruetur quod infra ad Typographum operum Patris Fr. Philippi aduertimus) ſicut ſubſeruit omnibus impreſſionibus horum Operum, quæ huc vſque prodierunt; vel illis etiam quæ furtim euulgatæ fuerunt in folio paruo, expenſis Sabiani Peſnot, Lugduni, anno 1586. In qua furtiua impreſſione, Dominicale, Commune Sanctorum, 3. & 4. Quadrageſimæ eiſdem numeris digeruntur, quibus typi Salmantini, nec pluribus abundant inter ſe ſe numeris. Quamuis autem Proprium Sanctorum, Aduentuale, 1. & 2. Quadrageſimæ ſingulis in Concionibus, duplici aut triplici numero ſcateat in illa furtiua impreſſione, facilè tamen reperitur locus, vlterioribus duobus aut tribus numeris perſpectis. Sic igitur liber citatur. In Aduentuali, verbi gratia, vel Dominicali, &c. deinde Concio, denique numerus, & cum numerus ſemper ſit

,vni-

vniformis in omnibus typis, perfectioni sententiarum respondens, vsque adeò certa citatio est, vt fallere nusquam possit: estque in omnibus typis perpetua, & infallibilis, vel in linea in qua numerus dirigitur, vel duobus, aut tribus lineis vlterioribus, vel citerioribus, si forsan conceptus pendet ex rationibus quæ numerum præcedunt vel succedunt.

Quoties 4. aut 5. synonyma vocabula, quæ tendunt in eundem sensum inueniuntur, in quibus ijdem ipsi conceptus cogi possent; tunc coaceruantur, & disponuntur omnes In potiori vocabulo, & in cæteris me refero ad istud potius, & communius, vbi cumulatim totum dispositum comperietur: vt ex omnibus illius vocabuli sensibus seligas, & decerpas sententiæ tuæ magis congruum: & ita omne quod singulas quasque materias respicit, collectum inuenies, non per varia loca dissipatum. Verbi gratia, tribulatio, labor, afflictio, ærumnæ, dolor, infirmitas, persequutio, contradictio, &c. vniuersa moralia, & conceptus, quæ super his capitulis ac vocabulis continentur in Operis P.F. Philippi ordinata, disposita, & collecta in verbo, Tribulatio, reperies, quod magis commune, & principale sit, in cæteris me ad illud remitto, vt scias vbi tractatus est. Rursus si quæ collecta in altero verbo sunt prodesse possunt alteri, aduertitur Lector in fine conceptuum illius vocabuli.

In materijs tum principalibus, tum copiosis, quædam diuisiones aut paragraphi discernuntur, in quibus concluditur, & ad quæ reducitur id omne, quod sub illo vocabulo continetur, ad meliorem ordinem, & faciliorem sensuum ex illo vocabulo coactorum inuentionem. Idque vtilissimum duces, si videris verbum, Amor, verbum, Iustus, verbum, Opera, verbum, Peccatum, & similia, quæ nisi paragraphis diuiderentur, laboriosum foret inuenire sensum, qui in his quæreretur, ob multitudinem, & varietatem quæ in se continent.

In omnibus virtutibus, & vitijs, atque in alijs potissimis vocabulis, ante conceptuum dispositionem, citantur remissiones definitionis illius aut vitij, aut virtutis: vt si euangelicus Concionator (qui Dominicam messem cælestis doctrinæ fluentis irrigat) è radice exordiri velit, sui tractatus definitionem proponat protinus per conceptus progrediatur.

Post vniuscuiusque virtutis, seu vitij conceptus, paragraphus ponitur continens remedia ad illud vitium fugiendum, virtutemque sectandam, & consequendam, ac conseruandam: idem etiam in verbo, Peccatum generaliter in odium peccati, atque in verbo, Virtus generaliter in virtutis studium.

Postremò seruat Compendium istud ordinem Alphabeticum tam perfectè, vt nulla in littera deficiat, vel inuertatur. Hæc studiosum Concionatorem ante huius operis initium admonenda iudicauimus, vt consilij nostri rationem quam in eo sequuti sumus plenam illi faceremus.

QVID immorer in percensendis istius Opusculi fructibus? siquidem Compendij huius vsu omnia Opera P.F. Philippi ad Quadragesimam (verbi gratia) conducunt: atque ex Quadragesimæ, & vniuersis Concionibus, Aduentum, (verbi gratia) conficies: viceque versa ad quamcunque Concionem omnia conuertere poteris. Nam si concionari velis in Quadragesima, de dilectione (exempli causa) inimicorum, legas in verbo inimicus in quo per tres paragraphos elati, dispositique sunt vniuersi conceptus dispersi circa illud argumentum in cunctis his Operis, vt ex illis deligas quem tui instituti, auditorumque ratio concinniorem tulerit. Ergo ad quamuis Concionem, imò ad quamlibet Concionis articulum, cum hoc Compendio facilè vti poteris Operibus omnibus P.F. Philippi. Quo salutaris doctrinæ semine Ecclesiarum arua fœcundes, non modo pios doctrinæ pabulo sustentando, sed impios etiam à sceleribus reuocando; nec solum currentibus calcar addendo, sed ad cursum iacentes atque dormientes exercitando: ac denique non modo viuentes in vita gratiæ, doctrinæ ministerio conseruando, sed mortuos etiam in peccato eodem ministerio ad nouam vitam traducendo.

Præterea cum apud te statuis de hoc, illoue conceptu concionari quem excogitatum, elaboratumque habes, & ad eorum ornatum; Scripturam, rationes, exempla, insignesque sententias desideras; hoc si Compendio vtaris abundè tuum studium explebis, eo namque quæsito apud Compendium conceptu, perpensisque locis in eo citatis, occurret maximus Scripturæ, rationum, exemplorum, sententiarumque delectus, mire proposito congruens, vt ex totis Operis ad tuum institutum deficiat, desideresque nihil.

Tandem si consolatoriam epistolam scribere velis, rationes, & considerationes non paucas ministrabit illa dictio, tribulatio, vnicò in paragrapho, ad solatium afflicti, persequuti, tribulati, aut infirmi. Quod si suasionibus vti contendas, generaliter, vel peculiariter, tum ad hominum animos virtutis studio, vitiorumque odio impellendos, tum in humanarum rerum contemptum, siuè ad quem ab improbo statu reuocandum, siuè ad alium in arcta sanctæ religionis septa recludendum, hoc legas Compendium, sic aptè digestum, totque auxilijs refertum, vt etiam remissionibus non euolutis optatibus tuis plenè satisfacias: atque vel ex eo experieris, quod tam ratio, quàm consideratio hic cum medio, viique sua integrè describitur: adeoque præcisè vt συλλήβδην, hoc est, vno fasce (vt aiunt) vniuersa amplexentur, ne quis possit mihi obijcere maiora me fecisse suburbia vrbibus. Et vt occurram censorum spongijs, & Aristarchorum lituris, totum hoc Compendium simile est Horatianæ Corniculæ alienis plumis circumquaque vestitæ, illudque Lucretij vsurpare possum.

Floriferis vt apes in saltibus omnia libant:
Omnia nos itidem decerpsimus aurea dicta.

Dedi namque Operam fulgentissimas margaritas, & præclarissimas gemmas longè,

longè, lateque dispersas in Concionibus pientissimi P.F. Philippi Diez in vnum colligere, & coaceruare. Forteque illud Ecclesiastici dicere possem, Aperta sunt prata, & apparuerunt herbæ virentes, & collecta sunt fœna de montibus. Indicem autem Euangeliorum totius anni non adieci: quia quod mihi consentaneum huic aut illi Euangelio videbitur, id alteri aliud agenti dissentaneum videretur. Consultius putaui ac Lectori vtilius, vt quisque pro arbitrio, quæ vtiliora instituto suo iudicaret ex hoc Indice peteret: ita enim plura sine dubio, & vtiliora inueniet, quàm si singula certis Concionibus ac certis Euangelijs adijcerentur. Accipe igitur Lector humanissimè munusculum hoc nostrum, & ea humanitate atque animo quo cætera nostri auctoris opera intueris amplectere, cum hic non tantum meos, quantum auctoris labores proprios habeas.

Quod etiã adducit Celius lib. 15.c.16. Prouerbiorum 27.d.25.

DIGNISSIMO ET COLENDISSIMO PATRI NOSTRO F. Francisco Aldrete, celeberrimæ huius Prouinciæ D. Iacobi instituti Minorum meritissimo Prouinciali Ministro, ac totius Ordinis Generali diffinitori & Patri, F. Franciscus Campos perennem fœlicitatem exoptat.

RHODII, dignissimè præsul, quos ob insignem doctrinæ laudem esse in Mineruæ tutela vetustas prodidit, hominem Saturno sacris victimis immolabant. Quod quidem Thraces, Gallos, Scythas, Romanos interdum, & plerasque gentes non modo barbaras, sed doctrina etiam atque humanitate cultas factitasse legimus. Marmorea namque vel lignea ementiti numinis simulacra (quorũ leuissimam religionis speciem illa rudis antiquitas cęlesti spoliata lumine, impurisque superstitionibus obstricta vnicè suspiciebat) humanis hostiis ad sensum aliquem humanitatis perduci, & ad imbecillitatis item suæ miserationem flecti, & commoueri posse credebant. Ideo inani Deorum cultu decepti. χύτρας ἐπιδεικνυμένοι, teterrimas illas crudelitatis cæremonias humano imbutas sanguine induxerunt, vt frequentissimè humana cæde aras ac templa cruentarent. Nos verò fabulosum leuissimi numinis cultum, quem Ethnici illi cæcitate mentis illusi, ac tetra caligine oppleti venerabantur, non deridentes solum, sed opprobriis etiam ac conuitiis lacerantes non hominem, vt Rhodij Saturno: nec præcocem nostram studiorum frugem, vt Licurgus Apollini, Minos Ioui, Zaleucus, & Vlisses Mineruæ, Numa Ægeriæ, Hippolitus Dianæ despondemus: sed illorum exemplis piè tamen adductus Compendium hoc moralium conceptuum excelso amplitudinis tuæ nomini *ἄξιε τοῦ παντός offerre decreui. Sapientes, & exercitatos agricolas imitatus, qui plantas teneras, & iniuriis temporum maximè obnoxias celsis atque amplis arboribus adiungunt, vt earum vmbra atque præsidio à ventorum flatibus, frigorum vi, calorum æstu, grandinis ac niuis impetu defendantur. Præsertim cùm huius fructus, qualiscumque sit, tibi gratiæ agendæ sint, quia te monente atque etiam iubente hunc libellum institui, deinde me quasi languentem ad illum in lucem edendum iussu atque imperio tuo adstrinxisti. Hunc igitur non tam meum quàm tuum fœtum, obseruantiæ in te meæ pignus agnosce, festinatum recor currente prælo, & impolitum, perpolias precor, limatissimamque censuram tuam huic opusculo adhibeas. Vtinam tuam in me singularem beneficentiam, qua me tibi maximè deuinxisti, æqua possem statera gratiæ rependere: nam ex eo tempore, quo mortalibus rebus nuncio remisso me primùm huic sacræ religioni addixi, diuinæque voluntati consecraui, vt pauper Christo pauperi in pauperum familia seruirem, te vnicum habui, & benignissimum parentem, & studiosissimum patronum. Interdum radiantem totius virtutis supellectilem, qua omnem posteritatem illustras immortalibus gloriæ præconiis celebrandam æternitati relinquam. Qui limpidissimo diuini eloquij pabulo Christianæ religionis seminaria diffundis, vitæ integerrimæ exemplo ad rectam probitatis semitam haud paucos reuocas, Orthodoxæ fidei, & Seraphicæ huius religionis, vitæ puritate, χρυσοῦ vt aiunt, χρυσοτέρα, exercendi tui muneris grauitate, fide, & consilio sancis ac sustines: vt vniuersi mortales tui admiratione rapti obstupescant. Age igitur, & clientis tui nominis studiosissimi, & tuarum virtutum cultoris suscipe patrocinium. Vale, & te Christus, hancque tuam Compostellæ Prouinciam, incolumen ac fœlicem tueatur.

Cœlius Rodiginus li. de Caeremoniis gētiũ. Lactātius Firmianus li. 2. de Origine erroris.

Hoc est, ollas ostētantes. Prouerbiũ est Plutarchi ĩ libello de auscultando: qđ dicitur de ijs, qui rem per se ridiculam vanam, ac sordidã ut maximam efferunt, & venerantur. Teste Erasmo in Kiliadibus.

**Idest qua uis re digno, adagium est, quo vtitur Plato in Sophista.*

Idest auro magis aurea.

COM-

COMPENDIVM
MORALIVM CONCEPTVVM
Ad formandas hominum mentes;

Inflammatis eorum animis in virtutis studium alacrius obeundum, vitiorumque odium vehementius suscitandum.

Ex operibus sapientissimi P. F. PHILIPPI DIEZ, Concionatoris incliti; ordine Alphabetico collectum

PER F. FRANCISCVM CAMPOS PROVINCIÆ S. Iacobi, Ordinis Minorum, Concionatorem.

A*bstinentia*, Vide ieiunium, vide gula.

Actiua vita, Sine contemplatiua, & cum illa, vide contemplatio, §. Contemplatiuæ vitæ, & actiuæ inter se comparatio.

Accidia, Vide pigritia, Vide ét otium.

Acceptio personarum, Vide iudex, & prælatus.

Ada peccatum, Vide litera O, verbo, originale peccatum.

ADORATIO.

ADorationis definitio in Aduent.cóc. 4.Epiphaniæ,num.6.

Deus semper in omni statu,& lege voluit humanæ fragilitati se accommodás, sub rerum corporearum specie adorari,in proprio Sáctorú,cóc.1. Eucharistiæ,nu.3.

Maxima reuerentia Deum adorare debemus in Aduent.Domin.3.post Epiphaniam,conc,1.num.17.

Deus adoratur à Christiano intellectu, & voluntate: & quomodo: in Aduent. conc. 4. Epiphaniæ. num. 6.

Duplicem adorationem Deo debemus exteriorem, & interiorem. in Aduét. conc.4. Epiph.num.13.

Vide reliqua,quæ huc spectant verbo, idololatria.

ADVLATOR.

ADulatores magis quá capitales hostes cauendi. 3.Quadragef. Sabbatho post Dom.4.num.29.

Adulatores quantum animabus officiant.2 Quadrag.Dom.1. feria 4.num.20. & 3. Quadrag. Sabbatho post Domin. 4. num. 29. Et in proprio Sanctorum. conc. 2. Ascensionis,num.17.& ibi conc.4. Petri,& Pauli, num.8.

Adulatores serui,à suis Dominis illico sunt eiiciendi. In proprio Sanctorum, conc.4. Petri,& Pauli, num.8.

Blandiri aliis est maximum crudelitatis genus. In Dominicali, Dominica 22. post Pentecost.conc.2.num.50.vbi laté.

Adulatores non sunt hilari facie recipiendi, 2. Quadrag. Dominica. 1. feria 4. num.22.

Adulatori maxima asperitate respondendum est. In Dominicali, Dominica 22. post Pentec. conc.1. num.49.

ADVENTVS CHRISTI.

ADuentum Christi qualiter praeuenire debemus. Dominica 4. Aduentus, conc.3. num.32.

Aduentus Christi cur in Ecclesia celebratur. Dominica 4. Aduentus, conc.3. num.32.

Aduentus Christi in hunc mundũ fuit vt coeli iter suaue, facile, & planũ redderet. Dominica 4. Aduent. conc. 1. num.34.

Cur Christus tam pauper, & tam humilis in hunc mundum venit, Dominica 3. Aduentus, conc.4. num.3.

Suo Aduentu omnia secum in mundum Deus attulit. In Dominicali, Dominica 9. post Pent. conc.1. num.20.

Reliqua omnia, quae huc spectant, vide in verbo, Incarnatio Christi.

ADVLTERIVM.

ADulterium etiam apud infideles, & Ethnicos grauissimum est peccatum. 2. Quadrag. Sabbatho post Dominicam 3. num. 4. 9. & 13. & in Aduent. conc. vnica Agathae, num. 7.

Adulter grauius delictum committit apud Dei tribunal, quàm adultera. Rationem, vide in communi Virginum, conc.2. num.15.

Adulteros Christianos quàm acriter Deus puniet, in communi Virginum, conc.2. num.15.

Adulterium est vitium maxime execrabile. In Aduent. conc. vnica Agathae, num.6.

Amplificabitur hic locus ex verbo, Luxuria.

Aduersitas. Vide tribulatio.

Aduocatus nullus vnquam in Sanctorum calendario repertus est. In Dominicali, Dominica 16. post Pentecost. conc. 2. num.43.

Aduocatorum, scribarum, & aliorum ministrorum iustitiae officium periculosissimum esse. In Dominicali, Dominica 16. Post Pentecost. conc.2. num. 42.

Aegritudo. Vide, tribulatio.

Affabilitas. Vide mansuetudo.

Affectiones nostrae. Vide verbo, appetitus hominis.

Ambitio, ambitiosus. Vide superbia, superbus, vide etiam vanagloria.

Ambitus dignitatum, & praelaturarum: vide praelatura, & superbia.

AMICITIA.

AMicitiae leges adductas à Spiritu sancto enumerat. 2. Quadr. feria 2. resurrect. num.4.

Amicitiae conditiones recensentur. in Dominicali, Dominica 12. post Pentecost. conc.2. num.37.

Amicitiae hieroglyphica explicantur in Dominicali, Domin. 12. post Pentec. conc.2. num.37.

Amicitia cum malis quantum obsit: cum bonis quantum prosit: vide verbo, conuersatio.

Omnes veri amici, & verae perfectissimaeque amicitiae conditiones, inter Deũ & hominem reperiri possunt. In Aduent. conc.4. Ioannis Euangelistae, num.2. vbi latissimè id ostendit. & in communi Apostolorum, conc.2. num.21. vbi latissimè.

Nequaquam decet hominem pium, amicitiam cum impio texere. In Dominicali, Domin.2. post Pascha. conc.1. nu.21.

Dona amicitiam resarciunt, & conseruant. In Aduent. Dominica 6. post Epiphaniam. conc.3. num.2.

Amicitia, vide etiam, amor. §. amor proximorum.

AMICVS.

AMicis suis fidem non seruare execrabile scelus. 2. Quadrag. feria 6. post Cineres, num.34.

Amici veri quas conditiones habere debeant. In communi Apostolorum. conc.2. num.20. vbi latissimè.

Non est amicus, qui solum sui causa est amicus. In communi Apostolorum, conc.2. num.9.

Amici huius temporis, necessitatis tem-

tempore deficere solent. Dominica 2. Aduentus, conc. 2. num. 26.

In amicis eligẽdis cautissimus esse debes. In Aduent. conc. 3. Thomæ, num. 14.

Amicis honesta petenda. 3. Quadrag. Sabbatho post Cineres, num. 26.

Amicus Dei. Vide verbo iustus.

AMOR.

AMor *Christi erga nos*. Vide, Christus.

Amor quo Christus passus est. Vide, passio Christi.

Amor rerum terrenarum. Vide bona temporalia.

Amor inimicorum. Vide inimicus.

Amor turpis. Vide luxuria.

§. AMOR DEI *erga nos*.

AMore eximio Deus suos amat. 4. Quadrag. Dominica in Passione, feria 6. num. 16.

Amor Dei erga nos quantus. 1. Quadrag. Dominica. 1. feria. 3. nu. 2. & in Aduent. conc. 4. Conceptionis B. Mariæ. num. 14. & Dominica 4. sequenti feria. 6. num. 5. & 3. Quadrag. Dominica 4. feria. 4. num. 17. & Dominica in ramis sequenti, num. 2. & in Proprio Sanctorum, conc. 2. feriæ 2. Pentecost. num. 11.

Amore donat Deus omnia, quæ nobis elargitur. in Proprio Sanctorum, fer. 2. Pentecost. conc. 1. num. 16. Et omnia Dei opera, noua, & vetera amore fiunt, & facta sunt, ibi, conc. 2. num. 2.

Amor quo Deus nos diligit omni ex parte infinitus est. in proprio Sanctorum, conc. 1. feriæ 2. Pentecost. num. 6.

Modus, quo amat nos Deus inexplicabilis est. in proprio Sanctorum, conc. 1. feriæ 2. Pentecost. num. 5.

Amor Dei potius est effectus, quàm affectus, quia ei quem amat plurima confert beneficia. in proprio Sanctorũ, conc. 2. diei Sancti Pentecost. num. 23.

In amore Dei erga nos, considera quis est, qui diligit, & quem diligit, & quomodo diligit, vide & nota. in proprio Sanctorum. conc. 1. feriæ 2. Pentecost. num. 3.

Amor hic Dei erga nos nutricis erga suum infantem amori apprimè comparatur. In dominicali, dominica 2. post Pascha, conc. 2. num. 5.

Amore tanto Deus nos diligit, vt quantum in se est semper nobiscum velit esse: & si deest, nostra culpa est, qui tanquam ingrati ab illo fugimus, in Proprio Sanctorum, conc. 2. feriæ 2. Pentecost. nu. 13.

Cùm amor Dei sit vnus, & immutabilis, cur aliqui singulariter ab ipso dilecti dicuntur. in Aduent. conc. 2. Ioannis Euangelistæ, num. 22.

Amor hic Dei, est cæterorum bonorum quibus eũ quem diligit afficit, fons. in Aduent. conc. 3. Ioannis Euangelistæ, num. 12. & in Dominicali, dominica 5. post Pascha, conc. 1. num. 2.

Deus puro nos amore amat, nulla vtilitatis mistione. in Aduent. conc. 4. Ioannis Euangelistæ, num. 4.

Amor est omnium rerum, quæ in mundo sunt fortior, cum inuincibilem vicerit. in Proprio Sanctorum, conc. 2. feriæ 2. Pentecost. num. 12.

Amor Dei erga nos, quàm immensus sit ex eis, quæ pro nobis passus est, super omnia dignoscitur: de quo vide plurima, in verbo, Passio Christi.

Deus tam immenso amore homines diligit, vt locus in quo homo non est, solitudinem vocet. in Dominicali dominica 3. post Pentecost. conc. 2. num. 22.

§. AMOR NOSTER ERGA *Deum: & de amoris huius diuini effectibus, vi & efficacia*.

AMor noster erga Deum, quas conditiones habere debet. In Communi Apost. conc. 3. num. 12. vbi latè.

Amoris diuini quanta sit vis, efficacia, fortitudo, & potestas: & quàm mirabiles effectus in his, in quibus residet, proferat. In Proprio sanctorum, conc. 2. diei sancti Pentecost. num. 11. & in Dominicali, dominica 17. post Pentecost. conc. 2. num. 47. vbi latè. & 2. Quadrag. conc. de Passione, num. 20. & 3. Quadrag. dominica Resurrect. nu. 29. & in Aduent. conc. 2. Ioannis Euangelistæ. nu. 11. vbi latissimè.

Amori & dilectioni Dei omnes, & animæ, & corporis vires, denique totus homo inseruire debent. In Dominicali, dominica 12. post Pentec.conc.1. nu.36.

Amor noster erga Deum inconstantissimus est, cum amor quo ipse nos diligit sit firmissimus.3.Quadrages.conc. in cœna,n.5.& 4.Quadrag. conc.in cœna,n.26.

Amor Dei consistit in hoc, quod posito Deo ex vna parte, & mundo ex alia, velit potius homo totum mũdum, quàm Deum amittere. In Dominicali,dominica 12.post Pentecost.conc.2.num.17. vbi optimis Sacræ Scripturæ exemplis id confirmat.

Vt Deum homo amaret, ipsum Deus creauit, illud tamen cui minus homo incumbit est id, propter quod fuit conditus.In Proprio sanctorum,conc.3.Assumptionis B.Mariæ,num.37.

Ne in amorem Dei feramur, singulæ pueriles etiam res nobis impedimento esse, lachrymandum est. In Proprio sanctorum, conc.2.diei sancti Pentec.nu.3.

In amando Deum omnem vim, omnemque animum collocemus, magis quàm in cognoscendo illum; cum maius meritum,nobis accrescat amando, quàm intelligẽdo. In Proprio sanctorum, conc. 3.Trinitatis,num.23.

Amor hic diuinus, quomodo depingendus sit. In Proprio sanctorum, conc. 2.diei sancti Pentecost.num.11.

Amoris igne corda nostra combusta, vult Deus, vt in sacrificiũ illi offeramus. In Proprio sanctorum, conc. 1. feriæ 2. Pentecost. num.2. & in Dominicali,domin.17.post Pentec.cõc.1.nu.44.vbi latè.

Nos amore concitatos Deo seruire, & non coactos vult ipse Deus. In communi vnius Mart.conc.1.num.21.vbi latè.

Qui diuini amoris sagitta vulneratus est,quiescere in creaturis nequit. In Aduent.conc.2.Ioannis Euangelistæ,nu.11.

Amor noster erga Deum,ex operibus, debet dignosci. 1.Quadrages.conc. in cœna, nu.21. & in communi Apostolorum, conc.2.num.11.

Amorem Dei, cum timore eiusdem connectere oportet. In Communi Virginum,conc.4.num.2.

Eos qui, ob amorem Dei, aliquid in hac vita reliquerunt, non solum, ipse in alia; sed in hac etiam vita, maximis muneribus afficit. In communi confess. non Pontif. Euang. ecce nos reliquimus omnia,&c.conc.4.num.19.

Quantò magis quis amat Deum,tantò magis,ab omnibus Deum amari vult. In Aduent.conc.1.Ioannis Euangelistæ,nu.8.

Deum amore, complacentiæ diligere debemus: lætantes,& cõplacentes,quòd ipse infinita illa, quæ habet bona possideat:nõ tamen amore desiderij(quo proximum diligere debemus) quia nihil ei deest,quod consequatur. In Dominicali, domin.17.post Pentecost. conc.1.nu.28.

Sicut impossibile est,vas aliquod, perfecte adimpleri; si tremẽs est,& nõ quiescit: sic impossibile est humanũ cor,amore Dei perfectè impleri,si inquietum est, & mutabile. In Dominicali,dominic.17. post Pentecost.conc. 1.num.41.

In omnibus virtutibus (saltem Cardinalibus)requiritur terminus; amor autem quantò magis, ac magis protenditur,tantò excellentior est. In Dominicali, Dominica 17. post Pentecost. conc.1. nu.45. & conc.2. num.50. Et sic sine mensura, sine modo, & sine termino Deus est diligendus. Ibidem.

In amore Dei, perseuerantiam Deus exposcit. In Dominicali, Dominica 17. post Pentecost. conc.2. num.43. sic iustorũ præcipua cura,in cõseruãdo hoc amoris igne, constituta debet esse.Ibid.nu.44.

Sicut Deus,omnia visibilia propter hominem creauit, & in ipsius amorem: ita homo, omnia sua opera, propter Deum, debet proferre & in sui tantum amorem. In Dominicali, Dominica 17. post Pentecost. conc.2. num.45.

Amor Dei, potens est, ad id met operandum, quod in homine, mors factura erat. In Dominicali, Dominica 17. post Pentecost. conc.2. num.46. & in Aduent. conc.2. Ioannis Euangelistæ, num.14.

Amor hic Dei est, veluti ignis, omnia comburens,& inflammans.Dominica 17. post Pentecost. conc.2. num.46.

Maximum fuit beneficium, in re tam facili, tanquam in manu nostra qualis amor

amor est, gloriæ consequutionem, & diuinum cultum, nobis cōstituere. 3. Quadr. Dominica 3. feria 4. num.3. & 4. Quadr. feria 6. post Cineres, num.12. & in Proprio sanctorum, conc.2. diei sancti Pentec. num.4. & ibi conc.2. feriæ 2. Pentec. num.13. & in Dominicali Dominica 19. post Pentec. conc.2. num.26.

Vnū ex certioribus signis, quod charitas Dei, alicuius animæ insit, est, fecundissimo vtilitatis proximorum desiderio, flagrare. In Proprio sanctorum, conc.2. visitationis B. Mariæ, num.21.

Amor est, quod præcipuè, à nobis Deus exposcit: quia amor, amore rependitur. In Proprio sanctorum, conc.2. feriæ 2. Pentecost. num.12.

Amoris diuini, tanta est vis, vt faciat eum, in quo residet non solum, libenter se morti offerre, verum eam efficaci studio oppetere. In Dominicali Dominica 4. post Pascha, conc.2. num.7.

Inter ea, quæ animas nostras, à peccatis tuentur, præcipuum est, amor. In Dominicali Dominica 22. post Pentecost. conc.1. num.2.

Aliqua, quæ huc spectant, vide verbo, charitas.

§. *QVOD AMOR noster erga Deum sit exiguus.*

AMorem nostrum, erga Deum, exiguum esse, colligitur; quia vix aut nunquam, Dei recordamur. in Proprio sanctorum, conc.1. diei sancti Pent. nu.9.

Et quia carentia Dei exigua nos afficit tristitia. In Proprio sanctorum, conc.1. diei sancti Pentecost. num.11.

Et quia maxima difficultate, & repugnātia quo Deus nos ducit fluimus. In Aduent. conc.2. Ioannis Euāgelistæ, num.14.

Et quia parum dolemus, cum Deus offenditur. In Aduent. conc. 1. Andreæ, num.14. & in Dominicali Dominica 4. post Pascha, conc. 2. num.12.

Et quia veri amatores Dei, omnes quascunque facile superant, difficultates, ipsos quo minus ad Deum accedant, impedientes. 1. Quadrag. feria 5. Resurrectionis, num.6. & 3. Quadrages. Dominic. Resurrectionis, num.26.

Et quia quamcunque rem quam propter Dei amorem, & seruitium facimus, maximam esse existimamus; cum Deus omnia quæ amore nostri passus est, modicum appellet. In Dominicali Domin.3. post Pascha, conc.1. num.9. vbi latissimè.

Et quia vel minima hora, qua cum ipso in oratione, vel contemplatione, sumus, annum integrum esse, existimamus: cum ipsi Deo parum esse videatur, id quod cum nobis commoratur. In Dominicali Dominica 3. post Pascha, conc.1. num.6.

Et quia vbi amoris diuini ignis est, semper omnique tempore hora est, proximo subueniendi. In Dominicali Domin.13. post Pentec. conc.1. num.19.

Et quia minores effectus diuinus amor in te efficit, quàm turpis, & inhonestus amor, in eis in quibus residet facit. 3. Quadrag. Dominica Resurrectionis, num.25.

Et quia ea tantum facere, pro eo volumus, ad quæ sub mortali peccato, tenemur non verò plura. In Aduent. conc.2. Purificat. B. Mariæ, num.11.

Et quia cum plurima propter temporalia, imò propter peccata supportemus; propter Dei autem amorem, nihil sustinere volumus. In Dominicali Dominica 6 post Pentec.1. conc. num.21.

Et quia qui verè amat, non respicit, ad inconuenientia. 3. Quadr. Dominica Resurrectionis, num.25.

§. *CIRCA ILLVD AMORIS Dei præceptum. Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde, &c.*

CONSIDERATIONES.

HOc præceptum, à beatis, in patria perfectissimè, firmissimè adimpletur, sed non tanquam præceptum, sed tanquam meritorum præmium. In Dominicali Dominica 17. post Pentecost. conc.1. num.25.

Hoc præceptum, in hac vita, nunquam vsquequaque perfectè adimplemus. In Dominicali Dominica 17. post Pentec. conc.1. num.25. & in Aduent. conc.2. Ioannis Euangelistæ, num.17. vbi latè.

In hoc precepto, cor est primum, quod à nobis Deus postulat. In Dominicali Dominica 12. post Pentec. conc. 1. nu. 28. Et licet ex aliis rebus, quæ cor non sunt: partem Deus exposcat, ex corde tamen, non partem, sed totum integrum exigit. Dominica 17. post Pentecost. conc. 1. num. 34. Nec mirum cum homo qui vilissimus terræ vermiculus est, non nisi cum toto Deo contentus sit. Dominica 17. post Pentecost. conc. 1. num. 35. vbi plura dicit grauibus referta sententiis: & conc. 2. sequenti num. 41.

In præcepto amoris Dei, ex toto corde iubemur vt omni studio, carnalia extinguere, & odio habere contendamus: & diuinum tantum amorem, amplectamur. In Dominicali Domin. 12. post Pentec. conc. 1. num. 30. vbi latè.

Si peccatum non esset, vt ipsum Deum ardentissimo amore prosequeremur, nequaquam amoris præcepto indigeremus. In Dominicali Domin. 12. post Pentec. conc. 2. num. 23.

Hoc amoris Dei præceptum, in lege Euangelica nouo, ac maiori modo adimpleti debet. In Dominicali Dominica 12. post Pent. conc. 2. num. 21. & in Aduent. conc. 1. Andreæ, num. 19.

In amoris mandato præcipitur, omnem animi virtutem, amori diuino subijcere, & hoc viriliter, & non remisse. In Dominicali Dominica 12. post Pentec. conc. 2. num. 36.

Prima lex, quam Deus homini dedit, amoris fuit. In Dominicali Domin. 12. post Pentec. conc. 2. num. 12. vbi latè.

Amoris præceptum, in lege etiam Scripturæ Deus maximè commendauit. In Dominicali Dominica 12. post Pentec. conc. 2. num. 16.

Amoris hoc præceptũ specialiter præceptum suum Deus appellat: & quare. In communi Apostolorũ, conc. 1. num. 21.

Amoris hoc præceptum singulariter probitatem, benignitatemque Dei repræsentat. In communi Apostolorum, conc. 1. num. 21.

Diligere Deum ex toto corde est, cor tuum non esse inclinatum, ad alterius rei quam ad Dei amorem. In Dominicali Dominica 17. post Pentecost. conc. 2. num. 40. vbi etiam latè explicat quid sit diligere ex tota anima, & ex tota mente.

Amoris ratio clauditur in his duobus verbis, Deum, & tuum. In Dominicali Dominica 12. post Pentec. conc. 2. nu. 25.

Deus à se ipso tantum amari potest, vt amari dignus est. In Aduent. conc. 2. Ioannis Euangelistæ, num. 18.

§. RATIONES AD *homines in amorem Dei inflammandos, & ad dilectionis Dei præceptum adimplendum commouendos.*

PRima ratio. Deũ ardentissimo amoris affectu dilige, quia Dominus tuus, & Deus tuus est. In Dominicali Dominica 12. post Pentec. conc. 2. num. 25. & Dominica 17. conc. 1. num. 43. & conc. 2. sequenti, num. 32. Et magis tuus est, quàm tuus pater, aut filius, aut vxor. In dominicali Dominic. 12. post Pentecost. conc. 2. num. 31. Et adeò tuus est, vt homo factus sit propter te: ibid. num. 32. Quàm vehementer nos in Dei amorem, hoc beneficium impellat, vide incarnatio. Et in Dominic. fer. 4. in Litaniis maioribus, conc. vna, num. 11.

2. Ratio. Quia si ad diligendum amicitiæ rationem habeas, nullius, (quam Dei) amicitiæ signa euidentiora vnquam extiterunt. In communi Apostolorum, conc. 2. num. 18. & in Aduent. conc. 4. Ioannis Euangelistæ, num. 2. latissimè & ex professo.

3. Si tamen alterius erga te amorem spectes. Deum ipsum (qui summum bonum est) te maximo amore prosequi inuenies. In dominicali Dominica 17. post Pent. conc. 2. num. 32. Hoc argumentum latè prosequimur supra §. Amor Dei erga nos: vbi plura selecta inuenies.

4. Si verò eximia bonitatis, & pulchritudinis species apud te amorem promeretur, quis vnquam immensam illam Dei pulchritudinẽ, & bonitatem valebit mente & cogitatione comprehendere? Dominica 1. Aduentus, conc. 2. num. 2. vbi latè.

5. Si verò beneficia spectas, nullius (quam Dei) beneficia maiora sunt. In

Domi-

Dominicali domin.17.post Pentec.conc.1.num.40. & in Dominicali dominica 2. post Pentec.conc.2. nu.17. & domin. 22. post Pentecost.conc.2.num.39.vbi latè.

6. Si amare eum desideras, qui tibi familiarissimus esse debet, nullus, magis tua conuersatione gaudere, quàm Deus significauit. In Aduent.conc.4. Ioannis Euangelistæ.num.10.

7. Si autem tuum amorem pretio emi vis, quis maius pro illo pretium impendit quam qui pro ipso vitam æternam pollicetur? 3.Quadr.dominica 3.feria 4. num.30.& 4. Quadr.feria 6.post Cineres, num.12.& in proprio Sanctorum,conc.2. diei sancti Pentecost.num.4. vide de hoc plura verbo, gloria.

8. Quod si tantum eum qui vehementer tuum amorem extorserit, diligere vis, nullus potentius Deo id a te extorquet, vt probat in Dominicali domin. 17. post Pentec.conc.2.num.36.

9. Si verò timore perteritus, & pœnis coactus, ad diligendum commoueris, Deus ingentes, & æternas miserias tibi, si illum non dilexeris minatur. 1. Quadr. dominica.1.feria 3.num.11.& 3.Quadragess. dominica.2 feria 5.num.31. & in Dominicali dominica 3. post Pascha, conc.1. nu.21.vide de hoc plura verbo, infernus.

10. Si etiam stimulos, ad diligendum tibi addet.cognoscere, aliquem paratum esse tibi in necessitatibus subuenire, Deus tanto desiderio nostris necessitatibus subueniendi flagrat; vt etiam non poscentibus, præbeat, & non interrogantibus obuiam exeat. In Dominicali dominica 3. post Pascha conc.2.num.14. Et in conferendis beneficiis Deus nos præuenit. 4. Quadragess. Dominica quarta feria quarta, num.23. Et semper maioribus necessitatibus occurrit. 2. Quadragess. feria 2. Resurrectionis,num.15. Et promptissimè suorum necessitatibus subuenit, in Domin. dominica 23. post Pentecost. conc. 2.num.61.

11. Si tamen eum amare desideras, qui te possit defendere, Deus diligenter amicos suos defendit.3. Quadragess. Sabbatho post Cineres,num.22.& in Aduēt. Dominica 1. post Epiphaniam. conc.2. num. 4. Adeò vt qui Deum diligit, & ei seruit neminem timere debeat. 3. Quadraget. Sabbatho post Cineres, num.28. Nec indigeat vllius armis ad se protegendum. Ibi.num.30.

12. Et quia si parentem, qui corpus tantum tibi dedit, debes diligere, quantò magis Deum, qui non solum te condidit; sed te etiam nunc conseruat. In Dominicali dominica 17. post Pentecost.conc.1. num.32. & dominica 3. Aduentus,conc.2. num.9.vbi latè.

Et ipse animam tuam creauit; & vltra hæc omnia, gratuitum etiam esse tibi dedit donum. 17. post Pentec.conc.2.nu.37.

13. Et quia amor Dei omnibus virtutibus formam præbet. Vide & nota rationem in Dominicali dominica 17. post Pentecost. conc.2. num. 48. Et sine ipso nulla ex virtutibus, simpliciter, & absolutè vera virtus est. dominica 12. post Pentecost.conc.2.num.35.

14. Quia amor Dei, & proximi est præcipuum Christiani munus. 1. Quadrages.conc.Septuagesimæ,num.24.

15. Quia amore magis, quàm alia virtute, similes Deo reddimur. 2. Quadrag. feria 6.post Cineres.num.18.

16. Quia amor est res magis in potestate nostra, quam aliæ, constituta: vide, & nota. 3.Quadrag.dominica 3. feria 4. num.30. & 4. Quadragess. feria 6. post Cineres, num.12. & in proprio Sanctorum,cōc.2.diei sancti Pentec. nu.4. Quod ergo hanc rem tam facilem, facere nolimus magna confusio nostra est. Et ob id si tristari posset Deus maxima afficeretur tristitia. In proprio Sanctorum, conc.2. diei sancti Pentecost.num.5.

17. Quia amor nos vnit Deo. In communi Virginum,conc.4.num.6.

18. Quia ad amoris præceptum adimplendum, Deus sufficientissima semper auxilia præbet. In communi Apostolorum,conc.1.num.11.

19. Quia omnia omnium virtutum præcepta diriguntur ad amorem Dei, & proximorum, tanquam in suum finem: vide & nota in communi Apostolorum, conc.3.num.9.

20. Quia amor diuinus, omnia facit

suauia,& facilia. In Proprio Sanctorum, conc.1. diei sancti Pentecost. num.16. & ibi conc.2. num.9. Et num.16. vbi latè.

21. Quia amor Dei vim, & vigorem tribuit bonis operibus, quæ in eius seruitio fiunt. In Dominicali dominica 12 post Pentecost.conc.2.num.34. Est enim amor sicut cifra Arithmeticæ, ibi num.35.

22. Quia pro nobis Deus propriũ sanguinem fudit. In Dominicali dominica.4. post Pascha, conc.2. num.5. Et animam suam posuit pro nobis. in eadem Dominica, conc.1. num.9. de quo vide plura verbo, Passio Christi.

23. Quia hanc excellentiam amor Dei inter alias virtutes habet: quod cum aliæ virtutes te hominem efficiant, hic tamen amor, Deum te reddit. In Dominicali Dominica 17. post Pent. conc.1. num.31.

24. Quia magna miseria est te affectionem, & amorem erga vineam, erga pallium,& calceum habere,& erga illum Deum qui gloriæ infinitæ,atque immensæ bonitatis est, nullam affectionem in te sentire. In Dominicali dominica 17. post Pentecost. conc.1. num.31.

25. Quia vt Deus in sui amorem nos inuitaret, ex amantissimo Redemptionis beneficio nomen ipse Deus accepit. In Dominicali dominica 17.post Pentecost. conc.2. num.35.

26. Quia sicut quibus naturalis locus est aer,& piscibus aqua: sic proprius hominis locus est Deus. In Dominicali dominica 12. post Pent.conc.20. num 28. vbi ex professo.

27. Et quia amor est res, cum qua rationalis creatura suo Creatori potest saltim similitudine quadam debitum soluere, & ei correspondere. In Proprio Sanctorum conc.1.diei sancti Pentec.num.7. & feria 2.Pentecost. conc.4.num.7. Quia amor amore rependitur. In Proprio Sanctorum, feria 2. Pentec.conc.2. num.12.

28. Quamuis plurimæ sint viæ,vt mundum fugiamus; vna tantum, amoris scilicet, est vt cœlum ingrediamur. In Aduent. conc.3. Andreæ, nu.6.

Accommodare hic possunt septuaginta,& nouem rationes, quas verbo, peccatum,§.Rationes,&c. accuratè collegimus ad deterrendos homines à vitiis, & Dei offensis,quæ etiam prodesse possunt per locum à contrario ad homines in amorem Dei impellendos.

§. DE AMORE PROXIMOrum, & de illo præcepto. *Diliges proximum sicut teipsum.*

Amor quem erga proximos habemus ex operibus debet dignosci, 1.Quadrag. conc. in Cœna, num.21. & in communi Apostolorum, conc.2. num.11.

Amare proximos debemus non tantum verbis, sed operibus: nam amor sine operibus non sufficit. In Aduent.conc.1. Andreæ, num.21. & in Proprio Sanctorum, conc.1.diei sancti Pentec. num.13. & in cõmuni Apostolorũ, conc.2. nu.11.

Principalis amor proximi est illum ad Dei seruitium adducere, & propter hoc nihil intentatum relinquere. 3. Quadrag. Dominica 3. feria 3. num.4.

Veri amatores proximi alter alterius onera,& imperfectiones portare debent. In communi Apostolorum,conc.2.nu.12. vbi ex professo.

Amor proximorum non est diuersus ab amore Dei, sed idem; cum finis in illo Deus sit. In Dominicali, dominica 12. post Pentecost. conc.1. num.31.

Amorem, & vnitatem inter vniuersas res mundi(præcipuè inter homines)Deus prætendit: & quare 2. Quadr.feria 6. post Ciner.num.2.vbi ex professo,& 3.Quadr. feria 6. Dominicæ Passionis, in num.37.

Hunc amorem fraternitatis summè inter cætera Deus cõmendauit. In Aduent. Dominica infra octauam Natiuitatis, conc.2. num.27.

Amor proximorum est signum quo in lege gratiæ oues Dei cognoscuntur. In Aduent. Dominica infra octauam Natiuitatis, conc.2. num.28.

In amore proximorum, & non in aliis virtutibus perfectio Christiana sita est. 1. Quadrag. conc. in Cœna,num.15. & 4. Quadrag. fer.6. post Cineres, num.10.

Amor proximi, & concordia cum ipsis est vna ex rebus, quæ gratiores sunt Deo, 1.Quadr.conc.in Cœna,num.12. & 2.Qua-

2.Quadrag. fer.6. post Cineres, num.2. & 3.Quadr.fer.6.Dominicę Passionis,nu.37. & in Communi Apostolorum, conc.4. num.11. & in Proprio Sanctorum,conc.1. Incarnationis, num.10.

Amare proximos,etiam inimicos semper Deus præcepit,2.Quadrag.fer.6. post Cineres, num.9.

Amor proximi est signum amoris Dei, 3.Quadrag. fer. 6. Dominicæ Passionis, num.38.

Quia homo mensurabilem habet bonitatem ideo mensuratur eius dilectio: scilicet, vt eum diligas sicut te ipsum. in Dominicali dominica 17. post Pentecost. conc.2. num.50.

Amorem proximorũ nos docuit Deus in modo,quo omnia creauit, 4. Quadrag. fer.6. post Cineres, num.17.

In amore proximorum ordo est necessario seruandus. in Dominicali dominica 12. post Pentecost. conc.1. num.40.

Ad amorem proximorum exhortatio optima in communi Apostolorũ, conc.1. num.4. vbi latissimè, & ibi conc.2.num.2. & ibi conc.4. num.10.

Ad amoris proximorum præceptum adimplendum Deus sufficientissima semper auxilia præbet. in Communi Apostolorum, conc.1. num.11.

Amoris nostri erga proximos exemplar, & regula esse debet amor Dei erga nos, in Communi Apostolorum, conc.1. num.23. & ibi, conc.2. num.4. & in Aduent. Dominica 6. post Epiphaniam, conc.3. num.2.

Sicut Christus nos dilexit,non propter nostra,sed propter nosmetipsos ita proximos diligere debemus,non propter ipsorum bona temporalia, sed propter ipsos, in Communi Apostolorum, conc.2. nu.8. vbi latè. Vix aũt reperitur qui proximum diligat, nisi quando vtilitatem ex eo ducere intendit. in Aduent.Dominica 6.post Epiphaniam, conc.2.nu.9.& in Dom. dominica 17.post Pent.cõc.2.nu.52.vbi latè.

Quantum Deo placet, vt homines sese inuicem diligant, vel ex eo colligitur quod Deus præfixit hominibus septem Decalogi præcepta erga proximum, & tria tantum erga se, in Dominicali dominica 17. post Pentecost. conc.2. num.54. vbi ex professo.

In proximi amore tota lex includitur: & quam feruenter proximos diligere debemus.in Aduent.conc.3.Andreæ,num.7.

Verus amor proximi ex amore Dei nascitur, Dominica 2. Aduent. conc.4. nu.3.

Sic amare proximos debemus, vt ipsorum necessitates non alienas, sed proprias, æstimemus, Dominica 2. Aduentus conc.4. num.2. circa hoc vide plura in verbo, Charitas.

Vt nos inuicem amore Deus coniungeret,venit in mundum, Dominica 4. Aduentus, conc.1. num.8.

Hic amor,& virtus proximorum multò magis in primitiua Ecclesia, quàm nunc erat. In Aduent. Dominic.6. post Epiphaniam, conc.3. num.3.

Amor proximorum adeo est Deo gratus, vt iniurias, quæ proximis inferuntur magis quàm quæ sibi fiunt Deũ persentire sacra Scriptura significet. In Aduent. Dominica 6. post Epiphaniam,conc.nu.4.

Impossibile est vbi superbia inanisque propria æstimatio est, verum proximorum amorem, & veram pacem esse. In Aduent. Dominica 6. post Epiphaniam, conc.3. num.6.

Ad amorem inter proximos conseruandum, oportet nos inuicem honoribus præuenire. In Aduent.Dominica 6. post Epiphaniam, conc.3. num.7.

Perfectus amor proximorum est non expectare, vt proximus ad aliquam sibi opem ferendam ardenti studio,atque importune obsecret. In Dominicali dominica 4. post Pentecost. conc.2. num.28.

Aliqua quæ ad hunc locum spectant, vide verbo, Charitas,& verbo,Misericordia, §. contra immisericordes, & crudeles ergà proximos,& verbo, inimicus, §.inimicorum dilectio.

§. *AMOR PROPRIUS.*

Amor proprius, fundamentum plurimorum scelerum est. In communi vnius mart. Euang. Amen dico vobis, conc.1. num.19. & ibi,conc.3. num.10.

Amorem proprium vincere curare debemus,

debemus. in communi vnius mart. Euangel. Amen dico vobis, conc.3. num.11.

Amor proprius est errorum causa. In Dominicali dominica 6. post Pentecost. conc.1. num.43.

Amor proprius est vnum ex maioribus malis, quæ nobis ex peccato processerunt. In Aduent. Dominica 4. post Epiphaniam, conc.1. num.2.

Amor proprius facit, vt omnia, quæ volo & diligo, propter me ipsum velim, & amem, me ipsum finem constituendo. In Aduent. Dominica 4. post Epiphan. conc.1. num.4.

Seruire Deo nolle, nisi in iis quæ tibi grata, suauia, & non difficilia sunt, ex amore proprio dimanat. In Aduent. Dominica 4. post Epiphaniam, conc.1. nu.6.

Amor proprius quamdiu rationis, & diuinæ legis terminis septus est, non est malus, sed bonus 4. Quadr. conc. Septuag. num.6.

Annæ laudes, Vide in communi sanctarum mulierum, conc.1. à num.28. vsque ad finem.

ANGELVS.

Angeli nomen quid significet 2. Quadrag. conc. Quinquag. nu.33. & in Proprio sanctorum, conc.3. incarnationis, num.10.

Angeli nos illuminant, diuino amore inflammant, atque à quàm plurimis imperfectionibus nos expurgant. In Proprio sanctorum, conc.4. dedicationis Michaelis, num.29.

Angelis Deus sæpè facultatem concedit, vt nos corporalibus afflictionibus puniant: & quare. In Proprio sanctorum, conc.3. dedicationis Michaelis, num.24.

Angelus propinquior Deo magis participat bonitatem Dei. In Proprio sanctorum, conc.1. B. Mariæ ad Niues, num.29.

Angeli plurima Redemptoris nostri mysteria vsque ad Apostolorum prædicationem ignorarunt. In Proprio sanctorum, conc.2. Inuentionis Crucis, num.4. & in Aduent. conc.2. Ioannis Euãg. nu.26.

Angeli maximè lætantur in conuersione peccatoris. In Proprio sanctorum, conc.2. Natiuitatis B. Mariæ, num.23.

Angeli magno cum labore celestem beatitudinem compararunt. In Proprio sanctorum, conc.3. dedicationis Michaelis, num.11. vbi ex professo.

Angelorum præcipua excellentia, est Dei præcepta velociter exequi, 2. Quadr. Dominica 1. feria 6. num.18.

Angeli fuerunt creati in gratia. In Proprio sanctorum, conc 3. dedicationis Michaelis, num.4.

Angeli alis depinguntur, quia ad bonum nostrum perficiendum volant. In Proprio sanctorum, conc.2. dedicationis Michaelis, num.33.

Angeli non occupant locum. In Proprio sanctorum, conc.3. dedicationis Michaelis, num.2.

Angeli in fide Incarnationis Iesu Christi creati sunt. in Proprio sanctorũ, conc.3. dedicationis Michaelis, num.5.

Angelorum peccatum quale fuerit. In Proprio sanctorum, conc.3. dedicationis Michaelis, num.8. vbi ex professo.

Pugna inter Angelos bonos, & malos: & circa quam materiam fuerit. In Proprio sanctorum, conc.3. dedicationis Michaelis, num.10.

Nunc etiam certant quotidie super animabus nostris. ibid. num.19.

Victoria Angelorum bonorum, quæ fuit. In Proprio sanctorum, conc.3. dedicationis Michaelis, num.13.

§. ANGELORVM CVSTODIA.

Angelos in nostri custodiam à Deo deputati, quàm maximum sit Dei beneficium. In Proprio sanctorũ, conc.1. dedicationis Michaelis, num.34. vbi latè.

Angeli efficacius nos custodiunt post Christi Aduentum. In Proprio sanctorum, conc.2. dedicationis Michaelis, num.28. vbi ex professo.

Tantus est in Angelis salutis nostrarum animarum zelus, vt respectu nostri contendere inter se dicantur. In Proprio Sanctorum, conc.2. dedicationis Michaelis, num.36.

Angeli custodes orationes nostras ad Deum deferunt: & quare. In Proprio Sanctorum,

ctorum, conc.2. dedicationis Michaelis, num.31.

Angeli, quàm in promptu sint ministerio seruorum Dei. in Proprio Sanctorum, conc.2. dedic. Michaelis, num.30. & 32. Et quàm diligenter in principio, medio, & fine nostrorum operum, & totius vitæ nos iuuant. Ibid. num.33.

Sicut singuli homines singulos habent Angelos in custodiam: ita singulos etiam habent diabolos aduersarios ad virtutis exercitationem. In Proprio Sanctorum, conc.3. dedic. Michaelis. num.29.

Angeli sæpè nos à magnis periculis non eripiunt, quia sumus maximi peccatores: vultque Deus, vt hac ratione purificemur. In Proprio Sanctorum, conc.2. dedic. Michaelis, num.32.

Angelus animæ, cuius custos est bonum nimis zelat. In Proprio Sanctorum, conc.4. dedic. Michaelis, num.32.

ANIMA.

Anima de Deo, tantum, & non de rebus temporalibus curet. 3. Quadr. Dominica in Passione, feria 4. num.39.

Anima nostra, est Helena, pro qua Deus, & dæmon, Cœlum, & Infernum totis viribus digladiantur, & pugnant. 4. Quadrag. Dom.3. num.2. & 10.

Anima Deo, & non diuitiis, nec gloria humana, nec voluptatibus aliis huius seculi satiatur. 1. Quadrag. Dominica 3. feria 6. num.23. & in Aduent. conc.4. Ioannis Euangelistæ, num.26. & 1. Quadrag. Dominica in Passione, feria 2. num.18. & 2. Quadrag. Dominica 3. feria 6. num.33. & in communi Sanctarũ mulierũ, conc.1. num.2. vsque ad 10. & ibid. conc.2. num.6. & ibi conc.4. n.1.2. & in Proprio Sanctorum, conc.4. visitationis B. Mariæ, num.21.

Animæ quàm parua cura habeatur, & quàm maxima aliarum rerum temporalium etiam minutissimarum, 2. Quadrag. Dominica 3. feria 4. num.2.

Anima, lethali culpa sauciata quàm deformis sit, vide in verbo peccatum vbi plurima, quæ huc spectant inuenies.

Animarum curam habere quàm graue sit pondus. 1. Quadrag. Dominica 2. Feria 4. num.14. de quo vide plura in verbo Prælatus, & prælatura.

Anima Christi, Vide Christus.

Inter animam & corpus nostrum continuum est, & erit bellum. In proprio Sanctorum, conc.4. assumpt onis B. Mariæ, num.20. vbi optimè.

Animarum tanta dignitas est, vt vnaquæque illarum ab ortu Natiuitatis habeat Angelum in sui custodiam deputatum. In Proprio Sanctorum, conc.1. dedic. Michaelis, num.34.

Et omnes Hierarchiæ salutem animarum nostrarum curent. 1. Quadrag. Dominica 3. num.8. ipse tamen nomo est, qui eam paruipendit. ibidem.

Anima iusti: vel anima quæ est in gratia, quàm illustris, &c. sit, vide iustus, §. iustorum excellentiæ, & dignitates, vide etiam verbo, gratia.

Ne animam peccato inficias, & conspurces, vide rationes ex omnibus Authoris operibus in verbo peccatum à nobis collectas.

Nil præter Deum animæ vacua implere potest, vide & nota, Dominica 3. Aduentus, conc.3. num.10.

Animæ dignitatem nulla creatura naturaliter potest cognoscere. Dominica 3. Aduentus, conc.3. num.10.

Deus tantum in animam illabi potest non Angelus, nec dæmon. In communi Virginum, conc.4. num.6. & 2. Quadrag. Dominica 3. num.9. & in Proprio Sanctorum, conc.3. feriæ 2. Pentecost. num.14.

Animam nostram quantum Deus æstimet, & amet. In Aduent. conc.1. Thomæ, num.21.

Animæ pericula super omnia timenda. In Aduent. conc.3. Thomæ, num.3.

Cum animam nostram alteri quã Deo damus, non solum iniusti, sed etiam proditores sumus. In Dominicali Dom.5. post Pentecost. conc.2. num.12.

Animam, rem ita pretiosam, vili quodam pretio mutare maxima commiserattione dignum est, in Dominicali dominica 5. post Pentecost. conc.2. num.14.

Si animam vili pretio vendidisti, scito quod quam diu in hac vita es, pessimam illam venditionem dissoluere potes, in Domi-

Dominicali dominic. 5. post Pentecost. conc.2.num.17.

Anima nostra est viuum Dei templũ. In Dominicali dominic. 9. post Pentecost.conc.2.num.32.& 38.

§. ANIMÆ SALVS.

Animæ salus plurimi facienda, si quidem tanti Deo stetit. In Dominicali dominic.2.post Pasch. conc.2. num.23 Et quia pluris æstimauit Christus animã tuam, quàm sanguinem suum, quãdoquidem illum pro ea abundãtissimè effudit. Ibidem. Et quia vna ex præcipuis Dei intentionibus est animarum nostrarum saluti vigilare, & illam custodire. 1.Quadrag. Dominica 3. num.2. Et quia instantissimè diabolus illam expugnare contendit. Ibidem, num.8. cum hoc tamen multi sunt, qui maiorem iumentorum suorum, quàm animarum suarum curam gerunt. In Dominicali, dominica 16. post Pentecost.conc.2.num.35.

Pro animæ salute eam tantum diligentiam, quam pro rebus temporalibus adhibetis Deus exposcit, in communi Sanctarum mulierum, conc.3. num.19. & in Aduent. dominica 1. Aduentus, conc.3. num.17.

Hanc animæ salutis diligentiam operatur Spiritus Sanctus in anima inhabitans.3.Quadrag.dominica 4.feria 4.n.29.

Qui salutis suæ animæ hanc habet diligentiam: vnum ex maximis signis, quod Deus in ipso habitat, obtinet.3.Quadrag. Dominica 4.feria 4.num.29.

Ad animæ saluti pertinentia diligenter, vt oportet tractanda, obsurdescere mundo debemus. 3. Quadrag. dominica 4.feria 4.num.28.

Quæ ad animæ nostræ salutem spectãt non differenda: sed protinus summa diligentia, & sollicitudine tractanda sunt.3. Quadrages. dominica 4. feria 4. num.25. & dominica Passionis sequenti feria 5. num.3.

Animæ salutem reliquit Deus in nostra voluntate. 1.Quadrages. Dominica 1. feria 6.num.14.

Animarum nostrarum salus per excellentiam dicitur Dei opus.3. Quadr. Dominica 4.feria 4.num.17.

Circa animæ salutem quàm maximam curam, & diligentiam adhibeant iusti. 1. Quadrages. dominica. 3. feria 4.num.4. & 2. Quadrages. dominica 4. feria 4.nu.32.& in Aduent.conc.4.Epiphaniæ, num.18.

Contra eos, qui animæ saluti spectantia pigrè tractant, vide pigritia.

Nostræ salutis punctus consistit in hoc quod ad voluntatem, & beneplacitum Dei continuo incedamus, & ab eos nos gubernari permittamus. In Dominicali dominica 4.post Pentecost.conc.2. num. 17.& 25.

Animæ salutem parum æstimamus, quia tantum cum ipsius dispendio à corporalibus laboribus liberari cupimus. In Dominicali dominica. 8. post Pentecost, conc.2.num.25.

D. Antonij laudes. In communi Doctorum, conc.4. per totam concionem.

ANTICHRISTVS.

Antichristus Babyloniæ nasceretur, ex tribu Dan. in dominic. dominica 24. post Pentecost.conc.2.num.3.

Tribulatio Ecclesiæ Antichristi tempore durabit tribus annis, & dimidio. in Dominicali dominica 24. post Pentecost. conc.2.num.27.

Antichristus miraculis coruscabit. In Dominicali dominica. 24. post Pentec. conc.2.num.4.

Antichristus erit ditissimus. In Dominicali dominica 24.post Pentecost.conc. 2.num.8.

Antichristi tẽpore Iudæi ad Christianam fidem conuertentur. In Dominic. dominic.24.post Pentec.conc.2. num.12.

Cur Deus permittet maximam illam, in Ecclesia Dei, tẽpore Antichristi, perturbationem. in Dominicali, dominica 24.post Pentecost.conc.2.num.16.

Apostasia, à religione, vide religio: à fide, vide, fides, & hæresis.

APOSTOLVS.

Cum vniuersum orbem ad suam obedientiam redigere Apostolorũ ministerio

nisterio Christus voluerit in Apostolatum rudes, & priuatos piscatores elegit: vt admirabilem suam potentiam, & infinitam sapientiam magis ostenderit: & humanam superbiam euerteret. In Aduentuali, conc.4. Andreæ, num.6. vbi latissimè, & Dominica 2. Aduentus, conc.1. num.33. & in Aduent, conc.1. Thomæ, num.4. & conc.2. Thomæ, num.3. & ibi. conc.2. Ioannis Euangelistæ, num.29. & in Proprio Sanctorum, conc.1. Philippi, & Iacobi, num.30. & in Aduent. Dominic.6. post Epiphaniam, conc.2. num.14. & conc.3. num.18. & in Dominicali, dominica infra octauam Ascensionis, conc.2. num.16. & num.22.

Apostolorum admirabilis authoritas eis à Christo concessa ostenditur. in Dominicali, dominica in Albis, conc.3. nu.5.

Apostolorum prædicationis efficacia quàm magna fuerit, & quod descensui Spiritus sancti sit tribuenda. in Proprio Sanctorum, feria 3. Pentecost. conc.2. num.11. vbi latè.

Apostolus, & Apostolicum munus, vide concionator, & concio.

APPETITVS, PASSIONES, & affectiones hominis.

Appetitus & affectio quid, 2. Quadr. Sabbath. post Dom.3. num.4.

Vna ex præcipuis sanctorum exercitationibus fuit humanis appetitibus, non solum illicitis, verum, & licitis resistere. In communi vnius mart. Euang. si quis vult venire, &c. conc.2. num.12. & in communi vnius mart. conc.2. num.10.

Vt Spiritus sanctus nobis inhabitet, appetitibus nostris nos exuere debemus. In communi confes. non Pont. Euang. ecce nos reliquimus, &c. conc.4. num.13.

Passiones nostras, & prauas affectiones ab animis nostris euellere diligentissime curandum est, 3. Quadr. Dominica 4. feria 3. num.26.

Passiones prauæ nos excæcant, & cæcutire faciunt, 3. Quadrag. Dominica 4. fer.3. num.20. & in Dominicali, Dominica 3. post Pascha, conc.3. num.6.

Quando te passionum tuarum impetu ferri Deus sinit grauissimum sumit de te supplicium, 3. Quadrag. Dominica 4. feria 3. num.31.

Passiones nostræ rationis fræno, & pœnitentiæ stimulo sunt frenandæ, in communi vnius marty. Euang. si quis vult venire post me, &c. conc.3. num.15.

Passiones carnis nos abnegasse, quando, & quo signo cognoscemus. In communi vnius mart. Euang. si quis vult venire post me, &c. conc.3. nu.18. vbi latè.

Si Angelis in cœlo similes esse cupimus totis viribus contendamus à carnis passionibus nimimè gubernari. In Dominicali, Dominica 17. post Pentecost. conc.1. num.14.

Animi affectus sæpissimè nobis sunt impedimento, ne verum iudicare possimus. Dominica 2. Aduētus, conc.1. nu.23.

Sensualitas semper repugnat, & occasiones quærit ne Deo obtemperemus, 1. Quadrag. Dominica 4. feria 6. num.19.

Hisce sensualitatis motibus, & appetitibus resistere, quàm sit difficile, 3. Quadr. Sabbatho post Domin.2. num.8.

Voluntas propria abneganda, vt cum Christo glorificemur. In communi vnius mart. Euang. Amen dico vobis, conc.3. nnm.16.

Voluntas propria renūcianda est prius quàm quis se Deo in sacrificium offerat. In comm. vnius mart. Euang. Amen dico vobis, conc.3. num.19.

Qui appetituum, & passionum suarum viam sequitur, Christum sequi non potest. In Aduent. conc.2. Ioannis Euangelistæ, num.4.

Homo non est, qui non ratione, sed passione ducitur. In Aduent. conc.2. Purificationis Beatæ Mariæ, num.18.

Cum appetitus nostros compescimus, debitum quod nobis debemus persoluimus. In Dominicali, dominica 22. post Pentecost. conc.2. num.32.

Amplificabitur hic locus ex verbo caro, §. carnis rebellio. & §. carnis mortificatio.

Arbitrium hominis, vide liberum arbitrium.

Arrogantia, vide, superbia.

ASCENSIO CHRISTI.

ASscensionem suam in cœlum, Christus peregrinationem appellat: quia ab hominibus recedebat, in quorum emolumentum venerat. Vide & nota in communi confess. pontif. Euang. homo quidam peregrè, &c. conc. 2. num. 4.

Ascensionis Christi in cœlum vberes fructus, & maximæ, quæ inde nobis proueniunt vtilitates. Vide in Proprio sanctorum, conc. 2. Ascensionis à nu. 2. vsque ad 21. & præcipuè, nu. 9. vbi latè, & conc. 3. sequenti num. 26.

Ascensionis mysterium admirabile. In Proprio sanct. conc. 2. Ascens. num. 14.

Ascensio Christi quanta cęlestium spirituum lætitia, & iubilo fuit celebrata. In Proprio sanctorum, conc. 2. Ascensionis, num. 29.

Ascensio Christi in cœlum quibus, & quàm stupendis miraculis fuit illustrata. In Proprio sanctorum, conc. 3. Ascensionis, num. 25.

Ascensio Christi firmat nostram spem: quia si huius diuini capitis membra viua sumus, tandem cum ipso copulabimur. In Proprio sanctorum, conc. 3. Ascens. nu. 38.

Ascensionis triumphus gloriosus consideratur. in Proprio sanctorum, conc. 4. Ascensionis, num. 17. vbi latè.

Assentator, vide adulator.

Attentio in oratione, vel concione, vide oratio, vel concio.

AVARITIA.

AVaritia plurimorum malorum fons, & ostium est. 4. Quadrag. Dominica 2. feria 6. num. 26. & in communi confess. non pontif. Euang. ecce nos reliquimus, &c. conc. 1. num. 24. & in Proprio sanctorum, conc. 1. Matthæi, num. 5. & in Aduent. conc. 2. Purificationis B. Mariæ. num. 15. & in Dominicali, Dominica 14. post Pentecost. conc. 2. num. 1. & 10.

Auaritia iustitiæ ministros peruertit, & sic rempublicam perdit. 2. Quadrag. Dominica 1. feria 1. num. 27.

Auaritia cogit homines plurima mala facere, 1. Quadragef. Dominica 4. feria 2. num. 6. & 4. Quadragef. Dominica in Passione, feria 6. num. 9.

Auaritia in Ecclesiasticis summè execrabilis est. 3. Quadragef. dominica in Passione, feria 6. num. 18. & in Dominicali, domin. 8. post Pent. conc. 1. num. 8.

Auaritia vt in plurimum cum superbia est coniuncta. In communi confess. non pontif. Euang. ecce nos reliquimus omnia, &c. conc. 1. num. 24.

Auaritia efficit homines tyrannos, ac crudeles. In Proprio sanctorum, conc. 1. Matthæi, num. 7.

Auaritia est morbus ferè incurabilis: quia tempore & ætate, quibus alia vitia frenantur, hoc crescit. In Proprio Sanctorum, conc. 1. Matthæi, num. 9. Et quia laboribus, & ærumnis, quæ alia vitia mederi solent, auaritia crementum suscipit. Ibid. num. 10. & in Dominicali, dominica 8. post Pentec. conc. 1. num. 4.

Auaritiæ vitio sanctis considerationibus mederi possumus: & quibus. In Proprio sanctorum, conc. 1. Matthæi, num. 11.

Quàm difficulter cor auaritia oppressum curetur. In Dominicali dominica 16. post Pentec. conc. 2. num. 38.

Auaritiæ morbus omnes cuiusque status, & conditionis inuasit. In Dominicali dominica 16. post Pentec. conc. 2. nu. 40.

Auaritia hominē maximè inquietum reddit. In Dominicali dominica 8. post Pentec. conc. 1. num. 5.

Amplificabitur hic locus ex verbo diuitiæ, bona temporalia, & eleemosyna.

AVARVS.

AVari miseria, & vilis seruitus consideratur, & detegitur. In communi conf. pontif. Euang. Homo quidam peregrè, &c. conc. 2. num. 9. & in Communi Sanctarum mulierum, conc. 2. num. 5. & in Proprio Sanctorum. conc. 2. S. Matthiæ, num. 12. & ibi. conc. 2. Trinitatis, nu. 7. & in Dominicali dominica 14. post Pentecost. conc. 1. nu. 38. & conc. 2. num. 19.

In auaros comminationes Dei stupendæ. 1. Quadragef. Dominica 4. num. 22. & in Proprio sanctorum, conc. 1. Matthæi, num. 7.

Auari

AVXILIVM DIVINVM.

B.

BAPTISMVS.

BEATITVDO.

Bea-

Beatitudinem in virtutum exercitatione & vitiorum contemptu sapientissimi illi Philosophi collocarunt. In communi plurimorum martyrum. Euang. Descendens Iesus de monte, &c. conc.2. num.17. & conc.1. num.16.

Dei fruitio non parit tœdium: imò potius excitat appetitum, 2. Quadrag. Dominica Passionis, feria 5. num.30.

Beatitudo vide etiam in verbo, gloria.

BEATVS.

Beatorum felicitas, dignitas, deliciæ, & inenarrabilis gloria, & pulchritudo consideratur. In communi confess. non pontif. Euang. sint lumbi vestri, &c. conc.1. nu.1. vsque ad 20. vbi latissimè, & conc.2. sequenti, nu.14. & conc.3. sequenti, nu.23. & in Proprio Sanctorum, conc.2. Philippi, & Iacobi, num.19. & in Dominicali, dominica 2. post Pentecost. conc.2. nu.8. vbi latissimè, & ex professo. & Dominic.19. conc.2. num.3. vbi latè.

Inter Beatos, & Deum; quanta sit animorum vniformitas. In Proprio Sanctorum, conc.4. Ascensionis, num.19.

Beati suis quisque gloriç gradibus gaudent. In Proprio Sanctorum, conc.2. Philippi, & Iacobi, num. 19.

Ideo nullus ex beatis alterius gloriam inuidet. In Dominicali, dominica 2. post Pentecost. conc.1. num.9.

Iusti, etiam dum hac vita perfruuntur beati sunt. In communi plurimorum mart. Euang. descendens Iesus de monte, &c. conc.2. num.14.

Beati magnam de nobis curam habent. In Dominicali, dominica 20. post Pentecost. conc.2. num.6.

Beati huius sæculi, potius maledicti vocari possunt. In communi plurimorum mart. Euang. descendens Iesus de monte, conc.2. num.18.

BELLVM.

Bellorum victoria Dei est donum: quod ipse cui vult concedit. in communi plurimorum mart. Euang. si audieritis prælia, &c. conc.1. numero 13.

Bellis & ciuitatum euersionibus, quotidie affligimur propter peccata nostra, 3. Quadrag. Dominica 4. feria 2. num.28. vbi latè, & feria 4. sequenti, num.7. & feria 6. sequenti, num.12. & in Dominicali, dominica 9. post Pentec. conc.1. num.3. vbi ex professo, & ibi, num.39.

Ad victoriam in bellis reportandam, præcipua arma sunt diuina sacramenta, diuinique verbi tubam deferre, 2. Quadr. Sabbatho post Dominicam 3. num.38.

Vt milites in bellis victoriam reportent, maximè conducit duces & principes bonos esse. In Proprio Sanctorum, conc.2. Bartholomæi, num.3.

Victoriam in bellis aduersarij nostri de bonis consequuntur; quia malitiam, & iniquitatem è cordibus nostris per veram pœnitentiam non auertimus. In Dominic. dominica 17. post Pentecost. conc.1. num.21. & 2. Quadrag. Sabbatho post Dominicam 3. num.36. & 3. Quadrag. feria 5. post Cineres, num.30. & in Dominicali, fer.2. in Litaniis maioribus, conc.1. num.14. vbi latissimè, & ex professo, & & ibi Dominic.9. post Pentecost. conc.1. num.29. & conc.2. num.5. Militum, & ducum huius temporis dissolutio increpatur. 3. Quadrag. feria 5. post cineres, nu.31. & in Dominicali, feria 2. in Litaniis maioribus, conc.1. num.24.

Propter peccata populi Christiani victoriam ab ipsis reportant infideles, 2. Quadrag. Sabbatho post Dominicam 3. num.36. & in Dominicali, feria 2. in Litaniis maioribus, conc.1. num.14. vbi latissimè, & ex professo.

Victoria populi Christiani non in hominum multitudine sita est, 2. Quadrag. Sabbatho post Dominicam 3. num.37.

Ad victoriam in bellis reportandam simul cum mentis puritate, optimum armorum genus est oratio. In Dominicali, feria 2. in Litaniis maiorib. conc.1. nu.26. & in communi plurimorum mart. Euang. si audieritis prælia, &c. conc.1. num.15. & in Dominicali, dominica 17. post Pentec. conc.1. num.19. & ibi feria 2. in Litaniis maioribus, conc.2. num.17. vbi ex professo, & latissimè, & num.25.

Sanctissimum, & summè meritorium

est

est præsentialiter contra infideles ad præliandum se cōferre. In Dominicali, feria 2. in Litaniis maioribus, conc.2. num.22.

Ad victoriam in bellis reportandā excellens armorum genus est præceptorum Dei obseruantia. In Dominicali, feria 4. in Litaniis maioribus, conc.1. num.21.

Bella & infortunia Christianis accidunt, quia concionum quas audiunt, nullam rationem habent. In Dominicali, dominica 19. post Pentecost. conc.2. num.2. num.37.

Ad victoriam tutiores omnium præparationes sunt, corda nostra volūtati Dei subiicere. In Dominicali, dominica 23. post Pentecost. conc.1. num.15.

Benedicti Abbatis laudes, vide in communi conf. non pontif. Euang. Ecce nos reliquimus omnia, &c. conc.2. num.25.

BENEDICTIO.

Benedictio Dei est bonorum spiritualium elargitio. In Aduent. conc.1. expectationis B. Mariæ, nu.29. & in Proprio Sanctorum, conc.4. Inuentionis Crucis, nu.13. & Dominica 1. Aduentus, conc.3. nu.28. Benedictio in sacra Scriptura quot modis sumatur, in Aduent. conc.1. Dominicæ infra octauam Natiuitatis, num.17.

§. *BENEDICTIO IN mensa.*

Benedicere cibos ante prandium antiquissima cōsuetudine approbatum est, 3. Quadrag. Dominica 4. num.36.

Non benedicere cibos ante prandium plurimorum malorum solet esse causa: quæ vide 2. Quadr. Dominica 4. num.33.

BENEFACERE.

Benefacere inimicis, vide inimicus, §. inimicorum dilectio, & §. rationes, &c.

Nunquam est benefaciendum vni, alterius damno. In Proprio Sanctorum, conc. S. Ioseph, num.20.

Inter alia ob quæ Christus venit in mundum fuit, vt doceret nos benefacere his, qui nobis malefaciunt: vide, & nota Dominica 4. Aduent. conc.1. num.6.

Opportunitatem ad benefaciendum iusti semper inquirunt sicut mali ad male faciendum, 3. Quadrag. Dominica 4. feria 3. num.3.

Reliqua quæ huc spectant, vide verbo, eleemosyna, & verbo, misericordia.

§. *BENEFICIA DEI IN nos collata.*

Ex beneficiis Dei occasionem sumere ipsummet benefactorem offendendi maximum scelus est, 3. Quadrag. Dominica in Passione, feria 6. num.8. & 2. Quadrag. eadem feria, num.10. & in Dominicali, dominica 12. post Pentecost. conc.1. num.18. & in communi confess. non pontif. Euang. Homo quidam nobilis, conc.1. num.20. vbi latè, & in communi Virginum, conc.3. num.2. & in communi Sanctarum mulierum Euang. Simile est regnū Cœlorum thesauro, &c. conc.2. num.7. & in Aduent. Dominica 3. post Epiphaniam, conc.2. num.36. & in Dominicali, dominica 15. post Pentecost. conc.2. num.6. & ibi Dominica 22. conc.2. num.26.

Semper cum magnum aliquod beneficium Deus pollicetur; seuerissima statim minatur supplicia, quia homines Dei misericordia obdurescere solent. In Aduent. conc.2. Thomæ, num.25.

Ex præteritis Dei beneficiis ad futura sperāda serui Dei occasionem accipiunt, 4. Quadrag. Dominica 4. num.22.

Beneficia promissa Deus aliquando differt, vt petentis ea valor, atque excellentia cognoscatur, 2. Quadrag. Dominica 1. feria 5. num.17.

Atque vt maiora eis beneficia conferat, 2. Quadrag. Dominica 1. feria 5. nu.27.

Ad petendum, & accipiendum beneficia à Deo redditur homo indignus per peccatum, 1. Quadrag. Dominica 3. feria 2. num.11.

Malitia hominū eo deuenit, vt ex Dei beneficiis condemnationis suæ occasionem desumant. In Aduent. Dominica infra octauam Natiuitatis, conc.1. num.19.

Diuinorum beneficiorũ memoria amorem Dei excitat, & incendit. In Aduent. conc.2. Circumcisionis, nu.25. vbi latè.

Deus maxima voluptate afficitur quando beneficia hominibus confert. In Aduent. Dominica 3. post Epiphaniam, conc.2. num.30.

Quando quis ex beneficiis Dei deterior redditur in miserrimum statum deuenit. In Aduent. Dominica 3. post Epiphaniam, conc.2. num.31.

Beneficiorum Dei recordatio valde efficax est ad nostram sanctificationem; & ad alia plurima summè vtilis. In Aduent. conc.2. Purificationis B. Mariæ, nu.4. de quo vide plura verbo, contemplatio.

Amor est fons, & origo omnium beneficiorum, quæ quotidie in nos Deus confert. In Dominicali, Dominica 5. post Pascha, conc.1. num.2.

Beneficia Dei in nos collata quàm immensa sint. In Dominicali, Dominica 8. post Pentecost. conc.2. num.17.

Qui beneficiis Dei vti non vult iusto Dei iudicio à bonis etiam naturæ denudatur: sic multi sunt Christiani nec gentium quidem virtutes habentes. In communi conf. non pont. Euang. Homo quidam nobilis, conc.1. num.22.

Maiora beneficia Dei sunt nobis terribiliora iudicia, nisi ex eis fructum percipere velimus. In Proprio Sanctorum, conc.1. Exaltationis Crucis, num.12.

Ad cõferendum in nos beneficia, summa cũ celeritate: ad puniendum verò pedetentim, & quasi inuitus accedit Deus, 3. Quadrag. conc. Septuagesimæ, num.22.

Deus in cõferendis beneficiis nos preuenit, 4. Quadrag. Dominica 4. feria 4. num.23. & in Proprio Sanctorum, conc.2. Inuentionis Crucis, num.9. vbi optimè.

Deus in eos qui ipsum offendunt maxima solet beneficia conferre, vt ad ipsum conuertantur, 2. Quadrag. Dominica 4. feria 6. num.18. & Dominica 4. Aduentus, conc.2. num 6.

Ex acceptis beneficiis solent homines ipsi Deo bellum inferre, 3. Quadrag. Dominica 1. feria 4. num.31. Et beneficia in maleficia conuertere. In communi Virginum, conc.3. num.2. & in Aduentu Dominica 3. post Epiphaniam, conc.1. num.22.

Beneficia à Deo accepta proximis communicare debemus. In Aduentuali, conc.2. Thomæ Apostoli, num.12.

Diuina beneficia semper ante oculos habenda, & memoria tenenda. In Aduentuali, conc.1. Ioannis Euangelistæ, num.12. & conc.3. num.5. vbi latè.

Maximum beneficium nobis confert Deus denegans sæpè quod petimus: & quare, 2. Quadrag. Dominica 2. feria 4. num.23.

Deum aliquem videre est illi beneficia conferre. In Aduent. conc.3. Andreæ, num.1. vbi latè. Hæc Dei visio quàm vberes beneficiorum, & donorum fructus nobis pariat. In Aduent. conc.1. Andreæ, num.24. & conc.2. num.12. vbi latissimè, & conc.3. num.2.

Deus, vt sua in nos beneficia conferat non merita nostra, sed immensam suam clementiam spectat homo verò nulli benefacere solet sine propria vtilitate: Dominica 4. Aduent. conc.2. num.4.

Benefacere alicui absque propria vtilitate, est vna ex præstantioribus virtutibus. Dom.4. Aduent. conc.2. num.5.

Beneficiorum Dei gratitudo, & ingratitudo, vide in verbo, gratitudo.

Beneficia Dei in particulari consultus duxi suo quæque loco speciatim digerere quam hic omnia simul confusa, ieiunaque oratione percurrere.

§. BENEFICIA ECCLEsiastica.

Beneficia curata, siue Ecclesiastica indignis conferre quàm grandis, & quàm periculosa iniustitia sit, 3. Quadragesimali, Dominica 2. feria 6. nu.22.

Cum hæc beneficia habeant curam animarũ annexam quàm grauia sint onera, vide verbo, prælatus. §. de graui prælaturarum pondere.

Hoc loco attexere licet plura quæ habes in verbo, Ecclesiasticus.

Benignitas, vide mansuetudo, & misericordia.

BLASPHEMIA.

BLasphemiæ peccati grauitas detegitur,& consideratur,2.Quadrag. Dominica Passionis, num.42. & in communi vnius matt. Euang. Amen dico vobis, conc.1. num.8.

Blasphemiam committis cum minoris Deum æstimas quàm res huius mundi; & vt illas adipiscaris ipsum contemnis. In Proprio Sanctorum, conc.4. feriæ 2.Pentecost. num.5.

BLASPHEMI.

BLasphemi nullam excusationem in die iudicij habebunt: & quare, 2. Quadrag. Dominica Passionis, num.39.

Blasphema quàm acerbis suppliciis à Deo puniantur. In Aduent. conc.3. Circumcisionis, num.3.

Blandiri aliis, vide, adulator.

BONA SPIRITVALIA, & cœlestia.

BOna spiritualia appellantur in sacra Scriptura, bona absolutè, & per excellentiam: at temporalia non absolutè, sed cum addito, 3.Quadrag. Dominica 4. feria 5. num.15.

Qui spiritualium bonorum gustum percipere incipiunt, temporalia cuncta bona aspernantur, 3. Quadrag. Dominica 4. feria 6. num.5.

In bonis spiritualibus comparãdis maxima diligentia adhibenda est, 4. Quadrag.Dominica 1.feria 6.num.18 Idem argumentũ prosequimur in verbo, Animæ salus; vbi plura vide quæ huc spectant.

In bonis spiritualibus acquirendis opportunã occasionem prætermittere quàm malum sit, 4. Quadrag. Dominica 1. feria 6. num.20.

In bonis his æternis comparãdis,Deus solum exposcit vt tantam pro ipsis adhibeamus diligentiam; quantam pro temporalibus adhibemus. In communi Sanctarum mulierum, conc.3. num.19. vide etiam de hoc, verbo, pigritia.

Bona spiritualia amore ardentissimo prosequenda,temporalia verò cõtemnenda. In communi plurimor. mart. Euang. Descendens Iesus de monte, conc.2. nu.9.

Maximè dolendum est quod spiritualia lente & desidiose homines petunt: temporalia verò anxie. In Dominicali, Dominica 5. post Pascha, conc.3. nu.19.

Bona & voluptates spirituales fortes & constantes homines reddunt; carnales verò voluptates molles & effæminatos efficiunt. In Dominicali, dominica infra octauam Ascensionis, conc.3. num.15.

Plurima quæ ad bona spiritualia spectant, inuenies in sequenti capite de bonis temporalibus.

BONA TEMPORALIA,

Per bona temporalia intelligimus diuitias, seculares honores, valetudinem, prosperitatem, voluptates, & denique harum rerum quarumlibet affluentiam.

BOnis his temporalibus cum gaudemus,atque in prosperitate sumus; & benefactorum nostrorum obliuiscimur,& in summum etiam benefactorem nostrum Deum, ingrati sumus, 3. Quadrag. Dominica 2. num.17.

Bona temporalia nimio amore prosequi,est vna ex clarioribus coniecturis quæ haberi potest, quod quis in peccato moriturus sit, 3. Quadrag. Dominica 2. feria 2. num.17.

Bonorum temporalium contemptus aliis miraculis est mirabilius, in Proprio Sanctorum, conc.1. omnium Sanctorum, num.20.

Bona temporalia dedit Deus abundanter priscis veteris legis patribus; in figuram spiritualium diuitiarum, quas in lege gratiæ affluenter largiturus erat. In Proprio Sanctorum, conc.3. omnium Sanctorum, num.20.

Qui bona temporalia quærunt, aliqua ratione ipsum etiam Deum quærunt, rationem, vide 3. Quadrag. Dominica in Passione, fer.2. num.11.

Vt Bona hæc terrena vili, cęlestia ve-

rò maximi pendamus; per speculum fidei hæc,& illa contemplari oportet. In Proprio Sanctorum, conc.2. Philippi, & Iacobi, num.21.

Qui temporalibus bonis affluunt, magni coram mundo,& hominibus sunt, non coram Deo: quæ misera magnitudo,& vana est. In Proprio Sanctorum, conc.2. Ioannis Baptistæ, num.21.

Cur bona hæc temporalia cum vana sint, tamen verè bona esse existimemus? In Proprio Sanctorum, conc.2. Philippi, & Iacobi, num.21.

Facile illis est bona hæc terrena dispicere, qui omnem suam spem in celestibus bonis collocatam habent. In Proprio Sanctorum, conc.1. Philippi, & Iacobi, num.13.

Bonorum temporalium affectionem abiicere, & ea omnino floccipendere debes, vt diuina consilia tibi prosint. In Proprio Sanctorum, conc.1. omnium Sanctorum, num.16.

Quem vera libertas delectat, ab amore horum mutabilium bonorum liber esse appetat. In Proprio Sanctorum, conc.1. omnium Sanctorum, num.23.

Dux noster Iesus Christus, eos tantum milites eligit qui ex bonis temporalibus necessaria solum sumunt. In Aduent. conc.3. Circumcisionis, num.7.

Bonorum temporalium amissio non tam sentienda, sed potissimum spiritualium deperditio deploranda. In Aduent. Dominica 4. post Epiphaniam, conc.2. num.30.

Bonorum temporalium cupiditas sensus peruertit; & alia plurima mala facit, quæ latè prosequitur. In Aduent. conc.3. Purificationis B.Mariæ, num.4.

Temporalium rerum amorem, affectionemque à vobis expellere, conamini vt Spiritus sanctus ad vos veniat. In Dominicali, dominica 4. post Pascha, conc.3. num.9.

Deus solet nos hisce terrenis bonis priuare, vt amorem quo ipsam terram diligimus totum in Deum transferamus. In Dominicali, feria 2. in Litaniis maioribus, conc.1. num.28. Propter nostra peccata solet Deus hisce bonis priuare, & terræ sterilitate nos punire. In Dominicali, feria 2. in Litaniis maioribus, conc.1. num.28. vbi latè, & ex professo.

Vt prosperitate, & temporalium affluentia sciamus bene vti, solet Deus illam cum afflictione, & laboribus coniungere. In Dominicali, Dominica infra octauam Ascensionis, conc.1. num.10.

Bona, & diuitiæ temporales & si legitimè possideantur, si inordinatè executioni mandentur bonorum spiritualium fastidium gignunt. In Dominicali, Dominica 2. post Pentecost. conc.1. num.22.

Cœlum attentè inspice, vt bonorum temporalium affectionem in illo conijcias,& colloces. In Dominicali, Dominica 11. post Pentec. conc.2. num.32.

Multò maius beneficium Deus in eum confert à quo sitim temporalium aufert, quàm si ipsa temporalia affluenter conferret. In Dominicali, Dominica 14. post Pentecost. conc.2. num.48.

Stultum est aliquem honorare propter eius prosperitatem, & bonorum temporalium abundantiam. In Dominicali, dominica 20. post Pentecost. conc.2. nu.45. vsque ad 55.

Postquam per peccatum, procella in huius mundi mari exorta est, qui iis temporalibus onusti nauigant, in magno versantur periculo. In Proprio Sanctorum, conc.3. Omnium Sanctorum, num.19.

Maxima cum formidine, & temperantia bonis huius seculi vtendum est. In communi conf. non pontif. Euang. Ecce nos reliquimus, &c. conc.4. num.16.

Quia bonis, & turpitudinibus huius seculi vehementer intendimus, ideo Dei vocibus non respondemus. In Proprio Sanctorum, conc.2. Exaltationis Crucis, num.18.

Bona temporalia non æstimantur, nisi ab illis qui spiritualia, & æterna non gustant. In communi Sanctarum mulierum, conc.2. num.8.

Nunquam homo satis bonis temporalibus, mundoque, & eius voluptatibus renunciat, nisi postquam gaudia spiritus cœpit degustare. In communi Sanctarum mulierum, conc.2. num.18.

Bona temporalia, quàm parui Deus æsti-

æstimet, colligitur ex eo quòd communiter ij, quos Deus odit, maximique peccatores sunt, illis bonis abundant. In Proprio Sanctorum, conc.1. Sancti Matthiæ, num.21.

Temporalia non temere & sine vlla consideratione admittenda & accipienda: sed matura deliberatione. In Proprio Sanctorum, conc.2. Incarnationis, num.26.

Terrenarum rerum desiderio teneri signum est conscientiæ corruptæ, & deprauatæ. In proprio Sanctorum, conc.2. Incarnationis, num.25.

Temporalia hæc si alicui pietatis operi adhærent ad Cœlum vsque ascendunt: si verò vanitati deseruiunt per terram serpunt. In Proprio Sanctorum, conc.2. omnium Sanctorum, num.22.

Legis gratiæ obseruatores omnia temporalia bona conculcantes per huius seculi mare transire debent, in Proprio Sanctorum, conc.3. omnium Sanctorum, num.22.

Vt Deum sequamur temporalia omnia, quæ maximo oneri, & impedimento sunt deponere plurimum refert. In Aduent. conc.2. Andreæ, num.25.

Temporalia summa follicitudine; diuina verò segniter à nobis fiunt. In Aduent. conc.3. Conceptionis B.Mariæ, num. 19. & 1.Quadr. Dominica 1. feria 4. nu.6. & 3.Quadr. Dominica 1. feria 6. num.15.

Periculosior & maior persequutio Ecclesiæ sunt voluptates huius sęculi, Dominica 4. Aduent. conc.3. num.15.

Temporalia, à Deo petenda sunt: sed modestè; non minus: & conditionatè, non absolutè. In Aduent. Dominica 2. post Epiphaniam, conc.2. num.30. & Dominica 3. sequenti, conc.1. num.35. & in Dominicali, dominica 5. post Pascha, conc.1. num.22. vbi latè, & conc.3. num.31.

Aliquibus ad maiorem ipsorum confusionem bona temporalia Deus concedit. In Aduent. Dominica 2. post Epiphaniam, conc.2. num.33.

Si vt iustum est Deum diligeremus confestim temporalia omnia flocci penderemus. In Dominicali, dominica 2. post Pentecost. conc.1. num.13.

Aliqua quæ huc spectant, vide in verbo diuinæ.

§. *RATIONES, ET cōsiderationes efficacissimæ, ad commouendum homines ad bonorū temporalium contemptum; atque in ipsorum tædium, detecta eorum miseria, & vanitate impellendos.*

RATIONES.

Prima ratio. Quia bona temporalia animam adimplere, & satiare non valent: nec animæ sitim extinguunt, quin potius illam adaugent, 1. Quadrag. Dominica 3. feria 6. num.23. & 2. Quadrag. eadem feria, num.23. & 1. Quadrag. Dominica in Passione, feria 2. num.18. & 3. Quadrag. Sabbatho post Dominicam 2. num.22. & Dominica 3. sequenti feria 6. num.20. & 4. Quadrag. Dominica 3. feria 6. num.26. & in communi Sanctarum mulierum, conc.2. num.6. & ibi, conc.4. num.2. vbi latè, & in Proprio Sanctorum, conc.4. visitationis B.Mariæ, num.8. & num.22. vbi latè: & in Proprio Sanctorum, conc.1. Iacobi, num.22. vbi latè: & Dominica 3. Aduentus, conc.2. num.11. & in Aduent. conc.4. Epiphaniæ, num.10.

2. Ratio, quia bona temporalia immoderatè bibita amentiam excitant, 3.Quadrag. Dominica 2. feria 4. num.24.

3. Et quia affluentia bonorum temporalium; & prosperitas huius sęculi est maximè periculosa, 3.Quadrag. Dominica 2. feria 4. num.32. & 4. Quadrag. Dominica 1. feria 6. num.21.

4. Et ex miseria, & inconstantia bonorum, & voluptatum, & honoris huius sęculi: quæ detegitur & cōsideratur, 3.Quadrag. Dominica 2. feria 6. num.9. & 3. Quadrag. Sabbatho post Dominicam in Passione, num.20. & 4. Quadrag. conc. Septuagesimæ, num.31. & ibi Dominica 1.Quadrag. feria 6. num.21. & 4. Quadr. Dominica in Ramis, num.5. & Dominica 2. Aduent. conc.2. num.10.

5. Quia bona hæc tēporalia carissima

comparantur, & difficulter, 3. Quadrag. Dominica 3. feria 6. num. 18.

6. Et quia qui temporalia hæc contemnit, dispositus est ad perfectionem Christianam. In communi plurimor. mar. Euang. descendens Iesus de monte, &c. num. 16.

7. Et quia omnia hæc bona interius vacua sunt, nec quicquam præter exteriorem apparentiam habent. In communi plurimor. mar. Euang. cum audieritis prælia, &c. conc. 1. num. 8. nihilque in ipsis veri & solidi inest, 4. Quadrag. Dominica in Ramis, num. 15.

8. Ratio & quia bonorum temporalium cupiditas impedit quominus rationis, & intellectus radij animam illustrent: & ita ipsam cæcam reddit. In Proprio Sanctorum, conc. 1. omnium Sanctorum, num. 19.

9. Et ex breuitate, mutabilitate, & instabilitate bonorum temporalium: quæ perpenditur, & detegitur, 3. Quadr. Sabbatho post Dominicam Passionis, nu. 20. & Dominica 2. Aduentus, conc. 3. nu. 10. vbi latè, & in Dominicali, Dominica 24. post Pentecost. conc. 1. num. 2. & 8.

10. Et quia quamuis voluptates huius sæculi nunc suauia videantur, mortis tamen tempore amarissima, & laboriosissima iudicabuntur, 4. Quadr. conc. Septuagesimæ, num. 32. & in communi confes. non pontif. Euang. ecce nos reliquimus omnia, conc. 1. num. 9.

11. Et quia vniuersa temporalia quibus acquirendis homo studet vanissima sunt, 4. Quadr. conc. Cinerum, num. 11. vbi egregiè, & optimè, & in communi plurimor. mart. Euang. cum audieritis prælia, &c. conc. 1. num. 7. & in Dominicali, Dominica 23. post Pentec. conc. 2. nu. 11.

12. Quia bona temporalia contemnere est singularis charitatis effectus: vide, & nota in cômuni plurimor. mart. Euang. descendens Iesus de monte, &c. conc. 1. num. 21.

13. Vniuersa hæc bona temporalia simul cum hac breuissima vita pereunt. In Dominicali, dominica 3. post Pascha, conc. 3. num. 21. & in communi confes. non pontif. Euang. ecce nos reliquimus omnia, conc. 1. nu. 10. & ibi, conc. 2. nu. 12.

14. Quia bona hæc temporalia renuntiare oportet ad beatitudinem consequendam: vide, & nota in communi plurimor. mart. Euang. descendens Iesus de monte, &c. conc. 2. num. 16. & in communi dedicationis Ecclesiæ, conc. 2. num. 6.

15. Et quia vniuersa hæc temporalia plurimi Ethnici Philosophi contempsere, & reliquere. In communi confes. non pontif. Euang. ecce nos reliquimus omnia, conc. 1. num. 21.

16. Quia quo quis temporalibus bonis expeditior fuerit melius spirituale ædificium erigere poterit. In communi confes. non pontif. Euang. ecce nos reliquimus omnia, &c. conc. 3. num. 16. vbi latè, & in communi dedicationis Ecclesiæ, conc. 2. num. 6.

17. Quia bona temporalia impediunt ne homo suo creatori sicut decet obsequatur. In communi Sanctarum mulierum, conc. 2. num. 7.

18. Quia si temporalia hæc vilipendimus proculdubio, quietudine in hac vita perfruemur. In Proprio Sanctorũ, conc. 1. Philippi, & Iacobi, num. 13.

19. Quia etiam si illa adipiscaris non ob id magis lætus viues: quo enim plura ex ipsis obtines, eo plura amplius exoptas. In Proprio Sanctorum, conc. 4. Visitatio B. Mariæ, num. 8.

20. Quia bona omnia temporalia nihil sunt. In Proprio Sanctorum, conc. 2. Iacobi, num. 2. quæ omnia nihil esse, manifeste nobis constaret, si rerum diuinarum contemplationi incumberemus. In Proprio Sanctorum, conc. 2. Iacobi, nu. 3. & in Dominicali, dominica 4. post Pentecost. conc. 1. num. 23. & ibi Dominica 23. conc. 2. num. 6.

21. Quia temporalia omnia nos excæcant, sicut fumus. In Proprio Sanctorum, conc. 2. Iacobi, num. 4.

22. Quia bona temporalia ad gaudium, & fœlicitatem, vitæ etiam huius parum iuuant. In Proprio Sanctorum, conc. 1. B. Mariæ ad Niues, num. 14.

23. Quia iis, qui in hac temporali vita hisce terrenis bonis affluunt, solet hæc abundantia, & prosperitas in miseriam, & ino-

& inopiam, in futura æterna vita commutari. Qui verò in hac eis sunt destituti, illa inopia in futura vita vertitur in prosperitatem, 3. Quadrag. Dominica 2. feria 5. num. 34.

24. Quia bona hæc temporalia cras finienda sunt, & relinquenda, vide & nota hanc rationem, 3. Quadr. Sabbatho post Dominicam in Passione, num. 19. vbi latè: & in communi confes. non pontif. Euang. Ecce nos reliquimus omnia; conc. 1. num. 10. & ibi, conc. 2. num. 12. In Dominicali, dominica 15. post Pentec. conc. 2. num. 15. & Dominica 23. conc. 2. num. 7.

25. Quia ex plurimis qui insatiabili siti temporalia procurant, pauci illa consequuntur; reliqui verò omnes delusi remanent: & multò magis qui illa comparant, 4. Quadr. Dominica 1. feria 6. num. 20.

26. Quia bona hæc terrestria mendacia sunt. Et ipsa suismet possessoribus demonstrant, quàm parum valoris, & voluptatis habeant, 4. Quadrag. Dominica 1. feria 6. num. 21.

27. Quia bonis his temporalibus distracti inferni tormenta non pertimescimus, 3. Quadrag. Dominica in Passione, fer. 2. num. 10.

28. Quia secularia hæc bona, & honores fugere; cùm vitam simul, & animam perdant; nobis præcepit Christus, 3. Quadrag. Dominica 2. feria 6. num. 12.

29. Quia terrestria hæc diligere ingentis infidelitatis est; cùm in terra hac peregrini simus. In communi confes. pontif. Euang. Homo quidam peregrè, &c. conc. 2. num. 7. Et cum ad cœlum, & non terram simus creati. In communi Doctorum, conc. 4. num. 22.

30. Quia omnia temporalia bona adeo vilia sunt, vt domus Dei stercora habeantur. In communi confes. pontif. Euang. Homo quidam peregrè, &c. conc. 2. nu. 10.

31. Quia quemadmodum voces non sunt obiectum oculorum, nec colores auditus; nec illis gaudent: ita, imò multò minus terrena hæc bona sunt obiectum nostræ animæ: nec ipsis gaudet, aut reficitur. In communi Sanctarum mulierum, conc. 4. num. 2. vbi latè.

32. Ne rebus his temporalibus inebrieris, sed potius illas contemnas, earum finem considera. In communi plurimor. mart. Euang. Cum audieritis prælia, &c conc. 2. num. 2. vbi latè. & in Proprio Sanctorum, conc. 1. feriæ 2. Pentecost. num. 14. & Dominica 2. Aduent. conc. 3. num. 10. & in Dominica infra octauam Ascensionis, conc. 1. num. 12. & in Dominicali, dominica 2. post Pentecost. conc. 1. num. 4. & Dominica 24. conc. 1. num. 2. vbi ex professo.

33. Considera quā periculosa sit prosperitas huius sęculi, 3. Quadrag. Dominica 2. feria 4. num. 32. & 4. Quadrag. Dominica 1. feria 6. num. 21.

34. Quia cautius est vana hæc bona relinquere, antequam ab eis deseramur. In Proprio Sanctorum, feria 2. Pentecost. conc. 1. num. 14. & Dominica 2. Aduentus, conc. 3. num. 12.

35. Considera quod rerum omnium Creator Christus, nec nascens cunam, nec viuens domum, nec moriens lectum, nec mortuus sepulchrum habuit. In Aduent. conc. 1. Natiuitatis, num. 24. vsque ad 30.

36. Quia in his voluptatibus quies non inuenietur. In Aduent. conc. 4. Ioannis Euangelistæ, num. 26.

37. Quia Deus vult Christianos tanquam aduenas, & peregrinos esse in hoc mundo, animum ab his rebus temporalibus semotum habentes. In Aduent. conc. 3. Innocentium, num. 3. vbi latè.

38. Et quia iis, qui in hac vita temporalibus bonis saturantur, prohibet æternam beatitudinem gustare. In Dominicali, Dominica 2. post Pentecost. conc. 1. num. 6.

39. Et quia hæc bona temporalia sunt causa discordiæ, & diuisionis inter parentes, filios, consanguineos, & amicos. In Dominicali, dominica 13. post Pentecost. conc. 2. num. 29.

40. Et quia nihil tibi proderunt in die mortis. In Dominicali, dominica 14. post Pentecost. conc. 2. num. 10. vbi latè.

41. Considera quot, & quātas afflictiones in medio harum diuitiarum ac mūdi prosperitatum habes. In Dominicali, do-

minica 14. post Pentecost. conc.2. nu.14.

42. Considera bona hæc, quæ tanta sollicitudine inquiris esse velut lapsum quo in plurima peccata & inde in infernum labaris. In Dominicali, dominica 14. post Pentecost. conc.2. num.16.

43. Quia huiusmodi deliciæ, quæ tam pulchræ foris apparent; intus letali animarũ veneno refertæ sunt. In Dominicali, dominica 15. post Pentec. conc.2. nu.27.

44. Quia hæc prosperitas in imagine pertransit. In Dominicali, dominica 22. post Pentecost.conc.2.num.61.& ibi Dominica 23. conc.2. num.6. vsque ad 14.

45. Perpende breuitatem bonorũ temporalium, simul cum æternitate tormentorum, quæ propter ipsorum inordinatum vsum pati debemus. In communi plurimor.mart. Euan.Cũ audieritis prælia,&c. conc.1. num.6. & in Dominicali, dominica 3. post Pascha, conc.1. num.26.

46. Considera hæc omnia temporalia Deum nostris pedibus subiecisse, vt abiectus calcaré: nos aũt ipsa super nostra capita collocamus, eorũque serui reddimur. In Proprio Sanctorũ, conc.2. Iacobi, nu.3.

47. Ne propter bona tẽporalia Deum derelinquas, considera in vna stateræ parte terrestria omnia collocata esse; in alia verò parte gloriæ æterna gaudia, ac inferni tormenta: imò infinitam Dei bonitatem, & pulchritudinem cõstitutam esse. Si ergo hæc propter illa relinquis, plus illa ponderis apud te habent. In Proprio Sanctorum, conc.2. Iacobi, num.6.

48. Bona temporalia quasi iam sint præterita æstimanda sunt, cum certò sciamur celerrimè esse transitura, 3. Quadrag. Sabbatho post Dominicam Passionis, num.18. & 20. vbi latè.

3. Per locum à contrario præfatas omnes considerationes, & rationes, accommodare poteris ad hominũ animos in cœlestium bonorum amorem inflammandos.

§. CONTRA INEXHAUSTAM terrestrium sitim, nimiamque bonorũ temporalium sollicitudinem.

PRædictis rationibus, & considerationibus generalibus, has adde specialiter contra nimiam sollicitudinem, & insatiabilem bonorum temporalium sitim.

Prima. Quia nimia temporalium sollicitudo maximè nociua est, quod vel ex eo colligitur, quòd Christus aliqualiter per exaggerationem reprehẽdere videtur sollicitudinem etiam erga res pias, vide in Proprio Sanctorum, conc.2. assumptionis B. Mariæ, num.30.

2. Quia non ad hanc rem tam vanam, tamque inutilem, qualis est sollicitudo bonorum temporalium homines creati sunt: sed ad amorem, & fruitionem Dei obtinendam, 3. Quadrag. Dominica 4. num.17.

3. Quia temporalis hæc sollicitudo appellatur à Spiritu sancto peccatum gentium: quo nomine solent in sacra Scriptura nuncupari grauissima peccata, 3. Quadrag. Dominica 4. num.9.

4. Quia Deus diligentissimè tibi ipsi, & vniuersæ tuæ familiæ prouidebit, 3. Quadrag. Dominica 4. num.13. & in Aduent. Dominica 1. post Epiphaniam, conc.2. num.13. & in Dominicali, dominica 14. post Pentecost. conc.2. num.38. vsque ad 46.

5. Sollicitudinem rerum, & euentum huius seculi vitabimus, tranquilleque viuemus, si iugiter consideramus nil nobis sine diuina dispensatione contingere. In Proprio Sanctorum, conc.1. diui Francisci, num 36.

6. Ne solliciti sitis earum rerum, quæ tantopere salutem vestram impediunt. In communi confess.non pontif. Euang. Ecce nos reliquimus omnia, &c. conc.1. nu.9.

7. Sollicitudo nimia bonorum temporalium est vnum ex malorum nostrorum fundamentis. In Aduent. Dominica 1. post Epiphaniam, conc.1. num.40.

8. Hæc cupiditas bonorum temporalium, homines ad æterna desideranda impedit. In Dominicali, dominica 2. post Pentecost. conc.1. num.22.

9. Hæc nimia sollicitudo à fidei nostræ confessione maximè dissentit. In Dominicali, dominica 14. post Pentecost. conc.2. num.41.

10. Quorsum tam sollicitè temporalia curas, siquidem omnipotens Deus de illis curam

curam habet, & pro te sollicitus est? In Dominicali, dominica 23. post Pentecost. conc. 2. num. 26.

§. VOLVNTARIA TEMporalium bonorum abdicatio, & renunciatio.

BOnorum temporaliũ voluntaria abdicatio & renunciatio, altissima & magni meriti est. In Proprio Sanctorum, conc. 2. omnium Sanctorum, num. 21.

Hæc voluntaria abnegatio diuino amore corda maximè fulcit. In Proprio Sanctorum, conc. 2. omnium Sanctorum, num. 25.

Hæc est adeò sublimis, & rara virtus, vt Christus illam in initio, quasi omnium caput locauerit. In Proprio Sanctorum, conc. 3. omnium Sanctorum, nu. 15. Idem argumentum persequemur in verbo, paupertas spiritus, vbi aliqua quæ huc spectant, inuenies.

Eos qui ob amorem Dei in hac vita temporalia bona reliquerunt: non tantum Deus in alia vita gratificat, sed in hac etiam maximis muneribus afficit. In Communi confess. non Pontif. Euangel. Ecce nos reliquimus omnia, &c. conc. 4. nu. 19.

Non sufficit temporalia omnia relinquere, sed Christum vera eius vitæ imitatione sequi est necessarium. In Aduentuali, conc. 1. Andreæ, num. 29.

Non sufficit te vniuersa temporalia renunciasse: sed requiritur tuam propriam voluntatem, & veterem hominem relinquere, in Aduent. conc. 4. Andreæ, num. 25. & in Communi vnius Mart. Euang. Amen dico vobis, conc. 3. num. 16. vbi latè.

Plura quæ ad voluntariam temporalium abdicationem spectant, vide verbo, paupertas Spiritus.

C

C*Antus* orationis vocalis, vide, oratio vocalis.

Captiuitas, vide, vincti in carcere.

Capitula, vide concilia.

C A R O.

Carnales tentationes, vide luxuria.

Carnalis amor, vide luxuria.

Carnis Passiones, vide verbo appetitus.

Carnis peccatum, vide luxuria.

§. CARNIS INCLINATIO.

CArnis inclinatio nunquam est ad bonum. 1. Quadragesf. conc. Cinerum, num. 13. & dominica 4. sequenti, feria 6. num. 19.

Cum carnis instigationis periculosiores sint, maxima instantia Spiritus sancti fauor ad eas vincendas est postulandus. In Dominicali, dominica 21. post Pentecost. conc. 2. num. 35.

Caro inclinata facilè spiritum flectit. 4. Quadrag. dominica 3. num. 5.

§. CARNIS REBELLIO.

CArnis rebellio orta est ex rebellione protoparentis nostri in pœnam ipsius delicti. 1. Quadragesf. dominica. 2. feria 2. num. 3. & in Communi vnius Martyr. Euãg. Si quis vult venire post me, &c. conc. 3. num. 16.

Caro in iustis etiam viris, qui eam domare conantur rebellis, & immunda esse solet. In Dominicali, dominica 17. post Pentecost. conc. 1. num. 14.

Carnis mortificatio, & castigatio, quàm necessaria. In Dominicali, dominica 17. post Pentecost. conc. 2. num. 19. vbi latè.

Reliqua quæ hoc spectant, vide verbo, appetitus hominis.

§. CARNIS MORTIficatio, & castigatio.

CArnis mortificationi Spiritus sanctus nos adiuuat. 1. Quadragesf. Domin. 4. num. 25.

Carnis mortificatio, & proprij corporis castigatio quàm necessaria, & vtilis. In Proprio Sanctorum, conc. 2. Beatæ Mariæ ad Niues, nu. 11. (Amplificabitur hic locus ex verbo, pœnitentia, vbi plu-

ra

ra inuenies, quæ ad hunc locum accommodari possunt.) & Dominica 4. Aduẽt. conc.3.num.14. vsque ad 22. & in Dominicali, dominica 10. post Pentec. conc.2. num.20.

Caro nostra est instrumentum quo à diabolo superamur, ideo illam assiduè mortificare debemus. In proprio Sanctorum, conc.3. Michaelis, nu.20. sicque quæ antea Sathanæ erat instrumentum, iam spiritus redditur auxiliatrix, ibi.num.21.

Carnis passiones mortificandæ, eruendæ, & frænandæ, vt cum Christo glorificemur. In communi vnius Mart. Euang. Amen dico vobis, conc.3.num.15.

Sensualitati vires addunt, qui corpora sua delicatè tractant. 3. Quadrag. Sabbatho post Dominicam 2.num.9.

Semper carnis mortificationi intendendum, & nunquam eius simulationi credendum. 3. Quadrag. dominic.1.nu.27.

Amplificabitur hic locus ex verbo, appetitus humanus.

CASTITAS.

CAstitas est via rectissima ad impetrandam sanctitatem. In Communi Virginum, conc.2.num.12.

Castitas, ieiunio, oratione, & intra domum reclusione conseruatur, 3. Quadrag. dominica 4. feria 5. num.26. vbi optimè.

Casti esse magis tenentur Christiani, quàm cæteræ mundi nationes. in Communi Virginum, conc.1.num.10.

Castitas multò magis (quod lachrymabile est) obseruabatur, priscis, quàm nostris temporibus. In Communi Virginum, conc.2.num.

Nulla est laus, quæ satis dignè hominem castum, & continentem laudare valeat. 1. Quadragesi. Sabbatho post dominicam 3.num.12.

Si puros & castos nos conseruare volumus, cum castis, & puris conuersandum est. In Aduent. conc. 3. Ioannis Euang. num.21.& 24.

In hominibus pretiosissima res est castitas. In Aduent. conc.3. Ioannes Euangelistæ, num.12.

Sola castitas non sufficit, nisi cum aliis virtutibus sit coniuncta. In Aduent. conc. 3. Ioannis Euang. num.23.

Plura quæ ad hoc caput pertinent ex verbo, luxuria, hic adiungenda putamus, vbi latius hoc argumentum persequimur.

Cælestia bona, vide in verbo, bona spiritualia.

Cælum, vide gloria.

CÆRIMONIÆ SANCTÆ.

CÆrimoniæ sanctæ Ecclesiæ ad virtutum interiorum conseruationem plurimum conducunt. In Proprio Sanctorum, conc.2. Beatæ Mariæ ad Niues, num.29. & in Dominicali, dominica 10. post Pentecost. conc.1.num.34.

Cærimoniæ Ecclesiæ, & religionum æstimandæ sunt. In Dominicali, dominica 10. post Pentec. conc.1. num.33.

CHARITAS.

CHaritas magis, ac prius exercenda in propinquos, quàm in remotos. 1. Quadrag. fer.5. post Cineres, num.8. & 3. Quadrag. fer.5. post Cineres, num.9 & in Dominicali, dominica 12. post Pentec. conc.1. nu.39. & ibi, dominica 18. conc. 1.num.2.

Charitatis ordo necessario est obseruandus. In Dominicali, dominica 12. post Pentecost. conc.1.num.39.

Charitas omnium virtutum præstantior est: rationem, vide 3. Quadrag. fer.5. post Cineres, num.2.

In charitate magis, quàm in aliis omnibus virtutibus perfectio christiana consistit. 4. Quadragesi. fer. 6. post Cineres, num.10. & 1. Quadragesi. conc. in cœna Domini, num.15.

Sine charitate nullæ virtutes Deo placent. In Communi Virginum, conc.3. num.16.

Christiani ab aliis Gentibus per charitatem sunt distinguendi. 4. Quadragesi. feria 6. post Cineres, num.16.

Ad charitatis conseruationem maximè necessaria est vrbanitas. In Proprio Sanctorum, conc.1. Visitationis B. Mariæ, num.19.

Cha-

Charitatis viscera erga proximos habere,& singulari zelo dimouendi peccatores à suis peccatis æstuare,est vnum ex manifestioribns signis animæ à Deo prægnantis. In Proprio Sanctorum, conc.4, num.9.

Si charitatem veram haberemus, proximorum necessitates,vt proprias sentiremus. In Communi Dedicationis Ecclesiæ,conc.1.num.21.& in proprio Sanctorum, conc.2. Visitationis Beatæ Mariæ, num.22. vbi optimè, & dominic.2. Aduent.conc.4.num.2.& num.11.

Vt charitas ampliaretur Deus voluit nullum hominem esse adeò perfectum quin ei aliquid desit. In Communi confess. Pontif. Euang. Homo quidam peregrè,&c.conc.1. nu.2. vbi latè, & optimè.

Charitas efficitur tam bona,quàm mala nostrorum proximorũ, ac si nostra sint æstimemus,& sentiamus. In Proprio Sanctorum,conc.1. Ioannis Baptistæ, nu.10. vbi optimè: & dominica 2. Aduentus, conc.4.num.2.& 11.

Vnus ex præcipuis charitatiui amoris effectibus,est alienarum calamitatum affectuosa compassio. In Proprio Sanctorum,conc.3.Diui Francisci,num.20.

Charitas omnibus aliis virtutibus formam præbet. Vide & nota rationem. In Dominicali, dominica 17. post Pentec. conc.2.num.48.

Quamuis cætera omnia præcepta seruentur, nisi adsit charitas lex plena non est; sed veluti vas vacuum. In Aduent. conc.1.Andreæ,num.21.

Si charitatẽ haberemus nulla ob proximorum fœlicitatem torqueremur inuidia.In Aduent conc.3.Natiuitatis, nu.24.

Perfectio christiana essentialiter in charitate consistit,licet perfectionis christianæ manifestatio in multis diuersarum virtutum actibus sita sit. In Dominicali, dominica 23.post Pentec. conc.1. nu.28.

Amplificabitur hic locus ex verbo, amor Dei, & proximorum, vbi accuratè collegimus plurima, quæ ad hunc locum pertinent: latissimusque ibi à nobis de hac re instituitur sermo. Vide etiam in verbo, misericordia, vbi aliqua inuenies, quæ huc spectant.

CHRISTVS.

Christi gloria non in armis, & cohortibus, sed in hominum animis ad se alliciendis,& à sceleribus semouendis sita est. In Proprio Sanctorum,conc.1.Natiuitatis B.Mariæ, num.8.

Quod vt Christum de hominum memoria tollerent Iudæi fecerunt;hoc Deus tanquam medio vsus est,vt Christũ exaltaret,& sublimaret. In Proprio Sanctorũ, conc.2.Inuentionis Crucis, num.20.

Christi similitudinem nobis imprimi curare debemus:& quæ illa sit.3.Quadrages.Sabbatho post Dominicam 4.num.4.

Christum in omnibus sequi debemus, si ipsius diuinorum bonorum hæredes esse volumus. In Communi vnius Martyr. Euangel. Si quis vult venire post me, &c. conc.1.num.4.& conc.2.seq.num.23.& in communi vnius Mart.Euang.Amen dico vobis,&c. conc.1.num 22. Et in aduentu, conc.2.Ioannis Euangelistæ, num.3. vbi latè. Vt ipsum sequamur vide singulares considerationes.In communi vnius Mart. Euang. Si quis vult venire post me, conc. 3.num.1.vsque ad num.13. vbi optimè.& in Aduent.conc.3.Andreæ, num.23.

Christus quare mirabili illo triumpho ingredi voluit Hierosolymam. 1. Quadr. dominica in Ramis, num.1.

Christo nolebant Pharisæi fidem adhibere ne cogerentur peccata sua relinquere. Vide & nota. 4.Quadr. dominica in Passio.fer.4.num.8.

Christus statim, ac natus fuit, vir perfectus fuit. In Aduent. conc.1. Innocentium,num.2.

Ex Christi in Ægyptum fuga vberrima nobis vtilitas consequuta fuit.In Aduent.conc.1.Innocentium,num.20.

Christum sapientia in dies proficere dicit sacra Scriptura:quia magis ac magis sapientiam suam in dies manifestabat, & reuelabat. In Aduent.dominica 1.post Epiphaniam,conc.2.num.17.vbi ex professo. Vel proficiebat sapientia experimentaliter,ibi.num.26.

Quando à Christi societate separatos nos esse putamus, quantum plorare debeamus.3.Quadr.Sabbat. post Ciner.n.3.

Christus

Christus in instanti suæ Conceptionis habuit perfectissimum rationis vsum, & sapientiam. domin.3. Aduent. conc.1. nu.4. & conc.2. num.26.

Voluit Christus ex peccatoribus originem ducere; vt confidenter peccato ab eo tanquam à suo filio opem ferat. In Aduent. conc.4. Conceptionis B. Mariæ, num.14.

Christus fuit hominum ministerio totus dicatus. In Aduent. Dominica 5. post Epiphaniam, conc.1. num.9.

Christi Adoratio, Vide adoratio.

Christi Aduentus, Vide incarnatio Christi, vide etiam Aduentus.

§. CHRISTI ERGA *nos amor.*

Magis Christus dilexit animam nostram, quàm sanguinem suũ, quandoquidem illum pro ea abundantissimè effudit. In Dominicali, dominica 2. post Pascha, conc.2. num.23.

Ardentissimo nostri amore Christum flagrasse, vel ex eo colligitur, quod acerbissima illa omnia, quæ pro nobis passus est exigua esse illi videbantur. in Dominicali, dominica 3. post Pascha, conc.1. num.4. & num.12. vbi latè. & ibi dominica 3. post Pentec. conc.2. num.30.

Amor Christi fuit fons omnium beneficiorum nostræ redemptionis. 1. Quadrag. conc. in cœna Domini, num.19.

Amor Christi erga nos summus fuit. 2. Quadrag. conc. in cœna, num.20. & 3. Quadrag. dominica 4. feria 3. num.2. & Dominica in Ramis sequenti, num.3. & conc. in Cœna, eiusdem. 3. Quadrag. num. 3. vsque ad 11. & 4. Quadrages. Dominica 3. fer.6. num.6. Qui amor semper à nobis est meditandus. 4. Quadrag. domin.3. feria 6. num.6.

Christus maiora amoris erga nos iudicia in morte dedit. 4. Quadrages. conc. in Cœna, num.20. & in communi Apostolorum, conc.1. num.24.

Christus tam singulari amore oues suas prosequebatur, vt necessitatem, & salutem suarum ouium, suam esse ac propriam reputaret. In Dominicali, dominica 2. post Pascha, conc.3. num.27.

Tanta amoris teneritudine Christus nos prosequebatur, vt quando ad cœlestia etiam regna ascendebat se peregrinari dicat: quia à nobis recedebat, nosque in hoc mundo relinquebat. In Communi confessorũ Pontificum Euangelium, Homo quidam peregrè, &c. conc.2. num.4.

Christi erga nos amor quantus, & qualis fuerit: vide & nota in communi Apostolorum, conc.2. num.8. & in Communi vnius Mart. Euang. Amen dico vobis, &c. conc.1. num.14.

Christus tam intenso amore prosequitur animam Christianam, vt in manibus suis eam descriptam, & impressam gerere dicat. In proprio Sanctorum, conc.2. Ascensionis, num.11.

Amore nostri Christus sæpè fatigatus erat pro salute hominum. 2. Quadrages. Dominica 3. feria 6. num.11.

Tanto dilectionis nostræ ardore Christus flagrabat, vt totus vtilitati hominum fuerit dicatus. 2. Quadr. conc.50. num.29. & 4. Quadr. dominic.1. num.5. & omnino de nobis fuerit datus. In Proprio Sanctorum, feria 2. Pentecost. conc.1. num.9.

Christus plus Ecclesiam suam amat quàm ab ea amatur. In Aduent. conc.4. Natiuitatis, num.18.

Christi erga nos amor tantus est vt eã suam horam appellet, qua in nos aliquod magnum collaturus est beneficium. In Aduent. Dominica 2. post Epiphaniam, conc.3. num.25.

Plura quæ huc spectant. Vide verbo, amor. §. amor Dei erga nos.

Ascensio Christi. Vide litera A. in verbo, Ascensio.

§. CHRISTI ACCVRATA *salutis animarum diligentia.*

Christus, quàm maximam curam, & sollicitudinem de salute animarum nostrarum habeat. In Dominicali, dominic.2. post Pascha, conc. 2. num.3. & ibi dominica 3. post Pentecost. conc.2. num. 26. & 28.

Quàm ex proposito nostræ salutis res agebat. In communi plurimor. Martyr. Euang-

Euang. Descendens Iesus, conc.1. num.8.

Insatiabili lucrandarum animarum siti Christus æstuabat, 3. Quadrag. Dominica 4. feria 3. num.2. adeò vt ad homines sanctificandos nihil intentatum reliquerit, 4. Quadr. Dominica 2. feria 6.num.8. & in Dominicali, dominica 3. post Pentecost. conc.2. num.14.

Christi protectio qua nos mirabiliter tuetur, ac protegit; amplificatur & consideratur. In Proprio Sanctorum, conc.1. Incarnationis, num.4.

Christus numquã promouendæ salutis humanæ officiũ intermisit, 3. Quadr. Dominica 3. fer.5.num.31.& in Dominicali, dominica 15. post Pentec.conc.1.num.22.

Ad Christum curet accedere, quilibet, quacumque spirituali ægritudine sit affectus. In Dominicali, dominica 3. post Pentecost. conc.1. num.21.

§. CHRISTVS CAPVT *Ecclesiæ, & de influxu eius in membra.*

A Christo accepimus omnem gratiam, & virtutem. In communi vnius mart. tempore Paschali, conc.1. num.9.

Quæcunque bona possidemus, & possidere speramus omnia per Christum nobis aduenere. In Proprio Sanctorum, feria 3. Pentecost. conc.1. num.12. vbi de gratitudine etiam quam debemus circa hoc habere optimè edisserit.

Christi Circumcisio. Vide, Circumcisio.

Christi conceptus. Vide in verbo, Incarnatio.

CHRISTVS VT DEVS, *& de Christi diuinitate.*

Christi diuinitatis euidens argumentum erat, oculos cæcis, pedes claudis, &c. in pristinam salutem restituere, 3. Quadr. Dominica 4. feria 4. num.17. & 3. Quadr. fer.4. Dominicæ Passionis, nu.29. & mortuos resuscitare, 3. Quadr. Dominica 4. feria 6.nu.16.& Dominica 2. Aduent. conc.1.nu.27. & in Aduent. Dominica 2. post Epiphaniam, conc.4.nu.2. & in Dominicali, dom.18. post Pent.conc.2.nu.32.

Potissimũ tamen (inter alia) Christi diuinitatis argumẽtũ fuit ipsius Christi resurrectio, de quo vide in verbo, Resurrectio.

Christus in quantũ Deus nõ fuit mortuus. 4. Quadr.cõc. Quinquagesimæ, nu.9.

Christus quia Deus erat, peccare non potuit, 1. Quadrag. Dominica in Passione, num.7. & 2. Quadr. Dominica in Passione, nu.2. quibus locis alias etiam inuenies rationes ob quas peccare non potuit.

Christi diuinitatem euidenter ostendebat modus, quo Christus faciebat miracula: imperando, scilicet non deprecando. Dominica 2. Aduent. conc.1. num.27.

Christi diuinitatis euidẽs testimonium fuit ipsum in mundum tam supremum donum, quale est Spiritus sanctus misisse. In Dominicali, dominica infra octauam Ascensionis, conc.1. num.19.

Et cogitationes cognoscere. In Dominicali, dom.18. post Pent.conc.2. num.20.

DEFECTVS, QVOS *Christus in humana natura assumpsit.*

Defectus qui nobis, vt mereamur adiumento sunt, Christus assumere voluit, vt nos redimeret: non tamen eos qui impedimento sunt. In Aduent.conc.2. Conceptionis B.Mariæ, num.27.

CHRISTVS DOCTOR, *& de doctrina Christi.*

Christus doctoratus lauream accepit à Patre æterno. In Proprio Sanctorum, conc.3. Omnium Sanctorum, num.8. & in Dominicali, dominica 20. post Pentecost. conc.2. num.11.

Christus statim ac natus fuit nos docere & prædicare cœpit. In Aduent.conc.4. Natiuitatis, num.20.

Christus docebat alios virtutes eas prius in se exercens. In Aduent. conc.4. Natiuitatis, num.24.

Christus homo factus est, vt nos erudiret: & vt præceptor noster esset. In Aduent. conc.1. Circumcisionis, num.2. & conc.3. Circumcisionis, num.3.

Nisi prius à Christo edocti fuissent homines

mines nequaquam iustificationis, nec redemptionis ipsius participes fierent. In Aduent. Dominica 5. post Epiphaniam, conc. 1. num. 14.

Deus dedit nobis Filium suum, non solum vt esset Redemptor: sed etiam vt esset Doctor. In Dominicali, dominica 8. post Pentec. conc. 2. num. 2.

Dolores Christi, Tribulationes, & afflictiones, vide verbo, Passio Christi.

Incarnatio Christi, Vide verbo, Incarnatio Christi.

CHRISTVS MEDIATOR Dei, & hominum.

SI Christum propitiatorem coram Patre æterno mundus non haberet, forsitan sæpè desolatus fuisset. In Proprio Sanctorum, fer. 3. Pentec. conc. 1. num. 17.

MERITA CHRISTI.

IN Christi meritis spes omnis gentis saluandæ fundatur. In Proprio Sanctorum, fer. 3. Pentec. conc. 2. num. 3. & in Dominicali, dominica 9. post Pentecost. conc. 1. num. 26.

Merita Christi quàm infinita. In Dominicali, dominica 8. post Pentec. conc. 1. num. 11.

Ex eo quod Christus meruit nobis primam gratiam quantum ei debeamus. In Dominicali, dominica 21. post Pentec. conc. 2. num. 40.

Christus non meruit animæ suæ gratiam, & gloriam, 1. Quadrag. fer. 3 Resurrectionis, nu. 16. corporis tamen gratiam, & gloriam mereri oportuit, ibidem.

Miracula Christi, Vide verbo, Miracula, vide etiã supra in §. de Christi diuinitate.

Mors Christi, Vide verbo, Passio.

Natiuitas Christi, Vide Natiuitas, & Incarnatio.

§. CHRISTI NOMINA.

CHristus multis nominibus voluit in sacris Literis nuncupari, ad insinuanda multa beneficia, quæ in nos contulit. In Dominicali, Dominica secunda post Pascha, conc. 3. num. 8.

Agnus, Christum Euangelistæ, & Prophetæ Agnum vocarunt, vt eius mansuetudinem denotarent. In Proprio Sanctorum, conc. 2. Matthiæ, num. 22.

Lux, Christus lux totius mundi fuit, sed pauci ea potiuntur, 1. Quadrag. Sabbatho post Dominicam 4. nu. 2. vbi ex professo, & 3. Quadrag. Sabbatho post Dominicam 4. num. 5. & num. 20.

Manus, Christus cur Manus appelletur. In Proprio Sanctorum, conc. 4. Incarnationis, num. 3.

Ostium, Christus fuit ostium per quod omnia bona ad nos intrarunt. In Proprio Sanctorum, feria 3. Pentec. conc. 2. nu. 2.

Si quilibet ex iustis merito portæ cœli dicitur; quantò potiori iure titulus hic Christo aptatur, per quem omnes iusti tanquam per ostium cœlum intrant. In Proprio Sanctorum, feria 3. Pentecost. conc. 1. num. 11.

Pastor, Bonus pastor potuit Christus appellari, quia oues suas optimis pascuis, & alimentis depascit. In Dominicali, dominica 2. post Pascha, conc. 1. nu. 7. (idque diligentissimè efficit. ibi conc. 3. post Pascha nu. 5.) & quia oues suas accuratissimè seruat. In Dominicali, dominica 2. post Pascha, conc. 1. num. 8. & ibi conc. 3. num. 5. Sed non propter has causas bonus Pastor voluit vocari, sed quia pro ouibus suis vitam posuit: quia hoc præclarum opus apertius præ cæteris manifestauit. In Dominicali, dominica secunda post Pascha, conc. 1. num. 9.

Christus, quàm diligentissimus Pastor fuerit. In Dominicali, dominica 2. post Pascha, conc. 2. num. 4.

Cum cæteri pastores carnibus ouium suarum vescantur, piissimus hic pastor oues proprias carne pascit. In Dominicali, Dominica 2. post Pascha, conc. 2. num. 5.

Christus, vt diuinus Pastor suæ sustentationis obliuiscebatur, vt oues suæ spirituale pabulum reciperent; & hoc cibum suum esse dicit. In Dominicali, dominica 2. post Pascha, conc. 3. num. 4.

Christus tam singulari amore oues suas prosequebatur, vt necessitatem, & salutem ipsarum

ipsarum ouium, suam esse reputet. In Dominicali, dominica 2. post Pascha, conc.3. num.27.

Christus officium ouis, & Pastoris opere, & verbis nos docuit: atque vnum ex præcipuis ob quod in mūdum venit fuit, vt hæc duo officia nos exequi doceret. In Dominicali, dominica 2. post Pascha, conc.3. num.2.

Christus à diaboli vnguibus oues suas liberat, 2. Quadrag. Dominica Passionis, feria 4. num.37.

Pater. Patris nomen sibi Deus attribuit, & maximè illi conuenit, 3. Quadrag. conc. Septuagesimæ, num.17.

Rex, Christus est verus Rex omnium creaturarum, 4. Quadrag. Dominica in Ramis, num.19. Et cur specialiter rex hominum dicatur, 4. Quadrag. Dominica in Ramis, num.26.

Sponsus, Amorem quo Deus nostras animas prosequitur optimè ipse Deus explicat, cum se earum sponsum dicit. In communi Virginum, conc.4. num.4.

Quas cōditiones requirat diuinus Sponsus in anima cum qua sponsalia debet celebrare, 3. Quadrag. Sabbatho post Dominicam 3. num.29.

Via, Christus cur via dicitur. In Proprio Sanctorum, conc.2. Philippi, & Iacobi, num.22.

Vitis, Verbum diuinum postquam homo factum est, & non antea, vitis vera vocatur: quia tunc & non anteà nostræ naturæ erat. In communi vnius mart. tempore Paschali, conc.1. num.8.

Et quia ex tunc multò plura, & maiora beneficia in nos contulit. In Dominicali, dominica 6. post Pentec. conc.1. num.2.

Christus vitis vera appellatur propter veram similitudinem, quam habet cum naturali vite: & quia eius proprietates habet. In communi vnius mart. tempore Paschali, conc. vna, num 9. vbi ex professo.

§. CLARISSIMA CHRISTI *opera, & vita: et quod vitā nostram ad ipsius normā effingere studeamus.*

CHristus, & bene operari, & artem, rationemque bene operandi nos docuit, 3. Quadrag. conc. in Cœna, num.18.

Christi vita perpetuò à nobis est meditanda, & memoria tenenda, 4. Quadrag. Dominica 3. feria 6. num.2.

Christus est perpendiculum, & regula qua metiri, & examinare debemus omnes nostras actiones. In Proprio Sanctorum, conc.1. Inuentionis Crucis, nu.15. Eique in omnibus operibus nos debemus conformare, 1. Quadrag. Dominica 4. feria 2. num.19.

Estque exemplar, quod imitari possumus, & tenemur. In Aduentali, conc.3. Andreæ, num.22. & 4. Quadrag. Dominica in Passione, feria 4. num.28.

Etsi Christi singula opera superna sint admiratione dignissima, ex ipsis tamen simul consideratis alia multò sublimior atque mirabilior resultat admiratio. vide & nota in Proprio Sanctorum, conc.1. Exaltationis Crucis, num.3. vbi optimè.

Omne bonum nostrum pendet ex eo quòd Christum in omnibus imitari, & similes esse curemus. In Dominicali, dominica 15. post Pentec. conc. nu.2. & 6.

Christum imitari est, opera nostra, & cor nostrum cum eius operibus, & corde conformare. In Dominicali, dominica 15. post Pentecost. conc.1. num.6. vbi latè explicat quid sit hæc conformitas.

Christi passio, Vide verbo, passio Christi.

Christi prædestinatio, Vide verbo, prædestinatio.

Christus Redemptor, Vide in verbo, redemptionis beneficium.

Christi Resurrectio, Vide verbo, Resurrectio.

Christi Satisfactio, Vide in verbo, Passio Christi.

Christi sudor sanguineus, Vide in verbo, Passio Christi.

§. CHRISTI TENTATIO.

TEntari se Christus permisit, vt aliam occasionē vtendi misericordia cum tentatis atque prolapsis haberet: propter tentationem, quam in se fuit expertus, 4. Quadr. Dominica 1. num.11.

Et vt nos erudiret, quomodo tentationes vincere, & quibus armis debeamus,

4. Qua-

4. Quadrag. Dominica 1. num.13. vbi latissimè,& 3. Quadrag. Dominica 1. nu.18. & 1. Quadrag. Dominica 1. num.11.& 2. Quadrag. Dominica 1. num.15.

Cur Sathanas Christum gula prius tentauit, 4. Quadr. Dominic. 1. num.26.

Diabolus Christum tentauit omnibus quadraginta diebus, 4. Quadrag. Dominica 1. num.29.

§. CHRISTI IN TEMPLVM *oblatio*.

CHristi in templum oblatio fuit donum quo tantum Dei ira placari potuit. In Aduentus, conc.1. Purificationis B. Mariae, num.4. vbi ex instituto.

Christus voluit, & si ille legi non erat adstrictus in templum offerri, vt munus suum inciperet exequi. In Aduent. conc.1. Purificationis B. Mariae, num.16.

Et vt nos doceret non solum inferiores, sed ipsos etiam Legislatores suis legibus obligari. In Aduent. conc.1. Purificationis B. Mariae, num.23.

§. PRAECLARAE CHRISTI *virtutes, & imperuestigabiles ipsius diuitiae*.

IN Christi humanitate omnes illas virtutes quas nos habere praecipit scripsit: vt ex ea velut exemplari illas transcribere possimus. In Aduentuali, conc.3. Andreae, num.21.

Christus ne virtutes nobis asperae, & difficiles redderentur, eas omnes prius ipse molliores reddere voluit, in se ipso exercens. In Aduent. conc.4. Natiuitatis, num.24.

Christi charitas, vide in verbo, Christi erga nos amor.

Clementia Christi, perpenditur, & consideratur, 2. Quadrag. feria 4. Dominicae Passionis, num.39.

Christi humilitas, Consideratur, & extollitur, 2. Quadr. conc. in Coena, num.28.

Christus est verum humilitatis exemplar, 1. Quadrag. Dominica 2. feria 3. num.21. & 23.

Christi mansuetudo, Consideratur & extollitur in Aduent. conc.2. Innocentium, num.4.

Quàm mansuetè Christus respondebat is qui illum odio prosequebantur. In Dominicali, Dominica 17. post Pentecost. conc.2. num.31.

Christi misericordia, consideratur & extollitur. In Dominicali, dominica 15. post Pencost. conc.1. num.42. vbi ex professo.

Christi obedientia, consideratur, & extollitur. In Aduentuali, conc.1. Andreae, num.26. & ibi Dominica 1. post Epiphaniam, conc.4. num.32.

Obedientia Isaac, singularis inter caeteras est obedientiae Christi figura, 2. Quadrag. fer.2. Resurrectionis, num.41.

Obedientia Christi quàm perfectissima, 3. Quadrag. Dominica 3. fer.5. nu.15.

Obedientia Christi erga patrem quanta, 4. Quadrag. Dominica in Passione, feria 4. num.11. vbi ex professo.

Christi cibus obedientia est. In Aduent. conc.2. Circumcisionis, num.13.

Christi patientia, exaltatur, & consideratur, 1. Quadrag. Dominica 3. feria 2. num.23. & 1. Quadr. Dominica 4. feria 3. num.29. & 2. Quadr. Dominica in Passione, feria 4. num.39. & 3. Quadrag. Dominica 4. feria 3. num.34. & in Aduent. conc.2. Innocentium, num.4.

Ex Christo discamus habere patientiam, 3. Quadrag. Dominica 4. feria 3. num.34. & in Proprio Sanctorum, conc.4. Inuentionis Crucis, num.16.

Cibi, & potus. intemperantia, & temperantia, vide gula.

CINERES.

CIneris caerimonia quare vtatur Ecclesia initio Quadr. vide causas, 1. Quadr. conc. Ciner. num.22. & 2. Quadr. conc. Cinerum, num.34. & 3. Quadr. conc. Cinerum, num.5. vsque ad 17. vbi plurimae adsunt causae, pro quo vide etiam 3. Quadr. Dominica 4. feria 4. num.34. & 4. Quadr. conc. Cinerum, num.16.

Cineres hi cur sint ex illis ramis palmarum qui praeterita Quadrag. fuerunt benedicti, 3. Quadr. conc. Cinerum, nu.3.

Cineres super capita sua iniiciebant

Patres

Patres veteris Testamenti ad placandum Deum: & quare, 3.Quadrag. conc. Cinerum, num.5.

CIRCVMCISIO.

Circumcidi voluit Christus, vt obedientiam,paupertatem,& humilitatem docendo: superbiam, & inobedientiam prosterneret. In Aduent.conc.1.Circumcisionis, num.1. & conc.2. num.12. & conc.3. num.3. vbi latissimè.

Et vt nos spiritualem Circumcisionem doceret,conc.4.Circumcisionis,num.8.Et vt nos à dura illa,& molesta Circumcisionis lege liberaret. In Aduent. conc.1. Circumcisionis, num.11.

Et propter alias causas quas adducit, conc.1.Circumcisionis,num.16.& conc.3. num.15.

Inter cætera Christi opera quibus eius humilitas magis elucet, fuit Circumcisio, conc.1. Circumcisionis, num.5.

Et in Circumcisione plus quàm in cæteris operibus,peccati suscepit similitudinem, conc.1. Circumcisionis, num. 6. & conc.2. num.8. vbi latè.

Cur in Baptismo nunc, & olim in Circumcisione nomen imponitur, conc.1. Circumcisionis, num.22.

In Circumcisione Christi magis quàm alibi vsquam diuinitas eius fuit abscondita, conc.2.Circumcisionis, num.6.

Vna inter alias Circumcisionis causas hæc erat, vt Hebræi à Gentilibus idololatris distinguerentur, conc.2. Circumcisionis, num.16.

Cur corporis Circumcisionem nō gladio ferreo, sed lapideo, Deus fieri iussit, conc.4. Circumcisionis, num.8.

In Circumcisione Deus petebat animæ potius quàm corporis superfluitates circumcidi: & ideo tam maximum præmium pro Circumcisione promisit. In Aduent. conc.4. Circumcisionis, num.4.

Annum suum Ecclesia à Christi Circumcisione orditur: quia per eam renouationis nostræ, & spiritualis Circumcisionis significatur initium, conc.4. Circumcisionis, num.3.

Spiritualis Circumcisio est etiam his temporibus, & erit vsque ad vniuersalis iudicij diem necessaria, conc.2. Circumcisionis, num.21.

De hac spirituali Circumcisione, vide plura à nobis collecta verbo,appetitus,& verbo, carnis mortificatio.

De Circumcisione bonorum temporalium, vide verbo, bona temporalia.

Circumstantia Humanorum actuum, vide verbo, opera. §. operum circunstantiæ, & conditiones.

B. Clara Laudes, vide in communi Virginum, conc.4. num.27.

CLAVSVRA.

Clausura omnibus, sed præcipuè virginibus est maximè necessaria. In Aduent. conc.1. Expectationis B. Mariæ, num.25. & ibi, conc.4. Thomæ, num.4.

Quod maximam clausuram habeant virgines. in Proprio Sanctorum, conc.1. Incarnationis, num.17. vbi latissimè: & ibi, conc.2. Incarnationis, num.17.

Clausura est optimum ad vitanda mala remedium. In Aduent. conc.4. Thomæ, num.5.

Clementia. Vide misericordia,clementia Christi, vide Christus.

COGITATIO.

Cogitationem nostram in re aliqua cōtinere absque distractione, quàm difficile. in Proprio Sanctorum, conc.1. Ascensionis, num.3.

§. COGITATIO MALA.

Cogitationes malæ sunt fons malorum nostrorum: è contra verò cogitationes bonæ, 2.Quadrag. conc. Quinquagesimæ, num.18. in Dominicali, dominica 18. post Pentec.conc.2. num.23.

Qui vult ne vlterius peccata progrediantur, statim eorum caput in cogitatione scindat: cogitationem protinus diuertendo ad Christum crucifixum. in Proprio Sanctorum,conc.2.Dedicationis Michaelis, num.4.

Cogitationes malæ omni cura, & di-

ligentia statim abigendæ sunt in Dominicali, dominica 6. post Pent. conc.2. nu.5. & ibi Dominica 18. conc.2. num.27.

Cogitationes malæ sunt fons, & origo multorum malorum. In Dominicali, dominica 18. post Pentecost. conc.2. nu.24.

Cogitatio bona, vel rerum cælestium, Vide verbo, Contemplatio.

COGNITIO PROPRIA.

Cognoscere seipsum summè necessarium est. In Proprio Sanctorum, conc.3. Petri, & Pauli, num.1.

Hæc propria cognitio Dei, est donum. In Proprio Sanctorum, conc.3. Petri, & Pauli, num.3.

Altissima cognitio est, seipsum cognoscere. In Aduentus, conc.2. Andreæ, num.4. vbi latè, & difficillima est, ibid. num.5. vbi latè.

Magnum malum est, vt ea cognitione, quam Deus nobis, vt nos ipsos cognosceremus, dedit in aliorum peccatis cognoscendis vtamur. In Aduent. conc.1. Ioannis Euangelistæ, num.11.

Colloquia cum bonis vel malis, vide in verbo, Conuersatio.

Comessationes, vide in verbo, Gula.

Conceptio B. Mariæ, vide in verbo, Maria virgo.

CONCILIVM.

In conciliis, capitulis, & congregationibus depositis passionibus, & partialitatibus, publica vtilitas est consulenda, 1. Quadrag. Dominica 4. num.3.

CONCIO.

Conciones audire quã sit necessariũ. in Proprio Sanctorũ, conc.3. Ascensionis, num.18. & ibi conc.1. Assumptionis B. Mariæ, num.14. & in Dominicali, dominica 11. post Pent. conc.1. num.10.

Concionum nostri temporis exiguus fructus causa est obduratio, & obstinatio, ad quam hodie peccatores peruenerunt. in communi Doctor. conc.4. num.9.

Non sufficit, conciones audire, sed requiritur custodire, & exequi ea, quæ in ipsis præcipiuntur, & dicuntur. In Proprio Sanctorum, conc.2. B. Mariæ ad Niues, num.19. vbi latè optimè, & 2. Quadrag. Dominica in Passione, num.16. & feria 4. eiusdem Dominicæ, num.32. & 3. Quadrag. Dominica in Passione, num.25.

Vt conciones cum fructu audiamus diuinum auxilium exposcere debemus. in Proprio Sanctorũ, conc.1. Matthæi, nu.28.

Peccatores conciones oderunt, quia in eis tanquam in speculo deformitates suas aspiciunt. in communi Doct. concio 4. num.29.

Conciones audire signum est prædestinationis, 2. Quadrag. Dominica in Passione, num.26.

Sæpè popularibus, & simplicibus hominibus conciones proficiunt: raro tamen primariis, litteratis, & Ecclesiasticis: & quare, 3. Quadrag. feria 2. Resurrectionis, num.23.

Prædicationis fundamentum debet esse sacra Scriptura. In Aduent. conc.2. Andreæ, num.7.

Qui conciones non audiunt, non exaudiuntur à Deo tempore mortis, 4. Quadrag. conc.60. num.8.

Conciones ex se sunt summè fructiferæ, 4. Quadrag. conc.60. num.15.

Concione deteriores reddi, aut ex eis nullum fructum capere, lethale signum est, 1. Quadrag. Domin.4. fer.3. num.4. & in communi plurimorum mart. Euang. Cum audieritis prælia, &c. conc.2. num.20. in Dominicali, dominica 22. post Pentecost. conc.1. num.10. & conc.2. num.12.

Conciones reddunt inexcusabiles peccatores, 4. Quadrag. conc.60. num.16. & in communi plurimorum mart. Euang. Cum audieritis prælia, &c. conc.2. num.20.

Post concionem quid auditores debeãt facere, 1. Quadr. Sabbatho post Dominicam 3. nu.6. & Dominica 4. sequenti fer.3. num.13. & 3. Quadrag. conc.60. num.12.

Ex concionibus fructum nolle capere, quàm grandis in Deum ingratitudo, in communi Euangelistarum, conc.2. num.6. Propter quam solet Deus à nobis auferre veros verbi diuini concionatores, ibid. num.7.

Conciones audire ad impetrandam fidem est necessarium, 3. Quadrag. conc. 60. num. 10.

Diabolus prætendit à concione nos auertere, & quod concionatori non credamus, 3. Quadrag. Dominica 3. num. 6.

Concionandi necessitas, 1. Quadrag. Dominica 4. feria 3. & 3. Quadrag. Dominica 4. feria 3. num. 6. & in communi Euangelistarum, conc. 1. num. 2.

Contra eos qui conciones non audiunt horribiles Dei comminationes. in Dominicali, dominica 6. post Pentecost. conc. 1. num. 5.

Homines ex eo quod diuinum verbum audire nolunt, sæpè fidem amittere solent. In Dominicali, dominica 11. post Pentecost. conc. 1. num. 11.

§. QVO AFFECTV, ET *studio cõcionibus interesse, et quã diligẽter ad ipsas accedere debeamus.*

Ex indispositione audientium solet concio non prodesse. In Aduent. Dominica 6. post Epiphaniam, conc. 1. num 8.

Adconciones accedere animo notandi concionatorem quàm magna peruersitas. in Proprio Sanctorum, conc. 1. Assumptionis B. Mariæ, num. 20.

Ad celestem concionum Doctrinam cum fructu, & vtilitate audiendam pia affectio diuinæ Doctrinæ est necessaria: quæ cum Dei sit donum instanter ab ipso petenda est. in Proprio Sanctorũ, conc. 1. Assumptionis Beatæ Mariæ, nu. 15. Hanc piam affectionem habere est signum valde manifestum diuinæ prædestinationis, ibidem num. 17.

Vt concionum celestis Doctrina sine attentione, affectu, & deuotione audiatur, in grauissimam peccatorum penam aliquando Deus permittit, 3. Quadrag. conc. 60. num. 5.

In concionibus audiendis nobilium negligentia optimè increpatur, 3. Quadrag. Dominica in Passione, num. 28.

Conciones Euangelicæ quo spiritus feruore, & quanta reuerentia gaudio auiditate, & tremore sunt audiendæ, 1. Quadrag. conc 60. num. 12. & 1. Quadrag. Dominica 2. feria 3. num. 9. & 3. Quadrag. Dominica 4. feria 3. num. 18. & in Proprio Sanctorum, conc. 2. Philippi, & Iacobi, num. 13. & in Dominicali, dominica 4. post Pentecost. conc. 1. num. 2. vbi ex professo, & latissimè, & conc. 2. num. 22.

Ignauia, qua ad conciones audiendas Christiani nunc accedunt consideratur, & increpatur. in communi plurimorũ mart. Euang. Descendens Iesus de monte, &c. conc 2. num. 2.

In concione quomodo auditores se debent habere, 1. Quadrag. Dominica 4. feria 3. num. 11.

Quia conciones plerique audiunt, vt videant quomodo prædicetur, non vt efficiant quod prædicatur: ideo nullum ex celesti Doctrina fructum percipiunt. Dominica 3. Aduent. conc. 4. num. 21. Et ij maximam Dei verbo iniuriam irrogant, ibi num. 23.

Quas in concione collegisti gemmas diligenter cura conseruare. In Aduent. Dom. 1. post Epiphaniam, conc. 4. nu. 12.

Vt ex concione fructum vnusquisque percipiat, quod omnibus prædicatur sibi id prædicari vnusquisque existimet. In Dominicali, dominica 4. post Pascha, conc. 4. num. 21.

In affectione vel tepiditate qua diuina verba audis cognoscitur aliquomodo an sis iustus, vel peccator. in Dominicali, dominica 4. post Pentecost. conc. 1. num. 9.

Ad hoc vt diuina eloquia diuinas in cordibus vestris efficiat operationes maxima dispositione ad illa audienda accedendum est. In Dominicali, dominica 4. post Pentecost. conc. 1. num. 11. & ibi Dominica 18. conc. 1. num. 7.

Maxima quiete, & tranquillitate verbum Dei audiendum est. In Dominicali, dominica 4. post Pentec. conc. 1. num. 16.

Conciones aliquibus propter suã malitiam magis nocent, quàm prosunt. In Dominicali, dominica 4. post Pentecost. conc. 2. num. 8.

Vt concio melius in cordibus hominum imprimatur, ieiunos ad eam conuenire maximè conducit. In Dominicali, dominica 6. post Pentec. conc. 1. num. 7.

Qui ad audiendam concionem ab omni inordinata affectione expeditus accedit, maximè Deo placet. In Dominicali, dominica 6. post Pentecost. conc. 1. nu. 10.

§. MIRABILIS VERBI DIuini vis, efficacia, & potestas.

Verbum diuinum varios, & dissimiles effectus profert iuxta varietatẽ subiectorum in quibus seminatur. In communi confes. non pontif. Euang. Ecce nos reliquimus omnia, &c. conc. 2. nu. 25. & in Dominicali, dominica 17. post Pentecost. conc. 2. num. 14.

Verbi diuini vis, efficacia, & potestas perpenditur, & consideratur, 1. Quadrag. Dominica in Passione, feria 2. num. 2. & 2. Quadrag. Dominica 1. feria 4. num. 36. & Dominica Passionis eiusdem Quadr. feria 4. num. 32. & feria 5. sequenti, nu. 19. & 3. Quadrag. conc. Sexagesimæ, num. 18. & 4. Quadrag. Dominica 1. feria 4. nu. 32. & in communi vnius mart. Euang. Amen dico vobis, conc. 2. num. 10 & in communi plurim. mart. Euang. Descendens Iesus de monte, conc. 1. num. 10. & in Dominicali, dominica 17. post Pentecost. conc. 2. num. 15.

Verbum diuinũ semini apprimè assimilatur, 3. Quadrag. conc. Sexagesimæ, nu. 7.

§. DE CONCIONANDI officio: & insigni huius muneris dignitate, & difficultate.

Concionatorum munus est suo exemplo, & efficacibus rationibus, dulcedinem virtutibus, & saporem conferre; quò illas homines libenter exerceant. In communi Doctorum, conc. 1. num. 3. Et reprehensionibus peccatores commouere, vt à misero suo statu exeant. In communi Euangelistarum, conc. 1. num. 11.

Concionandi munus solus Christus meruit. In communi Doctorum. conc. 2. num. 30.

Concionandi munus non propria auctoritate suscipimus: sed vocati, & tracti. Dominica 4. Aduentus, conc. 2. num. 16. Et Prælati expectando imperium. In Aduent. concio 2. Stephani, num. 14.

Ad hoc cõcionandi munus bene exercendum plurimæ virtutes in concionatore simul concurrere debent. Dominica 4. Aduentus, conc. 2. num. 17. vbi de huius muneris difficultate.

Concionatores cum sint Dei legati, grandi veneratione digni sunt. In Aduent. conc. 2. Stephani, num. 4.

Hoc munus iuuenibus non debet demandari. In Aduent. conc. 2. Stephani, num. 13.

§. DE CONCIONATORIS virtutibus, & conditionibus, ac de spiritus, intentionisque rectitudine, & puritate necessaria in Ecclesiaste.

Concionatores hoc artificio vtantur vt peccatores prius reprehensione, deterritos, postea mansuetudinis suauitate alliciant. In Proprio Sanctorum, conc. 2. Ascensionis, num. 19.

Concionatores specialiter dicũtur missi prædestinatis: & quare. In communi Euangelistarum, conc. 3. num. 1.

Non debent concionatores hoc munus præsumptuosè vsurpare: sed à Deo vocati. In communi Euangelistarum, conc. 1. num. 7.

Concionatores nõ dedignentur in paruis oppidis, & coram priuatis hominibus prædicare. In communi Euangelistarum, conc. 2. num. 14.

Concionatoris fęlicitas, vel ignominia non consistit in hoc quod turba multa eos sequatur, & laudet: sed in hoc quod vberrimus fructus ex eius doctrina percipiatur. In Proprio Sanctorum, conc. 1. Iacobi, num. 2.

Concionator diligenter, & festinanter exequatur, & doceat ea, quæ ad salutem animarum spectant. in communi Euangelistarum, conc. 1. num. 31. & conc. 4. num. 14. vbi latè.

Concionator semper vitiis resistere debet, etiam si ob id vitam amittat. in communi Doctorum, conc. 2. num. 14. & in Dominicali, Dominica 19. post Pentecost. conc. 2. num. 34.

Concionator quas conditiones habere debet.

& 2.Quadrag. Dominica 1. feria 4.nu.32. & 3.Quadrag. Dominica 4.feria 6.num.5. vbi optimè,& feria 3. sequenti,num.15.& 4. Quadr. Dominica 1. feria 6. nu.10. Sed castis verbis,efficacissimis tamen vtantur. In communi Euangelistarū,conc.2.nu.10. & in Proprio Sanctorum,conc.2. Bartholomæi, num.20. & in Aduent. Dominica 6. post Epiphaniam, conc.2. num.2. vbi latè, & in Dominicali, dominica 19. post Pentec.& conc.2. num.32.& ibi Dominica 22. post Pentec. conc.1. num.42.

Concionatores Euangelici fortitudinem debent habere: hæc fortitudo in quo consistit. In communi Euangelistarum, conc.1. num.24. & 3. Quadrag. Dominica 3. feria 3. num.40.

Concionatores prius discant benè viuere, quàm bene dicere. In communi Doctorum, conc.2. num.31.

Et prius operentur quàm prædicent, sicut Christus fecit, 3. Quadrag. Dominica 1. num.3. & Dominica in Passione sequenti, num.10.

Concionatores quantò spiritu loqui debeant. In Proprio Sanctorum, conc.2. Philippi, & Iacobi, num.13. & Dominica 3. Aduent. conc.1. num.29.

Etsi in concionatores desit vitæ integritas, eius tamen doctrina magnifacienda est, 2. Quadr. conc. Sexagesimæ,nu.29.

In concionatores prædicantes ob suam tantùm vtilitatem,vide in communi Euangelistarum, conc.2. num.23.

Eos tantum concionatores,qui ordinatè,sed sine spiritu prædicant,velle audire, est Verbum Dei abominari. Dominica 3. Aduentus, conc.3. num.3.

Cum concionatores nunquam omnino desint, qui spiritu,miraculis,& rationum, ac bonorum operum efficacia prædicent: cur vniuersi populi meliores non redduntur? vide 3. Quadrag. Dominica 4. feria 3. num.6.

Concionator super omnia charitatem, clementiamque magnam erga pauperes habere debet, 3. Quadrag. Dominica 3. feria 5. num.6.

Concionator curet ne seculari vanitate inficiatur, 3. Quadrag. Dominica 3. feria 5. num.5.

Concionatores honoris Dei zelo præditi esse debent, 3. Quadrag. Dominica 4. feria 2. num.2.

Concionatores maiori obligatione ad præceptum correctionis fraternæ seruandum tenentur, 3. Quadrag. Dominica 3. feria 3. num.35.

Non sufficit cōcionatorem sapientiam habere speculatiuam,sed requiritur, vt sapientia practica, quæ in affectu voluntatis,& bonis operibus consistit polleat. In communi Doctorum, conc.3. num.4.

Concionator veritatem audacter prædicet, etiam cum vitæ discrimine. Dominica 2. Aduent. conc.3. num.19.

Concionator quando opus est voces magnas edat affectu plenas. Dominica 3. Aduentus,conc.1. num.28. & in Dominicali, dominica 7. post Pentecost. conc.1. num.24.

Concionatores qui pœnitentiæ vitam sibi elegerunt plus auditorum animos penetrant. Dominica 4. Aduentus, conc.2. num.14.

Concionatores bonos & sapientes à nobis tollere, est vnum ex maioribus spiritualibus Dei suppliciis. In Aduent. conc.2. Stephani, num.10.

Vt concionatoris verba corda audientium vulnerent, in eisque impressionem faciant, debent esse viua, omnique spirituali virtute, diuinaque efficacia plena. In Aduent. Dominica 5. post Epiphaniam, conc.1. num.16.

Concionatores intelligant non oportere eos omne tempus consumere in studio librorum mortuorum, sed illis summè conducere in libro vitæ, qui est Christus per contemplationem lectitare. In Dominicali, dominica infra octauam Ascensionis, conc.1. num.23.

Maxima quiete & tranquillitate verbum Dei prædicandū est. In Dominicali, dominica 4. post Pentec. conc.1. num.16.

Ideo concionatores nunc exiguum fructum capiunt, quia plures eorum non in nomine Christi, sed in suo nomine retia laxant. In Dominicali, dominica 4. post Pentecost. conc.2. num.29.

Concordia. Vide pax.

Concupiscentia. Vide luxuria.

CON-

CONFESSIO.

Confessionis Sacramentum facile, & excellens remedium, 1. Quadrag. Dominica 3. num. 19. Et quàm necessarium, 4. Quadrag. Dominica 1. num. 2.

Vt non confiteamur peccata super omnia diabolus prætendit, 2. Quadrag. Dominica 3. num. 14.

Ne à cōfessione omnium peccatorum verecundia te deterreat, vide considerationes, & historias notatu dignissimas, 2. Quadrag. Dominica 1. num. 19. & 3. Quadr. Dominica 1. feria 5. num. 21. & nu. 25. & 3. Quadr. Dominica 3. nu. 10. Contra hos vide etiā in Dominicali, conc. 2. nu. 21. vbi euentum stupendissimū narrat.

Contra eos, qui confessionem non nisi semel in anno faciunt, vide in Dominicali, Dominica in Albis, conc. 3. num. 24.

Ante confessionem, conscientiæ examen necessariò est præmittendum. 3. Quadrag. Sabbatho post Dominicam 2. nu. 16.

In cuius examinatione, & purificatione diutissimè, & sępissimè laborandum est. In Proprio Sanctorum, conc. 1. Ascensionis, num. 14.

Hoc sacramentum hominibus, & non Angelis Deus commisit: ne homines vllam excusationem haberent. In Proprio Sanctorum, conc. 4. Petri, & Pauli, num. 25.

Confessio pura, & integra debet esse. In Proprio Sanctorum, conc. 5. Eucharistiæ, num. 23.

Et humilis. In Dominicali, dominica 10. post Pentecost. conc. 2. num. 28.

CONFESSOR.

Confessoris boni conditiones, vide, & nota, 4. Quadrag. Dominica in Passione, num. 10. vbi latè. & in communi plurimor. mart. conc. 4. num. 3.

Confessorem in imponendis pœnitentiis maximè prudentem esse, necesse est. In Dominicali, dominica in Albis, conc. 3. num. 17.

Cum confessor aliquem absoluit pœnam æternam, quam peccator meruerat in temporalem mutat: quæ culpa iam dimissa luenda manet. In Dominicali, dominica in Albis, conc. 3. num. 23.

Pœnitentes eligant Confessores doctiores, & sanctiores, 1. Quadr. Sabbatho post Dominicam in Passione, num. 9.

Absolutionis peccatorum potestas, cur data sit hominibus, 1. Quadrag. Dominica 1. feria 6. num. 9.

Confidentia, Vide fiducia.

Congregationes, Vide concilia.

CONIVGES, CONIVGIVM.

Coniuges in suo etiam statu, cordis puritatem habere, & Deo seruire optimè possunt. In Proprio Sanctorum, conc. 3. Visitatio B. Mariæ, num. 13.

Coniuges, vt luxuriam, & alia huiusmodi peccata vitent summè se inuicem diligere debent, 3. Quad. Sabbatho post Dominicam 3. num. 15. & in Aduent. conc. vna, Agathæ, num. 19.

Et mites, suauesque adinuicem, 3. Quadrag. Sabbatho post Dominicam 3. nu. 21.

Et cauere ne mutuo se exhorreant, 3. Quadrag. Dominica 4. feria 5. num. 25.

Et zelotipia carere, 3. Quadrag. Sabbatho post Dominicam 3. num. 21.

Ex coniugibus, mulier domestica negotiā: vir externa curet. In Aduent. conc. 1. Incarnationis, num. 4.

Maximam obedientiam, & reuerētiam vxores viris suis præstare debēt. In Aduēt. Domin. 1. post Epiphaniam, cōc. 4. nu. 30.

Coniuges, si bene matrimonio vsi fuerint, & ambo in officio perstiterint: propter illud beatitudinem consequentur. In Aduent. Dominica 2. post Epiphaniam, conc. 2. num. 17. vbi ex professo.

De sobrietate, pudicitia, & honestate, quæ debet esse in muliere nupta. In Aduent. Dominica 2. post Epiphaniam, conc. 2. num. 19. vbi latissimè.

Vt mulier pacem cum suo coniuge conseruet, linguam suam silentij fræno coerceat. In Aduent. Dominica 2. post Epiphaniam, conc. 2. num. 26.

Viri magno honore habeant vxores suas. In Aduent. Dominica 2. post Epiphaniam, conc. 2. num. 27.

Vxorem prudentem habere Dei donum est: & ab ipso summis precibus petendum. In Aduent. dominica 2. post Epiphaniam, conc.3. num.13.

Vt homo naturaliter coniugem suam diligeret, maximum fuit Dei artificium eam ex ipsiusmet costa subtrahere. In Aduent. dominica 2. post Epiphaniam, conc.4. num.18.

Vult Deus vt vxor habeat suum coniugem in magistrum. In Aduent. dominica 2. post Epiphaniam, conc.4. num.24.

Vir non gubernetur à sua coniuge, nec ea dominetur. In Aduent. Dominica 2. post Epiphaniam, conc.3. num.17.

Nisi adsit pax inter coniuges, illorum vita mors est. In Aduent. Dominica infra octauam Natiuitatis, conc.1. num.35.

Mulier vbi primum a suo coniuge recedit, maximis exponitur periculis. In Aduent. dominica 1. post Epiphaniam, conc.1. num.21.

In coniugatorum familia dominus, seruorum, domina verò, ancillarum curam gerere debet: & fœmina fœminea opera, vir verò virilia facere oportet. In Aduent. Dominica 6. post Epiphaniam, conc.3. num. 20.

Vxor ad pacem cum coniuge conseruandam curet omnino, ne secreta viri sui manifestet. In Aduent. conc. vna, Agathæ, num.21.

Cum matrimonio copulare filios suos patres curant; non attendant præcipuè temporalem vtilitatem: sed quod ad Dei ministerium & filiorum spiritualem salutem spectat, 3.Quadrag. Dominica 3. feria 5. num. 10.

Vxor debet esse socia, non domina. In Aduent. conc.1. Agathæ, num.21.

In matrimonio conuenientius est virum in omnibus fœminæ, quàm fœminam viro excedere, 3.Quadrag. Dominica 3. feria 5. num.12.

Coniugia non amore filiorum, sed libidinis intentione facta, Deo odiosa sunt, & plurimorum malorum causæ. In Aduent. Dominica 2. post Epiphaniam, conc.1. num.33. & conc.3. num.12.

Coniugia moliantur à senibus prudentibus, non ab adolescentibus. In Aduent. Dominica 2. post Epiphaniam, conc.2. num.36.

Quibus conditionibus quærenda sit vxor aut vir cum qua coniugia celebrare studet. In Aduent. Dominica 2. post Epiphaniam, conc.1. num.36. vbi ex professo, & conc.3. num.14.

Maximum incommodum proficisci videtur ex eo quod quis peruersorum parentum filiam ducat in vxorem. In Aduent. Dominica 2. post Epiphaniam, conc. 3. num.15.

Coniugalem statum Deus sua authoritate, & præsentia comprobauit. In Aduent. Dominica 2. post Epiphaniam, conc.3. num.21.

Contra dominos, qui ancillas suas ne matrimonio copulentur prohibent, vide in Aduent. Dominica 2. post Epiphaniam, conc.3. num.24.

Fundamentum, & finis coniugiorum vestrorum, debet esse Dei ministerium. in Aduent. Dominica 2. post Epiphaniam, conc.4. num.21.

Vir coniugium celebrare intendens consideret magnam perfectionis viri partem, ex bona mulieris societate pendere. in Aduent. Dominica 2. post Epiphaniam, conc.4. num.18.

Et quòd mala vxor nimis potens est ad suum virum peruertendum. in Aduent. Dominica 2. post Epiphaniam, conc.3. num.16.

Et sic in eligenda vxore, non ad pulchritudinem: sed ad virtutem eius attende. in Aduent. Dominica 2. post Epiphaniam, conc.4. num.20.

Vxor etiam cum coniugium celebrare vult, consideret, quod viri iniqui solent vxores suas peruertere. in Aduent. Dominica 2. post Epiphaniam, conc.3. num.19.

Si matrimonium non Christianis oculis inspiciatur, est vna ex grauissimis crucibus totius orbis. in Aduent. conc. vnica, Agathæ, num.13.

Maxima diligentia in exquirenda bona vxore adhibenda est. in Aduent. conc. vnica, Agathæ, num.16.

Coniuges maxima modestia, & sobrietate carnalibus voluptatibus fruantur. in Aduent. conc. vnica, Agathæ, nu.22.

Mari-

Matrimonium in remedium,& in viam salutis institutum,& concessum est hominibus: ipsi autem in suam vertunt damnationem. In Dominicali,dominica 2.post Pentecost. conc.1. num.30.

Vxores attendant solam castitatem in eis non sufficere. In Dominicali, dominica 2. post Pentecost. conc.1.num.31.

CONSERVATIONIS beneficium.

PRopter conseruationis beneficium, quantum Deo debeamus. In Dominicali, dominica 17. post Pentec. conc.1. nu.32.& dominica 3.Aduent.conc.2.nu.9.

Conseruationis beneficium, quā grande. In Dominicali, dominica 21. post Pentecost. conc.2. num.21.

Consideratio cœlestium, Vide contemplatio.

CONSILII DONVM, ET de Consiliarijs.

REges, & Prælati negotia, quæ magni momenti sunt, absque multorum consilio non expediunt. In Dominicali,dominica 6. post Pentecost.conc.2. num.13.

Quàm stulta sit eorum excusatio qui dicunt,ita tanta inflammatus sui,vt consilium sumere non potuerim. In Dominicali, dominica 6. post Pentecost. conc.2. num.13.

Consilium ne petas ab homine malæ conscientiæ: te enim penitus perdet,licet pater tuus sit. In Proprio Sanctorum, conc.1. Decollationis Baptistæ, num.28.

Viros esse qui consilium præbere possint, maximum est Dei beneficium. In communi confess. non pontif. Euang. Ecce nos reliquimus,&c. conc.3. num.12.

Quo quis in maiori dignitate positus est; eò magis consilijs prudentum, & proborum eget. Dominica 4. Aduentus, conc 2. num.26. & 3. Quadrag. Sabbatho post Dominicam 1. num. 10. & in Dominicali,dominica 6. post Pentecost. conc.2. num. 14.

Consilia hominum sancta, impedire dæmon conatur. In Aduent.conc.1. Expectatio B. Mariæ, num.7.

Nunquam eos rerum vestrarum consiliarios adhibeatis qui vobis indigent: nam necessitas efficiet,vt non quæ conueniunt,sed quæ vobis grata sunt,dicant. in Aduent. conc.2. Epiphaniam, num.28.

Deus est consilij amicissimus. in Aduent. conc.4. Epiphaniæ, num.24.

Consilium prudentis, quàm vtile. in Aduent. conc.4. Epiphaniam, num.24.

Ne erubescas consilium ab alio petere. in Aduent.conc.1. Conuersionis Pauli, num.31.

Consilio sanctioris potius, quàm doctioris ducamini. in Aduent.conc.1.Conuersionis Pauli, num.32.

CONSOLATIO.

INter officia Christi ob quæ à Patre æterno missus fuit,vnum est,vt consolatoris munere fungeretur. In Dominicali,dominica 3. post Pascha,conc.2.num.2.

Ad consolandum afflictos, & tribulatos, vide nonaginta duas rationes, in verbo, Tribulatio à nobis accuratè collectas.

Consuetudo, in nobis operibus, vide opera.

CONTEMPLATIO, ET meditatio diuinarum rerum.

VT contemplationi Dei homo vacaret,Deus ipsum creauit: & qui minimus incumbit est, id propter quòd fuit conditus. In Proprio Sanctorum,conc.3. Assumptio B. Mariæ, num.37. & in Aduent.Domin.6. post Epiphaniam,conc.1. num.20. & in Dominicali, dominica 5. post Pascha,conc.3.num.5. & ibi,Dominica 23. conc.1. num.44. vsque ad 50.

Si contemplaremur profundè æterna illa gaudia, ardentissimo perfruendi ipsa desiderio flagraremus. In Proprio Sanctorum, conc.4. Assumptionis B.Mariæ, num.22.

Ex contemplationis sanctæ studio plus ediscitur,quàm ex mortuis libris.In communi Doctor. conc.1. num.18.

Non

Non sufficit intellectu Dei perfectiones contemplari, si postea voluntati locus non conceditur, vt eum diligat. In communi Sanctarum Mulierum, conc.3. nu.24. & in Aduent. conc.3. Innocentium, nu.15.

Contemplationibus sanctis anima illuminatur, clarificatur, & ad Dei misericordias recipiendas disponitur. In communi plurimor. Mart. Euang. Descendens Iesus de monte, &c. conc.1. nu.4. & in Aduent. conc.4. Conceptio. B. Mariæ, num.5. & in Aduent. conc.3. Innocentium, num.9. & in Dominicali, dominica 18. post Pentecost. conc.2. num.25.

Nisi diuinæ contemplationis cœlesti somno sopiti sint homines, mundum sine magno dolore relinquere non poterunt. in Aduent. conc.4. Andreæ, num.21.

Ad contemplationem excellentiarum Dei, creaturæ nos inuitant, & manu ducunt, 3. Quadrag. Dominica in Passione, fer. 2. num.15. & in Proprio Sanctorum, conc. 2. Inuentionis Crucis num.6.

Contemplatio bonitatis, sapientiæ, pulchritudinis, & potentiæ Dei, est proprium hominis officium, 3. Quadrag. Dominica 4. num.17. & in Dominicali, dominica 5. post Pascha, conc.3. num.2.

Ob defectum contemplationis, & considerationis rerum diuinarum: tam frigidi, ac tepidi in amore Dei sumus; ac si voluntatem non haberemus. In Dominicali, dominica 17. post Pentecost. conc.1. num.30. vbi aliqua dicit grauibus referta sententijs.

Vt contemplationi singulis diebus omnes cuiusque status vacent, licet sint varijs curis implicati, exhortationem, vide in communi vnius Mart. Euang. Amen dico vobis, conc.2. num.21. & in Dominicali, dominica 3. post Pascha, conc.1. nu.17. & in Aduent. conc.4. Andreæ, num.22. & in Aduent. Dominica 3. post Epiphaniam, conc.1. num.3.

Contemplatio de rebus diuinis, quantum profit. In communi confess. non pontific. Euang. Sint lumbi vestri, &c. conc.3. num.12. & quot, quamque vberes pariat fructus, 2. Quadrag. conc. Septuagesimæ, nu.22. & 29. & 3. Quadrag. Sabbatho post Dominicam Passionis, num.9. & in communi vnius Mart. Euang. Amen dico vobis, conc.2. num.16. vbi latè, & in Aduent. conc.4. Conceptionis B. Mariæ, num.5. & Dominica 4. Aduent. conc.4. num.18.

Contemplatio Dei assidua, quàm necessaria. In communi vnius Mart. Euang. Amen dico vobis, conc.2. nu.16. vbi latè. & in Proprio Sanctorum, conc.2. Inuentionis Crucis, num.18. & in Proprio Sanctorum, conc.2. Petri, & Pauli, nu.10.

Contemplatio Dei, & conuersatio cum eo, quantæ sit virtutis, & efficaciæ, 4. Quadragesi. Dominica Resurrectionis, feria 2. num. 9. & in Aduent. concio 4. Andreæ, num.22.

Huius sanctæ contemplationis laudes, & vtilitates, vberesq; fructus. In Aduent. Dominica 2. post Epiphaniam, conc.2. num.2. vbi latè.

Dæmon maximè timet has sanctas contemplationes, & sic ab eis diligenter nos abstrahere curat. In Aduent. Dominica 2. post Epiphaniam, conc.2. num.4.

Diuina mysteria quo magis contemplantur in maiorem admirationem nos rapiunt, & maiora videntur; humana autem quo magis tractantur minora cernuntur. In Aduent. Dominica infra octauam Natiuitatis, conc.1. nu.3. & conc.2. nu.3.

Diuina mysteria non admiramur, quia ea non contemplamur. In Aduent. Dominica infra octauam Natiuitatis, concio 1. num.6. vbi latissimè, & conc.2. nu.4.

Contemplatio rerum diuinarum, quàm spirituales reddit homines. In Aduent. Dominica infra octauã Natiuitatis, conc. 1. num.14.

Hac contemplatione renouatur spiritus, & corporales passiones reformantur. In Aduent. Dominica infra octauam Natiuitatis, conc.1. num.15.

Ex hac contemplatione cœlestium gustus, terrestriumque tædium dimanat. In Aduent. Dominica 6. post Epiphaniam, conc.1. num.21. vbi latè, & conc. sequenti, vbi latè.

Si quæ Christianis Deus contulit beneficia attenta animi consideratione perpenderent; hoc multum ad ipsorum sanctificationem conduceret. In Aduent. conc.2. Purificationis B. Mariæ, nu.4.

Inter

Inter alia ob quæ optimum est mundum relinquere, & ad religionem fugere vnum est, quia ibi ad diuinæ contemplationi vacandum, & cum Deo conuersandum expeditiores sunt. In Dominicali, dominica infra octauam Ascensionis, concio 1. num.24.

Vnus ex fructibus contemplationis, & conuersationis cum Deo, est hominem se ipsum, vt abiectum peccatorem cognoscere, & submisse prosternere. In Dominicali, dominica 4. post Pentec. conc. 2. num.31.

Contemplatio, & meditatio Dei propter temporalium rerum sollicitudinem, non omnino relinquenda est: etiam si alias talis sollicitudo in commodum proximi redundet. In Proprio Sanctorum, conc.1. Assumptionis B. Mariæ, num.29. vbi late.

Quia contemplationi assiduè non vacamus, stupenda quæ pro nobis Deus operatus est, non admiramur. In communi Virginum, conc.2.num.4.

Ex hac contemplatione, vitæ reformatio depromitur. In communi Virginum, conc.2.num.30.

Contemplationi vacandum est, etiam si non statim gustus percipiatur, 1. Quadrages. Sabbatho post Dominicam tertiam, num.9.

Cœlestium desiderio non flagramus: quia nunquam ipsa meditamur. in Aduen. conc.4. Conceptionis B.Mariæ, num.6.

Vt contemplationi Dei vaces hominum frequentiam, & vrbium strepitum fugere debes. Dominica 4.Aduen. conc. 1.num.15.

Cœlestem hanc animæ quietem, & somnum quanti Deus æstimet. Dominica 4. Aduentus, conc.1. num.16.

Quantum malum sit fcruos Dei in hac contemplationis cœlesti quiete perturbare. Dominica 4. Aduent. conc.1. nu.17. & in Aduent. conc. 3. Innocentium, numero 10.

Interdum contemplatio relinquenda est, vt misericordiæ opera exerceamus. Dominica 4. Aduentus, conc.1. nu.30. & in Aduent.dominica 3.post Epiphaniam, conc.1.num.3. & num.7. vbi latè.

Quia mundi strepitu semoti in secreto aliquo loco Deo vacant particularia beneficia a Deo accipiunt. In Aduent.conc. 4.Thomæ, num.3.

Ex orationis, & contemplationis defectu omnes Christianæ reipublicæ miseriæ manant. In Aduent. concio 4. Natiuitatis, num.22.

Contemplatio rerum diuinarum conuenientissimè somnus appellatur. In Aduen. conc.3.Innocentium, num.10.

Contemplatione comparatur innocentia, in Aduent. concio 3. Innocentium, num.11.

Si vultis à diaboli tentationibus, & aliis hostibus non superari, & maximam fortitudinem comparare, sanctis his contemplationibus, & meditationibus intendite. in Aduent.dominica 1.post Epiphaniam, conc.2.nu.13. & dominica 2.conc.1. nu.4. vbi latè.

Diuina mysteria non sunt à nobis coniunctim, velociter, & confusè consideranda: sed lenter, minutim, & diuisim. in Aduent dominica 2.post Epiphaniam, conc. 1.num.3.& 9. & conc.2. num. 8.

Amplificabitur hic locus ex verbo, Oratio, vbi plura inuenies, quæ huc spectant.

§. CONTEMPLATIVÆ vitæ, & actiuæ inter se comparatio.

Contemplatiua vita præstantior, & maioris meriti est absolutè, quàm actiua. In Proprio Sanctorum, conc.2. Assumptionis B. Mariæ, num.28.

Licet vita actiua feruidè exercita præstantior sit, quàm contemplatiua tepide. In Proprio Sanctorum, conc. 2. Assumptionis B. Mariæ, num.29.

Ab actiua vita incipiendum: & ex hac ad contemplatiuam ascendendum est, nõ vice versa. In Dominicali, dominica 17. post Pentec. conc.2. num.20. & ibi dominica 4. post Pentec. conc.1. num.20. & in Dominicali, dominica 5. post Pentecost. conc. 2.num.23.

Contemplatiuam, & actiuam vitam simul habere melius est, quàm quamlibet earum

earum per se solam. In Proprio Sanctorum, conc.3. Assumptionis B. Mariæ, num. 33. vbi ex professo. In vtraque enim nos exercere pro temporis opportunitate est necesse. In Dominicali, dominica 17. post Pentecost. conc.2. num.23. & Dominica 4. Aduentus, conc.1. num.30. & in Aduent. Dominica 3. post Epiphaniam, num. 8. vbi latè.

Absque contemplationis auxilio, actiuæ vitæ exercitia cum vtilitate, & fructu nō benè conseruabuntur. In Proprio Sanctorum, conc. 3. Assumptionis B. Mariæ, num. 29. & in Dominicali, dominica 5. post Pascha, conc.3. num.10.

Continentia, Vide Castitas.

Contritio, Vide Pœnitentia, vide Confessio.

§. CONVERSARI cum Deo.

CVM Deo conuersari, quàm vtile efficax, & necessarium, 4. Quadrages. Dominica Resurrectionis, feria 2. num.8. & in Dominicali, dominica 17. post Pentecost. conc.2. num.27.

Vt diuina conuersatione fruamur non solum à malis hominibus, verum etiam à bonis interdum recedendum est. dominica 4. Aduent. conc.2. num.10.

Quo quis magis cum Deo conuersatur, tantò magis illum æstimat, & amat. In Dominicali, dominica 4. post Pentecost. conc.2. num.31.

Reliqua quæ de conuersatione cum Deo dicenda esse colligimus verbo, Contemplatio.

§. CONVERSATIO BONA.

COnuersatio cum bonis, quot bona causet, 3. Quadrages. Sabbatho post Cineres, nu.6. & in Proprio Sanctorum, conc.4. Petri, & Pauli, nu.3. vbi latè.

Conuersari cum bonis, & difficulter ab illis segregari, magnum signum est, quod is sit bonus, 3. Quadrag. Sabbatho post Cineres, num.8.

Conuersatio nostra debet esse de Passione Christi, & de cœlestibus rebus: non de impertinentibus, 4. Quadrages. conc. Quinquagesimæ, nu.5. & in Proprio Sanctorum, conc.2. Inuentionis crucis, nu.10. & num.17. vbi latè.

Debet etiam esse de his rebus, quæ nobis Deus præcepit operari, 4. Quadrag. conc. Quinquagesimæ, num.8.

Conuersatio cum bonis, onerosa est malis, dominica 4. Aduentus, conc.1. num.10. & in Dominicali, dominica 3. post Pent. conc.1. num.25.

Bonorum societas, conuersatio & familiaritas, quàm salubris. In Aduent. conc.3. Thomæ, num.11. & in Dominicali, dominica 3. post Pentec. conc.1. nu.35.

Viris perfectis res est licita, & meritoria conuersari cum peccatoribus: secus non perfectis. In Aduent. conc.3. Thomæ, num.16. & in Dominicali, dominica 3. post Pentec. conc.1. num.24.

Si puros, & castos nos conseruare volumus, cum castis, & puris conuersandum est. In Aduent. conc.3. Ioannis Euangelistæ, num.21. vbi latè. & in Dominicali, dominica 3. post Pentec. conc.1. nu.26.

Societas deprauata, est vna ex efficacioribus occasionibus ad peccandum. In Dominicali, dominica 22. post Pentecost conc.2. num.24.

§. CONVERSATIO MALA.

COnuersatio cum malis, quot mala pariat, 1. Quadrag. Sabbatho post Cineres, num.4. & 1. Quadrag. feria 2. Resurrectionis, num.21. & 2. Quadrag. dominica 2. num.25. vbi latissimè. & Sabbatho post eādem dominicam, nu.13. & 3. Quadrag. Sabbatho post Cineres, nu.6. & dominica 1. sequenti feria 5. nu.16. & 3. Quadrag. Sabbatho post dominicam 2. nu.3. & dominica in Passione, sequenti feria 3. num.14. & 4. Quadrag. dominica 3. fer.6. num.20. & in Proprio Sanctorum, conc.4. Petri, & Pauli, num.2. vbi latè. & in Aduent. conc.3. Thomæ, nu.13. & ibi conc.3. Ioannis Euangelistæ, num.24.

Conuersatio secularium fugienda, 1. Quadrag. dominica 1. nu.9. & dominica in Passione, sequenti fer.5. nu.34. & 2. Quad. domin.2. nu.8. & domin.4. sequenti, nu.2.

Conuer-

Conuersatio mulierum super omnia fugienda, 2. Quadrag. dominica 1. feria 5. nu. 7. & in Dominicali, dominica 11. post Pentec. conc. 1. num. 28.

Ex ea enim homines constantiam, & fortitudinem amittunt: mollitiemque & imbecillitatem acquirunt. In Dominicali, dominica in Albis, conc. 3. num. 31. & in Aduent. conc. 3. Ioannis Euangelistæ, num. 25.

Conuersatio improborum omnino cauenda, ne consortio illorum corrumparis. In Dominicali, dominica 2. post Pascha, conc. 1. num. 20. & 3. Quadrag. Sabbatho post dominicam 1. num. 10. & Sabbatho post dominicam 2. sequentem, nu. 4. & 3. Quadrag. feria 3. post dominicam Passionis, nu. 18. & in Proprio Sanctorum, conc. 4. Petri, & Pauli, num. 2. vbi latè. & dominica 4. Aduentus, conc. 1. num. 13. & in Aduent. conc. 3. Thomæ, nu. 15. & in Dominicali, dominica 11. post Pentec. conc. 1. nu. 27. & ibi dominica 22. conc. 2. nu. 14. Conuersatio cum malis perfectis tantum viris ad malorum conuersionem licita est. In Proprio Sanctorum. conc. 2. Matthæi, nu. 31. & in Dominicali, dominica 3. post Pentecost. conc. 1. num. 24. & ibi dominica 24. conc. 2. num. 22.

Difficile est hominum consuetudine, & conuersatione aliorum hominum inuolutum, in virtute diu posse retineri. In Dominicali, dominica 3. post Pascha, conc. 2. nu. 9. & in dominica 4. Aduentus, conc. 3. num. 24.

Conuersari cum malis est via qua in condemnationem quis deuenit. In Proprio Sanctorum, conc. 4. Petri, & Pauli, num. 4.

Ab improborum conuersatione, & consortio seiungi volunt iusti non solum in hac vita, sed etiam post mortem. In Dominicali, dominica in Albis, conc. 3. numero 30.

Colloquia praua, quantum malum iustis inferant. In Dominicali, dominica 3. post Pascha, conc. 2. num. 9.

Conuersatio hominum fugienda: quia nihil est quod hominem ita peruertat, vt alius homo. Dominica quarta Aduentus, concio prima, num. 12. & in Aduentus, concio quarta Thomæ, num. 3.

Qui otiosis conuersationibus Dæmoni aditus patefaciunt, pessimum exitum habent. In Dominicali, dominica 4. post Pascha, conc. 1. num. 29.

Conuersatio carnalium hominum, super omnia fugienda. In Dominicali, dominica 13. post Pentec. conc. 1. nu. 12.

CONVIVIA.

Conuiuia secularia cauenda, 2. Quad. dominica 2. fer. 5. nu. 10. & in communi Virginum, conc. 1. num. 4.

Conuiuia non diuitibus, sed pauperibus paranda, 3. Quadrag. dominica 2. feria 5. num. 21.

In conuiuiis ordo seruandus, 3. Quadr. dominica 4. num. 35.

Conuiuiorum nostri temporis dissolutio execratur, 3. Quadrag. dominica 2. feria 5. num. 19. & 4. Quadrag. dominica 4. num. 35. & in Proprio Sanctorum, conc. 1. Magdalenæ num. 12. vbi latè.

In conuiuiis Dei est saturitas, & abundantia: in conuiuiis mundi fames, & inopia, 3. Quadrag. dominica 4. num. 38.

In conuiuiis ampliores sumptus facientes, quàm eorum substãtiæ, & diuitiæ patiuntur, increpantur. In Aduent. dominica 2. post Epiphaniam, conc. 1. num. 32.

Plura quæ huc spectant, vide in verbo, Gula.

Cor, Vide verbo, Amor, §. circa illud præceptum, Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde, &c.

CORRECTIO FRATERNA.

Correctio fraterna, est de iure diuino naturali, 1. Quadrag. dominica 3. feria 3. num. 9.

Correctionis fraternæ suauem quandam methodum omnino, vide 1. Quadr. dominica 3. feria 3. num. 16.

Correctionis fraternæ præceptum, quando obliget, 1. Quadrag. dominica 3. feria 3. num. 17.

Correctio hæc prius secretò facienda, & quare. 3. Quadragesi. dominica 3. num. 19. & 22.

Correctio

Correctio hæc facienda est verbis mitissimis, vide, & nota, 3. Quadrag. dominica 3. feria 3. num. 23.

Præceptum correctionis fraternæ potissimum obligat Prælatos, Concionatores, & Patres familias, 3. Quadrag. dominica 3. feria 3. num. 35.

Vt correctionem fraternam quãdo fuerit necessarium exerceamus. In communi confess. pontif. Euang. Homo quidam peregrè, &c. conc. 1. num. 10.

Correctionem indignãter ferre signum magnæ deprauationis. In Proprio Sanctorum, conc. 4. Ascensionis, nu. 3.

Et odio illam habere magnum prognosticum est damnationis æternæ. In Proprio Sanctorum, conc. 4. Petri, & Pauli, num. 9. & 3. Quadragesi. Dominica in Passione, fer. 3. num. 8. vbi latè.

Oportet in correctione seruare modum quem sacra Scriptura nos docuit. vide & nota in Dominicali, dominica 17. post Pentecost. conc. 2. num. 10.

Correctionis necessitas. In Dominicali, dominica 17. post Pentecost. conc. 2. num 9.

Crudelitas est correctione fraterna non mederi proximi affectum. In Aduent. conc. 1. Thomæ, num. 12.

Fraternalis correctio, & sancta admonitio, est singulare remedium ad proximos à spiritualibus morbis sanandos. In Dominicali, dominica 11. post Pentecost. conc. 1. num. 19.

Quando non speratur emenda, à correctione cessandum. In Dominicali, dominica 11. post Pentec. conc. 1. num. 20.

Amplificabitur hic locus ex verbo, Repræhensio.

CREATIONIS beneficium.

QVàm facile Deus omnia creauit. Dominica 3. Aduentus, conc. 4. numero 12.

Per creationis opera homines in Dei infinitæ magnitudinis cognitionem deuenire voluit Deus. dominica 3. Aduentus, conc. 4. num. 3.

CREATVRÆ.

CReaturæ singulæ aliquas Dei excellentias nobis demonstrant, & ad earum cõtemplationem nos ducunt, 3. Quadrag. dominica in Passione, feria 2. nu. 15. & in Proprio Sanctorum, conc. 2. Inuentionis crucis, num. 6.

Et sic non in ipsis tanquam in vltimo fine sistendum est; sed ex ipsis, & per ipsas ad Dei amorem perueniendum. In communi Sanctarum Mulierum, concio prima, numero 4. vbi latè. & in Proprio Sanctorum, concio 2. Inuentionis crucis, num. 7.

Creaturæ omnes nos inuitant, vt Deum diligamus, & quomodo id faciãt. In Proprio Sanctorum, conc. 3. diei sancti Pentecost. num. 11.

Licet tamen ad id sint factæ, malitia tamen hominum ex creaturis retia sibi fecit (illicitis earum rationibus se irretiendo) quibus creatorem desererent. In Aduent. conc. 4. Andreæ, num. 20.

Creaturæ omnes Deo obediunt, solus homo cõtradicit. In Proprio Sanctorum, conc. 2. diei sancti Pentecost. num. 7. & in Aduent. dominica 4. post Epiphaniam, conc. 1. num. 37. & in Dominicali, dominica 4. post Pentec. conc. 2. num. 25.

Creaturæ sunt scalæ, per quas homo ad infinitæ bonitatis, & potentiæ Dei cognitionem ascendat. dominica 3. Aduentus, conc. 2. num. 13.

Credere. Vide Fides.

Crudelitas, & crudeles, Vide verbo, Misericordia, §. Immisericordes, & crudeles erga proximos.

CRVX.

CRucis via, cur quibusdam aspera, & alijs suauis videatur. In communi vnius Martyr. Euang. Si quis vult venire post me, &c. conc. 2. num. 6.

De hoc vide plura in verbo, Tribulatio.

Crux Christi diuinam virtutem à corpore Christi accepit. In Proprio Sanctorum, conc. 2. Inuentionis crucis, nu. 22

Crucis Christi beneficium, quàm grande.

de. in Proprio Sanctorum, conc.2. Inuentionis Crucis, nu.23. vbi latè: & ibi, conc. 3. num.17.

Crucem suam adoratione, qua ipse Christus adoratur, honorari voluit: & quare. In Proprio Sanctorum, conc.2. Inuentionis Crucis, num.27.

Et quod maxima sit veneratione dignissima, vide in Proprio Sanctorum, conc.2. Exaltationis Crucis, num.7.

Crucem suam in qua tot affectus est iniuriis, Christus exaltationem appellat. & quare. In Proprio Sanctorum, conc.3. Inuentionis Crucis, num.14.

Crucis beneficio, quàm ingrati simus, in Proprio Sanctorum, conc.3. Inuentionis Crucis, num.17. vbi latè.

I In Crucis cathedra Christum tanquam magistrum, & Doctorem positum contemplemur; & eius lectionem bis in die, mane, & vesperi audiamus. In Proprio Sanctorum, conc.4. Inuentionis Crucis, num.19.

Crucis signum apud complures orbis nationes multò ante mundi redemptionem permagni fuisse æstimatum. In Proprio Sanctorum, conc. 2. Exaltationis crucis, num.3.

Crucis fructus est gloria, 3. Quadrag. Sabbatho post Dominicam 1. num.21.

Cultus Dei, Vide, adoratio.

Cultus sacrorum locorum, Vide litera S. in verbo, Sacra loca.

CVPIDITAS.

CVpiditas omnium malorum fuit initium. In Proprio Sanctorum, conc.1. Omnium Sanctorum, num.17. & in Dominicali, dominica 2. post Pentec. conc.1. num.21. & ibi Dominica 14. post Pentecost. conc.2. num.1. & 10.

Cupiditas rerum temporalium, vide potissimum in verbo, bona temporalia: vide etiam, auaritia, & diuitiæ.

CVRIOSITAS.

CVriositas fuit principium perditionis mundi. In Proprio Sanctorum, conc.1. Dedicationis S. Michaelis, num 8.

Intellectum nostrum oportet deuinciri ne curiosa scire curet: postea enim ad necessaria percipienda inhabilis remanet. In Aduent. Dominica 5. post Epiphaniam, conc.1. num.4.

D.

D*Amnatorum pœna*, Vide Infernus.

DEBITOR.

DEbitorem inopem, & non habentem quod persoluat opprimere carcere, vel alio modo peccatum est mortale, 3. Quadrag. Dominica 1. num.12.

Defunctorum exequiæ, Vide, mors, §. mortuorum suffragia, & exequiæ.

Delicia, Vide, bona temporalia.

Dæmon, Vide, diabolus.

DESIDERIA SANCTA.

DEsideria, & proposita bona quàm parum prosint nisi quis ea opere compleat, in communi confess. non pontif. Euang. Sint lumbi vestri, &c. conc.2. num.17. & 3. Quadr. Dominica 4. feria 5. num.6. & in Dominicali, dominica 19. post Pentecost. conc.1. num.8. & 13.

Desideria sancta, & bonæ inspirationes non sunt aliis reuelandæ. In communi sanctarum mulierum, conc.1. num.19.

Desideria feruida iustorum, quàm grata sint Deo. In communi Dedicationis Ecclesiæ, conc.1. num.12.

In his feruidis, & sanctis desideriis plus consistit perfectio vitæ Christianæ, quàm in summa operū perfectorum. In communi Dedicationis Ecclesiæ, conc.1. num.13.

Desiderium Dei est fœlix, faustumque principium ad inueniendam diuinam gratiam. In communi Dedicationis Ecclesiæ, conc.2. num.5. & est mirabilis dispositio ad recipienda Dei dona. In Dominicali, dominica in Albis, conc.2. num.2.

Desiderium ardentissimum videndi Deum debet esse in nobis. In communi Sanctorum, conc.4. Funerali, num.28.

Desideria bona habentibus nunquam deest,

deest, in quibus rebus ea exerceāt, 2. Quadrag. Dominica 3. feria 6. num. 14.

Qui desideria sancta propter aliquod impedimentum non potuerunt adimplere, illa etiam Deus magni facit, & remunerat, 2. Quadrag. Dominica 3. feria 6. num. 16. & in Aduent. conc. 3. Andreæ, nu. 28. & 3. Quadr. Domin. 4. fer. 5. num. 7.

Desideria nostra diligenter examinanda: ne decipiamur existimantes virtutem esse, quod verè non est. Dominica 3. Aduent. conc. 4. num. 1.

Qui efficaciter desiderant efficere aliorum bona opera: participes fiunt meriti illorum operum, 2. Quadrag. Dominica 2. feria 6. num. 12.

Desideria boni efficacia ac viua maximæ dignitatis, excellentiæ, & vtilitatis sunt. In Dominicali, dominica 4. post Pentecost. conc. 1. num. 5.

Desideria, & proposita sancta assiduo renouanda, & ad memoriam reuocanda sunt. In communi Apostolorum, conc. 4. num. 7.

Desiderium boni communis collaudatur in sacra Scriptura. In Dominicali, dominica 11. post Pentecost. conc. 1. num. 2.

Bonis propositis non fidendum. In Proprio Sanctorum, conc. 2. Natiuitatis B. Mariæ, num. 16.

Multi sunt qui ægritudine vel labore oppressi desideria bona edunt, & finita ægritudine vel labore ab eis retrocedunt. In Dominicali, dominica 18. post Pentecost. conc. 2. num. 10.

Desideria praua, exequi posse magnum est Dei supplicium, 4. Quadrag. conc. in Cœna, num. 12.

Desperatio, vide spes, & fiducia.

DETRACTIO.

Detractio quàm graue peccatum, 1. Quadrag. Dominica 3. feria 4. num. 24. & 2. Quadrag. Dominica 3. feria 4. num. 6. & 3. Quadrag. eadem feria, num. 2. & 4. Quadrag. Dominica 3. feria 4. nu. 3. & Dominica in Passione sequenti, feria 6. num. 11. vbi latè: & in Proprio Sanctorum, conc. 1. B. Mariæ ad Niues, num. 2.

Hoc vitium quàm perniciosum, & irremediabile sit, 2. Quadrag. Dominica 3. feria 4. num. 6.

Et quàm vniuersale, & commune. In Dominicali, dominica 22. post Pentecost. conc. 2. num. 22

Detractio inter omnia peccata peculiariter dicitur Deo odibilis: & quare, 3. Quadrag. Dominica 3. feria 4. num. 1. & 4. Quadrag. Dominica in Passione, fer. 6. num. 11.

Detractio de seruis Dei, & de Ecclesiasticis adhuc multò magis est Deo odibilis, 3. Quadrag. Dominica 3. feria 4. num. 5. & 4. Quadrag. Dominica 3. fer. 4. num. 4.

Detractio quæ fit contra Prælatos non est contra homines tantum, sed contra ipsum etiam Deum, 3. Quadrag. Dominica 3. feria 4. num. 5.

Cum detrahitur de aliquo iniustè pro huius innocentis consolatione, vide considerationes 3. Quadrag. Dominica in Passione, feria 3. num. 32. & 35.

Cum detrahunt aliqui de tuis bonis operibus; patientiam habe: nam illa detractione superfluum operis collimatur, & vanagloria aufertur, & Deus propter hanc patientiam singularibus te afficiet beneficiis. In Proprio Sanctorum, conc. 1. B. Mariæ ad Niues, num. 9. vbi optimè.

Si cum detrahitur de te taces; Deus pro te respondebit, 3. Quadrag. feria 5 Dominica Passionis, num. 32. & quia illi non se defendunt suam causam, vt propriam Deus suscipit. In Proprio Sanctorum, conc. 1. B. Mariæ ad Niues, vide, & nota.

Detrahere viro iusto, & bono, est detrahere auctori ipsius boni, qui est Deus. In Proprio Sanctorum, conc. 2. Assumptionis Beatæ Mariæ, num. 20.

Propter detrahentium murmurationem ab incepto bono opere deficere, signum est imperfectionis. In Proprio Sanctorum, conc. 2. Matthæi, num. 33.

Ne quis contristetur ex eo quod sua bona opera detrahuntur, & vitio vertuntur, consideret non defuisse infernales linguas quæ in sanctissimis Iesu Christi operibus defectum esse iudicarint, 4. Quadrag. Dominica 3. num. 11.

De-

Detractio de Ecclesiasticis quàm perniciosa. In Aduent. Dominica 4. post Epiphaniam, conc.1. num.33.

Quando detractores sunt viri magnates illa detractio maximè perniciosa est. In Dominicali, dominica 3. post Pentecost. conc.1. num.27.

Ab hac detractionis infirmitate nullus sanabitur, nisi prius ab illorum congregatione qui detrahendi sunt occasio separetur. In Dominicali, dominica 11. post Pentecost. conc.2, num.21.

Detractionis vitium, licet omnibus sit commune frequentius in fœminis reperitur. In Dominicali, dominica 22. post Pentecost. conc.1. num.25. & 28.

DETRACTORES.

Detractoribus quàm acerbis vultu, & verbis teneamur respondere, 2.Quadrag. Dominica 3. feria 4. num.18. & 3. Quadrag. eadem feria, num.8.

Detractores solum considerant defectus, & negligentias proximorum, non suas, 2.Quadrag. Dominica 2. num.20.& Dominica 3. feria 4. num.20.

Vt à detrahentium linguis nos defendamus remedia, vide 2.Quadrag. Dominica 3. feria 4. num.12. & num 14.

Detractores defectus proximorũ manifestant; & eorum virtutes silent, 2.Quadrag. dominica 4. feria.6. num.5.

Detractores cum famam proximorum obscurare intendunt, iam prius animam suam denigrarunt. In Proprio Sanctorum, conc.3. Ioannis Baptistæ, num.14. & 3.Quadrag. dominica in Passione, feria 3. num.33. & in Proprio Sanctorum, conc.1. B Mariæ ad Niues, num.2.

Detractores cum famam proximorum furentur latrones sunt, 3.Quadrag. dominica 3. num.15.

Quia via detractores proximum infamant; eadem permittit Deus detractores infamari, & eum de quo detrahunt honorari, 3.Quadrag. dominica 3. feria 4. num.11.

Qui detractores audiunt, crudelissimi sunt: & quare, 3.Quadrag. dominica 3. feria 4. num.9.

Detractores singulari supplicio Deus punit: quæ vide, 4.Quadrag. Dominica in Passione, feria 6. num. 11. & in Proprio Sanctorum, conc.1. Inuentionis Crucis, num. 24.

Detractores son trinchantes del diablo. In Communi Dedicationis Ecclesiæ, conc.2. num.23.

In detractores, & maledicos horribilis Dei comminatio. In Proprio Sanctorum, conc.1. Matthæi, num.34.

Seruis Dei nunquam desunt detractores, quia hac contradictionis via in cœlum itur. In Proprio Sanctorum, conc.2. Assumptionis B.Mariæ, num. 18.

Detractores, non tantum ipsi iniqua loquuntur, sed alias etiam linguas peruersas diligunt, vt ab eis iniqua audiant. In Proprio Sanctorum, conc.4. Visitationis B.Mariæ, num.19.

Detractor quàm nociuus sit. In Dominicali, dominica 22. post Pentecost. conc.2. num.20.

Amplificabitur hic locus ex verbo, Linguaces, & ex verbo, Silentium.

DEVS.

Deum esse naturali lumine potest cognosci. In Proprio Sanctorũ, conc.1. Trinitatis, num.6. & conc.3. sequenti, num.5. quibus locis adducit rationes naturales ad id ostendendum.

Deum esse negare quanta sit stultitia. In Proprio Sanctorum, conc.4. Petri, & Pauli, num.18. & in Aduent. conc.4. Natiuitatis, num.3.

Omnis Dei cognitio, quam ex his visibilibus habemus, est nimis imperfecta. In Proprio Sanctorum, conc.4. Petri, & Pauli, num.20.

Deus ex malis nouit sæpissimè bona deducere. In Proprio Sanctorum, conc.3. Ioannis Baptistæ, num.5. & 2.Quadr. dominica in Ramis, num.11. & in Aduent. conc.2. Expectationis B.Mariæ, num.2.

Deum magis cognoscit, qui plus illum diligit. In Proprio Sanctorum, conc.2. Visitationis B.Mariæ, num.18.

Vnde hæc Dei notitia affectiua, & delectabilis non est in peccatoribus, etiam

si habeant fidem. In Proprio Sanctorum, conc.2. B.Mariæ, num.19.

Deus vbi inuenitur, 1.Quadrag. Dominica in Passione, feria 2. nu.10. & 3. Quadrag. eadem feria, num.17. & in communi Sanctarum mulierum, conc.1. num.8.

Deus à multis inuenitur absque eo quod quæratur: ab aliis autem inuenitur: quia illum quærunt. In communi Sanctarum mulierum, conc.4. num.7.

Deum quærere, & viam qua ad ipsum peruenitur inuestigare, debet esse continuum nostrum, & ardens desiderium. In communi Sanctarum mulierum, conc.2. num.2.

Deus quàm plenè, & perfectissimè habet omnes boni amici conditiones. In communi Apostolorum, conc.2. num.21. vbi latissimè, & ex professo, & in Dominicali, feria 4. in Litaniis maioribus, conc. 1. num.11.

Dei absentia maximè sentienda, 1.Quadrag. Sabbatho post Cineres, nu.2. Quam non sentire perniciosissimum est. In Dominicali, dominica 4. post Pascha, conc.2. num.13.

Deum exire est se communicare, 1. Quadrag. conc. Septuagesimæ, num.8.

Deus talis erga homines se ostendit, quales ipsi erga Deum se præbent, 2. Quadrag. feria 2. Resurrectionis, num.21.

Deus habet omnes boni amici cōditiones. Latissimè id probat. In Aduent. cōc.4. Ioannis Euangelistæ, num.2. vsque ad 17.

Non sufficit Dei cognitionem speculatiuam habere; sed practica etiam est necessaria. In Aduent. conc.1. Epiphaniæ, num.17.

Deo quàm maximè conueniat, esse hominum dominum. In Dominicali, dominica 14. post Pentecost. conc.1. num.3. & 4.

Dei amor, Vide verbo, Amor. §. amor Dei erga nos.

§. DEI ATTRIBVTA, *& infinitæ perfectiones, & excellentiæ.*

DEus suapte natura infinitas perfectiones in se continet. In Dominicali, dominica 17. post Pentecost. conc.2. num.34. & Dominica 1. Aduent. conc.2. num.2. vbi latè.

Deus solus essentialiter viuus dici potest. In Proprio Sanctorum, conc.4. Petri, & Pauli, num.15.

Deus solum est ex se, & ex sua natura immortalis. In Proprio Sanctorū, conc.1. Ascensionis, num.6.

Dei bonitas adeò excellens est vt quod nobis vtilius est, id sibi gloriosius esse duxerit, 3. Quadrag. Dominica 1. feria 6. num.2.

De iustitia Dei, vide litera S. verbo, Supplicia Dei.

De Dei misericordia, vide verbo, Misericordia, §. misericordia Dei erga nos.

Dei auxilia, vide litera A.

Dei beneficia, vide litera B.

§. DEI EXISTENTIA *in rebus.*

DEum esse in omnibus rebus per essentiam, præsentiam, & potentiam quid sit explicat. In Aduent. conc.1. Conceptionis B.Mariæ, num.10. vbi latè.

Deum præsentem esse semper in qualibet actione considerandum est, 3. Quadrag. Dominica 3. num.18. Et quod omnes nostras cogitationes, & verba attentissimè speculatur, ibi num.30.

Dei fruitio, Vide Beatitudo.

Dei prouidentia, & gubernatio, vide verbo, Prouidentia Dei.

Deo seruire, & Dei seruus, vide litera S.

Dei supplicia, Vide verbo, Supplicia.

Dei vocatio, & inspiratio, vide verbo, Vocationes diuinæ.

Desertum, Vide, Solitudo.

DIABOLVS.

D*iaboli tentationes*, Vide in verbo, Tentatio.

Diabolus licet non possit in animæ substantiam, & essentiam introire, nec ipsam attingere; plurimos tamen in ipsa effectus proferre, & strages efficere valet, 2.Quadrag. Dominica 3. num.9. & in Proprio

prio Sanctorum, fer.2. Pentecost. conc.3. num.14

Diabolus animabus præcipuè intendit officere, 2. Quadrag. Dominica 3. num.11.

Diaboli cum alicuius hominis dominantur non animam tantum, sed, & corpus, & omnes eius potentias peruertunt, 3. Quadrag. Dominica 3. num.3.

Dæmon totis viribus conatur hominem sibi similem efficere: superbum scilicet, auarum, &c. & quomodo hoc efficit, vide, & nota, 3. Quadrag. feria 5. Cœnæ Domini, num.11.

Dæmon cur tentator dicatur, 4. Quadrag. Dominica 1. num.29.

Dæmon quo præmio remunerat suos seruos, 4. Quadrag. Dominica in Passione, feria 4. num.19.

Dæmones maiorem adhibent diligentiam in tentatione iustorum, & Monachorum, quàm aliorum. In communi confess. pontif. Euang. Homo quidam peregrè, &c. conc.1. num.8. & in communi Virginum, conc.1. num.33.

Dæmones ad nostrum exercitium in mundo Deus reliquit. In Proprio Sanctorum, conc.2. Exaltationis Crucis, num.14.

Diabolus plurimis astutiis, & fallaciis conatur sancta hominum consilia impedire. In Aduent. conc.1. Expectationis B. Mariæ, num.7.

Diabolus immenso onere suos vexat, & opprimit. In Dominicali, dominica 14. post Pentecost. conc.2. num.1.

Diabolus est illusor, & subsannator noster. In Dominicali, dominica 23. post Pentecost. conc.2. num.9.

Diffidentia, Vide Fiducia.

Dignitates, Vide Prælaturæ.

Dilectio Dei & proximi, Vide Amor.

Dilectio inimicorum, Vide Inimicus.

DILIGENTIA.

De diligentia adhibenda in his quæ ad seruitium Dei spectant, & in peccati diuortio, vide pigritia, vbi omnia simul collegimus.

Diligentia de salute animæ, vide, Animæ salus.

Diligentia in rebus temporalibus, & spiritualibus, vide verbo, Bona cœlestia, & Bona temporalia.

Diligentissimè debemus contendere, vt peccatores salutem spiritualem consequantur. In Dominicali, dominica 11. post Pentecost. conc.2. num.8. Vbi latè, & ibi Dominica 15. conc.2. num.9.

Confusio magna est contemplari diligentiam quàm plurimi in effrænatis appetitibus explendis habent, & segnitiem, qua qui Deo seruiunt virtutes operantur. In Dominicali, dominica 15. post Pentecost. conc.2. num.11. & in Aduent. conc.3. Conceptionis Beatæ Mariæ, num.19. & Dominica 1. Aduent. conc.3. num.17. & 1. Quadrag. Dominica 1. feria 4. num.6. & 3. Quadrag. Dominica 1. fer.6. num.15. & in Communi Sanctarum mulierum, conc.3. num.19.

Saltim tanta diligentia adhibeatur in æternis comparandis quanta in caducis adipiscendis. In Dominicali, dominica 8. post Pentecost. conc.2. num.27. & 30. vbi ex professo, & ibi Dominica 20. conc.1. num.44.

DISCORDIA.

Discordia est vna ex rebus, quæ Deo magis odibilis est. In Proprio Sanctorum, conc.1. Ioannis Baptistæ, num.16. vbi latè.

Ad discordias euitandas singulare remedium, vide & nota, 3. Quadrag. Dominica 3. feria 6. num.13.

Discordia nostra inter proximos, est causa propter quam tot victorias à nobis reportat diabolus. In Communi Apostolorum, conc.3. num.19.

Discordia plurimorum malorum fons, & origo. In Proprio Sanctorum, conc.1. Ioannis Baptistæ, num.17.

Plura, quæ huc spectant, vide verbo, Pax.

DIVITIÆ.

Plura, quæ huc spectant, vide verbo, Bona temporalia: quem locum consule.

Diuitiæ impediunt verbi diuini effe-

ctum, 1. Quadrag. cõc. Sexagesimæ, nu. 33.

Diuitiis voluntas nostra non satiatur, sed sitis crementum suscipit, 1. Quadrag. Dominica 3. feria 6. num. 24.

Sicut diuitiæ homines reddunt immanes, & tyrannos: sic paupertas mansuetos, 1. Quadrag. Dominica in Ramis, num. 29.

Diuitias contempserunt, & reliquerunt plurimi Philosophi. In communi confess. non pontif. Euang. Ecce nos reliquimus omnia, &c. conc. 1. num. 21. & in Aduent. conc. 1. Epiphaniæ, num. 14.

Diuitiarum abundantia fugienda, 2. Quadrag. dominica 1. num. 33. & 3. Quadrag. dominica 2. feria 5. num. 5. & in Communi Confess. non pontif. Euang. Ecce nos reliquimus omnia, &c. conc. 1. num. 9. vbi latè, & ibi conc. 2. num. 12.

Diuitias ex se neque bonas, nec malas: sed tales esse quales vnusquisque ipsis vsus fuerit, 2. Quadrag. dominica 3. feria 6. num. 2. & 4. Quadrag. conc. Sexagesimæ, num. 30.

Diuitiæ quot malorum sint occasio, 3. Quadrag. conc. Sexagesimæ, num. 29. & 3. Quadrag. dominica 2. feria 5. num. 5. & in Communi confess. non pontif. Euang. Ecce nos reliquimus omnia, &c. conc. 1. num. 9. & in Dominicali, dominica 13. post Pentecost. conc. 2. num. 29.

Diuitiæ in vita dulces videntur: in morte sunt amarissimæ, 3. Quadrag. conc. Sexagesimæ, num. 31.

Diuitiæ in maiori necessitate Dominum suum nõ adiuuant, sed derelinquunt, 3. Quadrag. dominica 2. feria 5. num. 9. & 4. Quadrag. conc. Sexagesimæ, num. 30. & in Communi conf. non pontif. Euang. Ecce nos reliquimus omnia, conc. 1. num. 10. & ibi, conc. 2. num. 12.

Contra diuitiarum nimiam sollicitudinem colligimus nouem rationes litera B. in verbo Bonorum temporalium nimia sollicitudo, & ibi, §. rationes, &c. inuenies quadraginta octo rationes ad commouendum homines ad diuitiarum contemptum.

Diuitias abundantius consequitur, qui illas fraudibus, & malis negociationibus non procurat, 3. Quadrag. Dominica 4. num. 21.

Diuitiæ sunt instrumentum, quibus homo vires, ad satisfaciendum suis appetitibus accipit. In Dominicali, Dominica 2. post Pentecost. conc. 1. num. 24.

Plurimi diuitias profanè dispendunt non aduertentes, rationem de eis reddituros esse. In Dominicali, dominica 8. post Pentecost. conc. 1. num. 21.

Diuitiæ à Christo iniquitates appellantur, quia frequenter iniquitate comparantur, & ad illam alliciunt. In Dominicali, dominica 8. post Pentecost. conc. 2. num. 40.

Diuitiæ hominem à Deo auertunt. In Dominicali, dominica 13. post Pentecost. conc. 2. num. 31.

Diuitiis tanquam ancillis iustus imperat, peccator seruit. In Dominicali, dominica 14. post Pentecost. conc. 1. nu. 38. & conc. 2. num. 19.

Diuitiæ ipsis diuitibus, neque in vita, neque in morte prosunt. In Dominicali, dominica 14. post Pentecost. conc. 2. num. 10. vbi latè.

Diuitiæ homines excæcant. In Dominicali, dominica 22. post Pentec. conc. 2. num. 60.

Quàm vanum sit fiduciam in diuitiis collocare. In Dominicali, dominica 23. post Pentecost. conc. 2. num. 4. vbi latè.

Diuitiarum visceralis cupiditas, quantum excæcat, & indurat hominum corda, 3. Quadrag. Dominica 4. feria 3. num. 21. Hæc aliquando Passionem superbiæ excedit, 4. Quadrag. conc. Sexagesimæ, nu. 31.

Diuitiarum non sumus veri domini, sed tantum œconomi: & sic iuxta Dei tantum voluntatem eas dispensare debemus. In Communi confess. pontif. Euangel. Homo quidam peregrè, &c. conc. 1. num. 16.

Diuitiæ sunt vnum ex præcipuis cœlestis viæ obstaculis. In Communi confess. non pontif. Euang. Ecce nos reliquimus omnia, &c. conc. 2. num. 14.

Diuitiæ maximo oneri, & impedimento sunt ne Deum possimus sequi. In Aduent. conc. 2. Andreæ, num. 25.

Diuitiarum amor non solum præcepta diuina infringere, sed etiam finem amittere facit. In Communi confess. non Pontif.

Pontif. Euang. Ecce nos reliquimus omnia, &c. conc.2. num.15.

Diuitiæ olim præsidium, & murus erant contra dæmones: nunc verò arma factæ sunt, quibus contra Deum bellum gerimus. In Proprio Sanctorum, conc.3. Ioannis Baptistæ, num.3.

Si diuitiæ tot mala inuehunt, cur Deus olim tantam earum copiam amicissimis suis suggessit. In communi confess. non pontif. Euang. Ecce nos reliquimus omnia, &c. conc.1. num.26.

Cum diuitias Deus alicui tribuit, cogiter non sua causa id fieri, sed vt pauperibus opem ferat. In Aduent. conc.1 Ioannis Euangelistæ, num.2.

DIVITES.

Diuitum status plurimas habet malorum occasiones. In Proprio Sanctorum, conc.4. Natiuitatis B.Mariæ, num.8.

Diuites aut iniquos, aut iniqui hæredes, 1.Quadrag. Dominica 3. fer.5. num.9.

Diuites, & potentes abutuntur Dei beneficiis, 4.Quadrag. Dominica 2. feria 6. num.30.

Diuites sunt, & appellantur omnes iusti, 1.Quadrag. fer.2. Resurrectionis, nu.4.

Diuitibus nulla est ad cœlum via suæ viuendi ratione aptior, aut planior, quàm eleemosynam facere, 2.Quadrag. Dominica 4. num.24. & in communi confess. non pontif. Euang. Ecce nos reliquimus omnia, conc.1. num.14. & Dominica 4. Aduentus, conc.2. num.20. & in Proprio Sanctorum, conc.4. Omnium Sanctorum, num.28.

Contra diuites otiosos, 4.Quadr. conc. Septuagesimæ, num.28.

Diuites spiritualibus miseriis esse repletos, vel ex eo colligi potest quod tanta cum sollicitudine terrestria quærunt, atque custodiunt. In Proprio Sanctorum, conc.3. Natiuitatis B.Mariæ, num.21. vide, & nota.

Diuites tyrannos, & crudeles Deus odit, & seuerissimè punit, 4.Quadrag. Dominica in Passione, feria 6. num.6.

Diuitibus quàm præclarum ornamentum est humilitas. In communi dedicationis Ecclesiæ, conc.2. num.11.

Diuites tam fixas in terra miserunt radices, quod difficile possint disponi ad hoc, vt honori Dei consulant, & pro eo respondeant. In Proprio Sanctorum, conc. 1. B. Mariæ ad Niues, num.17.

Propter diuitum commodum, & vtilitatem plurimos pauperes Deus fecit. In Proprio Sanctorum, conc.2. B. Mariæ, num.2. vbi latè, & in Dominicali, dominica 18. post Pentecost. conc.2. num.4.

Diuites maiori Dei auxilio indigent ad vitam æternam consequendam. In communi confess. non pontif. Euang. Ecce nos reliquimus omnia, conc.1. num.12.

Diuites quia eos Deus ditauit aduersus eum insurrexerunt, conc.1. Thomæ, num.8.

Difficile est diuitem aut potentem, ad seruitium Dei adducere. In Dominicali, dominica 20. post Pentecost. concio 1. num.37.

Amplificabitur hic locus ex verbo, Paupertas.

Doctores, Vide Sapientes.

Doctrina Christi, Vide Christus.

DOMINI TEMPORALES.

Vide in verbo, Magnates.

Ad hoc quod quis bonus Dominus sit prius eum bonum Patrem esse oportet: vt eius dominatio non Ethnica, sed Christiana sit. In Proprio Sanctorum, conc.2. D. Francisci, num.24.

Contra dominos qui prohibent ancillas suas matrimonio copulari. Vide in Aduent. Dominica 2. post Epiphaniam, conc.3. num.24.

Dominorum temporalium exemplum, siue bonum, siue malum, quantam vim habeant, vide exemplum maiorum.

Domini temporales qualiter subditos suos debeant gubernare, vide, Prælatus, §.Prælatorum obligatio, & conditiones.

Dona Dei, vel Spiritus sancti, vide verbo, Spiritus sanctus, §. magnifica Spiritus sancti dona.

Dulia, vide, Adoratio.

Duces, vide Bellum.

E.

E*Brietas, & epulones*, vide gula, & gulosus.

ECCLESIA.

ECclesia vsque ad finem sęculi duratura est, quia eius fundamentum est Christus. In communi Doctorum, conc.3. num.32.

Ecclesiastica beneficia, vide verbo, beneficia Ecclesiastica.

ECCLESIASTICI.

ECclesiastici in omnibus virtutibus aliis omnibus antecedere debent: & quare, 1.Quadrag. Dominica 1. feria 3. nu.8. & 4.Quadrag. Dominica 2. num.29. & in communi Doctorum, conc.4.num.3.& in Aduent. conc.1. Stephani, num.15.

Ecclesiasticis Deus honorem suum commendauit specialiter inter omnes Christianos, 3.Quadrag. Dominica 2. feria 3. num.11.

Contra Ecclesiasticorum fastum,& apparatum, vide 3.Quadrag. Dominica 3. feria 6. num.2.

Ecclesiastici verbis, & operibus nos omnes ad virtutem excitare debent. In Aduent.conc.1. Stephani, num.14.

Ecclesiastici grandi veneratione digni sunt, cum eos Deus salutis nostræ causa mittat. In Aduent. conc.2. Stephani, nu.4.

Ecclesiastici dignitate priores sunt aliis omnibus Christianis. In Dominicali, dominica 15. post Pentec. conc.1. num.11.

Quàm grande scelus committant Domini temporales, qui se ab Ecclesiasticis adorari permittunt, & quantum delinquant Ecclesiastici qui id faciunt. In Dominicali, dominica 18 post Pentecost. conc.1. num.12.

Ecclesiastici munera sua propter pietatem, & non propter lucrum, aut mercedem exerceant. In Dominicali, dominica 23. post Pentecost. conc.2. num.42.

Ex Ecclesiasticorum mala vel bona vita: bonum, vel malum totius populi magna ex parte pendet. In communi Doctorum, conc.1. nu.23. & in Proprio Sanctorum, conc.1. Petri, & Pauli, num.24.

Ecclesiasticorum segnitiem in cultu diuino redarguit secularium, imò, & Ethnicorum summa sępè in illo reuerentia, & diligentia, 1.Quadrag. Dominica 1. feria 5. num.3.

In Ecclesiasticis misericordiæ virtus maximè, & super omnes Christianos elucescere debet: & quare, 3.Quadrag. Dominica 1. feria 6. num.29. & in Aduent. conc.1. Purificationis B. Mariæ, num.27.

Contra Ecclesiasticos, qui animarum, quarum ipsis incumbit, curam aliis substitutis omnino relinquunt, vide & nota 3.Quadrag. Dominica 1. feria 6.nu.33.

Si quilibet Christianus eleemosynam denegans pauperi fraudem committit, quia egenus suum petit: quantò magis Ecclesiastici cum horum redditus iustiori titulo pauperum sint, vide, & nota in Aduent. conc.4. Andreæ, num.15.

Ecclesiasticorum malum exemplum longè perniciosius est, quàm aliorum Christianorum, 3.Quadrag. Dominica 2. feria 3. num.9. & in Proprio Sanctorum, conc.1. Petri, & Pauli, num.23. vide etiam in verbo, Exemplum.

Ecclesiastici mali, Deum dedecorant, & odiosum reddunt magis quàm alii omnes peccatores, 3.Quadrag. Dominica 2. feria 3. num.15.

De Ecclesiasticis detractio, vide in verbo, Detractio.

Inter Ecclesiasticos Deus solebat semper commorari, 3. Quadrag. Dominica in Passione, feria 2. num.20.

Ecclesiasticorum munus, & obligatio, quæ sit, 3.Quadrag. dominica 4. feria 4. num.32.

Ecclesiastici quāta reuerentia debeant tractare res sacras, & loca sacra, 3.Quadrag. Dominica 4. feria 2. num.21.

Omnes Ecclesiastici maximo honore ab aliis habendi sunt. In communi Doctorum, conc.1. num.26.

Ecclesiasticis quàm sit necessaria sapientia. In communi Doctorum, conc.2. num.7. & ibi, conc.4. num.3.

Ecclesiasticorum abominationes pallium

tium sunt quo alij peccatores operiuntur, & se excusant. In Proprio Sanctorum, conc.1. Petri,& Pauli, num.23.

Quod Ecclesiastici ita dissoluti ac seculares sint, pœna grauissima Reipublicæ est propter peccata præterita. In Proprio Sanctorum, conc.1. Petri, & Pauli, num.24.

Ecclesiastici, & omnes ministri Euangelici zelũ Dei exterius ostendere debẽt. In communi Doctorum, conc.3. num.16.

In Ecclesiasticis peruertẽdis summam adhibet curam Diabolus: quia sic vniuersam Rempublicam facile euerti posse arbitratur. In cõmuni Doctorũ, cõc.2. nu.20.

Si in crimen accidat Ecclesiasticus, gaudere quanta sit insania. In communi Doctorum, conc.3. num.18.

Plurima quæ ad hunc locum spectant, inuenies in verbo, Sacerdos.

Difficilius est conuertere malum Ecclesiasticum, quàm lenonem. In Aduent. conc.2. Thomæ, num.17.

Ecclesiastici multò magis quàm alij tenentur ad exterius bonum exemplum præbendum. In Aduent. conc.1. expectationis Beatæ Mariæ, num.17.

Nullus est qui minori cum timore, & reuerentia res sacras tractet, quàm malus Ecclesiasticus. In Aduent. conc.4. Thomæ, num.11.

Auaritia in Ecclesiasticis magis reprehensibilis. In Dominicali, dominica 8. post Pentecost. conc.1. num.8.

ECCLESIÆ IMMVNITAS.

Violatores immunitatis Ecclesiæ, magnam in Deum irreuerentiam committunt: quem Deus punire solet. In Dominicali, dominica 9. post Pentecost. conc.2. num.19.

Electus à Deo, vide in verbo, Prædestinatus.

Electio Prælati, vide, Prælatus.

ELEEMOSYNA.

Qui eleemosynam faciunt, quo plus expẽdunt eo magis habent. In communi Virginum, conc.3. num.19.

Eleemosynam facere est via qua aptissimè diuites possunt in cœlum ingredi, 2. Quadrag. Dominica 4. num.24.

Pauperum necessitates cum attentione, & non obiter inspiciendæ, 3. Quadrag. Dominica 4. feria 4. num.2.

Vt pauperum miserearis, & eleemosynam elargiaris, vide considerationes, & exhortationes, 3. Quadrag. Dominica 4. feria 5. nu.37. & 3. Quadrag. conc. in Cœna, num.22. & 4. Quadrag. Dominica in Ramis, num.2. & in Aduent. Dominica 1. post Epiphaniam, conc.4. num.17.

De his qui erga pauperes crudeles sunt, vide verbo, Misericordia. §. contra immisericordes, crudeles, & tyrannos, &c.

Pauperes sunt officina, ex qua emitur Regnum cœlorum. In communi plurim. mart. Euang. Descendens Iesus de monte, &c. conc.2. num.19.

Pauperem se tibi offerri cui eleemosynam tribuas maximum est tibi ipsi donum, & Dei beneficium, vide & nota in communi confess. pontif. Euang. Nemo accendit lucernam, &c. conc.2. num.18.

Eleemosynam, quam pauperi tribuis tanquam proprium solatium recipit Christus. Dominica 1. Aduentus, conc.2. num. 26. vbi ex professo.

Eos qui pauperibus non subueniunt Deus comminatur non solum æterna futuri sæculi pœna: sed etiam huius sæculi laboribus, & captiuitatibus, 2. Quadrag. Dominica 1. feria 6. num.6.

Et aliis horrendis suppliciis, 3. Quadrag. feria 5. post Cineres, num.5.

Qui eleemosynam egeno in extrema necessitate non erogat, magis crudelis aliqua ratione est, quàm illo gladio occideret. In Aduent. conc.2. Innocentium, num.26.

Eleemosyna facit orationem ad Dei conspectum aduolare. In Dominicali, feria 2. in Litaniis maioribus, concio 1. num.12.

Licet omnibus pauperibus eleemosyna sit eroganda, iustis tamen, & Christi sectatoribus potiori iure debetur. In Dominicali, dominica 6. post Pentecost. conc.2. num.16.

Si vera misericordia in nobis esset, non opus fuisset, vt pauperes à nobis precibus importunis eleemosynam peterent. In Dominicali, dominica 6. post Pentecost. conc.2. num.18.

Per eleemosynæ elargitionem disponitur homo ad hoc vt Deus eum illuminet; & ad veram pœnitentiam adducat. In Dominicali, dominica 10. post Pentecost. conc.2. num.23.

Eleemosynam facere, diuitibus quàm necessarium sit. In Dominicali, dominica 23. post Pentecost. conc.2. num.44.

Pauperibus non de peioribus, sed de melioribus, quæ possidetis donandum. In Dominicali, dominica 23. post Pentecost. conc.2. num.45.

Diuites nisi ad eleemosynam confugiant, cum ad alias virtutes sint inidonei omnis salutis iter aliquo modo eis clausum esse videtur. Dominica 4. Aduentus, conc.2. num.20. & in communi confess. non pontif. Euang. Ecce nos reliquimus omnia, &c. conc.1. num.14. & in Proprio Sanctorum, conc.4. Omnium Sanctorum, num.28.

Eleemosyna redimitur pœna qua in Purgatorio afficiēdus eras propter peccata. Dominica 4. Aduentus, conc.2. num.23.

Pauperum domus sunt promptuaria, & horrea, vbi quæ vobis supersunt seruanda sunt. Dominica 3. Aduentus, conc. 3. num.20.

Eleemosynam pauperi denegans fraudem ei committit: quia is quod suum est petit. In Aduent. conc.4. Andreæ, num.14. & 1. Quadrag. Dominica 4. feria 5. nu.14.

Eleemosynam qui erogat iustitiam exercet. In cōmuni confes. pontif. Euang. Nemo accendit, &c. conc.1. nu.16. vbi latè.

Ad eleemosynam faciendam exhortationes notatu dignissimas. vide 4. Quadrag. Dominica 1. feria 6. num.26. & Dominica 4. sequenti, num.8. & in Aduent. Dominica 4. conc.2. num.22.

Eleemosynarij in mortis casu inueniēt eleemosynam tanquam firmamentum, ne cadant. In communi Virginum, conc.1. num.26.

Contra diuites eleemosynam non facientes comminationes notabiles, 4. Quadrag. Dominica 4. feria 4. num.3.

Eleemosyna pauperi etiam peccatori elargita Deo grata est, & tibi vtilis. In communi confess. pontif. Euang. Nemo accendit lucernam, &c. conc.2. num.16.

Sed quæ pauperi iusto fit est Deo longè gratissima. Ibi, num.19.

Eleemosynam petentes non sunt asperis verbis tractandi, nec contemnendi, 1. Quadrag. Dominica 4. feria 5. num.12. & 1. Quadrag. Dominica 1. feria 2. nu.21.

Quando non potes eleemosynam elargiri, nec pauperem operibus iuuare, suauibus saltim verbis illum consolari debes. In Dominicali, dominica 16. post Pentecost. conc.2. num.33.

Vt pauperum miserearis, in ipsos oculos figere, & eorum pauperiem contemplari decet. In Dominicali, dominica 16. post Pentecost. conc.1. num.23.

Quod pauperi, & egeno subueniamus omnes creaturæ irrationales nos docent. In Proprio Sanctorum, conc.1. Assumptionis Beatæ Mariæ, num.37.

Pauperes nos deberemus sollicitare, & rogare: vt eleemosynam recipere dignarentur, 1. Quadrag. Dominica Resurrectionis, num.24. & in Proprio Sanctorum, conc.2. Assumptionis B. Mariæ, num.2.

Pauperes Deus fecit propter commodum, & vtilitatem diuitum, vide & nota in Proprio Sanctorum, conc.2. Assumptionis Beatæ Mariæ, num.7. vbi latè.

Hæc in pauperes liberalitas est vnum ex præcipuis prædestinationis signis. In Proprio Sanctorum, conc.1. decollationis Baptistæ, num.23. & 21.

§. MODVS, QVO VTILITER huius virtutis actio sit exequenda.

Eleemosynæ elargitio quibus circumstantiis debet ornari, vt sit omnibus numeris absoluta: vide, & nota in communi dedicationis Ecclesiæ, concio 2. num.26.

Eleemosyna in gratia debet elargiri: Dominica 1. Aduent. conc.2. num.29.

Et cum gaudio, & hilari vultu, Dominica 1. Aduentus, conc.2. num.29. & ibi, conc.2. num.21.

Et non propter humanos respectus: sed quia in nomine Christi postulant. In Dominicali, Dominica 16. post Pentec. conc.1. num.25.

Et promptissimè, & celeriter est eroganda. In Aduent. Dominica 3. post Epiphaniam, conc.2. num.23. Dominica 8. post Pentecost. conc.2. num.37. & 38.

Non tanti eleemosynæ quantitatem, quanti affectum, & pietatem qua elargitur Deus considerat, & æstimat. In communi confess. pontif. Euang. Nemo accendit, &c. conc.2. num.15. vbi latè. (vide etiam circa hoc plura in littera O. in verbo, in Operibus intentio.) & in Proprio Sanctorum, concio 1. decollationis Baptistæ, num.24.

Elisabeth, Ordinis minorum laudes, vide in communi Sanctarum mulierum, conc.2. num.21.

Episcopus, vide, Prælatus.

Euangelium, vide, lex Euangelica.

Euangelica præcepta, vide litera P.

EVCHARISTIA.

Evcharistiç institutio fuit mirabile Dei artificium, vt nos in suum obsequium, & amorem inclinaret. In Proprio Sanctorum, conc.5. Eucharistiæ, num.7.

In Eucharistiæ Sacramento Deus vnicè magnificentiam suam manifestauit, vide & nota rationem, 2. Quadrag. conc. in Cœna, num.33. & in Proprio Sanctorum, conc.2. Eucharistiæ, num.2. vbi latè. & in Dominicali, dominica 2. post Pentecost. conc.2. num.23.

Sub Eucharistiæ speciebus verè est caro Christi, & eius anima, Verbum diuinum, Pater & Spiritus sanctus, & qua ratione. In Proprio Sanctorum, conc.1. Eucharistiæ, num.6. vbi latissimè id probat.

Quamuis figuratè dicatur de Christo quod sit leo, lapis, agnus, &c. verè tamen, & non figuratè dicitur suam carnem esse cibum, & suum sanguinem potum. In Proprio Sanctorum, conc.1. Eucharistiæ, num.7.

Donans se nobis Dominus in Eucharistia; nec Deus amplius quod tribuat habet, nec amplius homo quod petat. In Proprio Sanctorum, conc.1. Eucharistiæ, num.11.

Vt ex Eucharistiæ sumptione fructum percipias, profunda contemplatione illud ruminare debes. In Dominicali, dominica 2. post Pascha, conc.3. num.11.

Pro Eucharistiæ beneficio nunquam Deum laudare, & gratias reddere cessemus, 2. Quadrag. conc. in Cœna, num.38. & in Proprio Sanctorum, conc.4. Eucharistiæ, num.22.

Ex Eucharistiæ frequenti sumptione cur tam parum in deuotione aliqui proficiunt, 3. Quadrag. conc. in Cœna, num.35. & in Dominicali, dominica 2. post Pascha, conc.3. num.11.

In hoc Sacramento maximè amor Christi erga nos pellucet, 4. Quadrag. conc. in Cœna, num.22. & in Proprio Sanctorum, conc.5. Eucharistiæ, num.3. vbi ex professo.

Eucharistia maximè nos fortificat, & munit. In Proprio Sanctorum, conc.1. Eucharistiæ, num.22. & conc.2. num.23. conc.3. num.11.

Sic velatus, & sub speciebus Eucharistiæ occultus manere voluit Christus maioris meriti causa: & quia aliàs tanta afficeremur lætitia, vt cœlestis patriæ obtepesceremus. In Proprio Sanctorum, conc.1. Eucharistiæ, num.13. vbi latè.

Voluit Christus sub bina esse specie vt viuum, & integrum sui amoris memoriale nobis relinqueret. In Proprio Sanctorum, conc.1. Eucharistiæ, num.19.

Huius Sacramenti institutio inter omnia Dei opera, tenerrimi amoris signum in se continet. In Proprio Sanctorum, conc.2. Eucharistiæ, num.3.

Eucharistia est memoriale Dei mirabilium: in quo scriptum est quod Deo debemus, & quid pro eius obsequio facere teneamur: vide, & nota in Proprio Sanctorum, concio 2. Eucharistiæ, num.9.

Eucharistia est pignus viuum, quod nobis reliquit Christus tempore quo à nobis discessit in signum eximij amoris, quo passus est. In Proprio Sanctorum, conc.2. Eucharistiæ, num.12.

Cibus hic spiritualis necessarius est ad refi-

reficiendum quod calore concupiscentiæ sensim ex nobis dissipatur. In Proprio Sanctorum, conc.2. Eucharistiæ, num.15.

Per hoc Sacramentum tam cœlesti vnione anima in Deum transformatur, vt vnioni ineffabili, quæ est inter Verbum, & Patrem æternum comparetur à Christo. In Proprio Sanctorum, conc.2. Eucharistiæ, num.17.

In Eucharistia Deus sumptus, quot, & quàm mirabiles effectus proferat. In Proprio Sanctorum, concio 2. Eucharistiæ, num.18.

Cibus hic spiritualis non solum est animæ alimentum, sed etiam ipsis medicamentum. In Proprio Sanctorum, conc.2. Eucharistiæ, num.18.

Eucharistia concupiscentiæ ardores eneruat, & consumit. In Proprio Sanctorum, conc.2. Eucharistiæ, num.19.

Et animas mundas, purasque reddit. In Proprio Sanctorum, conc.2. Eucharistiæ, num.19.

Cibus hic summa dulcedine sumentem afficit: quia ibi dulcedo in sua fonte gustatur. In Proprio Sanctorum, conc.2. Eucharistiæ, num.20.

Cur hanc suauitatem, & dulcedinem plurimi ex nobis non sentiamus. Ibidem.

In Eucharistia panis, & corpus Christus transsubstantiatur; vt nos in ipsum per amorem transformemur. In Proprio Sanctorum, conc.2. Eucharistiæ, num.22.

Sicut Deus iurauit vnigenitum Filium missurum, sic iurauit nobiscum mansurum in hoc Sacramento. In Proprio Sanctorum, conc.3. Eucharistiæ, num.5.

Eucharistia est Sacramentum in quantum gratiam confert: & sacrificium in quantum à nobis offertur, conc.3. Eucharistiæ, num.14.

In hoc sacrificio rem nostram æterno Patri offerimus: rationem vide, & nota, conc.3. Eucharistiæ, num.15.

Manna fuit figura Eucharistiæ. In Proprio Sanctorum, conc.3. Eucharistiæ, num.17. vbi latè.

Si cum tanta reuerentia sanguis animalium in lege veteri obseruabatur; quanta maiori deuotione sanguis sacratissimus Christi est à nobis colendus? In Proprio Sanctorum, conc.3. Eucharistiæ, num.25.

Christus glorificatur quando in Eucharistia dignè suscipitur. In Proprio Sanctorum, conc.3. Eucharistiæ, num.28.

Potestas consecrandi in Sacerdotibus, & Eucharistia duratura est donec hoc seculum durabit: & non amplius. Ibi, conc.4. Eucharistiæ, num.4. & conc.5. num.14.

Eucharistia nocte fuit instituta ad denotandum quod quamuis ad alia Sacramenta sit etiam fides necessaria, peculiariter tamen ad hoc, conc.4. Eucharistiæ, num.4.

Hoc sacramentum non esse curiose, & ratione naturali inuestigandum, conc.4. Eucharistiæ, num.6. vbi latè.

Eucharistia inter cætera, sacramentum fidei appellatur: & quare, conc.4. Eucharistiæ, num.13.

Eucharistiam tali nocte institui eximium erga nos amorem demonstrat, vide & nota, conc.4. Eucharistiæ, num.17.

Ad Eucharistiam recipiendam optima exhortatio. In Proprio Sanctorum, conc.4. Eucharistiæ, num.25. vsque ad 33.

Falluntur asserentes nimiam sacrosancti Sacramenti Altaris assiduitatem contemptum parere. In Dominicali, dominica 4. post Pentecost. conc.2. num.31.

Cum Christus voluerit in stabulo nasci, in cruce mori, & in angusto sepulchro sepeliri, cur ad institutionem Eucharistiæ cœnaculum grande voluit sibi parari? In Dominicali, Dominica 2. post Pentecost. conc.2. num.22.

§. *AD EVCHARISTIAM dispositio.*

AD Eucharistiæ sumptionem qualis, & quanta puritas, & præparatio requiratur, 1. Quadrag. conc. in Cœna, num. 39. & 2. Quadrag. conc. in Cœna, num.43. & 3. Quadrag. conc. in Cœna, num.34. vbi latissimè. & in Proprio Sanctorũ, conc.1. Eucharistiæ, num.30. vbi latè. & in Dominicali, dominica 2. post Pentecost. conc.2. num.26. vbi latè.

Quomodo quis ante Eucharistiæ sumptionem se probare debet. In Proprio Sancto-

Sanctorum, conc.5. Eucharistiæ, num.22.

Ante Eucharistiam contritio requiritur: & quæ illa sit, conc.5. Eucharistiæ, num.22.

Ad Eucharistiæ Sacramentum quanta reuerentia,& timore accedendum,3.Quadrag. feria 5. post Cineres,nu.18. & conc. in Cœna sequenti, num.41. & in Proprio Sanctorum, conc.2. Eucharistiæ, num.12. & conc.4. num.16.

Qui ad Eucharistiam indignè accedunt,etiam in hoc seculo atrocissimis suppliciis à Deo puniuntur,3.Quadrag.conc. in Cœna, num.42.

Debita dispositione ad Eucharistiam accedendum est: vt fortitudinem quis ex ipsa accipiat, conc.1. Eucharistiæ, nu.27. Et sic qui post eius sumptionem hac fortitudine caret, signum est indispositum accessisse, ibi.num.28.

Qui Eucharistiam dignè sumit dæmonibus horrorem esse: ab eoque tanquam à Crucis aspectu illos fugere. In Proprio Sanctorum, conc.1. Eucharistiæ, num.24.

Ad Eucharistiam accedentes bonum vitæ exemplum præbere debent, conc.1. Eucharistiæ, num.30.

Accedere debemus diuino timore referri. In Proprio Sanctorum,conc.2. Eucharistiæ, num.12.

Ad Eucharistiæ sumptionem accedentes vna ex præcipuis virtutibus quibus ornari debent, est humilitas. In Proprio Sanctorum,conc.5. Eucharistiæ, num.27. & in Dominicali, dominica 2. post Pentecost.conc.2. num.27.

Ad dignè Eucharistiam recipiendam aliquam Christi similitudinem requiri saltem in puritate conscientiæ.vide,& nota in Proprio Sanctorum, conc.2. Eucharistiæ, num.25.

Semper vbi commodè fieri potest, reconciliatio cum proximo offenso, sanctam Communionem præcedere debet. In Dominicali, dominica 5. post Pentecost. conc.2. num.29.

Cum hoc Sacramentum gratiam dignè sumenti conferat, cur illud frequentissimè sumentibus non prodest? quia terram comedunt. In Dominicali, dominica 2. post Pentecost. conc.2. num.31.

Hic panis his qui illum indignè sumunt, gladius erit. In Dominicali, dominica 2. post Pentecost.conc.2. num.34.

Ex carne Christi, quæ theriaca est, venenum faciunt qui ad Eucharistiæ sumptionem in peccato accedunt. In Dominicali,dominica 23. post Pentecost.conc. 2. num.52.

EXCOMMVNICATIO.

Excommunicatio est pœna summè timenda: rationem vide 3. Quadrag. Dominica 3. feria 3. num.32.

EXEMPLVM.

S. EXEMPLVM MAIORVM.

Exemplum Principum, Prælatorum, Dominorum, & maiorum siue prauum, siue bonum quantum alios excitat in sui sequelam: quamque ad vitium, seu virtutem aliis imprimendum sit efficax, 1.Quadrag.Dominica in Passione,feria 4. num.8. & feria 6. post Dominicam 1. 2.Quadragesimæ, num.16. & 2.Quadrag. Dominica 2. feria 5. num.21. & 3. Quadrag. Dominica 1. num.2. & 4.Quadrag. Dominica 3. feria 4. num.8. & 4. Quadrag. Dominica in Passione,feria 6.nu.22. & in Proprio Sanctorum,conc.1. Petri,& Pauli,num.18. & in Aduent. conc.3. Circumcisionis, num.13. & in Dominicali, dominica 2. post Pentecost. conc.2. num. 19. & ibi Dominica 15. conc.2.num.2. & 5. & ibi Dominica 20. conc.2. num.59. vbi ex professo.

Exemplum malum prælatorum longè perniciosissimum. In communi confess. pontif. Euang. Nemo accendit lucernam, conc.1. num.23. & in Proprio Sanctorum, conc.1. Inuentionis Crucis,nu.16. & in Proprio Sanctorum, conc.4. Trinitatis, num.16. vbi latissimè. & in Dominicali, dominica 7. post Pentecost. conc.1. num.7. & ibi Dominica 20.conc.2. nu.62.

Sicut exemplum malum maiorum perniciosius, ita exemplum bonum eorum vtilius. In communi confess. pontif.Euang.

Nemo accendit lucernam, &c. concio 1. num.24.

Prælatorum, & Principum munus, est subditis suis exemplo præire, vt ipsi sua imitatione excitati eos sequantur, & quod imperant, faciant. In Aduentus, conc. 3. Circumcisionis num.9. & in Dominicali, dominica 2. post Pascha, conc.3. nu.20. & 3. Quadrages. Dominica secunda, feria 3. num.4. & in Aduentus, conc.1. Purificationis B. Mariæ, num.4. & in Dominicali, dominica 15. post Pentecost. concio 2. num.5.

Passim contingit, vt inferiores probo superiorum exemplo deprauentur: de quo strictissimam rationem reddituri sunt maiores. In Aduent. conc.1. Innocentium, num. 16.

Hæc enim est subditorum consuetudo, vt Principes suos tam in bono, quàm in malo imitentur. In Aduent. conc.2. Epiphaniæ, num.22.

Maiores magis etiam quàm alij ad bonum exemplum præbendum tenentur. In Aduent. conc.1. Purificationis B. Mariæ, num.24.

§. EXEMPLVM MALVM.

Exempla mala exhibentes acerrimè à Deo puniuntur, 1. Quadrag. dominica in Passione, feria 2. num.27. & feria 4. sequenti, num.10. & in communi confess. pontific. Euangel. Nemo accendit lucernam, &c. conc.1. num.21.

Exemplum prauum quantum obsit, 1. Quadrag. dominica 4. num.15. & 2. Quadrages. dominica 2. feria 5. num.21. & in Aduent. dominica 3. post Epiphaniam, conc.2. num.11.

Curandum maximè est, ne malo exemplo proximum nostrum offendamus. In Proprio Sanctorum, conc. 2. Ioannis Baptistæ, num.7. & in Dominicali, dominica 8. post Pentecost. conc.2. numero 11. vbi latè.

Pecatores suo malo exemplo nō solum decipere, verum etiam bonos funditus euertere, & spiritualiter necare solent. In Dominicali, dominica tertia post Pascha, conc.2. num.10. & in Aduent. dominica quinta post Epiphaniam, conc.2. num.10.

Maximè Dei spiritus (si ita dici potest) compungitur quando iustus ad peccandum alterius doctrina, exemplo, &c. contrahitur, in Aduent. concio 1. Conuersio. Pauli, num.20.

Is ad cuius exemplum aliquis fuit peruersus, spiritualia illa damna satisfacere tenetur. In Dominicali, dominica 5. post Pentecost. conc.1. num.12.

Malo exemplo alium ad peccandum prouocans non solum persoluet scelera ab illo commissa, sed omnia etiam, quæ lucraturus erat, si in peccato non esset. In Dominicali, dominica 8. post Pentecost. conc.2. num.13.

Qui malo exemplo, persuasionibus, vel aliter alios ad peccandum prouocant, multò magis crudeles sunt, quàm si illum occiderint, in Auent. conc. 2. Innocentium, num.27. & ibi dominica 3. post Epiphaniam, conc.2. num.10. & dominica 5. post Epiphaniam, conc.2. num.10.

Isti quàm grauiter peccent, & quàm atrociter à Deo puniantur. In Dominicali, Dominica infra octauam Ascensionis, conc.2. num.26. & 2. Quadrages. conc. Quinquagesimæ, num.31. & 3. Quadrag. Dominica 4. feria 2. num.2. & ibi Dominica in Passione, feria 4. num.3. & 4. Quadrages. Dominica in Passione, feria sexta, num.13.

Exemplum malum, vide etiam scandalum, & occasio peccandi: quem locum omnino consule.

§. EXEMPLVM BONVM.

Exemplum bonum quantum possit, & prosit, 1. Quadrag. dominica 4. nu.17. & feria 2. sequenti, num.27. & Dominica in Passione, sequenti nu.14. & 3. Quadrag. Dominica 1. feria 4. nu.5. & 3. Quadrag. Dominica 3. feria 5. num.4.

Non sat est homines interius sanctos esse, sed requiritur exterius etiam bonum præbere exemplum. In Aduent. conc.1. Expectationis B. Mariæ, num.14. de quo vide etiam in verbo, Opera.

Nihil est quod plus moueat hominem, quàm alterius hominis exemplum. In Ad-

Aduent. concio 2. Thomæ, numero 6.

Exemplum viri sancti, quàm magnam habeat efficaciam. In communi confess. Pontific. Euangel. Nemo accendit lucernam, conc. 1. num. 2.

Ius quod proximis nostris debemus, est bonum exemplum, quo eos ad bene operandum prouocamus. In Dominicali, Dominica 5. post Pentec. conc. 2. numero 21.

Exemplum Ecclesiasticorum, & Religiosorum. Vide verbo, Ecclesiasticus.

Exequia defunctorum, Vide Mors.

F.

FAMES, Vide Tribulatio, vide Paupertas.

FALSA TESTIMONIA.

FAlsum testimonium imponens maximum damnum non tantum suo proximo, sed sibimet infert. In Proprio Sanctorum, conc. 1. Beatæ Mariæ ad Niues, num. 7.

Falsa testimonia innocentibus imponere, quàm graue peccatum. In Proprio Sanctorum, conc. 1. B. Mariæ ad Niues, num. 6.

FESTVS DIES.

FEstorum celebratio in quo consistat, 2. Quadrag. dominica 1. feria 6. nu. 2.

Festiuitates Sanctorum, vitam & intentum nostrum condemnant: vide, & nota in Communi confess. non pontif. Euang. Ecce nos reliquimus omnia, &c. conc. 3. num. 2.

Sabbatha sanctificare, est secularibus curis relictis, Deo vacare, seque in illis diebus sanctis meditationibus, & exercitiis exercere, beneficiaque à Deo accepta in memoriam reuocare. In Dominicali, dominica 16. post Pentec. conc. 1. num. 28.

Et ad id festum est institutum, 3. Quadrag. dominica 1. feria 6. num. 8.

Et ob id Sabbathum tanta religione obseruandum Deus sanxit. In Dominicali, dominica 16. post Pentecost. conc. 2. num. 24.

Sabbathum quod olim propter creationis beneficium, vt festiuum celebratur, in dominicam propter redemptionis beneficium à tempore Apostolorum translatum est. In Dominicali, dominica 16. post Pentecost. conc. 1. num. 31. & in Aduent. dominica 1. post Epiphaniam, concio 3. num. 28.

Fuit etiam dies Dominica aliis mirabilibus operibus, quæ Deus in ea operatus est summopere illustrata: quæ vide in Dominicali, dominica 16. post Pentecost. conc. 1. num. 32. & in Aduent. dominica 1. post Epiphaniam, conc. 3. nu. 28.

Quamuis summa sit ingratitudo diuinis laudibus non continuò vacare, & assiduè ipsi gratias agere: id tamen in diebus festiuis longè execrabilius est. In Dominicali, dominica 16. post Pentec. conc. 1. num. 36. & conc. 2. num. 27. vbi latè.

In festis cessationem seruilium operum Deus commendauit: non quidem quia ipsa cessatio est Deo grata: sed quia Deo animo tranquillo vacare, & curis externis libero, est ei gratissimum. In Dominicali, dominica 16. post Pentec. conc. 2. nu. 27. & in Aduent. dominica 1. post Epiphaniam, conc. 3. num. 30.

Contra eos qui Sanctorum festa magis propter bona temporalia, quæ ab eis expectant, quàm ad spiritualia, quibus sancti abundarunt recolenda celebrant. In Communi confess. non pontific. Euangel. Ecce nos reliquimus, &c. conc. 3. nu. 3.

Festa celebramus, vt ex rebus corporalibus, ad spirituales excitemur cogitationes. In Aduent. conc. 2. Natiuitatis, nu. 2.

In diebus festis nos magis abominationibus nostris indulgere, quàm lachrymabile sit. In Aduent. dominica 1. post Epiphaniam, conc. 3. num. 31.

FIDES.

FIdei definitio. In Proprio Sanctorum, conc. 3. Trinitatis, nu. 2. & ibi conc. 1. Exaltationis crucis, nu. 13. & in Aduent. conc. 2. dominicæ infra octauam Natiuitatis, nu. 19. & in Dominicali, dominica 4. post

ctorum, conc.1. Trinitatis, num.13.

Fides facit nos firmius, certiusque reuelata credere, quàm vllo argumento suaderi possit. In Proprio Sanctorum, conc.3. Trinitatis, num.2.

Fidei mysteria non esse curiosè scrutanda; sed cū silentio, & gratiarum actione credenda. In Proprio Sanctorum, conc.4. Eucharistiæ, num.6.

Fides est fundamentum totius spiritualis ædificij. In Aduent. Dominica infra octauam Natiuitatis, conc.2. num.20. & in Dominicali, dominica 4. post Pascha, conc.1. num.37.

Bona opera signum sunt fidem esse viuam: & si ea deficiant mortuam esse conijci potest. In Aduent. Dominica infra octauam Natiuitatis, conc.2. num.22.

Ad mysteriorum fidei cognitionem habendam, aliquam in homine dispositionem necessariam esse. In Aduent. conc. 2. Epiphaniæ, num.5.

Infidelitas propter nimiam eius grauitatem dicitur absolutè, & per antonomasiam peccatum. In Dominicali, dominica 4. post Pascha, conc.1. num.36.

Si mens amissa gratia maximè cæca remanet, qualis amissa fide remanebit? In Dominicali, dominica 7. post Pentecost. conc.1. num.22.

Fidem homines sæpè amittere solent, quia diuinum verbum audire nolunt. In Dominicali, dominica 11. post Pentecost, conc.1. num.11.

Fides sæpè in sacra Scriptura, pro fiducia accipitur. In Dominicali, dominica 18. post Pentecost. conc.1. num.19. vbi fidei varias significationes prosequitur.

Fides charitati adiuncta valde operosa est. In Dominicali, dominica 18. post Pentecost. conc.1. num.23.

Peccatores licet impeditam, & obscuram fidem tamen habent. In Dominicali, dominica 24. post Pentecost. conc.1. num.39.

F I D V C I A.

Fiduciæ definitio. In Dominicali, dominica 23. post Pentecost. concio 2. num.3.

Vbi primum quis diffidere de Dei misericordia incipit, omnia vitiorum genera committere constituit. In Dominicali, dominica 5. post Pascha, conc.1. num.9.

Vt ad summè in Deo fidendum commouearis fiduciam Abrahæ, & aliorum veteris Testamenti considera. In Dominicali, dominica 5. post Pascha, conc.1. num.5. vbi latè. & Dominica 23. post Pentecost. conc.2. num.26.

Ex præteritis beneficiis à Deo acceptis confidentia ad futuros successus concipienda est. In Aduent. Dominica 4. post Epiphaniam, conc.2. num.13.

Fiducia nunquam in homine aliquo collocanda est. Dominica 2. Aduentus, conc.2. num.27. & contra illos. In Dominicali, dominica 23. post Pent. conc.2. num.14. vsque ad 22. vbi latè.

Fiduciam tantam nemo habeat in ante acta vita, vt propter illam quascunque peccandi occasiones contemnat, 3. Quadrag. dominica 1. num.27.

Fiduciam magnam gloriæ consequendæ habere debemus ex eo quod illam iam possidet Christus, 1. Quadrag. dominica 2. num.12.

Fiduciam nostram vult Deus vt in ipso tantum: & non in nostra diligentia, nec in hominibus constituamus. In Aduent. Dominica 1. post Epiphaniam, conc.2. num.6. vbi latissimè, & ex professo. & Dominica 2. post Epiphaniam, conc.3. num.* vbi latissimè. In Dominicali, dominica 20. post Pentecost. conc.1. nu.21. & dominica 23. conc.2. num.21.

Et sicut Deus hanc à nobis confidentiam vehementer exposcit perinde ad nobis fauendum manet astrictus. In Aduent. dominica 2. post Epiphaniam, concio 3. num.3.

Vt fiduciam omnem in Deo collocetis sollicitam eius prouidentiam considerate. In Aduent. dominica 1. post Epiphaniam, conc.2. num.13. de quo vide plura verbo, Prouidentia Dei.

Vt hanc etiam fiduciam haberemus plurima miracula fecit. In Aduent. dominica 2. post Epiphaniam, conc.3. nu.8. & dominica 4. post Epiphaniam, conc.2. num.16.

Et

Et plurimis artificiis vsus est. In Aduent. Dominica 4. post Epiphaniam, concio 2. num. 17. vbi latè.

FIDVCIA SEMPER IN Deo habenda.

QVantumuis aduersa res contigerit, 1. Quadrag. conc. de Passione, nu. 37. & in Communi dedicationis Templi, conc. 1. num. 28. & in Dominicali, dominica in Albis, conc. 1. num. 18. & in Aduent. dominica 2. post Epiphaniam, conc. 3. num. 1. vbi latissimè, & ex professo. & dominica 4. post Epiphaniam, conc. 2. nu. 21. & in Dominicali, dominica 6. post Pentec. conc. 2. num. 23.

Et quantumcunque peccatores simus, 2. Quadrag. Dominica 2. feria 6. num. 19. & 3. Quadrag. conc. Septuagesimæ, nu. 12. & 3. Quadrag. Dominica 3. num. 9. & 3. Quadrag. Dominica Passionis, feria 5. num. 29. & in Communi confess. non pontif. Euang. Homo quidam nobilis, conc. 1. num. 16. & in Communi Virginum, conc. 3. nu. 9. & in communi dedicationis Templi, conc. 1. num. 25. vbi latè: & ibi, conc. 2. num. 13. & in Proprio Sanctorum, conc. 2. Petri, & Pauli, num. 21. & ibi, conc. 2. Matthæi, num. 12. & in Aduent. dominica 3. post Epiphaniam, conc. 2. num. 14. & dominica 6. post Epiphaniam, conc. 2. num. 16. & in Dominicali, dominica 5. post Pascha, conc. 2. num. 9. vbi latè, & ibi dominica 18. conc. 2. num. 17.

Et in quacunque maxima necessitate simus constituti, 1. Quadrag. dominica 4. num. 5. & 2. Quadrag. dominica 4. nu. 13. vbi latè: & feria 6. eiusdem 4. Dominicæ, num. 37. & 3. Quadrag. dominica 4. nu. 23. & 28. & in Communi dedicationis Templi, conc. 1. num. 28. & in Dominicali, dominica in Albis, conc. 1. num. 18. & in Aduent. conc. 4. Thomæ, num. 18. & ibi dominica 2. post Epiphaniam, conc. 3. nu. 1. vbi latissimè. & in Dominicali, dominica 6. post Pentecost. conc. 2. num. 23.

Et licet admodum serò accesseris ad pœnitentiam, & virtutis viam, 3. Quadrag. conc. Septuagesimæ, num. 13.

Et licet Deus non tam citò subueniat, 4. Quadrag. dominica Resurrectionis, feria 2. num. 21. vbi latè. Et in Aduent. dominica 2. post Epiphaniam, conc. 3. nu. 26.

Ad fiduciam in Deo in quacunque necessitate habendam, paternam Dei prouidentiam considera. In Dominicali, dominica 14. post Pentecost. conc. 2. num. 38. & 40.

Maximè nostram in Deo fiduciam fulcire debet, considerare nos habere Deum in Patrem. In Dominicali, dominica 14. post Pentecost. conc. 2. num. 43. vbi ex professo.

Fiducia, & credulitas ita cohærent, vt vnum sine altero perfectum, aut Deo acceptum esse non possit. In Dominicali, dominica 18. post Pentec. conc. 1. nu. 21.

Obstupendum est quod hac fiducia (quæ ad remissionem peccatorum est instituto) homines abutantur ad peccata perpetranda. In Dominicali, dominica 18. post Pentecost. conc. 1. num. 37. & dominica 19. conc. 1. num. 42.

Quàm sit diffidentiæ vitium Deo detestabile, sacræ Scripturæ illustrat exemplis. In Dominicali, dominica 18. post Pentecost. conc. 1. num. 42.

Diffidentes maximis Deus afficit suppliciis. In Dominicali, dominica 18. post Pentecost. conc. 1. nu. 43. & dominica 23. conc. 2. num. 34.

Singularia sunt bona, quæ Deus confidentibus in ipso largitur. In Dominicali, dominica 7. post Pentecost. conc. 2. num. 12. & ibi, dominica 20. conc. 1. num. 59 & in Dominicali, dominica 23. post Pentecost. conc. 2. num. 24.

Confide difficultates ex obseruatione diuinæ legis ortas, diuino fauore superandas. In Dominicali, dominica 19. post Pentecost. conc. 1. num. 15. vbi latè.

Cum fiducia sit spes fortitudine roborata aliqua, quæ ad hunc locum spectant inuenies verbo, Spes.

Fiducia, & fides latissimè differunt. In Dominicali, dominica 23. post Pentecost. conc. 2. num. 2.

Mirabiles sunt fiduciæ fructus, & efficacia. In Dominicali, dominica 23. post Pentecost. conc. 2. nu. 25. & 28. vbi latè.

Pro mensura fiduciæ Deus munera sua fideli-

fidelibus donat. In Dominicali, dominica 23. post Pentecost. conc. 2. num. 26.

Fiducia non in rebus temporalibus habenda. In Dominicali, dominica 23. post Pentecost. conc. 2. num. 4. de quo vide plura verbo, Bona temporalia.

Vt fiducia nostra non frustretur debet esse non informis, sed viua. In Dominicali, Dominica 23. post Pentecost. conc. 2. num. 28. vbi latè.

Ad diffidentiam expellendam considera firmissimè credendum esse mortem Christi iam præteritam non minus tibi prodesse, quàm si quotidiè pro te tantum denuò ipse pateretur. In Dominicali, dominica 23. post Pentec. conc. 2. num. 33.

Fiducia, vt virtus præstantissima, sic rarissima. In Dominicali, dominica 23. post Pentecost. conc. 2. num. 36. & 3. Quadrag. Dominica 4. num. 30.

Fiducia habenda quantumcunque sis peccator, quia facilè Deus placatur. In Aduent. conc. 3. Innocentium, num. 18. & in Dominicali, dominica 11. post Pentecost. conc. 1. num. 21.

Confidentiam amittere, quantum sit malum. In Aduent. dominica 2. post Epiphaniam, conc. 3. num. 31.

Quod statim in qualibet tribulatione ad Deum vltimum nostrum refugium fidenter accedamus, vide verbo, Tribulatio. §. rationes, &c. ratione 97. vbi plurima.

FILIVS.

Filiorum multiplicatio in sacra Scriptura pro beneficio, & benedictione Dei habetur. In Dominicali, dominica 20. post Pentecost. conc. 2. num. 25.

Filiorum desiderium ad quid habendum. In Proprio Sanctorum, concio 1. Ioannis Baptistæ, num. 6.

Filiorum instructio, & filiorum obligatio erga parent s, vide, verbo, Parentes.

Filius Dei, vide, Christus.

Finis vltimus, vide, Beatitudo.

FORTITVDO.

Fortitudo communis est virtus, quæ non vni tantum virtuti, sed omnibus inseruit: & ad omnes exercendas est necessaria. In Aduent. conc. 4. Andreæ, numero 19.

Fortitudo in laboribus, persecutionibus & tribulationibus, vide in verbo, Tribulatio: potissimum tamen vide Dominica 2. Aduent. conc. 1. num. 7.

Hæc virtus est necessaria ne ab incepta virtutis via deficiamus. In Aduent. conc. 3. Epiphaniæ, num. 11.

Fortitudo rara, difficilis, & necessaria virtus. Dominica 2. Aduent. conc. 1. nu. 6.

Francisci laudes, & excellentia, vide in Proprio Sanctorum, conc. 1. Diui Francisci, num. 15. vbi latè. & conc. 2. num. 3. & num. 28. vbi latè. & conc. 3. num. 33. & conc. 4. num. 23. vbi latissimè.

G.

Gabrielis Archangeli laudes latissimè prosequitur, in Proprio Sanctorũ, conc. 3. Incarnationis, nu. 8.

Genus, vide, Nobilitas.

GLORIA.

Gloriæ beatorum æterna gaudia delicia fœlicitates, & pulchritudines inenarrabiles latissimè prosequitur. In Communi conf. non Pontif. Euang. Sint lumbi vestri, &c. conc. 1. num. 1. vsque ad 20. conc. 2. sequenti, num. 24. & conc. 3. sequenti, num. 22. & in Proprio Sanctorum, conc. 2. Philippi, & Iacobi, num. 19. & in Proprio Sanctorum, conc. 4. Omnium Sanctorum, num. 14. & in Dominicali, dominica 2. post Pentecost. conc. 1. num. 8. vbi latissimè, & ex professo. & dominica 19. conc. 2. num. 3.

Gloria beatorum quinque generibus gloriæ; quibus Romani suos afficiebant triumphatores respondere videtur, 1. Quadrag. Sabbatho post Dominicam 1. num. 5.

Gloria perpetuo consideranda, vt ardentius illius desiderio accendamur. In Communi confes. non pontif. Euang. Sint lumbi vestri, &c. conc. 3. num. 24.

Gloriæ amplitudo cõsideratur, & ostenditur. In Proprio Sanctorum, conc. 2. Phi-

lippi, & Iacobi, num.16. & in Dominicali, dominica 2. post Pentecost. conc.1. num.11.

Gloriam comparare qui existimant sine tribulationibus, laboribus, & contradictionibus quantum aberrant, 2.Quadr. fer.2.Resurrectionis, num.33. & 3.Quadr. Sabbatho post Dominicam 1. num.22.& in Communi vnius mart. Euang. Amen dico vobis, conc.1.num.25.& ibi, conc.2. nu.25. & 3.Quadrag. Sabbatho post Dominicam 3. num.4. & 3.Quadrag. dominica 4. feria 4. num.11.

· Cur gloriam non gratis, sed propter labores, tribulationes, & opera nostra Deus donare decrèuit. In Proprio Sanctorum, conc.2. Iacobi, num.10. vbi ex professo. & in Aduent. Dominica 2. post Epiphaniam, conc.1. num.13.

Gloria beatorum inenarrabilis est. In Communi Sanctarum mulierum, conc.2. num.12.

Si gloriæ spem viuam haberemus à caducis huius vitæ rebus corda nostra subleuaremus. In Proprio Sanctorum, conc.4. Assumptionis B.Mariæ, num.24.

Non poterat efficacior persuasio reperiri qua homines honoris, consolationis, vitæque cupidissimi ad Dei legem obseruandum mouerentur quàm gloriæ promissio. In Proprio Sanctorum, conc.2. Omnium Sanctorum, num.8.

Gustus quibus in gloriæ beati perfruuntur, nulli huius sæculi rei conferri possunt. In Proprio Sanctorum, conc.4. Omnium Sanctorum, num.14.

Ad gloriam æternã ambiendam exhortationes & considerationes mirabiles. In communi confess. non pontif. Euang. Sint lumbi vestri, &c. conc.1. num.18.

Gloria bello acquiritur, sed pugna à te ipso incipienda. dominica 4. Aduentus, conc.4. num.8.

In gloria peccatorum memoria, occasio est gaudij, & voluptatis. & quare, 1. Quadrag. Sabbatho post dominicam 1. num.17.

Gloriæ consequendæ fiduciam habere, vide verbo, Fiducia. & verbo, Spes.

Gloria quàm gratis datur, 1.Quadrag. Sabbatho post dominicam 4. num.2. In Dominicali, dominica 19. post Pentecost conc.2. num.14.

In gloria quanta vnione beatorum animi sibi inuicem sint connexi. In Communi vnius mart. conc.3. num.4.

Gloriam in manu nostra esse locatam quam magnum Dei beneficium: & cur cum tanti intersit in potestate nostra reliquit: vide & nota in Communi vnius mart. Euang. Si quis vult venire post me, &c. conc.1. num.19.

Gloriæ considerato ab his temporalibus, nos abstrahere debet, 3.Quadrag. Sabbatho post dominicam 1. num.8. & 3.Quadrag. Dominica 2. num.15. & in Communi confess. non pontif. Euang. Sint lumbi vestri, &c. conc.1. num.17. vbi latè.

Gloria Crucis est fructus. Sabbatho post dominicam 1. 3.Quadrag. num.21.

Gloria bonis operibus impetratur, 3. Quadrag. Dominica 2. feria 4. num.15. vide, de hoc plura in verbo, Opera.

Qui in gloria Christo similis esse vult, prius in hac vita ei similis debet fieri, 3. Quadrag. Sabbatho post Dominicam 4. num.2.

Gloria exoptanda non tantum quia ibi quiescemus: sed potius quia ibi magis ac melius Deũ glorificabimus, 3.Quadrag. Dominica 4. num.7.

Quia in gloria postea habitaturi sunt, quas hic debent seruare habere conditiones, 3.Quadrag. dominica 3. feria 2. nu.16. vsque ad 22.

Cur cum in transfiguratione Deus gloriæ viuam imaginem nobis demonstrauit: nunquam tamen inferni exemplar ostenderit, 3.Quadrag. Dominica 2. numero 12.

Ob gloriæ considerationis defectum plurimi in vitiis suis consepulti iacent. In Proprio Sanctorum, conc.2. feria 2. Pentecost. num.16.

Cum gloriam Deus tam vili pretio det signum est maximè optare, vt eam omnes emant. In Aduent. conc.4. Ioannis Euangelistæ, num.8.

Cum per labores, famem, paupertatem, ignominiam, & Passionem Christus in gloriam intrauerit: maxima amentia est

eam

eam delicijs, & voluptatibus cônsequendam putare. In Aduent. conc.4. Ioannis Euangelistæ, num.11.

Ex bonis huius miserrimæ vitæ possumus ad inenarrabilia gloriæ gaudia, & inexplicabiles voluptates insinuandas argumentum formare. In Dominicali, Dominica 2. post Pentecost. conc.1. num.7.

Hoc gloriæ præmium à quolibet iusto ita est obtinendum, ac si ipse solus illam meruerit. In Dominicali, dominica 8. post Pentecost. conc.1. num.13.

Bona, & dona iustis in hac vita communicata, si cum illis quæ in gloria eis elargiuntur comparentur, minima sunt. In Dominicali, dominica 13. post Pentecost. conc.1. num.3.

Vna ex præcipuis circunstantiis illius perfectæ fœlicitatis est, quod bona illius sunt secura, & perpetua. In Dominicali, dominica 13. post Pentecost. conc.1. num.4.

Cum gloriam Deus non nisi bene operanti concedat; cur gratis illam dari dicatur. In Dominicali, dominica 19. post Pentecost. conc.1. num.15.

GLORIOSVM CORPVS.

Gloriosum corpus nullam iam pœnam, nec dolorem sentit, 1. Quadrag. fer.3. Resurrectionis, num.3.

Glorificare Deum, vide in verbo, Laudare Deum, & in verbo, Gratias agere.

Gloria huius mundi, gloria inanis, & vana, vide verbo, Vanagloria.

GRATIA.

Sine gratia nullum opus est meritorium, 3. Quadrag. dominica 4. feria 4. num.26.

Nemo potest esse certus, quòd sit in gratia, 3. Quadrag. Dominica in Passione, num.9.

Gratia quàm admirabiles in animis profert effectus, 3. Quadrag. Dominica 3. feria 6. num.26. & 3. Quadrag. dominica in Passione, feria 2. num.25. & in Communi confess. Pontif. Euang. Nemo accendit lucernam, &c. conc.1. num.7.

Quàm liberaliter Deus offert, & confert gratiam hominibus, 3. Quadrag. dominica in Passione, feria 2. num.24.

Gratia nos illuminat. In Communi confess. pontif. Euang. Nemo accendit lucernam, &c. conc.1. num.8.

Gratiam nobis impartitur Deus iuxta mensuram dispositionis in parte nostra. In Proprio Sanctorum, conc.3. Incarnationis, num.22. & in Aduent. dominica 5. post Epiphaniam, conc.2. num.5.

Vt gratiam conseruemus particulari auxilio Deus nobis assistere debet. In Aduent. conc.1. Expectationis B. Mariæ, numero 28.

Ad gratiæ consequutionem oportet maximam illius sitim habere, 2. Quadrag. Dominica 3. feria 6. num.37. & 3. Quadrag. dominica in Passione, feria 2. nu.24. & num.27. & in Proprio Sanctorum, côc. 3. Incarnationis, num.21.

Vnam ex signis quo quis coniectari poterit se esse in gratia, est, quando ea quæ propter inclinationem propriam abhorrere solet: victa iam quodammodo carnis natura, ardenti studio operatur. In Dominicali, dominica in Albis, conc.2. num.19.

Gratia expellitur per peccatum demeritorie. In Dominicali, dominica 21. post Pentecost. conc.1. num.26.

Non sufficit ad imaginem Dei esse creatos, sed requiritur, quod ad imaginem Dei simus per similitudinem gratiæ. In Dominicali, domin ca 22. post Pentecost. conc.2. num.48. vsque ad 58.

Qui gratiam apud homines inuenerunt quantum timere debent. In Proprio Sanctorum, conc.3. Incarnationis, num.24.

Gratia Christi, vide, Christus.

Gratias gratis datas, vide, Singulas sigillatim in suis locis.

GRATITVDO, ET gratiarum actio.

Gratias agentes Deo pro beneficiis acceptis, ad noua, & maiora recipienda se disponunt. In Proprio Sanctorum, conc.1. Matthiæ, num.8. & 3. Quadrag. fer.2. Resurrectionis, num.14.

Ideo sancti quando noua beneficia à Deo poscunt, antiqua ei recēsent. Ibidem, & in Aduent. dominica 3. post Epiphaniam, conc. 2. nu. 35. & in Dominicali, dominica 5. post Pascha, conc. 1. num. 10.

Grati debemus esse ad beneficia à Deo accepta conseruanda, 1. Quadrag. Dominica 3. feria 5. num. 28. & in Dominicali, dominica 13. post Pentecost. concio 2. num. 39.

Gratitudo est singulare Dei donum, & beneficium, 3. Quadrag. dominica 4. feria 6. num. 10.

Gratias agere debemus, non solum pro beneficiis in nos, sed etiam pro in proximos collatis, 2. Quadrag. Dominica 4. num. 32. & in Proprio Sanctorum, concio 2. Matthiæ, num. 5. & ibi, conc. 1. Ioannis Baptistæ, num. 13. & concio 2. num. 30. & ibi, conc. 2. Diui Francisci, num. 8.

Gratitudo omnium beneficiorum corporalium à Deo exposcitur: quantò magis spiritualium, 3. Quadrag. Dominica 3. feria 2. num. 8.

Gratias tenemur Deo reddere de singulo beneficio in nos collato, 3. Quadrag. Dominica 4. feria 6. num. 3.

Gratitudo quàm sit Deo grata, 3. Quadrag. dominica 4. feria 6. num. 6. & in Aduent. dominica 3. post Epiphaniam, conc. 2. num. 33.

Gratitudinem beneficiorum, quàm instanter Deus exposcit. In Proprio Sanctorum, conc. 2. Visitationis Beatæ Mariæ, num. 32. & 3. Quadrag. Dominica in Passione, feria 4. num. 2. & feria 2. Resurrectionis sequenti, num. 12.

Gratiarum actio, quantum diuinæ maiestati debeatur. In Proprio Sanctorum, conc. 2. Matthiæ, num. 6.

Vult Pater æternus, vt quoties aliquod beneficium suscipimus, gratias Christo, per quod tanquam per ostium hæc omnia bona ad nos profluunt agamus. In Proprio Sanctorum, feria 3. Pentecost. conc. 1. num. 13.

Gratiæ Deo sunt agendæ propter perfectiones etiam, & excellentias, quibus creaturas sensiles, & insensiles insigniuit. In Proprio Sanctorum, conc. 1. Ioannis Baptistæ; num. 13. & ibi, conc. 2. Diui Francisci, num. 9.

Gratiæ Deo sunt reddendæ pro quocunque opere bono, 3. Quadrag. Sabbatho post Dominicam 4. num. 23. de quo vide plura verbo, Opera.

Nos Christianos ab Ethnicis in beneficiorum gratitudine superari magna est confusio. In Aduent. concio 3. Ioannis Euangelistæ, num. 10.

Gratitudo est clauis, qua Dei cor aperitur, vt maiora etiam beneficia conferat. In Aduent. conc. 1. Ioannis Euangelistæ, num. 15.

Si dimidiam misericordiam consequi vultis, omnium beneficiorum quæ ab ipso accepistis gratitudinem habere. in Aduentus, conc. 1. Ioannis Euangelistæ, numero 14.

Quia Dei beneficiis ingrati sumus ea quæ prodesse nobis deberent, & temporalis destructionis, & æternæ damnationis instrumenta sunt. In Aduent. conc. 1. Ioan. Euang. num. 17.

Vt ad acceptorum beneficiorum gratitudinem moueamini, eorum memoriam habere artificiis, & signis, si opus fuerit curate. In Aduent. conc. 3. Ioannis Euangelistæ, num. 7. quæ signa & artificia Deus interdum docet, & eis vti iubet, ibidem, num. 8.

Tunc gratis Deo agimus, cum nos ad gratias agendas fatemur indignos illius maiestatis consideratione deterriti. In Aduent. conc. 1. Dominicæ infra octauam Natiuitatis, num. 8.

Grati esse diuinæ misericordiæ, quanta obligatione tenemur Christiani, eo quod inter tot infinitos homines, nos tantum ad Christianismum vocauit. In Proprio Sanctorum, conc. 2. Magdalenæ, num 5. & in Proprio Sanctorum, conc. 3. Diui Francisci, num. 3. vsque ad numerum decimum. vbi ex professo.

Gratias Deo agere, non Dei tantum, sed nostrum potius esse prouentum. In Proprio Sanctorum, conc. 2. Diui Francisci, num. 7.

Gratiarum actiones pro omnibus, tam aduersis, quàm prosperis euentibus esse referendas. In Proprio Sanctorum, conc. 2.

Diui

§. IN INGRATOS.

Eis qui ingrati sunt beneficiis Dei permittit Deus, vt ipsa beneficia illis nō proficiant, nec eis fruantur, 4. Quadrag. dominica 1. feria 4. num. 12.

Imò, vt in malum eis conuertantur. In Aduent. Dominica 3. post Epiphaniam, conc. 1. num. 22.

Ingratitudo nostra Deo summè odibilis, & abominabilis, 3. Quadrag. dominica 4. feria 6. num. 3.

Sed ingratitudo beneficiorum spiritualium super omnia ei execrabilis, 3. Quadrag. dominica 3. feria 2. num. 8.

Ingratitudo nostra erga Deum est causa omnium nostrorum malorum, & infortuniorum. In Dominicali, dominica 16 post Pentecost. conc. 1. num. 37.

Ab ingratis fidem & legem Euangelicam solet Deus auferre, 2. Quadrag. dominica 2. feria 6. num. 36.

Imò & à bonis naturæ, & à virtutibus moralibus eos denudari permittit. In Communi confess. non pontif. Euang. Homo quidam nobilis, &c. concio 1. num. 22.

Christianorum ingratitudo omnium gentium ingratitudinem excedit, cum tot ac tantis Dei beneficiis vti nolint. In Dominicali, dominica 4. post Pascha, conc. 2. num. 6.

Singularis modus reprehensionis tuæ erga Deum ingratitudinis est, cum in te qui infernū mereris noua beneficia Deus confert. In Dominicali, dominica 23. post Pentecost. conc. 1. num. 33.

Gubernatores. Vide, Prælati, vide Iudices, vide, Magnates.

G V L A.

Gvla est origo plurimorum malorum, 1. Quadrag. dominica 2. feria 5. nu. 12. & 2. Quadrag. eadem feria, num. 13. & 2. Quadrag. dom. 4. num. 27. & 3. Quadrag. dominica 2. feria 5. nu. 16. & 4. Quadrag. dominica 2. num. 23. vbi latè: & in Proprio Sanctorum, conc. 4. Ioannis Baptistæ, num. 17. & ibi, conc. 1. Magdalenæ, num. 13. & in Dominicali, dominica 10. post Pentecost. conc. 2. num. 19. vbi latè.

Gulæ peccatum etiam in rebus minimis posse reperiri, 2. Quadrag. dominica 2. feria 5. num. 11.

Gulæ peccatum quàm acerrimè à Deo semper puniatur, 2. Quadrag. dominica 4. num. 29. & in Proprio Sanctorum, conc. 4. Ioannis Baptistæ, num. 16.

Gulosi idolatræ sunt sui ventris, 3. Quadrag. dominica 2. feria 5. num. 17.

Quòd gulæ peccatum fugiamus, ne in tremendo iudicio damnemur, ante omnia Deus hortatur. In Proprio Sanctorum, conc. 4. Ioannis Baptistæ, num. 17.

Cibi, & potus nimius vsus, quàm nociuus. In Communi Virginum, conc. 1. num. 3. vbi latè. & in Proprio Sanctorum, conc. 3. Ascensionis, num. 8. & in Dominicali, dominica 16. post Pent. conc. 2. nu. 5.

Cibi, & potus sobrietas, & temperantia quàm vtilis. In Proprio Sanctorum, conc 3. Ascensionis, num. 5. & in Dominicali dominica 16. post Pentecost. conc. 2. nu. 5

Cibi, & potus temperantia, maxima est dispositio, vt Deū sociū, & conuiuam habeas. In Proprio Sanctorum, conc. 1 Ascensionis, nu. 15. & ibi, conc. 2. num. 22

Ante cibi, & potus refectionem considera; quot sunt qui cum maiori diligentia Deo seruiunt, & nec pane quidem saturari queunt: tu verò tot cibis abundas, qui terræ hiatu viuus absorberi mereris. In Proprio Sanctorum, conc. 1. Ascensionis, num. 15.

Cibi, & potus temperantia est necessaria ad orationem, contemplationem, & castitatem impetrandam. In Communi plurimor. mart. Euang. Descendens Iesus de monte, &c. conc. 1. num. 26.

Gula, & ebrietas plurima mala corporalia, & spiritualia pariunt. In Dominicali, dominica 14. post Pentecost. conc. 2. num. 31. vbi latè.

Gulosi in lingua torquentur, 1. Quadr. dominica 2. feria 5. num. 13.

Vide aliqua, quæ ad hunc locum spectant, in verbo, Conuiuium, & verbo, Ieiunium.

H.

HABITVS *malus, vel habitus peccandi,* vide, Peccatum.

HÆRESIS, HÆRETICI.

HÆreses plurimæ natæ sunt, ex eo quod quis propriam sententiam pertinaciter sequi vult. In Aduent. conc.1. Thomæ, num.14.

Hæresis ab homine erudito, & acuti ingenij difficile, aut nunquam euellitur, & quare. In Aduẽt.conc.1.Thomæ,nu.18.

Hæretici quo artificio nos ab Ecclesiæ obedientia separare contendunt. In Communi Euangelistarum, conc.4. nu.3.

Hæretici quamuis inter se ob diuersitatem hæresum contrarij sint, ad expugnandam tamen,& persequendam Ecclesiam pari mente consentiunt. In Dominicali,dominica 17. post Pentecost.conc. 1. num.16.

Peccata disponunt ad hæresim,3.Quadrag. Sabbatho post Dominicam 4. num. 18. de quo vide plura in verbo, Fides.

Hæretici, vt perniciosissima mendacia persuadeant, in aliquo veritatem loquuntur,vt sic mendacia contegant.In Dominicali, domin.7. post Pent. conc.1. num.12.

Reliqua quæ huc spectant, vide verbo, Fides.

Hæreses in Ecclesia Deus permittit, vt experiatur vtrum diligamus eum. In Dominicali, dominica 7. post Pentec.conc.1. num.2.

Ad Hæreticorum conuersionem satis sufficeret cernere suarum sectarum confusam multitudinem. In Dominicali,dominica 7. post Pentecost. conc.2. num.5.

HOMO.

HOc nomen homo in sacra Scriptura aliquando vtilitatem denotat,& miseriam: nonnunquam verò excellentiam significat. In Proprio Sanctorum;conc.1. Petri, & Pauli, num.21.

Homo verè est, & sic appellari potest ille tantum, qui secundum regulam rectè rationis viuit. In Communi Sanctarum mulierum, conc.3. num.5. vbi latissimè.

Hominis fragilitas cõsideratur,4.Quadrag. Dominica 1. num.22.

Homo perfectus nullus in hac vita. In Communi dedicationis Ecclesiæ, conc.1. num.3.

In misero homine omnium ferarum & brutorum bestialitates vniuersas esse inclusas. In Dominicali,dominica 17. post Pentecost. conc.1. num.13.

HOMICIDIVM.

HOmicidium, quàm graue sit peccatum,3.Quadr.domin.4.fer.3. nu.32.

Homicida non vnum tantum, sed virtualiter omnes quos mortuus ille posset generare interficit, 3.Quadrag. Dominica 4. feria 3. num.33.

HONOR.

HOnoris & boni nominis ratio habenda est. In Proprio Sanctorum, conc.4. Petri, & Pauli, num.6.

Vnusquisque honorandus, & æstimandus est propter id quod in se est, & non propter ea quæ possidet. In Dominicali, dominica 20. post Pentecost conc.2.num. 45. vbi ex professo.

Honores huius mundi, Vide, Vanagloria.

Honoris Diaulus, Vide litera Z.

Honores huius mundi ambientes, Vide, Superbi.

De honore debito Sacerdotibus, Ecclesiasticis, religiosis, senibus, & virtutis sectatoribus, vide in suis proprijs locis.

HVMILITAS.

HVmilitatis definitio,1.Quadrag.Dominica 2. feria 3. nu. 14. & in Proprio Sanctorum,conc.4.Dedicationis Michaelis, num.14.

Humilitas inter cæteras virtutes morales hanc habet excellentiam quod solus humilis libenter cum suo contrario commoratur, 2.Quadrag. Dominica in Ramis, num.5.

Humilitas est dispositio ad Dei dona suscipienda, 3.Quadrag. dominica 2. feria 3. num.28.

Humilitas perfecta fundatur in perfecta obediẽtia,& in exequẽdo promptissimè Dei voluntatem. In Proprio Sancto-

rum, conc.1. B. Mariæ ad Niues, num.37.

Aduersus humiles non habet diabolus vires, 2.Quadrag. dominica 1. num.39.

Humilem Deus exaltat, Dominica 3. Aduentus, conc.1. num.26.

Humilitas potens est omnipotentem flectere,& superare, 2.Quadrag.Dominica 1. feria 5. num.29. Deique iram placare,& eius potentissimas manus ligare. In Proprio Sanctorum, conc.4. Visitationis B. Mariæ, num.28. vbi latè.

Verè humili sua opera quantumuis magna sint parua apparent. In Proprio Sanctorum, conc.4. Ioannis Baptistæ, num.5. vbi latè.

Verè humilis nullius rei dignus se existimat. In Proprio Sanctorum, conc.4. Ioannis Baptistæ, num.10.

Æternum Dei decretum est neminem ad beatorum gloriam Ascensurum, nisi per humilitatis viam quam ipsi prius ambularunt. In Proprio Sanctotum,conc.1. Dedicationis Michaelis, num.6.

Humilitas consistit in cognitione propriæ vilitatis, æstimatione aliorum,mundi contemptu, & tandem quod cum ab aliis contemnitur illum contemptum pro nihilo habeat. In Proprio Sanctorum, conc.1. Dedicationis Michaelis, num.18. vbi latè. & 1.Quadrag. dominica 2. fer.3. num.15.

Humilitatis fastigium,& vltimus gradus est iniurias illatas contemnere. In Proprio Sanctorum, conc.1. dedicationis Michaelis, num.20.

Mirabile est cum plures aliæ eximiæ sint virtutes,iuxta humilitatis tamen mensuram cœlestem beatitudinem à Deo concedi. In Proprio Sanctorum, conc.3. dedicationis Michaelis, num.27.

Verè humilis curat,vt defectus,& miseriæ suæ ab aliis cognoscantur: excellentiæ autem propriæ lateant. In Dominicali, dominica in Albis,conc.2.num.9. & 5.Quadr. Sabbatho post Dominicam 4. num.24.

Humilitas reddit hominem pacificum, & tranquillum, 1.Quadrag. Dominica 2. feria 3. num.18.

Verè humilis tam in operibus, quàm in verbis suam manifestat humilitatem, 1.Quadrag. Dominica 4. feria 6. nu.25.& tam in corde quàm in verbis humilis est. Dominica 2. Aduentus,conc.1. num.27.

Rara est humilitas,honorata.In Dominicali,dominica in Albis,conc.2. num.11.

Oblatum honorem despicere magnæ humilitatis,& diuinæ gratiæ in eo existentis argumentum est. Dominica 3. Aduentus,conc.1. num.18. & 22.

Humilitas tanti momenti est,vt spiritus Christi in sacra Scriptura dicatur. Dominica 3. Aduentus, conc.2. num.28.

Vt humilitati hominum Deus consuleret voluit nullum hominem adeò esse perfectum quin ei aliquid desit. In Communi confess. pontif. Euang. Homo quidam peregrè, &c. concio 1. num.2. vbi latè.

Dei dona,& honores ad humiles peruenire solent, qui se illis indignos esse reputant. In Proprio Sanctorum, conc.3. Visitationis B. Mariæ, num.24.

Verè humilis donis sibi à Deo acceptis non superbit, sed humilior fit. In Proprio Sanctorum, conc.1. Diui Francisci, num.16. vbi latè.

Humilitatis maximum indicium est aliquem se sinere ab aliis regi: & non à propria sententia duci. In Aduent.conc.1. Thomæ, num.6.

Humilitas, peccata etiam facit in bonum conuerti: & è contra superbia, 3. Quadrag. Dominica 2. feria 3. num.32.

Vbi humilitas, ibi sapientia. In Proprio Sanctorum, conc.1. Diui Francisci, num.20. & conc.4. num.13.

Humilitas est virtus Euangelicæ professioni maximè propria: & ab Ethnicis incognita, & innominata. In Aduent. conc.1. Circumcisionis, num.8.

Humiles non sibi, sed Deo bona omnia adscribunt: & ei tantum gloriam,& gratias reddi exoptant, 3.Quadrag Sabbatho post Dominicam 4. num.23. & 25.

Tam grata est humilitas Deo, vt ipsius etiam imago ei complaceat. In Proprio Sanctorum, conc.4. Diui Francisci, num.15.

In humilitate cordis omnis virtus, & sanctitas est inclusa, 3.Quadr. Dominica in Passione, fer.3. num.29. & in Proprio Sancto-

Sanctorum,conc.2. Matthiæ, num.23.

Sine humilitate aliæ virtutes magis solent obesse quàm prodesse, 4.Quadrag. Dominica 2. feria 4. num.20.

Humilitas propter excellentiam,iustitia appellatur in sacra Scriptura. In Communi confes. pontif. Euang. Nemo accendit lucernam,&c conc.1. num.14.

Humilitas est adeò grata Deo, vt omnes pœnas quas Deus per peccatum hominibus infixit fuerint ad eos humiliandos. In Proprio Sanctorum, conc.4. Omnium Sanctorum, num.17. vbi latè.

Humilis nil sibi ipsi confidens omnem suam spem, & fiduciam in Deo collocatam habet.In Proprio Sanctorum,conc.2. Matthiæ, num.24.

Humili grauius, & molestius est cum laudatur,quàm superbo cum vituperatur. In Proprio Sanctorum, conc.1. Incarnationis, num.25.

Humilitas est via quæ in cœlum nos ducit. In Proprio Sanctorum, conc.1. Ascensionis, num.2. & num.12.

Et per quam quis magnus fit in diuina acceptatione. In Proprio Sanctorum, conc.4. Ioannis Baptistæ, num.3.

Humilitas disponit animam ad suscipiendum Dei dona, quæ illam magnificant. In Proprio Sanctorum, concio 4. Ioannis Baptistæ, num.4. vbi latè.

Vnum ex clarioribus argumentis ex quibus coniici potest gratiam animæ aduenisse est illam humiliatam videre. In Aduent.cōc.1. Conuersionis Pauli,nu.25.

Humilitas adeo excellens est, vt vnaquæque virtus eam sibi pertinere contendat. In Dominicali, dominica 10. post Pentecost.conc.1.num.3. vbi ex professo.

Humilitas temperantiæ est pars & species. In Dominicali, dominica 10. post Pentecost. conc.1. num.3. & fortitudinis ibi,num.6. & prudentiæ ibi, num.8. & iustitiæ, ibi. num.11.

Et charitatis effectus est.In Dominicali,dominica 10.post Pentec.conc.2.nu.36.

Quo quis altius in Dei cognitionem ascendit, tantò clarius suam vilitatem intelligens humilior fit. In Dominicali,dominica 10.post Pentecost.conc.1.num.10.

Humilitas appetitum deprimit,ne præter rationem rectam tendat in magna. In Dominicali,dominica 10.post Pentecost. conc.2. num.33.

Plura quæ ad hunc locum spectant, vide in verbo, Superbia.

Humilitas Christi, Vide, Christus.

Humilitas B. Mariæ, Vide,Maria Virgo.

§. AD HVMILITATEM *comparandam præsentanea remedia: & ad assecutam conseruandam.*

1 Considera peccata quæ committis, & quibus nam pœnis digna essent. In Aduent.conc.1. Circuncisionis, num.11.& dominica 3. Aduentus,conc.2. num.31.& in Proprio Sanctorum,conc.4. dedicationis Michaelis, nu.15. & 3.Quadrag. dominica 2. feria 3. num.33. & 4. Quadrag.Dominica 2. feria 6. num.4.

2. Considera quantum tibi deest ad hoc, vt Christianam perfectionem attingas. In Proprio Sanctorum, conc.4. Dedicationis Michaelis, num.16.

3. Considera quàm miser ac inutilis sis. In Proprio Sanctorum, conc.1. Diui Francisci, num.21.

4. Ad humilitatem impetrandam maximè prodest corporalis paupertas libenter,& cum spiritus feruore suscepta. In Proprio Sanctorum, conc.1. Diui Francisci, num.23.

5. Ad hoc etiam optimum est, & mirabile consilium vos semper cum maioribus dimetiri.In Proprio Sanctorū,conc.2. Diui Francisci,num.37. vbi latè. & dominica 2. Aduent. conc.1. num.29.

6. Ad idem confice vnguentum mirabile ex illis medicamentis ex quibus illud composuit Iob, cum dixit. Natus de muliere, breui viuens tempore, repletur multis miseriis,quasi flos,&c. In Proprio Sanctorum,conc.4. Diui Francisci, nu.17. vbi latissimè hoc prosequitur.

7. Humilitatis Christi consideratio efficacissimum est remedium ad humilitatem comparandam, 3.Quadrag. Dominica in Passione, feria 2. num.24. vbi latè. & in Aduentus, conc.1. Natiuitatis, num.24. & conc.2. Natiuitatis, num.26. vbi latè.

8. Vis humiliari, infirmum principium ex quo produisti considera. In Proprio Sanctorum, concio 4. Diui Francisci, numero 17.

9. Humilitas comparatur ex contemplatione diuinæ celsitudinis, & bonitatis. In Communi dedicationis Ecclesię, conc. 1. num. 6.

10. Donis à Deo datis humilior fit qui omnia illa quasi onera suscipit, considerans debitum reddendi rationem de illis. In Proprio Sanctorum, conc. 1. Diui Francisci, num. 16. Et quia ipsa dona eum ad humilitatem inclinant, num. 18. Et quia quo magis crescunt beneficia, magis etiam crescit necessitas diuini auxilij ad ipsorum conseruationem, ibid. num. 19.

11. Si verè humiles esse cupitis quamcunque æstimationem, & laudem tanquam sæuissimam pestem fugite. In Aduentus, conc. 2. Expectationis B. Mariæ, num. 20.

12. Qui Angelorum, & iustorum pulchritudinem contemplatur, statim seipsum contemnit, & humiliat, Dominica 3. Aduentus, conc. 2. num. 27.

13. Nemo humilitatem consequi poterit, nisi prius in ipsius exercitio laboret: eamque ardenter desideret, & amet. Dominica 3. Aduent. conc. 2. num. 29.

14. Vnum ex maximè necessariis mediis ad humilitatem comparandam, est propriæ vilitatis agnitio, 4. Quadrag. dominica 2. feria 6. num. 3.

15. Considera etiam peccata, quæ alij admittunt à te etiam posse committi, vt sic in tui ipsius contemptum deuenias, 4. Quadrag. dominica 2. feria 6. num. 5.

16. Prodest etiam oculos in nostrorum proximorum virtutibus collocare. In Dominicali, dominica 10. post Pentecost. conc. 2. num. 36.

17. Item prodest cum humilibus conuersare, & superbos vitare. In Dominicali, dominica 10. post Pentecost. conc. 2. num. 37.

Ad humilitatem etiam comparandam prosunt viginti & octo remedia, quæ ad superbiam vitandam collegimus verbo, Superbia.

HYPOCRISIS, Hypocrita.

Hypocrisis definitio, 2. Quadrag. fer. 4. Cinerum, num. 18.

Hypocrisis quàm graue peccatum, 3. Quadrag. conc. Cinerum, num. 25. & in Communi Apostolorum, conc. 3. num. 15.

Hypocritam bonis operibus infernum sibi comparare summa stultitia est, 2. Quadrag. conc. Cinerum, num. 24.

Hypocrisis est dispositio ad hæresim, 1. Quadrag. conc. Cinerum, num. 20.

Ex hypocrisi non prouenïens corporis mortificatio plurimi æstimanda, 2. Quadrag. conc. Cinerum, num. 19. & quantum profit, 3. Quadrag. conc. Cinerum, num. 26.

Hypocritarum duplex genus explicatur, 3. Quadrag. dominica 3. fer. 4. num. 22.

Hyprocrisis multum authoritatis veræ virtutis detrahit. In Aduent. conc. 3. Epiphaniæ, num. 24.

Hypocrita virtutes in peccatorum suorum instrumenta suscipit, 4. Quadr. conc. Cinerum, num. 23. & in Communi Apostolorum, conc. 3. num. 15.

Hypocritæ nil amplius quàm exteriorem speciem, & apparentiam habent, 2. Quadrag. Dominica 3. feria 4. num. 38.

Hypocrita suismet bonis operibus se destruit, 4. Quadrag. conc. Cinerum, nu. 26.

Hypocritæ maximam suo Creatori irrogant iniuriam. In Dominicali, dominica 5. post Pentecost. conc. 2. num. 4.

Hypocritæ fingunt mortificationem, vt in dignitate, quam ambiunt collocentur: quam vbi primum consequuntur, ostendunt se non mortuos, imò potius viuos esse. In Dominicali, dominica 7. post Pentecost. conc. 1. num. 4.

Hypocritæ licet sibi damnum inferant, proximis tamen non afferunt detrimentum, sicut peccatores publici. In Dominicali, dominica 7. post Pentec. conc. 1. num. 7.

Vt Deus in aliqua mente habitet magis impediunt aliquo modo falsæ virtutes, quã vitia magna. In Dominicali, dominica 10. post Pentec. conc. 2. nu. 3. & 16.

Pecca-

Peccata hæc, quæ sub specie virtutis sunt, curantur difficillimè. In Dominicali, dominica 22. post Pentecost. concio prima, num. 51.

Hypocritæ ab inuicem ab aliis hypocritis se celant. In Dominicali, dominica 22. post Pentecost. conc. 1. num. 7.

I.

IACOBI laudes, & excellentiæ, vide in Proprio Sanctorum, conc. 1. Iacobi, num. 4. & nu. 36. & conc. 2. nu. 32.

Iactantia. Vide Superbia, & Vana gloria.

IDOLOLATRIA.

CVm plus creaturam, quàm Deum amas, voluntate idololatras. Dominica 3. Aduentus, conc. 2. nu. 7. & ibi, conc. 4. Epiphaniæ, num. 3. vbi latissimè.

Cum creatus fuerit homo Dominus omnium creaturarum, quanta insania sit illas adorare. Dominica 3. Aduent. conc. 2. num. 12. vbi latè.

Idololatræ quàm pessimè errabant, quia eos adorabant, quos imitari minimè licebat, 3. Quadrages. feria 6. post Cineres, numero 27.

IEIVNIVM.

PLura quæ huc spectant, vide verbo, Adoratio.

Iuiunij necessitas, & vtilitates plurimę, 1. Quadrag. conc. Cinerum, nu. 15. & Dominica 1. sequenti, num. 13. & 3. Quadrag. conc. Cinerum, num. 18. & dominica 1. sequenti, nu. 22. & 4. Quadrag. conc. Cinerum, num. 17. vsque ad 23. & in Dominicali, feria 2. in Litaniis Maioribus, conc. 1. num. 7.

Ieiunij perfecti conditiones, 1. Quadrag. Dominica 1. num. 14.

Ieiunium cur sæpè non prosit, 3. Quadrag. Dominica 1. num. 12.

Ieiunium Quadrag. à ieiunio Christi, & ab Apostolorum institutione habetur, 3. Quadrag. dominica 1. num. 21.

Ieiunium est sacrificium Deo summè acceptum, & nimis animæ vtile, 2. Quadrages. conc. Cinerum, num. 6.

Contra eos qui à ieiunio se excusant, 1. Quadrag. conc. Cinerum, num. 18.

Quæ propter ieiunium à corporis victu subtrahuntur pauperibus impendantur, 4. Quadrag conc. Cinerum, num. 37.

Ieiunium duos præcipuè effectus operatur, scilicet fauere orationi, & sensualitatis passiones reprimere. In Dominicali, feria 2. in Litaniis Maioribus, conc. 1. num. 7.

Ieiunijs hanc miserabilem carnem vexare oportet, ne spiritum persequatur. In Dominicali, dominica 10. post Pentec. conc. 2. num. 19. vbi latè.

Ieiunium reparat, quod per gulam amisimus, 4. Quadrages. feria 4. Cinerum, num. 18.

Amplificabitur hic locus ex verbo, Gula, vide etiam verbo, Conuiuium.

IESVS NOMINIS impositio.

HOc nomen Iesus saluatorem significat: quòd maximè Christo conuenit. In Aduent. conc. 1. Circumcisionis, num. 24. & conc. 2. num. 30.

Hoc nomen in Circumcisione fuit impositum, vt significaretur nos huius sanctissimi nominis virtute frui non posse, nisi hos circumcidamus. In Aduentus, conc. 1. Circumcisionis, num. 28.

Hoc nomen Filio suo Deus imponi voluit, vt nomen ipsum nobis in memoriam reuocaret labores, quos vt nos saluaret passus est, & omnia redemptionis nostræ beneficia. In Aduent. conc. 2. Circumcisionis, num. 18.

Hoc nomen Iesus, quantò amoris affectu, & quanta veneratione à nobis sit pronunciandum. In Aduent. conc. 2. Circumcisionis, num. 29. vbi latè. & conc. 4. nu. 21.

Hoc nomen omnia Dei nomina includit, quæ Deus antiquis Patribus reuelauerat. In Aduent. conc. 3. Circumcisionis, num. 19. & conc. 4. num. 15. vbi latè.

Hoc nomen omnes Dei perfectiones comprehendit, conc. 3. Circumcisionis, num. 21.

Licet Deus plura alia nomina habeat, hoc

hoc tantum venerari iubet: & quare, conc.3. Circumcisionis, num.21. Hoc nomen corda emollit, conc.3. Circumcisionis, num.23.

Et vires, vt tentationibus resistere possimus suppeditat, conc.3. Circumcisionis, num.23.

Mirabilis huius nominis virtus, non in literis exterioribus est, sed in interiori verbo, quod literæ ipsæ significant, conc.3. Circumcisionis, num.26. vbi latè.

Nullum ante hoc nomen datum fuit, quod simul omnes Dei excellentias, & mirabilem humani generis redemptionem significaret, conc.3. Circumcisionis, num.19. & conc.4. num.14.

Magnum fuit Dei beneficium Filio suo nomen imponere, quod nobis declararet quis esset, conc.4. Circumcisionis, nu.12.

De iniuria quæ blasphemis, & periuriis huic nomini fit, vide in verbo, Iurare, & in verbo, Blasphemia.

Iesus, Vide, Christus.

IGNORANTIA.

IGnorantia est prima animæ mi...., feria 3. Quadrag. dominica Passionis, feria 4. num.23.

Ignorantiam rerum ad salutem spiritualem spectantium tenemur superare, 3. Quadrag. Dominica Passionis, feria 4. num.24.

Ad ignorantiam hanc vincendam debemus interrogare viros peritos simul, & sanctos, 3. Quadrag. Dominica Passionis, feria 4. num.26.

Hæc interrogatio debet fieri cum bona intentione: & quæ hæc sit, 3. Quadrag. dominica Passionis, feria 4. num.28.

Illustre genus, Vide, Nobilitas.

Immisericors, Vide Misericordia, §. in immisericordes, & crudeles.

Impatientia, Vide, Patientia.

Imprudentia, Vide, Prudentia.

INCARNATIO CHRISTI.

INcarnationis beneficium quàm grande, 3. Quadrag. conc. Quinquagesimæ, num.8. & Dominica 2. sequenti, num.21. & in Aduent. conc.2. Natiuitatis, num.7. & 18. conc.3. Natiuitatis, num.7.

Incarnatio fuit opus infinitæ potentiæ, infinitæ sapientiæ, & bonitatis immensæ, 3. Quadrag. Dominica 2. num.21. & in Proprio Sanctorum, conc.1. Incarnationis. num.9.

Et summæ liberalitatis, & magnificentiæ. In Proprio Sanctorum, conc.4. feriæ 2. Pentecost. num.2.

Incarnationis beneficio quàm ingrati simus, 3. Quadrag. Dominica 2. num.25. & in Aduent. conc.1. Natiuitatis, num.6.

Christus factus est homo, vt nos doceret esse homines, & ad ipsum conformemur, 4. Quadrag. dominica in Passione, feria 4. num.28.

Et vt hominibus vitam conferret. In Communi vnius mart. tempore Paschali, conc. vnica, num.2.

Incarnationem Dei, curauit Lucifer impedire. In Aduent. conc.1. Expectationis B. Mariæ, num.6.

Puritas, & virginitas conceptus Christi consideratur. In Aduent. conc.2. Natiuitatis, num.12.

In Incarnatione non fuit facta vtriusque naturæ commixtio: sed mirabilis naturæ humanæ ad diuinitatem Assumptio. In Communi plurimorum mart. Euang. Descendens Iesus de monte, &c. conc.2. num.13.

Pro quo vide in Aduent. conc.4. Natiuitatis, num.12.

Post Incarnationem Christi, aurum, & argentum à sui æstimatione decidit. In Communi plurimorum mart. Euang. Descendens Iesus de monte, &c. cóc.2. nu.11.

Ineffabilis fuit Dei humiliatio humanam carnem accipere. In Aduent. conc.2. Natiuitatis, num.10.

Incarnatione Christi omnia bona nobis fuere donata. In Proprio Sanctorum, conc.1. Incarnationis. num.6.

Alia Dei opera cũ Incarnatione comparata exigua vocantur. In Proprio Sanctorum, conc. Incarnationis, num.9.

Beneficij Incarnationis quam strictam rationem reddituri sumus. In Aduent. conc.3. Natiuitatis, num.9.

Incarnatus fuit Christus, vt peccatores iustifi-

Incar-

Incarnatio Christi qua ratione dici posset medium necessarium redemptioni nostræ. In Proprio Sanctorum, conc. 2. feria 2. Pentecost. num. 4.

In Incarnatione summè pellucet quantus sit amor Dei erga nos. In Proprio Sanctorum, conc. 2. feriæ 2. Pentec. num. 1. vsque ad 7. & ibi conc. 3. num. 2. & conc. 4. num. 2.

Deus quantum est ex se omnibus dedit filium suum. In Proprio Sanctorum, conc. 2. fer. 2. Pentecost. num. 7.

Incarnatio non solum inuitat nos ad Dei amorem, verum aliquo etiam modo compellit. In Proprio Sanctorum, conc. 4. feriæ 2. Pentecost. num. 3.

Omnes Dei misericordiæ in hac Incarnationis misericordia tanquam in Epilogo inclusæ sunt. in Aduent. conc. 1. Natiuitatis, num. 3.

Incarnationis articulus, ideo difficilis est creditu, quia in eo tam vilia, & abiecta de Deo dicuntur; tamque excelsa & sublimia de homine verificantur. In Proprio Sanctorum, conc. 3. Ioannis Baptistæ, num. 18.

Incarnationis mysterium post sanctissimam Virginem prius omniū nouit Ioannes Baptista, & prius etiam ipsum promulgauit. In Proprio Sanctorum, conc. 1. Visitationis B. Mariæ, num. 25.

Tempore Incarnationis omnes Prophetiæ, quæ Aduentum Christi prædixerant impletæ fuerint. dominica 4. Aduent. conc. 1. num. 2. & conc. 3. num. 2.

Post Incarnationem possumus, iam ipsimet Dei personæ seruire, & familiariter ipsimet conuersari. In Proprio Sanctorum, conc. 1. Assumptionis, num. 3. & nu. 6. vbi ex professo.

Post Incarnationem Deus, non solum iustorum, sed peccatorum Deus etiam dicitur: & quare. In Proprio Sanctorum, conc. 1. Natiuitatis B. Mariæ, num. 15.

In fide viua Incarnationis Christi, Angeli creati fuerunt. In Proprio Sanctorum, conc. 3. dedicationis Michaelis, num. 5.

Quia amor vel est inter æquales, vel æqualitatē facit: ideo se Deus, vt se æquaret hominibus hominē fecit. In Aduent. conc. 4. Ioannis Euangelistæ, num. 3.

Verbum diuinum factus homo magis gentibus quàm Iudæis se communicauit. In Dominicali, dominica 10. post Pentecost. conc. 2. num. 2.

Amplificabitur hic locus ex verbo, Natiuitas Christi, & ex verbo, Aduentus Christi.

Inconstantia in operibus, vel in virtute, vide verbo, Opera. §. in operibus perseuerantia.

Incontinentia, Vide, Castitas, vide Luxuria.

INFERNVS.

Inferni dolores quanti, 1. Quadrag. dominica 1. feria 3. num. 11. & 3. Quadr. Dominica 2. feria 5. num. 31. & 3. Quadr. dominica in Passione, feria 2. num. 8. & in Proprio Sanctorum, conc. 1. Matthiæ, num. 26. & in Dominicali, dominica 19. post Pentecost. conc. 2. num. 52.

In inferno iam non est locus misericordiæ, 3. Quadrag. dominica 2. feria 5. num. 32. & Dominica Passionis sequenti, feria 2. num. 3.

Æternitas huius supplicij appositissimis, & perpetua memoria dignissimis illustratur exemplis. Dominica 1. Aduent. conc. 1. num. 24. & conc. 2. sequenti, nu. 32. & conc. 3. sequenti, num. 31.

Inferni doloribus non terremur, nec illa tormenta sentimus: quia voluptatibus humanis distrahimur, 3. Quadrag. Dominica in Passione, feria 2. num. 9. vbi latè.

Inferni claues nulli nec homini, nec Angelo Christus dedit: & sic nullum auxilium damnatis prodesse potest vt inde exeant. In Proprio Sanctorum, conc. 4. Petri, & Pauli, num. 27.

Cum in infernum quàm plurimi, in cælum autem paucissimi intrent, maximè formidare, & metu exalbescere debemus, ne ex illis quàm plurimis nos simus. In Proprio Sanctorum, conc. 2. B. Mariæ ad Niues, num. 3. vbi latè, & ex professo.

In Inferno tortores ad pœnam sensus exequendam dæmones sunt. In Dominicali, dominica 3. post Pascha, concio 1. num. 20.

Corpora damnatorum in Inferno in summo

INIMICVS.

§. INIMICORVM DILECTIO.

§. INIMICORVM INIVRIAS remittere, & perferre.

rum

rum iniuriæ vindicandæ, quamuis ad vltionem vires sufficiant. In Aduent. conc. 1. Innocentium, num. 29.

Mirabile remedium ad superandos eos qui nobis calumniam inferunt, est eis suauissimis verbis ac mansuete satisfacere. In Dominicali, dominica 3. post Pentec. conc. 2. num. 17.

Iniuriam proximo non tantum semel cōdonare debes, sed quotiescunque te offenderit. In Dominicali, dominica 21. post Pentecost. conc. 1. num. 8.

Ad iniurias inimicorum remittendas, vide exhortationem singularem. In Dominicali, dominica 21. post Pentec. conc. 2. num. 67. vsque ad 71.

§. RATIONES, ET CONsiderationes efficacissimæ ad commouendum homines ad inimicorum dilectionem, & ad iniuriarum ab eis acceptarum, remissionem.

PRima ratio. Inimicum & eum qui tibi malefacit dilige, quia ille qui est omnipotens; cuique tenemur obedire; ille qui te summè dilexit, cuique tantum debes, ac denique qui optimè noscit imbecillitatem tuam; ille ipse suo proprio ore tibi dicit vt inimicum diligas, 2. Quadrag. feria 6. post Cineres, num. 21. vsque ad 27. & 3. Quadrag. eadem feria, num. 22. & 4. Quadrag. eadem feria, nu. 9.

2. Et quia Deus tibi ineffabiles diuitias pollicetur, si ipsius exemplo inimicis benefacias. Dominica 4. Aduentus, conc. 3. num. 10.

De præmio mirabili quod pro illorum dilectione à Deo promittitur, vide, 1. Quadrag. feria 6. post Cineres, num. 16. & 2. Quadrag. eadem feria, num. 16.

3. Et quia id Deus absolutè præcipit. in communi Apostolorum, conc. 4. nu. 17. & 3. Quadrag. feria 6. post Cineres, num. 27. & 4. Quadrag. ead. feria, num. 8.

4. Ad hoc etiam multum conducit pro certo habere nullum nobis ab inimicis nostris incommodum prouenire posse, quod ex Dei manibus non procedat, 4. Quadrag. feria 6. post Cineres, num. 30.

5. Quia inimici sunt Dei instrumenta quibus nos perficere conatur, 4. Quadrag. feria 6. post Cineres, nu. 31. & in Dominicali, Dominica 21. post Pentecost. conc. 2. num. 63. & ibi Dominica 23. conc. 1. num. 31.

6. Quia inimicum non diligens iniuriam irrogat sanguini, & pretio quo Christus illum redemit. In Communi Apost. conc. 2. num. 15. vbi ex professo.

7. Quia inimicus est iustitiæ diuinæ minister, in Communi Apostolorum, cōc. 1. num. 26. vbi latè. & in Proprio Sanctorum, conc. 1. Incarnationis, num. 11. & 1. Quadrag. feria 6. post Cineres, num. 11.

8. Quia inimicis iniuriam remittens gloriam potius, quàm infamiam comparat, 2. Quadrag. conc. Septuagesimæ, nu. 7. & 3. Quadrag. dominica 3. feria 4. nu. 17. & in Proprio Sanctorum, conc. 1. Inuentionis Crucis, num. 6.

Et nullum saltem honorem ob id amittere ostendit. In Proprio Sanctorum, cōc. vnica, Sancti Ioseph, num. 7.

Et id facere exaltationem potius esse quàm abiectionem probat. In Proprio Sanctorum, conc. 3. Inuentionis Crucis, num. 15.

9. Quia inimicos diligens, & benefaciens, illos suo amore inflammādo à peccato abstrahit, & ad Deum conuertit, & vulneratum illius cor curat, 2. Quadrag. feria 6. post Cineres, num. 11. & 3. Quadrag. eadem feria, num. 13. & dominica 4. Aduent. conc. 3. num. 11. & in Dominicali, dominica 23. post Pentecost. conc. 1. num. 26.

Et inuidiam, malitiam, & odium à suo corde extrahit. dominica 16. post Pentecost. conc. 1. num. 14. vbi latè. & Dominica 23. post Pentecost. conc. 1. num. 26.

10. Quia inimicus est occasio virtutis, & magni boni, & frenum vitiorum. in Communi Apostolorum, conc. 4. num. 15. & in Dominicali, dominica 21 post Pentecost. conc. 2. num. 14. vbi latè.

11. Inimicum amare debes quia frater tuus est. Dominica 4. Aduent. concio 1. num. 8.

12. Si difficile tibi videtur inimicos diligere, considera eum, qui hoc tibi iubet

non

non ignorare quod potes: & suo fauere auxilio, vt facile illud exequaris. Dominica 4. Aduent. conc. 1. num. 9. & in Dominicali, dominica 21. post Pentecost. conc. 2. num. 4.

Nam ipsemet Deus obligatur ad præstandum nobis hoc auxilium, 3. Quadrag. feria 6. post Cineres, num. 25. & in communi Apost. conc. 2. num. 11.

Imò tribuit auxilium ad illud cum gaudio, & suauitate implendum, 4. Quadrag. feria 6. post Cineres, num. 26.

13. Ad inimicorum dilectionem, & eorum persecutiones perferẽdas nos mouet Incarnatio Christi, 1. Quadrag. feria 6. post Cineres, num. 4.

14. Ad id etiam nos mouent omnes creaturæ, 1. Quadrag. feria 6. post Cineres, num. 7.

15. Si Deus cum Deus sit tam facile remittit iniurias, & bonum pro malo reddit, cur tu vilis creatura idem non facies? Dominica 4. Aduent. conc. 2. num. 5. vbi latè. & in Communi Apostolorum, concio 4. num. 14.

16. Et quia inimicorum dilectionem Deus præcipit non tuæ carni, quæ passa est inimici damnum: sed animæ, 2. Quadrag. feria 6. post Cineres, num. 14.

17. Et quia id tibi à Deo cuius tuum cor est præcipitur, 2. Quadrag. feria 6. post Cineres, num. 13.

18. Quia iis qui inimicis iniuriam remittunt, nil Deus denegare consueuit, 2. Quadrag. dominica 4. feria 4. num. 4.

19. Quomodo a Deo cœlum audebis petere, cum hoc quod tibi præcipit propter illũ facere nolis. in Communi Apostolorum, conc. 1. num. 9.

20. Quia qui inimico loquelam sustulit, aufert Deus ab illo loquelam, vt nec veniam peccatorum sciat petere, 3. Quadrag. feria 6. post Cineres, num. 20.

21. Quia inimicorum dilectionem, & illis benefacere Christus non tantum verbo, sed opere nos docuit, 3. Quadrag. feria 6. post Cineres, num. 30. & 4. Quadrag. Dominica 4. feria 4. num. 6.

22. Et quia ex multiplicatione inimicorum datur vobis occasio, vt sitis filij Dei, in Dominicali, dominica 21. post Pentecost. conc. 2. num. 16. vbi latè.

23. Inimicum odio habens consideret talem amicum qualis est Deus deserere, eo tantum vt iræ, & passionis satisfaciat. In Communi Apostolorum, conc. 2. numero 19.

24. Et quia Deus permittit, vt aduersus eos, qui inimicis parcere nolunt, plures alij insurgant inimici qui eos affligant. In Dominicali, dominica 21. post Pentecost. conc. 2. num. 62.

25. Inimicum diligere est actus maioris charitatis, & meriti quàm dilectio amici. in Communi Apostolorum, conc. 2. num. 17. & 4. Quadrag. feria 6. post Cineres, num. 25.

26. Inimicis parcentes sibi ipsi parcere, 2. Quadrag. dominica 4. fer. 4. num. 7.

27. Inimicorum persecutiones sancti exoptabant: quia desiderabãt à Deo nunquam separari, & in eo fixos, firmosque esse quod per persecutiones comparatur. In Proprio Sanctorum, conc. 2. Iacobi, num. 12.

28. Æquo animo iniuriam tolera, cum tantæ sit tibi vtilitatis atque prouentus. In Aduent. conc. 1. Conuersionis Pauli, num. 13.

29. Vt inimicos possis diligere iniuriarum ab illis acceptarum ne memineris, nec verbo, nec cogitatione, 3. Quadrag. feria 6. post Cineres, num. 8.

30. Et quia quamuis iniurias non vindicas Deus ipse quando viderit oportere pro te vltionem sumet. In Dominicali, dominica 25. post Pentecost. conc. 2. numero 70.

31. Ad iniurias, & contemptus mundi contemnendas, & patienter tolerandas considera, quo magis te mundus contemnit, eò pluris te æstimat Deus. In Proprio Sanctorum, conc. 1. Ascensionis, numero 28.

32. Qui in iniuriis sibi illatis tacet voluptatem, & gaudium impetrabit, & tristitia ei in lætitiam conuertetur. In Proprio Sanctorum, concio 2. Assumptionis B. Mariæ, num. 25.

33. Vt iniurias tibi illatas propter Dei amorem quasi non sentiendo libenter patiaris, vide in Dominicali, dominica in

 Albis,

Albis, conc.1 num.26. & Dominica 4. Aduent. conc.1. num.8.

34. Iniuria non est propriis manibus vindicanda, sed Deo vindicta relinquenda, quia Deus tanquam proprium negotium vltionem earum accipiet, & acriter eos puniet. in Aduent. conc.3. Innocentium, num.20. & ibi conc.2. Stephani, numero 21.

Et quamuis interdum id Deus simulat, cum tamen homines minus cogitant, pœnas repetit. in Aduent. conc.2. Stephani, num.22.

35. Quia iniustū est vos odisse, quem Deus tantopere dilexit, tantique emit. in Communi Apostolorum, conc.2. numero 16.

36. Quia alias, eisdem armis quæ ad nocendum proximum apprehendis iusto Dei iudicio interficieris, 1.Quadrag. dominica in Passione, feria 6. num.9.

Præfatæ omnes rationes, & considerationes proderunt, ad persecutiones inimicorum patienter sufferendas: pro quo etiam vide, tribulatio, vbi plures alias inuenies collectas.

Amplificari potest hic locus ex verbo, Amor proximorum.

Iniurias nobis illatas remittere, vide verbo, Inimicus, §. inimicorum iniurias remittere. De iniuriis patienter perferendis, vide etiam in illo, §. & verbo, Patientia, & verbo, Tribulatio.

Inobedientia, vide, Obedientia.

INQVIETVDO.

Inquietudo quantum noceat. In Aduent. conc.4. Thomæ, num.4. vbi latè. & in Aduent. Dominica 1. post Epiphaniam, conc.1. num.42.

Vnum ex his, quæ diabolus magnoperè contendit est, vt inquieti, & instabiles simus. In Dominicali, Dominica 17. post Pentecost. conc.1. num.42. & in Aduent. Dominica 1. post Epiphaniam, conc.1. num.42.

Nisi cor nostrum sit quietum, & tranquillum, diuino amore repleri nequit. In Dominicali, dominica 1. post Pentecost. conc.1. num.43.

Inquieti non sunt diuino mysterio idonei. in Aduent. concio 3. Purificationis ii. Mariæ, num.13.

Inquietudo, vide, etiam Clausura.

Insidiator vide Iniurias & Inimicus.

Inspirationes diuinæ, vide verbo, Vocationes diuinæ, vide etiam verbo, Auxilia.

Intemperantia in cibo, & potu, vide Gula.

Intentio in opere, vide litera, O, verbo, Operum intentio.

INVIDIA.

Inuidia quid sit, 1.Quadrag. Sabbatho post Dominicam Passionis, num.4.

Inuidia charitati repugnat. Dominica 2. Aduent. conc.2. num.24.

Inuidia peccatorum omnium seminarium est, 3.Quadrag. Dominica in Passione, feria 4. num.14.

Inuidia plurimorum malorum fons & origo. In Proprio Sanctorū, conc.3. Ioannis Baptistæ, num.12. & in Dominicali, dominica 16. post Pentec. conc.1. num.9.

Inuidi omnes, vt in plurimū sunt malæ indolis, viles, obiecti, & stulti, 3.Quadrag. dominica in Passione, feria 4. num.15.

Inuidia est vitium iniustissimum, quia est contra bonos: simulque iustissimum, quia magis authorem suū torquet, quàm illum cui inuidetur, 2.Quadrag. Sabbatho post Dominicam Passionis, num.5. & in Dominicali, dominica 3. post Pentecost. conc.1. num.21.

Inuidia reddit homines ingratos beneficiis Dei, 1.Quadrag. Sabbatho post dominicam in Passione, num.6.

Proximum tuum ab inuidia, ira & malitia, quam erga te habet extrahes, si bonis operibus illum afficias. In Dominicali, dominica 16. post Pentecost. conc.1. num.14. de hoc vide plurima, in verbo, Inimicus, ratione nona.

Inuidia est incurabile vitium: nā quod aliis vitiis obuiat, scilicet probitas in fratre perspecta, hoc idem inuidiam auget, 2.Quadrag. dominica in Passione, feria 4. num.19. & 3.Quadrag. eadem feria, num. 14. vbi latius.

Inuidiæ peccatum tam grande est vt vitium dæmonum, & non hominū in sa-

cra

cra Scriptura dicatur, 3.Quadrag. dominica in Passione, feria 4. num.11.

Et si alia singula vitia singulis virtutibus bellum inferunt, istud tamen omnibus, 3.Quadrag. dominica in Passione, feria 4. num.12.

Sed præcipuè,& directè aduersatur misericordiæ,& charitati,3.Quadrag.Dominica in Passione, feria 4.num.13.

Inuidia præcipuè est inter illos, qui idem munus exercent. In Dominicali, Dominica 16.post Pentecost.côc.1.nu.7.

Inuidi quantum proximorum famam lædant, 2.Quadrag.dominica 3.num.32.

In inuidos Dei maledictio. In Dominicali, dominica 16. post Pentecost. conc. 1.num.8.

Inuidia quantum excæcat illum in quo regnat, 2.Quadrag. Dominica 3,num.29. & 3.Quadrag. Dominica 4. feria 3. numero 25.

Inuidiæ vis, 4.Quadrag. Dominica in Passione, num.4.

Inuidia affecto semper aliena præstantiora videntur,quàm sua: & ob id proximum persequitur,& odit,1.Quadrag.Dominica in Passione, feria 3. num.22.

Inuidia est vnum ex mediis quo maximè ad inuicem peccatores ad peccata perpetranda incitantur, 1.Quadrag. dominica in Passione, feria 3. num.21.

Si charitatem haberemus nulla ob proximorum fœlicitatem torqueremur inuidia. in Aduent. conc.3. Natiuitatis, numero 24.

Inuidia sancta,est plorare cum alios in virtute præstare cernimus, non quia illi vincunt, sed quia nos vincimur. in Aduent. conc.3. Conceptionis, num.29.

Ioannis Baptistæ laudes, & vitæ excellentiæ, vide in Proprio Sanctorum,conc. 1.Ioannis Baptistæ, num.19. vbi latè. & conc.2. num.30. & concio 3. num.28. & conc.4. num.2. vbi latissimè.

Ioannis Euangelistæ laudes, & excellentiæ. in Aduent. conc.1. Ioannis Euangelistæ,num.28.& 33. & conc.2. num.23. vsque ad finem concionis,& conc.3.num. 13. vsque ad 21. & conc.4. num.17. vsque ad 29.

IRA.

IRam nec breuissimo quidem temporis momento in nobis requiescere patiamur. in Proprio Sanctorum,conc.2.Omnium Sanctorum, num.30. in Dominicali, dominica 5. post Pentecost. concio 1. num.30.

Aliquam in humano corde iram exurgere non est mirum: illam tamen sic in eo accrescere, vt iræ mancipium homo efficiatur stupendum est. in Proprio Sanctorum, concio 2. Omnium Sanctorum, num.27.

Ira excæcat mentem, & insanire facit, 1.Quadrag. dominica 3. feria 2. num.21. & 3.Quadrag. dominica 4. feria 3.nu.24. & in Proprio Sanctorum, conc.2. Omnium Sanctorum, num.29.

Irati se ipsos vincere studeant, 1.Quadrag. dominica in Passione, feria 3. nu.5.

Quousque ira aut quiuis alius animi affectus deponatur, nihil est agendum aut dicendum, 4.Quadrag. Dominica in Passione, num.31.

Et si possis irasci,& ordire vitia tuorum proximorum, satius tamen est eorum casus compati, quàm in ipsos irasci. in Dominicali,dominica 5.post Pent.côc.1.nu.20.

Ira plurimorum malorum fons & origo est. in Dominicali, dominica 5. post Pentecost. conc.1. num.21.

Ira deliberata insipientiam arguit. In Dominicali, dominica 5. post Pentecost. conc.1. num.22.

Ira in Prælatis,dominis, vel parentibus pro qualitate criminum non repræhensibilis, sed sancta est. in Dominicali,dominica 5. post Pentecost. conc.1. num.23.

Ira in tantum erit bona in quantum ratione regulabitur. in Dominicali, dominica 19. post Pentecost.conc.1. num.68.

Ira expellit ab homine deuotionis ac diuinæ gratiæ rorem. in Dominicali,dominica 21. post Pentec. conc.1. num.55.

Amplificabitur hic locus ex verbo, Odium.

Iter agentes, exercitia virtutum nô omittant, nec Dei tunc obliuiscantur, cum maiora,& plura infortunia, tunc quã an-

tea illis imminent. In Proprio Sanctorum, conc.2. Petri, & Pauli, num.2. & in Dominicali, dominica 13. post Pentec. conc.1. num.7.

IVDICIVM.

§. *IVDICIVM FINALE, vniuersale, & particulare.*

IVdicij dies præ oculis semper à nobis habendus. Dominica 1. Aduent.conc. 1. num.13.

Et perpetuo meditandus. Dominica 1. Aduentus, conc.1. num.32.

Sicque plurima mala fugiemus,& plurima bona operabimur. In Aduent.dominica 1. post Epiphaniam, num.3.

In iudicij die quàm stricta ratio reddenda, 3.Quadrag. dominica 1. feria 2. num.34. & in Communi confess. pontific. Euang. Homo quidam peregrè,&c. conc. 2.num.24.& in Proprio Sanctorum,conc. 1. feriæ 2. Pentecost. num.17.

Quæ maximè timenda est. Dominica 1. Aduent. conc.2. num.13.

Hanc rationem Deus ipse ab hominibus exigere vult,nec id munus alteri committit. Dominica 1. Aduent.conc.2. nu.8. vbi duas huius rei adducit causas. & in Proprio Sanctorum, conc.1. feria 2. Pentecost. num.17.

Quàm terribilis erit Aduentus Filij Dei ad iudicium. Dominica 1. Aduentus, conc.1. num.4. vbi ex professo.& conc.4. sequenti, num.28. & in Dominicali, dominica 8. post Pentecost.conc.2.num.21. & in Dominicali,dominica 21. post Pentecost. conc.1, num.39.

Meditatio huius Aduentus viros summè etiam perfectos metu exalbescere fecit. Dominica 1. Aduent. conc.1. num.8. & in Dominicali, dominica 8. post Pentecost. conc.2. num.33.

In iudicij die omnia peccata quantumuis occulta, & verenda, coram omnibus cœlestibus, & terrestribus esse manifestanda considerandum, 3.Quadrag.dominica 1. feria 3. num.17.

In illo iudicij spectaculo, cur omnes creaturæ erunt congregatæ, 3.Quadrag. Dominica 1. feria 2. numero 14.

Et quare veniet tunc cum Christo omnes Angeli,& omnes Sancti, 3.Quadrag. Dominica 1. feria 2. num.11.

In iudicij die peccata iustorum in sui honorem, & gloriam manifestabuntur, 3.Quadrag. Dominica 1. feria 2. num.19.

Iudicij dies exoptandus, 3.Quadrag dominica 1. feria 2. num.3.

Iudicium finale prædictum est in sacra Scriptura, vt ad illum nos præparemus, 3.Quadrag. dominica 1. feria 2. num.2.

In hac die summam illam indignationem quam erga peccatores habet Deus implebit. dominica 1. Aduent. concio 1. num.8.

Quæ ira illis maximo terrori erit. In Dominicali, dominica 21. post Pentecost. conc.1. num.15.

Diuini iudicij memoriam ex animis nostris tollere diligentissimè diabolus curat. dominica 1. Aduentus, conc.1. num. 12. & in Aduent. nu.1. post Epiphaniam, conc.3. num.6.

Quare proponit nobis Ecclesia Euangelium iudicij tempore Aduent. dominica 1. Aduent. conc.1. num.15.

Cur illa mirabilia signa in Sole,& Luna, & Stellis in die iudicij apparebunt. dominica 1. Aduentus, conc.1. num.17. & conc.2. num.8.

Res istæ mirabiles quæ tunc apparebunt gaudium, refrigerium, & consolationem parient bonis. dominica 1. Aduentus,conc.1.num.21. & conc.2. sequenti,num.15. & 3.Quadrag. dominica 1. feria 2. num.21. & in Communi confess.non pontif.Euang.Sint lumbi vestri, &c. conc 2. num.6.

Si arbores, & aliæ creaturæ insensibiles, quæ non peccarunt, neque peccare potuerunt in hoc die afflictionem patientur, quàm afflictionem habebunt homines peccatores? dominica 1. Aduentus, conc.2. num.9.

Vnum ex negotiis ad quos Filius Dei fuit in mundum missus,fuit ad prædicandum diem iudicij. dominica 1. Aduent. conc.3. num.4.

Illa die omnes creaturæ, vniuersusque mundus aduersus peccatorem surgere debent.

debent. Dominica 1. Aduentus, conc.3. num.7. & num.10.

Cum nũc multa in peccatoribus Deus dissimulet, tunc prægnans (vt ita loquar) insurget in peccatores. Dominica 1. Aduentus, conc.3. num.8.

Illa die sancti (qui omnes nostri intercessores nunc sunt) fient nostri accusatores. dominica 1. Aduentus, conc.3. nu.11. & conc.4. num.29. Eruntque testes aduersus peccatores, conc.3. num.23.

Iudicij dies certissimus est; sed ignotus. in 1. conc. funerali, num.32.

In iudicij die iusti quàm læti, peccatores quàm confusi, & tristes erunt, 3. Quadrag. Dominica 1. feria 2. num.21.

De terrore peccatorum in illa die vide, Dominica 1. Aduent. conc.2. num.33.

In iudicij die quantum homines trepidabunt, 3. Quadrag. dominica 1. feria 2. num.30.

In iudicij die non poterunt mali sua peccata excusationibus (sicut modo faciunt) occultare. dominica 1. Aduentus, conc.2. num.35.

In iudicij die qui magis Dei bonis vtitur minorem habet reddendam rationem: quàm is qui minus eis est vsus. in Communi confess. Euang. Homo quidam peregrè, &c. conc.2. num.25.

Illa die nullus erit peccatori recursus. dominica 1. Aduent. conc.3. num.27.

Si iudicij diem certo cognosceremus, magis nobis noceret quàm prodesset. In Communi confess. non pontific. Euang. Sint lumbi vestri, &c. concio 3. num.2. vbi latè plurimasque causas adducit, ob quas voluit Deus hunc diem nobis esse ignotum.

In iudicij die iusti erunt simul cum Christo Iudices. in Communi confess. non pontif. Euang. Ecce nos reliquimus omnia, &c. conc.2. num.19.

In iudicij die plurima opera, quæ optima hic reputabantur, vilia esse ostendetur. In Proprio Sanctorum, conc.1. Ioannis Baptistæ, num.3.

Illa die puniet Deus non solùm peccatores: sed ea etiam quæ peccato seruiebant, quamuis insensibilia sint. Dominica 1. Aduent. conc.4. num.23.

In iudicij die cur Deus cum tanta maiestate veniet, 3. Quadrag. Dominica 1. feria 2. num.8.

Hoc iudicium nulli Prophetarum fuit occultum, omnesque de illo scripserunt: quia vidit Deus plurimum referre, vt illud nobis semper versaretur ob oculos. Dominica 1. Aduentus, conc.4. numero 8.

Ante iudicij diem Iudicium tui ipsius te facere consulit Deus. Dominica 1. Aduent. conc.4. num.8.

Quod iudicium statim fac. Dominica 1. Aduentus, conc.4. num.11.

Iudicij memoria admirabiles profert effectus, 1. Quadrag. Dominica 2. feria 4. numero 7. & feria 5. sequenti, numero 16.

Maximè prodesset assiduè ante oculos tuos proponere, te iam coram seuero superni Iudicis esse Tribunali. In Dominicali, dominica 8. post Pentecost. conc.2. num.20. vbi ex professo.

Alphabetico ordine in extremo Iudicio reddenda est ratio, 3. Quadrag. dominica 1. feria 2. num.32.

§. IVDICIVM TEMERARIVM.

PRoprios defectus manifestos omittimus, & ad scrutandum, & iudicandum proximorum corda nos conferimus. In Proprio Sanctorum, conc.2. Magdalenæ, num.13.

Iudicare temere aliorum cogitationes quàm malorum, 4. Quadrag. Dominica Passionis, num.6. & in Dominicali, dominica 18. post Pentecost. concio 2. numero 20.

Iudicium malum & temerarium de proximi vita ferre impium esse, 1. Quadrag. Dominica 4. feria 3. num.35. & 2. Quadrag. conc. Cinerum, num. 18. & in Dominicali, dominica 8. post Pentecost. conc.1. num.35.

Et cordis iniqui, & malitia pleni signum, 2. Quadrag. conc. Quinquagesimæ, num.38.

Et perniciosissima tyrannis. In Proprio Sanctorum, conc. Sancti Ioseph, numero 2.

Iudicium malum de proximorum operibus ferre ingenium diaboli est, 3.Quadrag.dominica 3. num.13.

Et est peccatum perioribus hominibus communis, 3.Quadrag. Dominica 3. feria 5. num.25.

Iudicia hominum, quàm falsa & iniqua. in Proprio Sanctorum, conc. Sancti Ioseph, num.3.

Iudicat vnusquisque alios, secundum quod ipse est, 3.Quadrag.Dominica 4.feria 4. num.7. & in Dominicali, dominica 8. post Pentecost. conc.1. num.35.

Non solum vult Deus ne temerè alios iudicemus: verum ne aliis iudicandi occasionem præbeamus. In Proprio Sanctorum, conc. Sancti Ioseph, num.5.

Iusti de proximis non cogitant malum, 3.Quadrag. dominica 3. feria 5. num.27.

IVDICES.

IVdex non sit acceptor personarum. in Aduent. conc.1. Epiphaniæ, num.30. & in Dominicali, dominica 6. post Pentecost. conc.1. num.30. & 1.Quadrag. feria 5. post Cineres, num.16. & 1.Quadrag. Dominica in Passione, num.21. & 2.Quadrag. Sabbatho post Dominicam 3. nu.22. & in Dominicali, dominica 20. post Pentecost. conc.2. num.51.

Iudicum, & gubernatorum proprium munus est pauperes, & viduas protegere, & ad fauendum eis in suis causis sese offerre, 1.Quadrag. Dominica 5. feria 5. num.16. & Dominica 4. antecedenti, feria 5. num.3.

Iudicum in ferendis iudiciis rectitudo, & integritas quanta esse debet, 1.Quadrag. Dominica in Passione, num.21. & 2.Quadrag. Sabbatho post Dominicam 3. num.17. vbi latissimè.

Iudicum malitia sæpè efficit, vt rationabile illis appareat, quod totius rationis est expers, 1.Quadrag. Dominica in Passione, num.19.

Iudex quas conditiones habere debet. in Aduent.conc.1. Epiphaniæ, num.30. & in Dominicali, dominica 9. post Pentecost. conc.2. num.18

Iudices in propriis causis non sunt recti, & iusti: & quare, 2.Quadrag. dominica 2. feria 6. num.3.

Non oportet quod Iudices sint pauperes, nec auari, 2.Quadrag. Sabbatho post Dominicam 3. num.20.

Iudices iniquam sententiam ferentes quantum damnum causent, 2.Quadrag. Sabbatho post Dominicam 3. num.23.

Iudicem indignum constituere dicit Spiritus sanctus esse ordiri telam aduersus Deum. Dominica 3. Aduent. conc.1. num.12. vide circa hoc plurima in verbo, Prælatorum electio.

Iudices quantumuis à litigatoribus stimulentur, vt cito sententiam proferant prius attentissimè considerent qualiter iudicare debent, 2.Quadrag.Sabbatho post Dominicam 3. num.27. & 3. Quadrag. eadem feria, num.23.

Iudices super omnia præstanti animi magnitudine, & inuicto robore præditi esse debent, 3.Quadrag. Dominica 4. feria 2. num.9.

Iudicum seueritas, & supplicium (proh dolor) in pauperibus tantummodo exercetur, 3.Quadrag. Dominica 4. feria 2. num.11. & in Dominicali, dominica 9. post Pentecost. conc.2. num.21.

Iudices qui peccata simulant eadem pœna, ac illi qui ipsa committunt (si non grauiori) a Deo plectentur, 3.Quadrag. dominica in Passione, num.21.

Iudices, & gubernatores impios punire est vnum ex efficacissimis remediis ad Dei iram placandam, 3.Quadrag.Dominica in Passione, num.22.

Vt iudices exequantur leges concinna exhortatio, 1.Quadrag. Sabbatho post Dominicam 3. num.29.

Iudices vt puniãt peccata, prius debent ab eisdem peccatis mundari, 1.Quadrag. Sabbatho post Dominicam 3. num.31. & 2.Quadrag. eadem feria, num.21.

Vna ex rebus quibus iudices, & gubernatores mederi præcipuè debent, est diuitum, & potentum in pauperes tyrannis, & violentia. In Aduent. conc.1. Andreæ, num.16. vbi edisserit de his, quæ erga pauperes debent præstare iudices.

Iudices non sint largitionum, ac munerum cupidi, ne eis corrumpantur. In Dominicali,

minicali, dominica 8. post Pentec. conc. 1. num. 30.

Iudex maximam fortitudinem habere debet. In Dominicali, dominica 9. post Pentecost. conc. 2. num. 23.

Iudices sunt efficaces iustitiæ executores. In Dominicali, dominica 8. post Pentecost. conc. 1. num. 32.

Iudices nisi sufficientissima examinatio præcedat non præcipitentur ad iustitiam exequendam. In Dominicali, Dominica 8. post Pentecost. conc. 1. num. 33.

Impatiens iudex esse non debet. In Dominicali, dominica 8. post Pentecost. conc. 1. num. 38.

Amplificabitur hic locus ex verbo, Prælatus, vbi plurima, quæ huc spectant.

IVRAMENTVM.

IVrare cum causa, & aliis circunstantiis, est actus adorationis latriæ, meritorius, & honorabilissimus. in Communi vnius mart. Euangel. Amen dico vobis, conc. 1. num. 4.

Et laudabilis. In Aduent. conc. 3. Circumcisionis, num. 32.

Et quod sit meritorius probat, conc. 4. Circumcisionis, num. 24.

Quæ sint istæ circumstantiæ docet, conc. 4. Circumcisionis, num. 24.

Iuramentum falsum maius malũ quàm homicidium. in Communi vnius mart. Euang. Amen dico vobis, conc. 1. num. 7.

Iuramenta violantes non solum in futuro, sed in hoc etiã seculo acerrimè Deus punit. in Communi vnius mart. Euang. Amen dico vobis, conc. 1. num. 7.

Iuramentum hac etiam d causa grauissimum est peccatum, quod non habet delectationem, lucrum, & vtilitatem, quæ sunt aliorum vitiorum incentiua. in Aduent. conc. 1. Circumcisionis, num. 29.

Sicut concubinarius nisi occasionem tollat, absolui nequit, ita nec qui passim temere iurat. in Aduent. conc. 2. Circumcisionis, num. 34.

Iuramenta quanti fecere veteres gentiles. in Aduent. conc. 2. Circumcisionis, num. 35. & conc. 4. num. 23.

Non solum periuros, sed eorum etiam domos Deus punire vult, conc. 4. Circumcisionis, num. 25.

Quod alio modo probari potest, iuramento confirmandum non est, concio 3. Circumcisionis, num. 31.

IVSTIFICATIONIS beneficium.

IVstificationis beneficium, quodammodo maius est beneficio glorificationis, 1. Quadrag. dominica 2. num. 17. & in Dominicali, dominica 3. post Pentecost. conc. 1. num. 18.

Licet iustificationis præcipua causa Deus sit, vult tamen vt homo omnem diligentiam adhibeat, ac si solus suæ iustificationis author esse. in Communi Sanctarum mulierum, conc. 4. num. 10.

Iustificationis effectus, 4. Quadrag. dominica 1. feria 6. num. 2.

Iustificationis discursus, 3. Quadrag. dominica Passionis, feria 5. num. 14.

Iustificatio non ex sola fide, vide Fides.

Iustificationem peccatorum, & salutem animarum maximè Deus esurit. In Dominicali, dominica 3. post Pentecost. conc. 2. num. 7.

Ad iustificationem peccatoris requiritur propria fides, & propria dispositio. in Dominicali, dominica 18. post Pentecost. conc. 2. num. 19.

Iustificare peccatorẽ magis est, quàm cœlum, terramque creare. in Dominicali, dominica 18. post Pent. conc. 2. num. 34.

Iustificatio variè accipitur in sacra Scriptura, 1. Quadr. Dominica 4. fer. 4. nu. 20.

IVSTITIA.

IVstitiam etiam in eos quos maximè diligimus esse exercendam, 1. Quadr. Dominica 1. feria 3. num. 6.

Iustitiæ æquitatem ad pacem summè esse necessariam, 2. Quadrag. Dominica in Ramis, num. 7.

Supplicium quod humana iustitia de aliquibus peccatoribus sumit, est ad aliorum correptionem. in Aduent. dominica 5. post Epiphaniam, conc. 3. num. 18.

Iustitia sępissimè in sacra Scriptura non

pro vna ex quatuor cardineis virtutibus accipitur,sed omnem virtutem significat. In Dominicali, dominica 5. post Pentecost. conc.2. num.7. vbi latè (vbi etiam de diffinitionibus iustitiæ agit) & dominica 8. post Pentecost. conc.2. num.3.

Cum iustitia sit habitus, secundum quê ius suum vnicuique tribuitur; & cum tres sint, quibus ius suum tribuere debemus; Deus, nos, & proximus: Deo animam nostram: nobis nostrorum appetituum, & affectionum mortificationem: proximo verò bonum exemplum, quo eum prouocemus ad bene operandum debemus.In Dominicali,dominica 5.post Pentecost. conc.2.num.9. vsque ad nu.26. vbi latissimè,& ex professo. & ibi dominica 22. conc.2. num.30.vbi latè quid nobis, num.31. quid proximo,num.33. quid Deo, num.39. vsque ad 47.

Iustitiæ executio valdè necessaria. In Dominicali, dominica 9. post Pentecost. conc.2. num.18.

Iustitia non fit, neque iudicium, quando iustus cum impio punitur. In Dominicali,dominica 9. post Pentecost.conc.2. num.27.

Iustitia Dei, & de eius erga nos vindicta, punitione, & supplicijs, vide verbo, Supplicia Dei.

I V S T V S.

IVsti pauci: mali plurimi. in Communi vnius mart. conc.1. num.1.

De iustis detractio, vide Detractio.

Iustorum opera, vide Opera.

Iustorum timor Dei, vide littera T.

Iusti sunt qui toti Dei seruitio sunt dicati, 3.Quadrag. dominica Quinquagesimæ, num.5.

In iusti domo omnes in seruitio Dei occupantur, secus in domo impij,2.Quadrag. Dominica in Ramis, num.30.

Iustus à peccatoribus insidiatur, & odio habetur,& quare, 3.Quadrag. Dominica in Passione,fer.3.num.10.vbi latè.

Et eius præsentia maximè onerosa est malis,dominica 3.Aduent.côc.1. num.10.

Quando iustos alicui oppido Deus elargitur, maxima misericordia cum illo vtitur. In Proprio Sanctorum, conc.1. Ioannis Baptistæ, num.4. vbi latè.

Sæpè cum iustus cogitat Deum ipsum non audire,& abesse; tunc maximè adest, & audit, 4.Quadrag. Dominica Resurrectionis, feria 2. num.6.

Iustorum animas vi quadam vehementissima Dei spiritus ad mira, & supra humanas vires præstanda impellit. In Proprio Sanctorum, conc.4. Inuentionis Crucis, num.5.

Iusti, tempus quo cum Deo aut de rebus diuinis non agunt perditum esse existimant, 3.Quadrag. Sabbatho post Dominicam Passionis, num.14.

Iustos in societate esse, melius est, quàm seorsum. in Communi Euang.conc. 1.num.9.

Iusti lugent propter multas causas. in Communi plurimorum mart. Euang. Descendens Iesus de monte,&c.conc.3.nu.2. vbi latè.& in Proprio Sanctorum,conc.2. Omnium Sanctorum, num.32.

Iusti non debent exprobrare peccatores. in Communi Doctorum, concio 3. num.25.

Iustus ad Deum omnia dirigens; cuncta, & seipsum ob Dei amorem, imitationemque deserit. in Communi confessoris non Pontif. Euang. Ecce nos reliquimus omnia, &c. conc.4. num.19.

Iustos mittere spiritu,& sapientia plenos vt peccatoribus medeantur est vnum ex maioribus Dei beneficiis. in Aduent. conc.2. Stephani, num.2.

Maximè Dei spiritus (si ita dici potest) compungitur quando iustus ad peccandum alterius doctrina exemplo, &c. trahitur. in Aduent. conc.1. Conuersionis Pauli, num.20.

Propter iustos suffert Deus peccatores. in Aduent. dominica 5. post Epiphaniam, conc.3.num.9.

Iusti ad vniuersalem vsque mundi consummationem in Ecclesia duraturi sunt. in Aduent. Dominica 6. post Epiphaniam, conc.1. num.26.

Iustus est ille qui secundum mensuram diuinæ voluntatis in omnibus viuit; siue in modico, siue in magno. in Aduent. conc.2. Purificationis B.Mariæ, num.19.

Iustus, vide etiam verbo, Sanctus, & in in verbo, Dei seruus, & in verbo, Prædestinatus.

§. IVSTORVM CONDITIONES, *proprietates, & mores.*

IVstorum mos est quantò magis vitæ suæ finis appropinquat, tantò diligentius rectè operari. in Dominicali, dominica 2. post Pascha, conc.2. num.25.

Iustorum est alios ad seruitutem Dei secum trahere, & allicere, 3.Quadrag. Sabbatho post Dominicam Passionis, num.23. & in Proprio Sanctorum, feria 3. Pentecost. conc.1. num.6.

Et ad hoc omnem inuestigare, & tentare modum, & viam, 3.Quadrag. Dominica 3. feria 3. num.8. Vice versa peccatores, ibidem, num.12.

Et ideo porta cœli sunt, & dicuntur. in Proprio Sanctorum, feria 3. Pentecost. conc.1. num.11.

Iusti non solum quæ Deus ab ipsis exposcit, sed multò plura faciunt, & præstant, 1.Quadrag. Dominica in Ramis, num.4.

Et plus præstant quàm dicunt. in Aduent. conc.4. Epiphaniam, num.32.

Iustorum consuetudo est, vt omnes prosperitatum participes, aduersitatum verò expertes esse velint. in Aduent. conc.1. Ioannis Euang. num.18.

Iusti salutis aliorum tantò desiderio flagrant, vt ita bonis aliorum gaudeant: ac si propria essent. in Aduent. conc.1. Stephani, num.11.

Iustus non solum contentus est ipsum ad Deum conuerti, sed omnibus modis expetit, vt omnes ad Deum conuertantur. in Proprio Sanctorum, conc.2. Matthæi, num.23.

Iusti quando opus aliorum est manifestè malum, quodque excusari nequit: intentionem saltim excusare curant: è contra peccatores, 3.Quadrag. Dominica 3. num.13. & fer.5. eiusdem domini. num.26.

Iustus habet omnes ouis conditiones, & proprietates. in Dominicali, dominica 2. post Pascha, conc.1. num.11. vsque ad 25. vbi ex professo.

Iustitiam ex bono, quàm ex malo bonum colligunt: vice versa mali, 4.Quadrag. dominica in Passione, fer.6. num.1.

Iusti proprium est quidquid habet libenter aliis communicare. in Communi Doct.conc.4. num.14.

Iustus plus sentit aliorū dolorem quàm proprium. in Proprio Sanctorum, conc. Sancti Ioseph, num.16.

Iustorum est iniurias eis irrogatas excusare, potius, & minuere quàm augere, 4.Quadrag. dominica in Ramis, num.13.

Iusti maxima gloria afficiuntur propter aliena peccata, 1.Quadrag. dominica in Passione, feria 5. num.22.

Iustorum est aliorum peccata minuere, & excusare, sua verò grauissima esse dicere, vice versa peccatores faciunt. in Aduent. conc.2. Conuersionis Pauli, num.18. & in Dominicali, dominica 10. post Pentecost. conc.1. num.20.

Iusti ita viuant, vt interius, & exterius eorum iustitia illucescat. in Aduent. dominica 5. post Epiphaniam, conc.2. nu.25. & in Aduent. Dominica 6. post Epiphaniam, conc.1. num.15.

Iustus de nullo male iudicat, sed de omnibus bene cogitat. in Dominicali, dominica 8. post Pentecost. conc.1. num.35.

§. DIVINA PRIVILEGIA *quibus iusti gaudent: ipsorumque excellentiæ, & dignitates.*

IVsti omnes etiam in hac vita sunt beati. in Communi plurimorum martyr. Euang. Descendens Iesus de monte, &c. conc.2. num.14.

Iusti omnes quamuis humilis conditionis sint, quam illustres sint in Domino. in Communi Doctorum, conc.4. nu.18.

Deus iustorum causam propriam efficit. in Aduent. conc.2. Stephani, num.20.

Iustus est lux. in communi Doct.conc. 4. num.18. vbi latissimè.

Iustus est verè, & absolutè magnus: & quare. in communi Doct.conc.4. num.30.

Iusti maxima tranquillitate, securitate, gaudio, fiducia, & pace perfruuntur. in Communi confes. non Pontific. Euang. Sint lumbi vestri, &c. conc.2. num.3. & in

Proprio

Proprio Sanctorum, conc. Sancti Ioseph, num.15. & ibi, conc.1. B. Mariæ ad Niues, num.19.& 4.Quadrag. conc.5o.num. 14. & 4.Quadrag. Dominica in Passione, num.28. vbi latè.

Propter iustorum orationes elargitur Deus bona, & temporalia, & spiritualia, 1. Quadrag. Dominica 3. feria 5. num.16.

Iusti sunt veri reges, 4.Quadrag.Dominica in Ramis, num.17. & num.28. & in In Dominicali, dominica 14. post Pentecost.conc.1. num.8.

Iustus in dies melior efficitur, 1.Quadrag. dominica 4. num.14.

Iustorum priuilegium est nil timere, aut trepidare, 3.Quadrag. Dominica in Passione, num.19. & in Proprio Sanctorum,conc. vnica, Sancti Ioseph, num.15. & ibi, conc.4. Incarnationis, num.9.

Et nulla necessitate superari, 3.Quadr. dominica in Passione, feria 6. num.21.

Iustorum Deus paternam curam habet, 4.Quadrag.dominica Resurrectionis, fer.2. num.2. & in Aduent. Dominica 4. post Epiphaniam, conc.2. num.26.

Iustorum animas tanti Deus æstimat, vt eas in manu sua retineat: nec vllo vnquam tempore ab eis oculos amoueat. In Proprio Sanctorum, conc. vnica, Decollationibus Baptistæ, num.7.

Iustos Deus tantum honorat, & æstimat, vt suam potentiam, virtutem, sapientiã & bonitatem, insuper, & nomen suum eis communicet. In Proprio Sanctorum, conc.3. Petri, & Pauli, num.9. & in Aduent. Dominica 1.post Epiphaniam, conc. 3. num.11.

Iusti felicissimus status à Psalmista depictus consideratur, & declaratur. dominica 2. Aduent. conc.2. num.30.

Iustorum intercessione plurima bona mali recipiunt. In Proprio Sanctorum, conc.1. Ioannis Baptistæ, num.15.

In iustis quàm de assiento Deus venit, quamque fortiter sunt cum Deo iusti ligati. In Proprio Sanctorum, conc.3. diei sancti Pentecost. num.17.

Iustis tantum Deus defert honorem, eorumque sibi exhibita ministeria tantò æstimat, vt nullum eis nomen inuenire videatur. In Proprio Sanctorum, concio 2. Diui Francisci, num.26. vbi latè.

Propter iustos glorificatur Deus: & quare, 3.Quadrag. Dominica 4.feria 6.numero 18.

Iusti soli veris gaudiis etiam in hoc sęculo fruuntur, 3.Quadrag. dominica in Passione feria 4. numero 20.

Iustorum numquam Deus obliuiscitur: imò tunc maximè illis adesse solet, cum minus id illi cogitant. In Proprio Sanctorum, concio vnica, Sancti Ioseph, numero 23.

Iusti soli viuunt, mali autem etiam viuentes moriuntur, 3.Quadrag. Dominica 1. feria 6. num.22.

Iusti honorem quanti Deus æstimet. In Proprio Sanctorum, conc. vnica Sancti Ioseph, num.6.

Cum in iustis Deus sit: statim eorum bonitas manifestatur, & innotescit omnibus, 3.Quadrag. Dominica 1. feria 5. numero 6.

Iustus nulla re quæ illi accidere in hac vita potest, deterretur: mali autem leuissima quaque re turbantur. In Proprio Sanctorum, conc.4. Incarnationis, num.9.

Iusti sunt vestes, & ornamenta Ecclesiæ: imò & ipsius Christi. In Proprio Sanctorum, conc.1. Inuentionis Crucis, num.23.

Iusti anima vera, & perfecta pulchritudine prædita est. In Proprio Sanctorum, conc.2. B.Mariæ ad Niues, num.31.

Iustorum maximum priuilegium est Deum cum illis familiarissimè conuersari, 3.Quadrag. Dominica 3.feria 2.nu.28.

Nihil est in iusto quod Deus permagni non æstimet. In Aduent. dominica 6.post Epiphaniam, conc.1. num.17.

Si Deus efferri ac superbire posset vnius iusti sanctitas ei elationis atque superbiæ est occasio. in Aduent.conc.3.Purificationis B.Mariæ, num.20.

Pluris Deus facit esse Dominus alicuius animæ iustæ, quàm totius cœli, & terræ. In Dominicali, dominica 18. post Pentecost. conc.1. num.9.

Iustus etiam dormiendo Deo placet, 3.Quadrag. Dominica 2. feria 3. num.7.

Iusti sunt Dij, 3.Quadrag. Dominica 3. feria 2. num.26.

§. IV.

5. IVSTORVM LABORES, *persequutiones, contradictiones, & tribulationes.*

IVstos tribulationibus, fame, persecutionibus, & laboribus affligi Deus in hac vita permittit magis quàm peccatores, quia illos in maiori dignitate constituere vult. In Proprio Sanctorum, conc.3. Petri, & Pauli, num.27.

Et quia nulla iustorum persecutio aut afflictio in ipsorum detrimentum resultauit. sed potius hæ omnes angustiæ maiori illis gloriæ fuerunt: & ex his locupletissimas coronas compararunt. In Proprio Sanctorum, conc.3. Omnium Sanctorum, num.28. in Aduent. conc.1. Stephani, num.2. & ibi, conc.2. Epiphaniæ, num.25. & ibi dominica 5. post Epiphaniam, conc.1. num.31. & dominica 2. Aduent. conc.1. num.6. & 3. Quadrag. Dominica 2. feria 5. num.26. & in Dominicali, dominica 4. post Pentecost. conc.2. num.13. & in Communi Apostolorum, conc.4. num.21. & 24. vbi latè.

Et quia hac via itur in cœlum. In Proprio Sanctorum, conc.2. Assumptionis Beatæ Mariæ, num.18. de quo vide plurimas remissiones verbo, Gloria.

Et ne humanas res ament. In Aduent. conc.1. Stephani, num.8.

Et vt experimento cognoscerent iusti, quid fuerit Christus eorum causa perpessus. in Communi Apostolorum, conc.4. num.21. & 24.

Et propter maiorem ipsorum vtilitatem. in Aduent. Dominica 1. infra octauam Natiuitatis, num.31. & ibi, conc.1. Stephani, num.5.

Et ad experiendum, & probandum illos. in Dominicali domin.3. post Pascha, conc.1. num.23. & ibi dominica infra octauam Ascensionis, conc.3. num.4.

Et vt maioris inde meriti sumatur occasio. in Aduent. conc.1. Natiuitatis, nu.12.

Et ne vlla retardari possint. in Aduent. conc.1. Stephani, num.8.

Et vt cœlestis quies videatur transacto iam labore suauior. in Aduent. conc.1. Stephani, num.8.

Et vt sic in cognitionem suæ miseriæ iustus deueniat. In Dominicali, dominica 3. post Pascha, conc.2. num.6.

Et vt ardentius cœlum exoptantes maiori odio secularia omnia detestentur. in Communi vnius martyris tempore Paschali, conc.1. num.22.

Et vt eximia iustorum virtus clarius illucescat. in Aduent. dominica 5. post Epiphaniam, conc.2. num.13.

Et quia eorum iustitiam non temporalibus, sed æternis præmiis vult Deus persoluere. in Dominicali, dominica 20. post Pentecost. conc.2. num.42.

Et quia tribulationibus, & persecutionibus amplius in Dei amore exardescit iustus. in Proprio Sanctorum, conc.1. Assumptionis Beatæ Mariæ, num.4.

Hos iustorum labores, non solum in cœlo, sed etiam in terris Deus sæpissimè persoluit. in Dominicali, dominica 3. post Pascha, conc.2. num.23.

Affliguntur hic iusti, vt postea regnent in cœlo: triumphant hic mali, vt æterna patiantur tormenta, dominica 2. Aduent. conc.3. num.2. & 5.

Iustos asperrimè, peccatores suauissimè Deus tractat, ne illi superbiant, isti desperent, 3. Quadrag. dominica Passionis, feria 5. num.2. & 5. vbi latè.

Nunquam Deus finit iustorum persecutionem eò deuenire, vt eos peccare faciant, aut in desperationem, aut impatientiam cadere. in Aduent. conc.1. Dominicæ infra octauam Natiuitatis, num.31.

Deus non à corporalibus, sed à spiritualibus plerumque incommodis iustos liberat. in Proprio Sanctorum, concio vnica, Decollationis Baptistæ, num.2. vbi latè.

Tunc iusti animæ indulgent, cum corpus asperè tractant. in Proprio Sanctorum, conc.2. Exaltationis Crucis, num.21.

Iustorum persecutiones persecutoribus ipsis detrimento esse solent. Dominica 2. Aduentus, conc.2. num.13. & in Dominicali, dominica 24. post Pentecost. conc 1. num.32.

Mundus, & eius asseclæ non tantum Christum oderunt, & cruci affixerunt: sed ipsius etiam amicos, & sectatores modo perse-

persequuntur, & crucifigunt. In Dominicali, Dominica 3. post Pascha, conc.3. num.12.

Iusti in medio laborum spiritus gloria, & dulcedine perfruentur. In Proprio Sanctorum, conc.2. Omnium Sanctorum, num.18. & in Dominicali, dominica intra Octauam Ascensionis, conc.1.num.15. & conc.2.num.13.

Et interiori consolatione, & lætitia. In communi plurimorum martyrum. Euang. Descendens Iesus de monte, &c. conc.3. num.12. & in Dominicali, dominica 14. post Pentecost. conc.1.num.25.

Labores quos iusti pro gloria pertulerunt, eis peculiaris gaudij erunt incitamento: & tristitia iustis in gaudium, & æternam requiem conuertetur. In Dominicali, dominica 3. post Pascha, cõc.2. nu. 24. vbi latè, & ex professo. & conc.3. sequenti, num.13.

Econtra verò impiis, voluptates in æterna tormenta conuertentur. In Dominicali, dominica 3. post Pascha, conc. 2. numero 38.

Iusti in medio tribulationum, quàm securi sunt, & quàm protecti à diuina misericordia. In Communi plurimor. martyrum. Euang. Cum audieritis prælia, &c. conc.1.num.22.

Omnes iustorum labores, quos in hac vita patiuntur breuissimi sunt: gaudia autem, quæ propter ipsos consequuntur æterna. In Dominicali, dominica 3. post Pascha, conc.2. num.18. vbi latissimè. & 3. Quadrages. Sabbatho post Dominicam Passionis, nu.22. & 4. Quadrag. Dominica 2. num.18. & in Proprio Sanctorum, conc. vnica S. Ioseph, num.24. & in Dominicali, dominica 3. post Pascha, conc. 3. num.14.

Iustos maximam patientiam habere, est necessarium ad perferenda odia, quæ ob honoris Dei defensionem, & deprauatorum morum reprehensionem in eos concitantur. Dominica 2. Aduentus, conc. 2. nu.4. & in Communi Euangelistarum, conc.4. num.8.

Quando iustum in hac vita afflictum vides, tu qui peccator es, plorare, & de conuersione tua cogitare debes. Dominica 2. Aduentus, conc.3. num.6. latè.

Iustorum labores, quam largiter Deus exoluit. in Communi plurimor. Martyr. Euang. Si audieritis prælia, &c. conc.1. num.26. & in Communi plurimor. Mart. Euang. Descendens Iesus de monte, &c. conc.3.num.12. & 2. Quadrag. Dominica 2. fer.5 num.18. & in Dominicali, dominica 20. post Pentecost. conc.2. num.43.

Iusti ex omnibus tam prosperis, quàm aduersis vtilitatem sibi percipiunt. in Aduent. conc.2. Conceptionis B. Mariæ, nu.7.

Iustos qui persequuntur, quàm malum finem habeant, 3. Quadrag. Dominica 2. feria 2. num.15.

Iusti vita perpetuum hic est captiuerium, pro quo in alia vita felici redemptione, ac libertate perfruetur. Dominica 2. Aduentus, concio 3.num.17.

Ab initio mundi, sicut nostris etiam temporibus, mali iustos persequuti sunt ob maiorem malorum cõdemnationem, & maiorem iustorum coronam. In Aduen. conc.1. Stephani, num.12. & in communi Euangelistarum, conc.4. nu.8. & in Dominicali, dominica 24. post Pentecost. conc.1.num.30.

Iustos prædestinatos solet Deus in hoc sæculo punire, præscitos verò impunes relinquere: & quare. in Communi vnius Mart. tempore Paschali, conc.1. num.20.

Quàm necessarium sit iustos laboribus, & persecutionibus, tanquam mallei ictibus contundi. in Aduentu, conc.1. Stephani, num.4.

Quibus viis mundus conatur destruere iustos, eisdem Deus eos erigit, & magnificat. in Communi vnius mart. Euãg. Amen dico vobis, conc.3. num.3.

Plurima Deus artificia excogitat, vt iusti persecutiones, & labores patiantur. in Aduentu, concio 2. Epiphaniæ, nu.25.

Iustorum gaudia, & indulgentiæ, quibus Deus illos consolatur, superant labores, quibus illos affligit, 4. Quadrag. conc. 50.num.35.

Proprium est iustorum, & Dei electorum labores pati. in Communi Apostolorum, conc.3.num.23. vbi latè.

Iusti tam placido ac sereno vultu omnia aduersa sufferunt, totque sunt ipsorum

labores,

labores, vt non solum hominibus, verum etiam Angelis admirationis spectaculum facti sint. In Dominicali, dominica 2. post Pascha, conc. 1. num. 14.

Persequutiones quibus mali iustos affligunt, quantum illis prosint. In Aduen. conc. 1. Stephani, num. 5.

Hæc cum intelligerent iusti aduersitates, omnes singularia Dei beneficia esse existimabant. In Aduen. conc. 1. Stephani, num. 7.

In tribulationibus iusti purgantur, & perficiuntur, mali autem eisdem consumi, & absorberi solent. In Dominicali, dominica in Albis, conc. 3. nu. 2. & ibi, dominica 18. post Pentecost. conc. 1. nu. 32.

Labores, & verbera iustorum, Deus dulces reddit. 1. Quadr. fer. 3. Resurrect. nu. 10. & 1. Quadrag. Dominica 1. nu. 24. & Domin. 2. nu. 8. & 2. Quadr. conc. 50. num. 36. & 3. Quadrag. Dominica Passionis, fer. 4. nu. 20. & 4. Quadr. fer. 4. Cinerum, nu. 27. & in Communi plurimorum Mart. Euang. Descendens Iesus, &c. conc. 3. nu. 12. & nu. 16.

Iusti in ipsismet laboribus suauitatem, & delectationem reperiunt. in Communi vnius Mart. Euang. Si quis vult, &c. conc. 2. num. 8.

Iusti, & electi ex laboribus vtilitatem accipiunt, præsciti verò duritiem, & obstinationem. In Dominicali, dominica 9. post Pentecost. conc. 2. nu. 6. & ibi, dominica 23. conc. 2. num. 40.

Tribulationes, & afflictiones iustis dulcissimæ, & suauissimæ videntur, 4. Quadrag. conc. in Cœna, num. 17. & in Communi plurimorum mart. Euang. Descendens Iesus de monte, &c. conc. 3. num. 12. & num. 16.

Sicut tribulationes malos sua impatientia submergunt: ita iustos sua patientia ad maiorem perfectionem, & meriti gloriam extollunt. In Aduen. Dominica infra Octauam Natiuitatis, conc. 2. num. 32.

Iusti in persequutionibus, & afflictionibus non deficiant, cum certum sit, quod etsi diabolus, eiusque ministri potentissimi sint plus eos facere non posse, quàm sibi à Deo fuerit concessum. In Aduentu, Domi. 5. post Epiphaniam, conc. 3. nu. 15.

Amplificabitur hic locus ex verbo, Tribulatio: vbi nonaginta duo rationes collegimus ad labores, persequutiones, & afflictiones patienter sufferendas.

Iustorum mors, vide verbo, Mors, §. Mors iustorum.

§. IVSTORVM PECCATA, *defectus, & imperfectiones.*

IVstorum est nonnunquam peccare, sed in peccatis non perseuerare, 4. Quadr. Dominica in Passione, feria 4. num. 15.

Iustos permittit Deus peccare, & in aliquas imperfectiones incidere: vt ipsi se humilient. In Aduen. conc. 2. num. 11.

Et ne quando nos cadimus, desperemus. In Aduentu, conc. 2. num. 11.

Et ne in superbiam corruant. In Proprio Sanctorum, conc. 2. Dedicationis Michaelis, num. 7.

Et ad maius ipsorum bonum, & emolumentum. In Proprio Sanctorum, conc. 1. Dedicationis Michaelis, num. 14. vbi latè. & ibi, conc. 1. Magdalenæ.

Et vt infirmitatem suam cognoscant. In Aduentu, conc. 3. Conceptionis B. Mariæ, num. 8.

Et vt magis pelluceat eius misericordia eis indulgendo, & ex maximis peccatoribus magnos sanctos efficiẽdo. In Proprio Sanctorum, conc. 1. Magdalenæ, nu. 6.

Iusti non solum scelera quæ ipsi patrarunt, sed proximorum etiam peccata lachrymantur. In Dominicali, Dominica 3. post Pascha, conc. 3. num. 4. & 1. Quadragesʃ. Dominica in Passione, feria 5. nu. 22. & in Aduentu, concio 1. Stephani, num. 11.

Iusti peccata sua, & non aliena intuentur, & curant, 1. Quadrag. Dominica 3. feria 4. num. 17.

Nec de alienis peccatis loquuntur, 3. Quadrag. Dominica 3. feria 5. num. 27.

Ne miremur in iustis aliquas esse imperfectiones, & defectus In Aduent. conc. 3. Conceptionis B. Mariæ, nu. 7. & 4. Quadr. Dominica 2. num. 8. & in Communi Virginum, conc. 4. num. 23.

Iustus nullam culpam exiguam esse reputet. in communi Sanctarum mulierum, conc. 4. num. 18.

Iusti

§. *IVSTORVM VIRTVTES.*

L

LACHRYMÆ.

LAVS DEI.

neficia in nos collata. In Dominicali, dominica 16. post Pentecost. conc. 1. nu. 35. vbi latissimè.

Laudare Deum est munus, quod omnes in cœlo exequuntur sum...s, 3. Quadrag. Dominica in Ramis n...m. 24.

La..des Deo reddere est medium ad hoc, vt impleamur spiritu sancto. In Proprio Sanctorum, conc. 2. Diui Francisci, num. 6.

Laus pretiosior apud Deum est magnificare cum silentio quodam & qualiter hoc fiat. vide & nota, 3. Quadrag. Dominica in Ramis, num. 26.

Laudum diuinarum frequentatio, & earum cum feruore, & spiritu redditio est Deo gratissima. In Proprio Sanctorum, conc. 3. Diui Francisci, num. 1. & ibi, conc. 3. Visitationis B. Mariæ, num. 16.

Laudes malorum Deus contemnit. In Aduent. conc. 1. infra Octauam Natiuitatis, num. 36.

Laudibus Angelorum summoperè gaudet Deus, 3. Quadrag. Dominica in Ramis, num. 28.

Ad laudes Deo reddendas simul Christianos conuenire antiquissimum est, 3. Quadrag. Dominica in Ramis, num. 30.

Antequam Deum laudare incipiamus, purificanda est conscientia, vt nostras Deus laudes recipiat. in Aduent. conc. 1. infra octauam Natiuitatis, num. 36. & in Dominicali, dominica 18. post Pentecost. conc. 2. num. 39.

Deus à nobis laudari sæpissimè vult, & præcipit, non propter suum, sed propter nostrum commodum. in Proprio Sanctorum, conc. 1. Petri, & Pauli, num. 6. vbi ex professo.

Laudes Deo reddere est vnum ex exercitiis quod plus efficit, vt anima lucretur coram Deo. In Proprio Sanctorum, conc. 1. Petri, & Pauli, num. 7.

Vt laudes, quas Deo reddimus valdè meritoriæ, & Deo acceptiores sint, de qualibet excellentia quàm in Deo, laudantes confitemur debemus magis lætari, quod Deus illam possideat, quàm si nos eam haberemus. in Proprio Sanctorum, conc. 1. Petri, & Pauli, num. 28.

Laus Dei exterior quæ ex spiritus feruore dimanat, causatur ex singulari lætitia interiori illius qui has laudes decantat. In Proprio Sanctorum, conc. 3. Visitationis B. Mariæ, num. 17.

Inter alia quæ ad laudes Deo reddendas nos mouent, vnum est conscientiæ puritas, & à peccatis quæ antea homo committere solitus erat se liberum, ereptumque cernere. In Proprio Sanctorum, conc. 4. Visitationis Beatæ Mariæ, num. 2. vbi latè.

Laudes Deo reddere est vnus ex præcipuis effectibus animarum sanctarum. In Proprio Sanctorum, conc. 2. B. Mariæ ad Niues, num. 15.

Non satis est iustis laudare Deum cum aliis in communi, sed vnusquisque in particulari huic sancto beneficio incumbat, & in eo perseueret. in Proprio Sanctorum, conc. 2. Bartholomæi, num. 12.

Laudes diuinæ sunt præstantissimi quidam amoris actus. in Proprio Sanctorum, conc. 3. Diui Francisci, num. 1.

Laudes Dei sunt decantandæ quantò possimus feruore, ac deuotione. in Proprio Sanctorum, conc. 3. Diui Francisci, num. 16.

De his laudibus, & precibus diuinis, vide aliqua quæ huc spectant in verbo, Oratio vocalis.

Si honor, & gloria Dei augmentum posset capere iustorum laudibus illud acciperet. In Aduent. dominica 6. post Epiphaniam, conc. 2. num. 25.

Peculiaris locus ad laudandum Deum est templum. In Dominicali, dominica 9. post Pentecost. conc. 2. num. 31.

Quia fidem mortuam habemus ideo munera, & beneficia à Deo accepta non proclamamus, & glorificamur. In Dominicali, dominica 11. post Pentecost. conc. 2. num. 37.

Hunc modum laudandi Deum vocibus, & canticis Iesus Christus nos docuit. in Dominicali, dominica 15. post Pentecost. conc. 2. num. 32. & hoc exercitio Paulus vsus est, ibi. num. 33.

Amplificabitur hic locus ex verbo, Gratiarum actio, vbi plurima inuenies quæ huc pertinent.

LAVS

LAVS HVMANA.

IN laudibus humanis prudentia,& temperantia est necessaria, vt prosint, & non noceant. In Dominicali, dominica 12. post Pentec.conc.1.num.8.

Laus virtuti, & virtutis studioso de iustitia debetur. In Dominicali, dominica 12.post Pentec.conc.1.num.3.

Qui laudat peccatorem, facit contra iustitiam distributiuam.In Dominica 12. post Pentec.conc.1.num.3.

Non laudatur, nec laudari potest homo propter sua, sed propter aliena: propter illa scilicet quæ Deus gratis elargitus est. Dominica 2. Aduent. conc.3. nu. 32. & in Dominicali, dominica 12. post Pentec.conc.1.num.4.

Laus iusto vtilis est, si verè iustus est. In Dominicali,dominica 12.post Pentec. conc.1.nu.6. & dominica 2. Aduent.conc. 4. num.33.

Laus iustorum aliquando peccatoribus etiam prodesse solet. In Dominicali,dominica 12.post Pentec. conc.1. num.7.

Laudes mali maximo detrimento sunt aliis hominibus. Dominica 4. Aduentus, conc.1.num.12.

Peccatorem laudare, & eius peccata, quàm pernitiosum, & reprehensibile, 3. Quadrag. dominica 4. feria 5.nu.12. & in Dominicali,dominica 12.post Pentecost. conc.1.nu.54. & 57.

Lectio sanctorum Librorum, vel Sacræ Scripturæ, vide Sacra Scriptura.

LEX.

LEgem nobis Deus statuere fuit maximum beneficium,quia illa nobis animum addidit ad Deo seruiendum: nosq; illuminat, & viam ostendit,qua debemus incedere. In Proprio Sanctorum,conc.1. Omnium Sanctorum,num.3.

Lex Dei nobis aspera, & insipida videtur; quia gloriam quam per eius obseruantiam consequuturi sumus, iudiciumq; & tormenta, quæ ipsorum transgressores expectant,non contemplamur. In Dominicali,domin.3.post Pascha,côc.3.nu.19.

§. LEGIS NOVÆ AD veterem comparatio, & de harum legum differentia.

LEx vetus terrena, lex gratiæ cœlestia promittit. In Proprio Sanctorum, conc.2.Omnium Sanctorum,nu.5. & ibi, conc.1.diei sancti Pentec.num.24.

Legis Euangelicæ vis. In Communi Apostolorum,conc.3.num.4.

Qui in hac lege gratiæ peccat, maiora meretur supplicia, quàm qui in lege scripta. In Proprio Sanctorum,conc.1.Petri, & Pauli,num.16.

In lege gratiæ possunt homines ipsimet personæ filij Dei seruire, quod in nulla alia lege potuerunt. In Proprio Sanctorum,conc.1.Assumptionis B.Mariæ, nu.3.

Si transgressor legis Mosaicæ extra vrbem publicè lapidabatur, quàm pœnam expectat transgressor legis gratiæ, ipsius Dei ore prolatæ,totque miraculis confirmatæ? In Proprio Sanctorum,conc.1.omnium Sanctorum,num.8. vbi latissimè.

Lex gratiæ eam obseruantibus, est lex misericordiæ, transgredientibus est lex maioris rigoris, quàm vlla alia fuit. In Proprio Sanctorum,conc.1. omnium Sanctorum,num.9 vbi latè.

Lex Euangelica erit acerrimus iudex, & terribilis testis in eos qui illam non obseruauerint. In Proprio Sanctorum, conc. 4.Trinitatis,num.16.

Lex vetus stimulus fuit peccati, quia prohibitio legis cupiditatem irritauit, & auxit. Dominica 4. Aduent. conc.1. nu.5. & ibi Dominica infra Octauam Natiuitatis,conc.2. num.12. & in Proprio Sanctorum,conc.4. Ascensionis, num.10.

Et quia peccatorum grauitas lata lege aucta est. In Proprio Sanctorum,conc.4. Ascensionis,num.10. & in Aduen.conc.2. Dominicæ infra Octauam Natiuitatis,numero 13.

Legis Euangelicæ præstantia. In Proprio sanctorum,côc.4.Ascensionis,nu.11.

Lex Euangelica est lex excelsior,& vltima,quæ in mundo obseruatur. In Communi Virginum,conc.1 num.18.

Legis Euangelicæ doctrina non tantum

legi

legi & audiri debet: sed etiam mandi, gustari, & ruminari, vt sic pinguescat anima. In Aduent. conc.4. Conceptionis Beatæ Mariæ, num.3.

Euangelicæ doctrinæ puritas, & sinceritas, & aliarum sectarum fallacia ostenditur. In Communi vnius mart. conc.2. num.3.

Euangelica lex cum sit doctrina crucis, cur suauis appelletur. In Communi vnius mart. conc.2. num.4.

Euangelica lex est facillima respectu legis veteris. In Communi Doctorum, conc.4. num.27.

Legis veteris leges præter sensũ quem verba contextus indicant, alium etiam habent interius latentem ad quem recurrere oportet, vt diuinæ legis iustitia, & maiestas clarius innotescat. In Aduent. conc.4. Purificationis Beatæ Mariæ, nu.2. vbi latè.

In lege gratiæ viuentes nullam habent excusationem licet ante ipsam aliquam excusationem habuisse videantur. In Dominicali, dominica 4. post Pascha, conc.3. num.15.

Legis nouæ præcepta prius fuerunt in lege naturæ, & scriptæ edita. In Dominicali, Dominica 24. post Pentec. conc.1. num.21.

Legis præcepta, vide littera P.

Legis cuiuslibet obseruantia, vide in verbo, Præceptorum obseruantia.

Legis cuiuslibet obedientia. vide verbo, Obedientia.

LEGISLATOR.

Legislator etiam tenetur seruare leges quas sancit. In Aduent. conc.1. Purificationis B.Mariæ, num.23.

LIBERALITAS DEI.

Liberalitas Dei erga homines consideratur, 4.Quadrag. Dominica 1.fer.3. num.23. & in Proprio Sanctorum, fer.2. Pentecost. conc.4. num.2. & in Aduent. conc.3. Natiuitatis, num.8.

Deus plus dat quàm promittit. In Aduent. conc.3. Natiuitatis, num.13.

Et plus quàm ab eo petitur. In Dominicali, dominica 18. post Pent. conc.1. nu.28. vbi latè. & ibi Dominica 21. conc. 1. num.52. In Dominicali, dominica 21. post Pentecost. conc.2. num.44.

Reliqua quæ huc spectant, vide verbo, Misericordia.

LIBERTAS.

Libertas cum iuuentute coniuncta, certissima est plurimorum malorum occasio, 1.Quadrag. Dominica in Passione, feria 5. num.17. & 2.Quadrag. Sabbatho post Dominicam 2. num.7.

Libertas plurimorum malorum fons, & origo, 1.Quadrag. Sabbatho post Dominicam 2. num.16. & 2.Quadrag. eadem feria, num.1.

Amplificabitur hic locus ex verbo, Obedientia.

LIBERVM ARBITRIVM.

Liberum arbitrium per peccatum imbecillum remansit, 4.Quadrag. Dominica 3. num.24.

Cum libero arbitrio omnia peccata & virtutes, vt illis dominentur ad inuicem præliantur, 2.Quadrag. Dominica 2. feria 6 num.20.

Per liberi arbitrij opera seipsum perficiendum Deus reliquit hominem. In Proprio Sanctorum, conc.4. Assumptionis B.Mariæ, num.10.

Sub liberi arbitrij dominio Deus diuitias suas reliquit ad nostram maiorem gloriam. In Communi confess. pontif. Euang. Homo quidam peregrè proficiscens, &c. conc.1. num.14.

Liberi arbitrij libertas, & vires, contra hæreticos probatur, & consideratur, 2. Quadrag. Dominica 3. feria 6. num.19. & 3.Quadrag. dominica 3. feria 6. nu.16. & in Communi Sanctorum, conc.4. funerali, num.2.

Liberum arbitrium fuit homini traditum, vt cum ipse vellet, deificari posset. In Proprio Sanctorum, conc.3. diei sancti Pentecost. num.16.

Libido, & libidinosus amor, vide Luxuria.

LINGVA, LINGVACES.

Linguam continere donum Dei est, 1. Quadrag. Dominica 3. num.23.

Lingua mala peior est inferno, 3. Quadrag. Dominica 3. num.18. & Dominica in Passione sequenti, feria 3. num.35.

Contra linguaces proximorũ suorum famam denigrantes, 2. Quadrag. Sabbatho post Dominicam 2. num.2. & 2. Quadrag. Dominica Passionis, feria 5. nu.13. vide etiam verbo, Detractores.

Per linguam magna ex parte declaratur integritas, & corruptio conscientiæ, 2. Quadrag. Dominica 3. feria 6. num.31.

Linguæ malæ crudelitas, 4. Quadrag. Dominica in Passione, num.23.

A Deo summis precibus exorare debẽmus, vt linguam nostram gubernare dignetur. In Proprio Sanctorum, conc.3. Ioannis Baptistæ, num.14.

Vt lingua verba vitæ loquatur, prudentia, & sapientia duci necesse est. In Proprio Sanctorum, conc.1. Petri, & Pauli, num.3.

Linguam coercere quàm sit necessarium, 2. Quadrag. Dominica Passionis, feria 5. num.13.

Lingua iniqua quot, & quantas strages faciat. In Proprio Sanctorum, conc.3. Petri, & Pauli, num.8. vide etiam Detractor.

Et si multi sint liberales, multi casti, multi misericordes, &c. paucissimi tamen sunt lingnam compescentes. In Proprio Sanctorum, conc.1. B.Mariæ ad Niues, num.3.

In lingua frequentius, quàm in aliis deliquimus: nam cætera peccata, non ita ad manum sunt, sicut peccata linguæ. In Proprio Sanctorum, conc.1. Beatæ Mariæ ad Niues, num.4.

Licet lingua facilis sit ad detrahendum, & maledicendũ, vulnus tamen quod infligit non facile, sed difficillimè curatur. In Proprio Sanctorum, conc.1. B.Mariæ ad Niues, num.4. & in Dominicali, dominica 18. post Pentecost. conc.2. nu.31. & ibi Dominica 22. conc.1. num.24.

Ad linguæ morbum remedium est frænum ipsi iniicere: & aliis non loqui quod quis sibi loqui non vult. In Proprio Sanctorum, conc.1. Beatæ Mariæ ad Niues, num.5.

Quod linguam det nobis Deus, qua proximis nostris prodesse possimus, ardenter desiderare, & efficaciter deprecari debemus. In Proprio Sanctorum, fer.3. Pentecost. conc.1. num.9.

In sermone ostendit vnusquisque quod intus latet. In Proprio Sanctorum, cònc.3. Visitationis Beatæ Mariæ, num.16.

Linguam vix est qui frænare possit. In Dominicali, dominica 18. post Pentec. conc.2. num.30.

Lingua in homine est vna ex debilioribus eius partibus, & per quam ipsum solet Dæmon expugnare, & frequentissimè superare. In Dominicali, Dominica 22. post Pentecost. conc.1. num.19.

Linguam domari difficile. In Dominicali, dominica 22. post Pentecost. conc.1. num.26.

Linguæ custodia, & silentium quàm vberes fructus ponat. In Dominicali, dominica 22. post Pentecost. conc.1. nu. 31. & 34.

Inter ea quæ in homine ad peccandum magis parata sunt, vnum est lingua. In Dominicali, dominica 22. post Pentec. conc.2. num.17.

Amplificabitur hic locus ex verbo, Detractores, vbi plurima inuenies, quæ huc spectãt, vide etiã in verbo, Secretum.

Litania, vide verbo, Oratio vocali.

LITES.

Lites vix sine odio, ac passione proximorum sunt, 2. Quadrag. Dominica 4. feria 6. num.3.

Lites inter fratres quàm execrandæ, 2. Quadrag. Dominica 4. feria 6. num.2.

Hæc negotia corporalia, quàm sint animæ periculosa: & nociua. In Communi Sanctarum mulierum, conc.2. num.3.

Et quàm plurima damna ex ipsis eueniunt hominibus. In Aduent. conc.4. Thomæ, num.2. & in Dominicali, dominica 20. post Pentecost. conc.1. num.34.

Homines his terræ negotiis dediti, rebus

L V D V S.

L V X V R I A.

tuum aggreditur. In Dominicali, dominica 13. post Pentecost. conc. 1. num. 13. Luxuria, vide etiam verbo, Castitas.

§. CONTRA LVXVRIAM *remedia.*

PRimum. Ad luxuriæ tentationes vincendas maximum remedium est fuga, 1. Quadrag. Dominica 2. fer. 5. nu. 18. & 2. Quadrag. Sabbatho post Dominicam 3. num. 12. & 3. Quadrag. Sabbatho post Dominicam 2. num. 20.

2. Plurimum refert oculos à mulierum aspectu remouere. dominica 2. Aduent. conc. 2. nu. 6. vbi difusè. & conc. 3. sequenti, num. 16. & 1. Quadrag. Sabbatho post Dominicam 3. nu. 19. & 2. Quadrag. eadem feria, num. 6. & 3. Quadrag. Sabbatho post Dominicam 2. num. 12.

3. Plurimũ etiam refert honestè semper loqui, & turpes conuersationes fugere. Dominica 2. Aduent. conc. 2. num. 8.

4. Et corpora aspere tractare, 3. Quadrag. Sabbatho post Dominicam 2. nu. 8. & dominica 4. Aduent. conc. 3. num. 17. vide de hoc plura verbo, Carnis mortificatio.

5. Et quamlibet occasionem fugere. dominica 2. Aduent. conc. 3. num. 16. & in Dominicali, Dominica 23. post Pentecost. conc. 1. num. 41.

Non enim quis luxuriæ occasiones vitare contemnat, confisus in ante acta continentia, 2. Quadrag. Sabbatho post Dominicam 3. num. 12.

6. Animo concipe eam cuius turpi flagras amore, corruptam, fœtidam denigratam, & vermibus plenam: ac denique taliter, qualiter corpora alia mortua (aliàs pulcherima) aspexisti. In Dominicali, Dominica 3. post Pascha, conc. 3. num. 8. & ibi Dominica 15. post Pentecost. conc. 1. num. 37.

7. Considera etiam, quòd si pulchra creaturæ Dei facies tam efficaciter cor tuũ mouet, quid erit si ipsum Creatorem, Angelorum gloriam, immensamque eius pulchritudinem aspexeris? & ita diuertes turpe illud desiderium. In Dominicali, dominica 3. post Pascha, conc. 3. num. 9.

8. Ad luxuriam vitandam remedia sunt oratio, ieiunium, & intra domum reclusio, 3. Quadrag. Dominica 4. feria 5. num. 26. vbi latè.

9. Vt hoc vitium caueant coniugati quid facere debeant, 3. Quadrag. Sabbatho post Dominicam 3. num. 15. vsque ad 23. & 3. Quadrag. Dominica 4. feria 5. num. 25.

10. Vt luxuriæ vitium fugiamus, debemus consulere viros spirituales, & Angelicos. In Communi Virginum, conc. 2. num. 17.

11. Spirituali suauitate gustata facilè carnalis voluptas respuitur. In Aduent. conc. vnica, Agathæ, num. 34.

12. Maximum etiam remedium est fugere eorum præsentiam quorum amore accensi estis. In Dominicali, dominica 5. post Pascha, conc. 1. num. 28.

13. Et quia citissimè hæ tuæ obscœnæ voluptates, quas tantò labore quæsiuisti finientur. In Dominicali, dominica 2. post Pentecost. conc. 2. num. 9.

14. Mortis fræno rebellem sensualitatem comprime. In Dominicali, dominica 15. post Pentecost. conc. 2. num. 24.

15. Contra luxuriam præexcellentius remedium est sacrosanctã Eucharistiam sumere. In Dominicali, dominica 23. post Pentecost. concio 1. num. 43. vbi ex professo.

16. Maximè etiam conducit carnalem cogitationẽ protinus, & celerrimè proijcere. In Dominicali, dominica 23. post Pentecost. conc. 1. num. 42.

17. Maximum remedium est finem huius obscœnæ voluptati considerare. In Dominicali, Dominica 14. post Pentec. conc. 1. num. 2.

M

MAGISTRI, vide Sapientes, vide Parentes.

MAGNATES, POTENTES, & Principes.

MAgnatum, & potentium huius sæculi status, plurimas habet peccandi occa-

Magnificentia, vide Liberalitas, & Misericordia.

Maiores, vide Prælati, & Magnates.

Maledici, vide Detractores, & linguaces.

Malitia in actibus, vide Opera.

Malum culpæ, vide Peccatum.

Malum pœnæ, vide Tribulatio.

Mandata Dei, & eorum obseruantia, vide Præcepta.

Mandatis Dei obedire, vide Obedientia.

MANSVETVDO.

Mansuetudo cœlestis, & qua vir in calamitatibus furori resistit. In Proprio Sanctorum, concio 1. Omnium Sanctorum, num.29.

Qui hanc mansuetudinem habent animæ suæ domini sunt, quod est maius, quàm mundi totius imperium. In Proprio Sanctorum, conc.1. Omnium Sanctorum, num.31.

Te persequenti non officere, ex patientia, eidem verò proficere ex mansuetudine prouenit. In Proprio Sanctorum, concio 2. Omnium Sanctorum, numero 26.

Ad hanc virtutem conseruandam multum conducit hominem animo contemplari omnes calamitates à Dei manu prouenire. In Proprio Sanctorum, conc.3. Omnium Sanctorum, num.25.

Mansuetudo in verbis, & loquutione, corda nostra inflammata mitigare solet. In Dominicali, dominica 17. post Pentecost. conc.2. num.31.

Mansuetudo mundana quæ est prompto esse ingenio, vt omnibus conformentur, hæc in iuuenibus, & virginibus maximè nociua. In Proprio Sanctorum, concio 1. Omnium Sanctorum, num.29.

Mansuetudo est virtus adeo præstans, vt non solum Deo, sed hominibus etiam nos gratos efficiat. In Proprio Sanctorum, conc.2. Matth. num.2.

Reliqua omnia quæ huc spectant, vide in verbo, Patientia.

Marci Euangelistæ laudes, vide in Communi Euangelistarum, conc.4.num.24.

B. MARIA VIRGO.

Sola virgo Maria inter omnes Sanctos nullum sibi parem in virtute habet. In Aduent. conc.3. Conceptionis B. Mariæ, num.31.

Maria virgo quamuis illi legi non erat adstricta purificari voluit, vt scandalum vitaret. in Aduent. conc.1. Purificationis B.Mariæ, num.14.

Et vt nos doceret non ea tantum nos operaturos esse ad quæ sub mortali peccato tenemur: sed & alia etiam plura, conc. 2. Purificationis, num.10.

B.Maria habuit omnes omnium aliorum Sanctorum veteris, & noui Testamenti virtutes. In Proprio Sanctorum, concio 1.Natiuitatis B.Mariæ, num.24. & conc.2. sequenti, num.12. vsque ad 35. vbi ex professo. & in Aduent.conc.2.Conceptionis B.Mariæ, num.20.

Et omnem, omnium aliarum mulierum tam veteris, quam noui Testamenti benedictionem. In Proprio Sanctorum, conc.1. Visitationis B.Mariæ, num.27.

Maria virgo omnem hominum & mulierum statuum decorauit. In Proprio Sanctorum, conc.2. Incarnationis, num.10.

Nil præstantius B. Virgine præter humanitatem Christi Deus fecit. In Proprio Sanctorum, conc.1. num.23.

B.Virgo summa pulchritudine corporis fuit prædita. In Proprio Sanctorum, concio 3. Incarnationis, num.20.

Beatæ Mariæ laus, & summa omnium excellentia est, quod ipsa quæ pura mulier est verè dicere possit. Ego Mater Dei sum. In Proprio Sanctorum, conc.1.Visitationis Beatæ Mariæ, num.30. Et cumulus omnium Mariæ perfectionum in his verbis includitur: de qua natus est Iesus. In Aduent. conc.1. Conceptionis Beatæ Mariæ, num.24. & conc.2. nu.19.& conc. 3. num.16. vbi latè id probat.

Maria virgo gratia plena per antonomasiam dicitur. In Proprio Sanctorum, conc.3. Incarnationis, num.20. & conc.2. Incarnationis, num.21. vbi plurimas adducit causas: & in Aduent. conc.2. Expectationis Beatæ Mariæ, num.6. & conc.1. ante-

antecedenti, num.27. & in Proprio Sanctorum, conc.1. B.Mariæ ad Niues, nu.28. vbi latissimè.

Hoc nomen Maria post sanctissimum nomen Iesus aliis omnibus est præstantissimum. in Proprio Sanctorum, conc.1. Incarnationis, num.14. vbi multa de excellentia huius nominis Maria.

Immaculatam Virginis conceptionem, singularibus rationibus, & selectissimis sacræ Scripturæ testimoniis probat, conc.1. Conceptionis B. Mariæ, num.24. vsque ad 34. & conc.2. num.6. & num.26. vsque ad finem, & conc.3. num.4. & num.24. vsque ad 39. & conc.4. num.15. & nu.30. vsque ad finem. & in Proprio Sanctorum, conc.3. Natiuitatis B. Mariæ, num.17. & in Proprio Sanctorum, conc.2. Visitationis B.Mariæ, num.5.

Contradictio Conceptionis Virginis plurimum vtilitatis ipsi purissimæ Conceptioni attulit. In Aduent.conc.1.Conceptionis, num.29.

Mariæ virgini impressit Deus omnes eas gratias, & virtutes, quæ in cæteras omnes mulieres distributæ fuere. in Aduent. conc.1. Expectationis B.Mariæ, num.27.

Piissima Maria Virgo fatetur, quod quia Dei Mater est auxiliari nobis omnibus debet. in Aduent. conc.1. Expectationis B.Mariæ, num.9.

Sine virginitatis Mariæ læsione ex ea carnem assumpsit Deus. In Aduent.conc. 1. Expectationis B.Mariæ, num.2.

Et sine virginitatis læsione illum peperit. In Proprio Sanctorum, conc.4. Incarnationis, num.24.

Per intercessionem Virginis ad opem nobis ferendam inclinatur Christus. In Aduent.conc.1.Conceptionis Beatæ Mariæ, num.21. & in Proprio Sanctorum, conc.4. Assumptionis B.Mariæ, num.4.

Omnia opera, & omnes res B.Mariæ Deo gratissimæ erant. In Aduent.conc.?. Expectationis B. Mariæ, num. 12. & in Proprio Sanctorum, conc.2. B.Mariæ ad Niues, num.33.

Maria virgo beatior fuit Deum mente concipiendo, quàm ventre. In Proprio Sanctorum, conc.1. Beatæ Mariæ ad Niues, num.22.

Cum Maria virgo magis, quàm omnes Angeli, & homines propinqua sit Deo, magis etiam de eius diuina gratia, & bonitate quàm illi omnes participant. In Proprio Sanctorum, conc.1. B.Mariæ ad Niues, num.28.

B. Mariæ intercessio in quacunque necessitate imploranda. In Proprio Sanctorum, conc.2. B.Mariæ ad Niues, num.34. & conc.1. Natiuitatis B.Mariæ, num.29.

Nam contra omnia pericula clypeos in illa reperies. In Proprio Sanctorum, conc. 4. Assumptionis B.Mariæ, num.6.

Piè credi potest Christum Mariæ morti adfuisse. In Proprio Sanctorum, conc.3. Assumptionis B.Mariæ, num.13. & ibi, conc.4. num.20.

Beatæ Mariæ corpus in corruptionem non deuenisse credimus propter multas causas. In Proprio Sanctorum, conc.3. Assumptionis B.Mariæ, num.18.

In Maria Virgine tanta virginitas, & virgineus candor fuit, quod solum illam intueri (licet pulchrior omni pura creatura fuerit) carnis ardores, & concupiscentias aliqualiter sedabat. In Proprio Sanctorum, conc.1. Beatæ Mariæ ad Niues, num.31. vbi ex professo.

Maria virgo habuit perfectissimam humilitatem: quæ in perfecta obedientia, & in exequendo promptissimè Dei voluntatem fundatur. In Proprio Sanctorum, conc.1. B.Mariæ ad Niues, num.36.

Beata virgo virtutibus heroicis, & supremis meritis, meruit vt eius sacratissimi Corporis gloriosa resurrectio accelleraretur, vt de facto fuit abbreuiata. In Proprio Sanctorum, conc.1. Assumptionis B.Mariæ, num.40.

Mariam Virginem secū non tulit Christus cum in cœlum ascendit, quia futura erat pluribus annis magistra omniū Apostolorum, & credentium. In Proprio Sanctorum, conc.2. Assumptionis Beatæ Mariæ, num.34.

Beata virgo nullum diem festum, & lętum habuit, in quo simul aliqua iustitia non misceretur, dempto vno Assumptionis: quæ inter festiuitates B. Mariæ primum locum tenet. In Proprio Sanctorum, conc.3. Assumptionis B. Mariæ, num.2.

Mariæ excellentias solus Deus cognoscit, aut cui ipsi placuit illas communicare. In Proprio Sanctorum, conc.3. Assumptionis Beatæ Mariæ,num.16. & in Aduent. conc.1. Conceptionis B. Mariæ, num.5.

In Maria Virgine omnes potentiæ inferiores perpetuo rationi, & ratio Deo subiectæ erant. In Proprio Sanctorum, conc.4. Assumptionis B.Mariæ, num.9.vbi latissimè.

Maria Virgo ad cœlos ascendit ad placandam iram Dei.In Proprio Sanctorum, conc.4. Assumptionis B. Mariæ, num.33. vbi ex professo.

Maria Virgo est murus noster ad fragilitates nostras à Sathanicis ictibus protegendas. In Proprio Sãctorum,conc.3.Natiuitatis B.Mariæ,nu.15.& in Aduen.conc. 1.Expectationis B.Mariæ,num.9.

Post Christi animarum B. Virgo fuit primo prædestinata. In Aduent. conc.1. Conceptionis B.Mariæ, num.6.

Quod infirmum, & minus perfectum in B.Virgine est,excedit culmẽ perfectionis aliorum oium Sanctorum. In Aduent. conc.1.Conceptionis B.Mariæ, num.4.

Maria Virgo valdè misericors. In Proprio Sanctorum, conc. 3. Natiuitatis Mariæ, num.19.

Maria Virgo maximos labores, & afflictiones patientissimè pertulit. In Proprio Sanctorum,conc.3.Natiuitatis Beatæ Mariæ, num.24.

Mariæ Virginis profundissima humilitas non ortum habuit ex confusione peccati: nullum enim habuit, nec ex timore peccandi: sciebat enim non peccaturam: sed ex tanta beneficiorum multitudine, qua se deuinctam animaduertebat.In Proprio Sanctorum,conc.3.Natiuitatis Beatæ Mariæ, num.32.

Maria hortus conclusus quare dicatur. In Proprio Sanctorum, conc.1. Visitationis B.Mariæ, num.3.

B. Virginis humilitas tam magna fuit, vt propter ipsam meruerit è congruo esse Dei matrem. In Proprio Sanctorũ,conc. 2.Incarnationis, num.24.

Maria Virgo non solum virginitatem perpetuo conseruauit, verum illum promisit,& vouit. In Proprio Sanctorũ,conc. 4.Incarnationis,num.15.

Mariæ fidei præstantia consideratur. In Proprio Sanctorum, conc. 2. Incarnationis,num.30.

Maria optimè cœlo comparatur, cum peregrinam peccati vllius impressionem numquam receperit. In Proprio Sanctorum,conc.2. Visitationis B. Mariæ, num.2. vbi latè.

Virgo Maria maiorem omnibus sanctis ex Passione Christi dolorem, & ex eius resurrectione percepit lætitiam. 2.Quadr. Dominica Resurrectionis,num.10.

Mariæ de Christi Passione dolores, ex doloribus Christi coniiciẽdi sunt.3.Quadrag.conc.de Passione, num.5.

Maria magis quàm omnes Sancti Passionem Christi sensit.3.Quadrag. conc.de Passione,num.9.

Maria martyrium maius perpessa est quàm omnes alij martyres. 1. Quadrag. conc.de Passione,num.26. & 4. Quadrag. conc.de Passione,num.4.

Cur Mariam mortis Christi horæ interesse Deus voluerit. 3.Quadrages.conc. de Passione,num.11.

MARTYRIUM MARTYRES.

Martyrio Sanctorum Christus honoratur: quia ipso impletur, quòd eius passioni defuit.In Aduent.conc.2.Innocentium,num.2. & in Communi plurimorum Martyr. Euang. Cum audieritis prælia,&c. conc.2. num.18. & in Dominicali, dominica infra octauam Ascensionis,conc.3.num.8.

Martyres ad labores perferendos nos inuitant. In Communi plurimorum Martyrum. Euang. Cum audieritis prælia,&c. conc.2.num.14.

Martyrum inuictum animi robur, & fortitudo profluebat à Spiritus sancti dulcedinis,& suauitatis afflatu. In Communi vnius Martyr.conc.1.num.27.& in Dominicali,dominica infra octauam Ascensionis,conc.3.num.17.

Martyres ea quæ propter Deum patiebatur ingenti cura paruipendere, & extenuare conabantur:Deus aũt maxima sollicitudine

§. MISERICORDIA hominis.

in sacra Scriptura dicantur, 3.Quadrag. conc. in Cœna, num. 24.

Misericordia erga proximos quibus de causis iustitia appelletur à Christo. In Communi conf.pontif.Euang. Nemo accendit lucernam,&c. conc.1. num.15.

Erga misericordes mirificas Dei pollicitationes. In Aduent. dominica 2. post Epiphaniam conc.2.nu.35.& in Dominicali,dominica 18.post Pent.conc.1.nu.26.

Quando misericordia, & sacrificium simul concurrunt, quorum alterum tantum adimpleri potest: vult Deus,vt omisso sacrificio misericordiam exerceas. In Dominicali,dominica 16.post Pentecost. conc.1. num.41.

Vna ex præcipuis virtutibus,in quibus Christum imitari oportet, est misericordia.In Dominicali,dominica 6.post Pent. conc.2. nu.2. & num.9. & in Dominicali, dominica 15. post Pentec. conc.1. nu.44.

Qui misericordia vsus fuerit,confidenter,& iusto titulo, poterit illam à Deo postulare: Vice versa immisericors.in Dominicali,dominica 6. post Pent.cōc.2.nu.11.

Vt misericordiæ opera erga egentes proximos exerceamus nos inuicem inuitare,& congregari oportet.In Dominicali,dominica 11. post Pent.conc.1. num.8.

Misericordia gratiam, & alia Dei dona in nobis conseruat. In Dominicali, Dominica 22. post Pentec.conc.2. nu.33.

Per misericordiam disponitur homo ad cæteras alias virtutes, quæ ad vitam æternam sunt necessariæ. In Dominicali, dominica 22. post Pentec. conc.2. nu.36.

Misericors maius in se beneficiū confert, quàm in pauperem. in Dominicali, dominica 22.post Pentec.conc.2.num.36.

Vide aliqua quæ huc spectant in verbo, Charitas.

§. MISERICORDIAM à Deo petere.

CVm misericordiam à Deo petimus quanta cum fiducia, & spe ad ipsum accedere possumus, 4.Quadrag.Dominica 4. feria 6. num.16.

Misericordiæ postulatio quantum sit Deo acceptabilis, & quàm facile ab ipso hoc misericordiæ donum consequamur? 2.Quadrag. dominica 1. feria 5. num.8.

Misericordiam vult Deus, vt audacter ab ipso exposcamus quantumuis plurima ab ipso receperimus beneficia, 3.Quadrag. Dominica 3.feria 2. num.2.

Misericordia nunc,& semper confidenter à Deo petenda est.In Dominicali,dominica 13. post Pent.conc.2. nu.18.& 21.

Cum misericordiā à Deo postulamus, petimus vt leges,quas contra peccatores qui mandata sua transgrediuntur sanxit, frangere dignetur. In Dominicali, dominica 13. post Pentecost.conc.2. num.22.

Si vt oportet misericordiam à Deo postules sine dubio concedet,at non pro te, sed pro vnigeniti Filij sui meritis. In Dominicali, dominica 13. post Pentecost. conc.2. num.23.

Instantes à Deo misericordiam petamus, quamuis enim ea indigni simus, eius tamen misericordiæ viscera commouebimus. In Aduent. conc.2. Andreæ, num.16.

§. CONTRA IMMISERIcordes, crudeles, & tyrannos.

PRopter tyrannidem, & crudelitatem specialiter dicit sacra Scriptura, Deum de manu sua peccatores dimittere solere, vt in grauissima quæque peccata prolabantur. In Aduent. Dominica 3. post Epiphaniam, conc.3. num.31. & in Dominicali,dominica 18.post Pentecost. conc.1. num.24.

Deus immisericordes, & crudeles minis terret,& punit non solum æterna futuri sæculi pœna, sed etiam huius sæculi laboribus, & captiuitatibus, 2.Quadrag. Dominica 1. feria 6. num.6.

Et aliis horrendis suppliciis, 3.Quadr. feria 5. post Cineres, num.5. & in Dominicali, dominica 16. post Pentecost.conc. 2. num.32. & in Aduent. conc.2. Innoc. num.24. & ibi dominica 1. post Epiph. conc.1. num.29 & 3.Quadr. dominica in Ramis,num.32. & in Dominicali, dominica 21. post Pentec.conc.2.nu.52.& 54.

In eos qui erga pauperes crudeles, tyranni,& immisericordes sunt, vide terribiles

les Dei comminationes. in Aduent.conc. 2.Innoc. nu.24. in Dominicali, domin.21. post Pentec.conc.2.num.28.

Contra hos vide 3. Quadrag. domin.4. fer.4.num.3.& 4.Quadrag. Domin. in Ramis, num. 2. & in Proprio Sanctorum, conc.2.Trinit.num.13.

Crudelitas quàm graue sit peccatum. in Domin.domin.21. post Pentec.conc.2. num.51.& 54.

Plura quæ ad hunc locum spectant inuenies, in verbo, Amor proximorum.

Modestia, in exterioribus corporis motibus.

Monastica, vita monachi, vide verbo, Religiosus.

MONIALES.

MOniales sollicitare, & turpibus colloquiis conturbare, quàm grande sacrilegium, 3.Quadrages. Sabbatho post Dominic.2.num.14.

Quod moniales (quiten el Don,) o que despues de monjas no se pogran Don.In Proprio Sãctorum, conc.1.Ascensionis,num.24. de his mundanis titulis, vide, Nobiles.

Reliqua quæ huc spectant, vide verbo, Religiosus.

Pro monialis velo, vide verbo, Religiosus.

Morbi, vide Tribulatio.

MORS.

§. MORTIS MEMORIA, ET præparatio.

MOrs semper ante oculos ferenda, & crebra animi consideratione contemplanda, & expectanda, 1.Quadrages. Domin.1.fer.4.nu.20. & 3.Quadrag.conc. Cinerum.num.6.& 4.Quadrag. Domin.2. num.32.& in Communi confes.non Pontif. Euang. Sint lumbi vestri, &c. conc.1. num.21.& ibi conc.2.num.10. & in Communi Sanctorum,conc.2. funerali. num.9. vbi ex professo.& conc.3.funerali,num.2. & per totam hanc conc.

Mortis memoria maxima præparatio est, vt spiritum sanctorum recipiamus. In Proprio Sanctorum,fer.2.Pentec. conc.4. num.20.

Mors expetenda, & quare. 1.Quadrag. Domin.2.feria 2.nu.2.& nu.12. & in Communi confes. non Pontif. Euang. Sint lumbi vestri, &c. conc.1.num.21. & in Communi Sanctorum,conc.2. funerali,nu.18.

Mortis amaritudinem semper miscendã esse voluptatibus huius sæculi, 1.Quadrag.Domin.2. num.24. & feria 4. seq.nu. 6.& in Communi Sanctorum, conc.2. funerali, num.12.

Mors sæpè peccatores in flagranti delicto deprædatur, 1.Quadrag.Domin.2. feria 5. num.23. & in Communi Virginum, conc.4.nu.25. & in Domin.domin.8. post Pentecost.conc.1.num.40.

Et ideo te illico ad eam præpara, in Domin. dom.4. post Pascha, conc.2.nu.9.

Post mortem non est merendi tempore, 1.Quadr. Dominica 4.feria 4.num.17. & 2. Quadr. Dominica 4.feria 6 num.13. & 3.Quadr.Dominica 4.feria 4.num.23.

Post mortem qui vniuersum orbẽ ambiebat, duabus terræ vlnis est locandus, 1.Quadrag.Dominica 4.fer.5. num.15.

Mors non cessat, etsi peccatum cesset: propter fidei meritum, 1.Quadrages.Dominica 4. feria 6.num.13.

Post mortem nullus pœnitentiæ, aut alteri remedio locus est, 2.Quadr. Dominica 4.feria 4.num.26.& 3.Quadrag.Dominica 4.feria 4.num.26.& 3.Quadr. Dominica in Passione,feria 2.num.3. & in Communi Sanctorum,conc.1.funerali.num.16.

Ad mortis horam non esse reseruanda quæ in vita fieri possunt: quæque ad animæ salutem spectant, 2.Quadrag. conc.in Cœna,num.15.& 3.Quadr.Domin.4.fer.4. num.24.& in Communi Sanctorum.conc. 1.funerali,nu.27.& in conc.4. funerali, nu. 21.& 27 vbi ex professo.de quo vide plura verbo, Pœnitẽtia, vbi plurima inuenies, §. contra eos, qui pœnitentiam de die in diem, vel vsque ad mortem differunt.

Inter mortem boni, & mali quantum interest, 2.Quadrag. conc.in Cœna, num. 16.& in Communi Sanctorum,conc.3.funerali, num.3.

Quod morituri simus vix nobismet ipsis

§. IN

§. IN MORTE.

PRO AMICORVM, ET *consanguineorum solatio.*

Licet tristari aliquantulum pro mortuis iustum sit, at non tanta tristitia affici debemus cum gloriosam morientium resurrectionem credamus. In Dominicali, dominica 15. post Pentecost. conc.2. num.36. vbi ex professo.

Si reipublicæ vtilis erat,& exemplaris, ipsum ex hac iactura deplora. In Dominicali,dominica 15. post Pentecost.conc. 2.num.36.

Parentes quando filios in tenera æt te amiserunt, considerent eos sic pueros Deum ad se attraxisse, ne rebus mundanis coinquinarentur. In Dominicali,dominica 15. post Pentecost.conc.2. nu.40. vbi latè.

Solet etiam Deus parentes filiis orbare,vt ipsi magis expediti sint ad ipsius seruitium. In Dominicali,dominica 15.post Pentecost. conc.2. num.43.

§. MORS IVSTORVM.

Mors iustorum maximè deploranda, quia illorũ absentia nobis maximum affert nocumentum. In Dominicali, dominica 3. post Pascha,conc.2. num.3.& 1.Quadrag. dominica 4. feria 6. num.29. & in Aduent. Dominica 5. post Epiphaniam, conc.3. num.11. & in Dominicali, dominica 15. post Pentecost. conc.2. num.37.

Iusti honor, & requies tunc incipit, cum peccatoris gloria finitur, scilicet in morte, 2.Quadrag. dominica in Ramis, num.35.

Cum moriuntur iusti tunc incipiunt viuere, 2.Quadrag. Dominica 2. feria 5. num.24.

Mors nullum detrimentum, quin potius emolumentum affert iustis, 3.Quadr. dominica 4. feria 6. num.27. & in Communi Sanctorum,conc.3. funerali, num.4.

Mors iustorum cur fumus appelletur, 3.Quadrag. dominica 4. feria 6. num.27.

Mortem desiderant iusti quia ardenti videndi Deum desiderio flagrant. In Proprio Sanctorum, conc.3. Assumptionis B.Mariæ, num.10. & 2.Quadrag. Dominica 4. feria 6. num.23. & in Dominicali, dominica 4. post Pascha, conc.1. num.9. vbi latè.

Iustis mors non est amara. In Communi Sanctorum, conc.3. funerali, num.5. & in Aduent. conc.3. Purificationis Beatæ Mariæ, num.32.

Iusti, quando moriuntur, mortem vident, quia ex longinquo se ad illam præparant: vice versa mali.In Aduent.conc.3. Purificationis B.Mariæ, num.26.

§. MORTVORVM SVFFRAGIA, & exequiæ.

Mortuorum exequias propter multas vtilissimas causas celebrat Ecclesia: quas vide in Communi Sanctorum, conc.3. funerali, num.2.

Suffragia nostra,& sacrificia plurimum prosunt pro animabus in Purgatorio existentibus. In Communi Sanctorum,conc. 2. funerali, num.30.

Mortuorum exequiis interesse quàm sit proficuum. In Aduent. Dominica 2. post Epiphaniam, conc.4. num.10.

Mors Christi, vide Passio Christi.

Mortificatio carnis & passionum nostrarum, vide Carnis mortificatio.

Mulier, vide Coniuges.

Mundi bona, vide Bona Temporalia.

Mundi bona relinquere, vide littera B. verbo,Bonorũ Temporalium renũciatio.

Mundi contemptus, vide Bona temporalia, §. Rationes, &c.

Mundũ fugere,vide Religionis ingressus.

Murmuratio, vide Detractio.

Munus suum quisque exerceat, vide Officium.

N

NATIVITAS CHRISTI.

Pro hoc Natiuitatis summo beneficio,& in hoc Natalis die,nunquam Deum laudare cessemus. In Aduentu, concio 1. Natiuitatis, numero 2. & in

NOBILITAS.

NOBILES.

conuertetur. In Proprio Sanctorum, conc. 3. Inuentionis Crucis, num. 2.

Nobiles plus aliis vitiis, & malitia præstare, antiqua consuetudo est. In Proprio Sanctorum, conc. 3. Inuentionis Crucis, num. 5.

Nobiles sine virtute minimi Deus estimat. in Proprio Sanctorum, conc. 4. Natiuitatis B. Mariæ, num. 18. & in Aduent. conc. 2. Conceptionis Beatæ Mariæ, num. 14.

Cum nobiles in deliciis, & omniū rerum abundantia educati sint, peccata in eis ita resident, vt mores mutare nesciant. In Aduent. conc. 4. Andreæ, num. 12.

Cum Deus aliquem ad nobiliorem excitat statum, cogitet non sua tantum de causa id fieri, sed vt iis, qui in paupertate remanent opem ferat. In Aduent. conc. 1. Ioannis Euangelistæ, num. 2.

Nobilium mundani tituli, quàm vani, & inutiles. In Aduent. conc. 1. Ioannis Euangelistæ, num. 33. & 3. Quadrag. Dominica 3. fer. 2. num. 14. & 3. Quadrag. Dominica 2. fer. 3. nu. 34. & in Dominicali, dominica 20. post Pentec. conc. 1. num. 18.

Nobilium domos non esse frequentandas, & quare, 1. Quadrag. Dominica 3. feria 5. num. 2.

Si tuorum maiorum nobilitatem, & virtutem non imitaris, id potius in tuam confusionem quàm in gloriam vergit. In Dominicali, dominica 20. post Pentec. conc. 1. num. 7.

Reliqua, quæ huc spectant, vide Magnates.

Nouitius, vide Religiosus. §. vocatio ad Religionem.

Nuptiæ, Nuptis, vide Coniugium, Coniuges.

O

DE OBEDIENTIA DEO, Ecclesiæ, Prælatis, & maioribus debita.

OBEDIENTIVM voluntati, & vocibus Deus paret, & obedit, 1. Quadrages. Sabbatho post Dominicam 1. num. 24.

Per obedientiam omnia sunt agenda, vt sint maioris meriti, 1. Quadrag. Dominica 3. feria 5. num. 21.

Obedientibus abundantissima dona Deus retribuere solet. In Proprio Sanctorum, conc. 4. Natiuitatis B. Mariæ, num. 3.

Obedire Deo, & eius præcepta seruare pluribus titulis debemus. In Proprio Sanctorum, conc. 3. Trinitatis, num. 25. vbi latè.

Nil dulcius quàm legi Diuinæ obtemperare. In Aduent. conc. 2. Andreæ, num. 32.

Obediunt omnia creata Deo, & eius præceptis, solo homine excepto, 1. Quadrages. Dominica 4. feria 5. num. 18. & 4. Quadrag. Dominica 3. feria 4. num. 14. & in Proprio Sanctorum, conc. 2. die sancti Pentecost. num. 7.

Et quæ sit huius rei causa, 3. Quadrag. Dominica 3. feria 5. num. 15.

Ad obediendum, quàm parati debeant esse subditi, 2. Quadrag. Dominica in Ramis, num. 17.

Obedientia à Discipulis Christi, tam opere, quàm verbo fuit edocta, 1. Quadr. Dominica in Ramis, num. 9.

Obediendum semper Dominis, & Prelatis: dummodo præceptum eorum non sit contra Deum, 2. Quadrag. Dominica in Ramis, num. 18.

Omne incommodum quod ob obediendum protinus Deo, euenire potest postponendom est. In Proprio Sanctorum, conc. 2. diei sancti Pentec. num. 17.

Quo quis perfectior, & maior est, eo suis Prælatis obediétior esse debet. in Aduent. conc. 3. Ioannis Euangelistæ, num. 28.

Quæ per obedientiam, vel quomodolibet sub præcepto facere tenemur, prius sunt facienda: post hæc alia opera bona, quæ voluntariè facimus, 2. Quadrag. Dominica in Ramis, num. 20.

Obedientia est præcipuum ex his, quæ Deus à suis postulat. In Dominicali, dominica 2. post Pascha, conc. 1. num. 11.

Qui obediunt legi Dei cunctis bonis replentur. In Communi Apostolorum, conc. 4. num. 2. vbi latè.

Obedientia Ecclesiæ, & nostris maioribus à Deo maxime cõmendatur, 4. Qua-

drag.Dominica 3.feria 4.num.34.

Ex obedientia mandatorum Dei,& Ecclesiæ cognoscitur,quis sit ex Christi ouibus. In Dominicali,dominica 2. post Pascha, conc.1.num. 13.& in Dominicali, dominica 4.post Pentec.con.1.num.14.& quis verè sanctus sit. In Aduent. conc.1. Conuersionis Pauli, num.27.

Per obedientiam homo seipsum negat,quæ difficillima res est, & præstantissima. In Aduent. conc.2. Circumcisionis, num.14.

De necessitate abnegationis propriæ voluntatis,vide in Communi vnius mart. Euang.Amen dico vobis,conc.3.num.16. vbi latissimè.

Obedientia mandatorum Dei est vna, & sola via,quæ in Cœlum ducit, 3.Quadrag.Dominica 2.num.30.

Obedientia Dei est animæ summa libertas, 3.Quadrag.Sabbatho post Dominicam 2. num.3.

Ad obedientiæ persuasionem, vide 3. Quadrag.Dominica 3.fer.5.num.16. & 4. Quadr.Dominica 3.fer.4.nu.13. & latissimè in Communi Apostolorum, conc.4. nu. 2. & in Communi vnius mart. Euang. Amen dico vobis, conc.3.num.6.

Vnum ex his ad quod filius Dei in mundum venit, fuit vt nos obedientiam doceret. In Dominicali,dominica 3. post Pascha, conc.3.num.2.

Iustus nulla repugnantia diuinæ voluntati obtemperat. In Aduent.conc.2. Innocentium, num.14.

Obedientiæ virtus omnium prima fuit ad animam alendam homini à Deo data. In Aduent. conc. 2. Circumcisionis, num.12.

Verus obediẽs quis. In Aduent.Dominica 1.post Epiphaniam, conc.4.num.33.

Iusti oues imitantur in obedientia. In Dominicali, dominica 2. post Pascha, conc.1.num.11.

Iusti ita Dei beneplacito subditi sunt vt propriam voluntatem nequaquã habere videantur, 3.Quadrag.Dom.1. nu.7.

Ventos, & maria nobis in diuina obedientia præstare sanguineis lachrymis lamentandum est. In Aduent. Dominica 4. post Epiphaniam, conc.1.num.37.

Iustus suapte natura obediens, peccator verò suapte natura inobediens est. In Dominicali, dominica 4. post Pentecost. conc.1.num.14.

Salutis nostræ punctus in omnimoda Deo obedientia consistit. In Dominicali, dom.4. post Pentec. conc.2. nu.17. & 25.

Obedire discant homines ab animalibus.In Dominicali,dominica 4.post Pentecost.conc.2.num.25.

Homines adeò sunt cæci,vt ad non obediendum Deo, quacunque re excusentur. In Dominicali, dominica 2. post Pentec. conc.2.num.3.

Præclara est obedientiæ merces.In Domin.domin.13.post Pentec.conc.2. nu.27.

Licet prelati,& domini temporales tyranni sint,eis obedientia debetur. In Dominic.dom.14.post Pentec.conc.1.nu.35.

Obedire prælato, est Deo obedire: & ipsum spernere, est Deum spernere. In Dominicali, dominica 15. post Pentec. conc.2.num.3.

Obedientia Christi, vide Christus.

Amplificabitur hic locus ex verbo, Libertas.

§. *CONTRA INOBEDIENTES.*

Inobediens, nigromantico ab Spiritu Sancto comparatur: & quare, 3.Quadrag.Dominica 4. feria 3.num.29.

Inobedientiæ peccatũ quàm graue sit, 3.Quadrag.Dominica 4.feria 3. num.29.

Ab inobedientia vniuersa peccata proficiscuntur. In Communi vnius Martyr. Euangel. Amen dico vobis, concio.3. num.6.

Obseruantia præceptorum Dei,vide verbo, Præcepta.

OCCASIO.

§. *OCCASIO PECCANDI.*

Occasiones peccandi fugiẽdę, 1.Quadrag.conc. Sexag.num.17. & conc. Quinquag. nu.15. & 1.Quadr. Sabbatho post Dominicam 3.num.22.& 2.Quadrages. Dominica 1. num. 3. & feria 5. eiusdem Dominicæ, nu.6. & 4.Quadr.Dominicæ

nicæ 3. num.38. & in Aduent. conc.1. Innocentium, num.26. & in Dominicali, dominica 11. post Pentecost. conc.1. numero 25. & ibi Dominica 13. concio 1. num.11.

Occasiones fugere est maximum remedium ad vincẽdas tentationes, 1.Quadrag. dominica 1. num.11.

Qui sponte occasionem ruendi ingreditur, iam lapsus est coram Deo, & peccauit. In Aduent. conc.1. Innocentium, num.26.

Occasiones peccandi non solum propinquæ, sed remotissimæ etiam vitandæ, 2.Quadrag. dominica 1. num.4.

Qui occasionem peccandi aliis præbent, vel ad peccandum alios ducunt, significant se Christi mortem qua proximus ille emptus fuit negligere, & flocci pendere, 3.Quadrag. Dominica 2. feria 3. num.8.

Omnis occasio mali prius relinquenda, vt fletus, & lachrymæ prosint. In Proprio Sanctorum, conc.2. Petri, & Pauli, num.22.

Occasio mali quàm potens sit vt nos in peccatum prolabi faciant. In Aduent. Dominica 1. post Epiphan. conc.1. nu.37.

A leuissima quaque peccati occasione maximopere cauere oportet. In Proprio Sanctorum, conc.2. Natiuitatis B.Mariæ, num.15.

Nec bonis propositis in hac recidendum est. In Proprio Sanctorum, conc.2. Natiuitatis B.Mariæ, num.16.

Multum conducit ad bene operandum mali occasiones adimere. In Aduent. dominica 1. post Epiphaniam, conc.1. nu.36.

Peccandi occasionem, aut causam, aut consilium aliis præbentes acerrimis suppliciis à Deo puniuntur, 2.Quadrag. dominica 2. num.29. & 4.Quadrag. Dominica in Passione, feria 6. num.13. & in Proprio Sanctorum, concio 1. Dedicationis Michaelis, num.30. & in Dominicali, dominica 1. post Pentec. conc.2. num.15.

Ille qui causa peccandi fratri suo spiritualia illa damna satisfacere tenetur. In Dominicali, dominica 5. post Pentecost. conc.1. num.12. (De quo, vide plura verbo, Exemplum malum.)

Et Dominus permittit illum cadere. In Dominicali, dominica 11. post Pentecost. conc.1. num.30.

Si à tuorum scelerum infirmitate sanari cupis, occasionem peccandi relinque. In Dominicali, dominica 11. post Pentecost. conc.2. num.22. vbi ex professo.

Vt appetitus tuos rationis imperio cohibere possis, maximè oportet occasiones præsertim carnales vitare. In Dominicali, dominica 23. post Pentecost. conc. 1. num.41.

§. OCCASIO AD BONUM.

Occasio ad bonum faciendum opportuna nõ prætermittenda, 3.Quadrag. Dominica 3. feria 6. num.5. & in Dominicali, dominica 20. post Pentecost. conc.1. num.23. & conc.2. num.21. & dominica 23. conc.1. num.40.

Occasio ad bonum faciendum quærenda, 3.Quadrag. Dominica 3. feria 6. num.5. & in Dominicali, dominica 23. post Pentecost. conc.1. num.39.

OCULUS.

Oculi summa diligentia custodiendi, ianua sunt plurimorũ malorum, 1.Quadrag. Sabbatho post Dominicam 3. num.20. & in Communi dedicationis Ecclesiæ, conc.1. num.17. & in Aduent. dominica 1. post Epiphaniam, conc.1. num. 38. & conc.3. sequenti, num.14.

Per oculos ingreditur luxuria, 1.Quadr. Sabbatho post Dominicam 3. num.19. & 2.Quadrag. eadem feria, num.6. & 3.Quadrag. Sabbatho post Dominicam 2. nu.12. & dominica 2. Aduent. conc.2. num.6. vbi diffusè. & conc.3. sequenti, num.16.

ODIUM.

Odium aduersus fratrem conseruare quã execrabile sit. In Proprio Sanctorũ, conc.2. Omnium Sanctorũ, num.29.

Odium quantum hominem excæcat. In Proprio Sanctorum, conc.2. Omnium Sanctorum, num.29.

Vt eos qui nos odio prosequuntur di-

ligamus,& benefaciamus, vide Inimicus: vbi inuenies reliqua omnia, quæ huc spectant.

Odium atque persecutio proximi, quã graue sit peccatum, quamque attrociter a Deo puniatur, 4. Quadrages. feria 6. post Cineres, num. 21.

Ad euellendum è cordibus odium, vide triginta sex rationes, & considerationes à nobis collectas, verbo, Inimicus, §. rationes efficacissimæ, &c.

Nunquam scire velis quis te odio prosequatur. In Dominicali, Dominica 20. post Pentec. conc. 2. num. 56.

Is qui odit proximum suum licet illi illo odio noceat, multò tamen magis sibi ipsi obest. In Dominicali, dominica 21. post Pentec. conc. 1. num. 2.

Non sufficit te cordis odium deposuisse, sed teneris id signis exterioribus indicare. In Dominicali, dominica 21. post Pentec. conc. 2. num. 60. & ibi Dominica 16. conc. 2. num. 18. & 3. Quadrag. feria 6. post Cineres, num. 20.

Amplificabitur hic locus ex verbo, Amor proximorum, verbo Charitas, verbo Ira.

OFFICIVM MVNVS, ET status cuiusque.

Locus vbi Christum expectare debes, est officium, & munus tuum exercendo. In Aduent. conc. 3. Andreæ, nu. 12. vbi plurimis sacræ Scripturæ exemplis hortatur vnumquemque suo officio incumbere, & in suo statu viuere.

Plurimũ in Dei seruitio proficeremus, si in eo tantum nos occuparemus, quod officio, muneri, & statui nostro conuenit. In Aduent. conc. 3. Andreæ, num. 14.

Qui officij muneris, seu status sui obligationem, ob aliam rem, quæ perfectior sibi videtur relinquit, se & non Deum quærit, Dominica 3. Aduentus, conc. 1. nu. 5. vbi latè.

Secundum status, & officij sui conditionem vnusquisque Deo seruiat, 3. Quadrag. Dominica in Ramis, nu. 16. & in Cõmuni confes. Pontif. Euang. Homo quidam peregrè, &c. conc. 1. nu. 22. & in Dominicali, Dominica 3. post Pentec. conc. 1. num. 10. & ibi, Dominica 7. post Pentecost. conc. 2. num. 15.

Vnum ex maioribus Christianæ Reipublicæ damnis, est nos sponte nostra statum, & officium eligere, absque eo quòd Deus ad illum nos vocet. In Aduen. concio 1. Ioannis Euangelistæ, nu. 21. vbi latè.

Magnum Dei donum, est in status, & officij deliberatione, & electione non errare. In Aduen. conc. 1. Ioannis Euangelistæ, num. 24.

Vnusquisque opere exequatur, ea quæ ad suum statum spectant. In Communi Virginum, conc. 2. num. 22. & in Communi confessor. pontific. Euang. Homo quidam peregrè, &c. conc. 1. num. 22. & in Dominicali, Dominica 8. post Pentec. conc. 2. num. 5.

Vt vnusquisque prout suum statum decet viuat, efficere Prælatis, & Gubernatoribus incumbit, 2. Quadrag. Dominica 4. num. 37.

OPERA.

Opera tantum sunt quæ te in iudicij, & mortis die comitabuntur. Dominica 1. Aduent. conc. 4. num. 31. & 3. Quadr. dominica 4. feria 5. num. 3.

Sine operibus non comparatur gloria. In Aduen. dominic. 2. post Epiphaniam, conc. 1. num. 12. & 1. Quadrag. conc. Septuagesimæ, nu. 15. & 4. Quadr. conc. Septuagesimæ, nu. 27. & in Communi vnius Martyr. Euang. Amen dico vobis, conc. 2. num. 5.

Non enim verbis, sed operibus cœlum acquiritur. in Aduent. conc. 1. Andreæ, num. 26.

Non sufficit in vno tantum; aut altero bono opere te exercere. dominica 2. Aduentus, conc. 2. nu. 19. vbi latè, & ibi, Dominica 6. post Epiphaniam, conc. 3. nu. 24.

Sed in omnibus operibus, & omnia mandata Dei implere est necesse. in communi Sanctarum mulierum, conc. 1. num. 24. & in Proprio Sanctorum, conc. vnica, Decollationis Baptistæ, num. 19. & in Aduen. Dominica 26. post Epiphaniam, concio 3. num. 24.

Opera quæ in hominum ministerio facitis, sæpissimè examinatis, quia eis placere cupitis: quæ verò Deo facitis, qualiacunque sunt sufficere arbitramini. in Aduent. Dominica 2. post Epiphan. conc. 3. num. 34.

Si in pluribus operibus bonis te exercueris, animam ad vltimum perfectionis culmen excitabis: & tandem in hora mortis securū iter inuenies. Dominica 2. Aduentus, conc. 2. num. 22. vbi latè.

Perfectus verè non est, qui operatur tantum, sed qui vna operatur, & docet. Dominica 2. Aduent. conc. 2. num. 31.

Operum bonorum noli in hac vita retributionem accipere. in Communi Sanctarum mulierum, conc. 3. num. 22.

Contra eos, qui bona opera pretermittunt ne authoritatem suam amittere videantur, vel propter alios humanos respectus. in Communi dedicationis Ecclesię, conc. 2. num. 9.

Vt opera bona iustos, ita mala opera peccatores ad diuinum vsque cōspectum comitaturi sunt. In Communi Sanctorum, conc. 2. funerali, num. 34.

Ne ex operibus bonis inanem gloriam compares, vide rationes, & considerationes ad hoc collectas, in verbo, contra superbiam remedia.

Opera nostra erunt signa amoris nostri erga Deum, & proximos, 1. Quadragес. conc. in Cœna, num. 21.

Cum de operibus tuis alii detrahunt patientiam habe: quia per detractionem quasi lima superfluum operis collimatur, & vanagloria quam sumere poteras aufertur. In Proprio Sanctorum, conc. 1. B. Mariæ ad Niues, num. 9.

Quantò magis vitæ tuæ finis appropinquat, tantò maiori cum diligentia rectè operari debes. In Dominicali, dominica 2. post Pascha, conc. 2. num. 25.

In operibus bonis nos assiduè exercere debemus: longa.n. exercitatione omnia nobis facilia redduntur. In Aduent. Dominica 1. post Epiphan. conc. 1. num. 7.

Opera nostra bona, potius Dei, quàm nostra, 4. Quadrag. Dominica Septuagesimæ, num. 21.

Opera bona exercere à prima etiam nostra ætate valde necessarium est. In Communi Sanctarum mulierum, conc. 2. num. 24. vbi latè.

Opera bona exercentes disponimur ad hoc quod Deus nos illuminet, 4. Quadrag. Dominica Resurrectionis, feria 2. num. 28.

In operibus bonis statim, & diligenter nos exerceri oportet propter vitæ breuitatem, & incertitudinem, 4. Quadrag. Dominica 4. feria 4. num. 16.

Opera bona Deus exposcit iuxta vniuscuiusque statum. In Communi confess. Pontif. Euāg. Homo quidam peregrè, &c. conc. 1. num. 22.

Opus bonum quodcunque etiam minimum: quod iusti faciunt attentissimè Deus considerat. In Communi confess. pontif. Euang. Nemo accendit lucernam, &c. conc. 2. num. 13.

In operis boni deliberatione moram: in exequutione verò diligentiam esse. In Communi Doctorum, conc. 4. num. 23.

Operari bene est necessarium, & non sufficit à malo abstinere. In Communi Virginum, conc. 3. num. 14.

Vt bene opereris, considera te semper in diuino conspectu persistere. In Communi Euangelistarum, conc. 1. num. 12. vbi latissimè.

Ad operandum bene nullam habemus excusationem, cum ipsemet, qui ea præcepit prius illa omnia fuerit operatus, 2. Quadrag. conc. Sexagesimæ, nu. 23.

Opera bona aliorum iustorum, qui efficaciter desiderant efficere, participes fiunt meriti illorum operum, 2. Quadrag. Dominica 2. feria 6. num. 12.

Contra superbiam ex bonis operibus ortam, vide in verbo contra Superbiā remedia, vbi omnia simul collegimus.

Opera bona exercentes Deum inuenient, 2. Quadrag. feria 2. Resurrectionis, num. 18.

In operibus, nostra Christiana religio consistit, magis quàm in verbis, 3. Quadr. Dominica 1. num. 4.

Vt operentur Prædicatores, quæ prædicant, vide verbo, Concionator.

Opera bona quæ sine occasione facien di illa perficiūtur, Deo gratissima sunt.

In Proprio Sanctorum, conc.4. Natiuitatis B.Mariæ, num.8.

Sine operibus bona desideria nullius esse momenti, 3.Quadrag. Domin.4. feria 5.nu.6.& in Communi confess. non Pontif. Euang. Sint lumbi vestri, &c. conc.2. num.17.

In qualibet diei parte, & omni tempore debet iustus rectè operari. in Domin. dominica 2.post Pascha, conc.1. num.25.

Non tantum bona opera, sed bona etiã desideria, cum opere compleri nequeunt Deus persoluit, 2.Quadrag. Domin.3. feria 6.nu.16. & 3.Quadrag. Domin.4. feria 5. num.7. & in Aduent. conc.3. Andreæ, num.28.

Pluris Deus facit interiora opera, quã exteriora, quinimo exterius opus ab interiore valorem accipit. In Dominicali, dominica 16.post Pentec.conc.1.num.41.

Operum iustorum hominum quantum Deus meminerit, & quod propter ipsa solet Deus suis posteris benefacere. In Proprio Sanctorum, conc.4. Natiuit. B.Mariæ, num.3.

Opera bona sigillatim esse in die Iudicij à Deo referenda, 3.Quadrag. Dom. 4.feria 6.num.2.

Operari oportet non quod Deus præcepit tantum: sed multo etiam plura in his, quæ Dei seruitium spectant, 3.Quadrag. Dominica in Ramis, num 7.

Cum operari vis aliquod bonũ opus, & malè succedit optimum signum est: per eandem enim viam te ducit Deus per quam sanctissimam suam matrem deduxit. In Aduent.conc.1. Dominicæ infra octauam Natiuitatis, num.24.

Curet Christianus opera Christiani facere. In Aduent. Dominic.5.post Epiphaniam, conc.1. num.27. & ibi conc.1. Circumcisionis, num.26.& conc.4.num.27.& in Dominicali, Dominica 7. post Pentec. conc.2.num.13.

Christiani si quidem in tam fertili horto, qualis est Ecclesia plantati sunt, fructus optimos bonorum operum proferre curent. in Dominicali, Dominica 6. post Pentecost.conc.2.num.7.vbi latè.

Vnusquisque Christianus curet fructũ bonorum operum secundum suam status conditioné proferre. In Dominicali, Dominica 7.post Pentec.conc.2. num.15.

Dum tempus habemus in hac vita bene operandum est, quam hora mortis illud Dominus sibi capit. In Dominicali, dominica 7. post Pentecost.conc.2.nu.19.

Bona opera postquam probè acta sunt ipsum operantem gaudio & consolatione afficiunt. In Dominicali, dominica 10.post Pentecost.conc.1.num.24.

In operibus bonis, vel malis non tantum attendendum est bonum, vel malum quod proximis facimus, & quantum seruitium vel iniuriam quam Deo irrogamus. In Dominicali, dominica 21. post Pentecost.conc.1.num.28.

Opera bona vbi proximorum vtilitas diuinæ gloriæ ratio postulat, prædicanda, aliàs verò silentio tegenda sunt. In Dominicali, dominica 23.post Pentec. conc. 1.num.49.

§. OPERVM CIRCVNSTANTIÆ, & conditiones.

Circumstantiæ & qualitates quibus opera Deo grata sunt: sunt gratia, spiritus, & feruor amoris ardentissimus: non dignitas aut nobilitas personæ. In Aduent. Dominica 3. post Epiphaniam, conc.1. num.15.

Circunstantia etiam temporis, scilicet opportunitas est attendenda. In Aduent. Dominica 2. post Epiphaniam, conc.4. num.31. & 1.Quadrag. Dominica in Passione, feria 3. num.2.

Quando opus non est de necessitate præcepti bene potest in aliud tempus opportunius differri. In Aduent. Dominica 2. post Epiphaniam, conc.4. num.30.

Opera quæ sunt de exequutione præceptorum publicæ: quæ verò de obseruantia consiliorum secreto fieri debent. In Communi Sanctarum mulierum, cóc. 1. num.17.

Opera bona feruidè exercenda. In Communi dedicationis Ecclesiæ, conc.1. num.14.

Hi aũt feruores oportet vt quodã moderamine fiant, ne natura ipsa nimium lassetur & ad vlterius in illis procedendum

dum

dum impossibilitetur. In Communi dedicationis Ecclesiæ, conc. 1. num. 15.

Opera bona sine amore non sufficiunt. In Proprio Sanctorum, conc. 1. diei Sancti Pentecost. num. 12.

Quolibet opus quantumuis exiguum, dummodo à charitate procedat maximè Deo placet, & plurimi ab eo æstimatur. In Proprio Sanctorum, conc. 1. feria 2. Pentecost. num. 19. & 4. Quadrag. dominica 2. fer. 6 num. 12. & in Communi confess. pontif. Euang. Nemo accendit lucernam, &c. conc. 1. num. 12.

In operibus cordis affectum potius quàm exteriorem apparētiam Deus considerat, 4. Quadrag. conc. Septuagesimæ, num. 38.

Opera propter Deum facta, quanti ipse Deus æstimet. In Communi confess. pontif. Euang. Nemo accēdit lucernā, &c. conc. 2. num. 14. & 3. Quadrag. dominica 4. feria 6. num. 2.

Opera non quanta, sed quo spiritu, & amore, qua deuotione, & voluntate fiant Deus perpendit & cōsiderat, 1. Quadrag. conc. Septuagesimæ, num. 6 & 3. Quadrag. conc. Septuagesimæ, num. 8. & 3. Quadrag. Sabbatho post Dominicam 3. num. 7. & 4. Quadrag. conc. Septuagesimæ, num. 39.

Operis boni singulas circunstantias Deus spectat, vt speciali quoque præmio remuneret, 1. Quadrag. dominica in Passione, feria 5. num. 31.

Opera bona instanter, diligenter, & cum festinatione exercenda. In Communi Sanctarum mulierum, conc. 3. num. 15. & in Proprio Sanctorum, conc. 3. Visitationis B. Mariæ, num. 10.

Opera virtutis vult Deus instantissimè, & feruidissimè fieri. In Communi Euangelistarum, conc. 4. num. 14.

In operibus bonis modus, & ratio benè operandi est necessarius, 3. Quadrag. conc. in Cœna, num. 18.

Ad hoc quod aliquid sit perfectè bonum, oportet multis circumstantiis exornari, & nihil quod ad perfectionem pertineat in eo deficere. In Dominicali, dominica 1. post Pentecost. conc. 1. num. 3.

Finis Circunstantia præcipua est ex iis, quæ in operibus requiruntur. In Dominicali, Dominica 5. post Pentecost. conc. 1. num. 4. de quo vide plura in §. de Fine operum, vbi omnia quæ ad finem operum spectant collegimus.

§. OPERA IN PECCATO *facta.*

Opera in peccato facta, vniuersa Diaboli sunt, cum ipse sit animæ possessor. In Aduent. conc. 2. Conceptionis Beatæ Mariæ, num. 9.

Opera bona in peccato facta bona merentur temporalia. In Aduent. conc. 2. Conceptionis B. Mariæ, num. 10.

Opera peccatoris licet de se sint studiosa: à peccato tamen vitiantur, & corrumpuntur. In Dominicali, dominica 16. post Pentecost. conc. 1. num. 5. & ibi Dominica 10. post Pentecost. conc. 1. num. 27. vbi ex professo.

Opera bona existētis in peccato quàm parum prosint. In Communi confess. pontific. Euang. Nemo accendit lucernam, &c. conc. 1. num. 11.

Opera bona etiam in peccato facta quas pariant vtilitates, 1. Quadrag. dominica 3. feria 3. num. 29.

Dum quis est in peccato omnia opera quæ exercet, perdit. In Cōmuni Apostolorum, conc. 3. num. 13. & in Dominicali, dominica 16. post Pentec. conc. 1. num. 4.

Quantumcūque quis peccator sit nunquam bona opera debet prætermittere, 1. Quadrag. Dominica 3. feria 6. num. 29. & 3. Quadrag. fer. 5. post Cineres, num. 8.

§. DE INTENTIONIS *puritate, & rectitudine in operibus: & de fine eorum.*

Operum bonorum gloria omnis Deo præcipuo eorum authori adscribenda est, non propriæ virtuti. Dominica 3. Aduent. conc. 2. nu. 4. & 3. Quadrag. Sabbatho post Dominicam 4. num. 23. & in Aduent. conc. 3. Ioannis Euangelistæ, nu. 4. & in Proprio Sanctorū, cōc. 2. Trinitatis, nu. 20. vbi ex professo. & conc. 4. sequenti, nu. 13. & in Dominicali, Dominica 10.

post Pentecost. conc.1. numero 12.

Nam aliàs meritum illorum bonorum operum amittes. In Proprio Sanctorum, conc.2. Trinitatis, num.22. vbi latè.

Qui sibi gloriam bonorum operum adscribit, maius peccatum facit Deo honorem illum auferendo, quàm qui pecuniam homini eripit. dominica 3. Aduent. conc.3. num.9.

Quid cogitare debes ne glorieris propter bona opera quæ fecisti. Dominica 3. Aduent. conc.3. num.4. vbi latè.

In omnibus nostris operibus gloria, & honor Dei procurandus, & intendendus, 3.Quadrag. dominica 4. feria 6. num.23.

Cum bona opera impedire non potest diabolus, ipsismet operibus nos lædere tentat, efficiendo vt ex eis manè gloriam percipere intendamus, & ea cum iactantia publicemus. dominica 3. Aduentus, conc.3. num.3. vsque ad numerum 10.

Intentio mala est sufficiens ad opus bonum, malum & inuisum Deo reddendum: & idemmet opus bona intenta Deo gratissimum efficit. In Dominicali, dominica 16. post Pentecost. conc.1. num.11. vbi pluribus sacræ Scripturæ exemplis id confirmat, & 4.Quadrag. conc.Cinerum, num.32. & latissimè in Communi confess. pontif. Euang.Nemo accendit lucernam, &c. conc.2. num.4. vsque ad 14.

Opera secundum intentionem, & voluntatem Dei, & non nostram perferre debemus. In Dominicali, dominica 16. post Pentecost. conc.2. num.11.

In quocunque opere bono gratiæ Deo, & non nobis reddendæ, 3.Quadrag. Sabbatho post Dominicam 4. num.23.

Opera non esse facienda, vt videantur ab hominibus, nec vt hominibus, sed vt soli Deo placeant, 1.Quadrag. Dominica 2. feria 3. num.6. & in Communi Sanctarum mulierum, conc.1. nu.14. vbi ex professo. & in Proprio Sanctorum, conc.2. Ioannis Baptistæ, num.3. & in Communi confess. pontif. Euang. Nemo accendit lucernam, &c. conc.1. num.5. vsque ad num.20. vbi latissimè. & in Aduent. dominica 3. post Epiphaniam, conc.2. nu.25.

Nam aliàs nullam mercedem recipiét. In Dominicali, dominica 5. post Pentec. conc.2. num.4. & maximam Deo irrogabunt iniuriam. In Dominicali, dominica 5. post Pentecost. conc.2. num.4.

In operibus nostris hunc finem habere debemus, vt scilicet vni Deo placeamus. In Communi confess. pontif. Euang. Nemo accendit lucernam, &c. conc.2. nu 2. & 4.Quadrag.conc. Cinerum, num.28. & in Communi Sanctorum mulierum, conc. 1. num.14 vbi latè, & in Dominicali, dominica 8. post Pentecost. conc.2. num.31.

Opera bona exterius etiam apparere Deus nos admonet, sed simul prohibet ne fiant, vt videantur: latè hoc prosequitur in Communi confess. pontif. Euang. Nemo accendit lucernam. &c. conc.1. num.5. & 14. & 20. & in Proprio Sanctorum, conc.3. Inuentionis Crucis, num.6. & in Aduent. conc.1. Expectationis B.Mariæ, num.14. vbi latè. & in Proprio Sanctorum, conc.4. Petri, & Pauli, num.10.

Operum bonorũ pretium nimis adauget intentionis puritas. In Communi confess. pontif. Euang. Nemo accendit lucernam, &c. conc.2. num.6. vbi latè.

Operum intentionem, & finem Deus præcipuè considerat, 2.Quadrag.conc.Cinerum, num.2. & in Communi confess. pontific. Euang. Nemo accendit lucernam, &c. conc.2. num.6. vbi latè. & Dominica 1. Aduent. conc.2. num.23.

Opera bona etiam indifferentia, ad Dei gloriam esse dirigenda, 3.Quadrag. Dominica 4. num.7.

Gloria, & honor Dei in omnibus nostris actionibus procurãda, & intendenda, 3.Quadrag. Dominica 4. feria 6. num.23.

Et in quacunque siue prospera, siue aduersa fortuna, 3.Quadrag. dominica 4. feria 6. num.24.

Opera omnia nostra in Deum sunt referenda, 3.Quadrag. Dominica Passionis, feria 4. num.30.

Iusti in hoc cognoscuntur quod omnes suas actiones in Deum, Deiq; honorem, & gloriam dirigunt. In Dominicali, dominica 5. post Pentecost. conc.1. num.14.

Integra, & perfecta intentio opus efficit illustre, dummodo ipsum opus sit bonum, & in gratia Dei fiat. In Dominicali, dominica 5. post Pentecost. conc.2. nu.1.

§. OPE-

§. OPERA MERITORIA, & operum valor.

TAntum bonum opus valet, quantum ponderis in amoribus statera habet. In Dominicali, dominica 12. post Pentecost. conc.2. num.34. vbi ex professo.

Operum exteriorum valor vita,& pulchritudo, ex valore vita, & pulchritudine animæ interiori procedit. In Proprio Sanctorum, conc.2. B. Mariæ ad Niues, num.28. vbi latè. & in Aduent. Dominica 6. post Epiphaniam, conc.1. num.14. vbi latè.

Cum opera nostra tam exigua sint, cur præmium æternum quod pro ipsis confertur eis iustum esse dicitur? 4.Quadrag. conc. Septuagesimæ, num.22.

Valor operum augetur ex intentione. In Communi confess. pontif. Euang. Nemo accendit lucernam,&c.conc.2.num.6. vbi latè.

Operum nostrorum valor maximè augetur, si ea cum operibus Christi conformamus. In Dominicali, Dominica 15. post Pentecost. conc.1. num.7.

Vna ex præcipuis radicibus meriti nostrorum operum, est voluntas. In Dominicali, dominica 16. post Pentecost.conc. 2. num.25.

§. IN OPERIBVS perseuerantia.

AD salutem, gloriam, & præmium bonorum operum cõsequendum præcisè est necessarium in opere bono perseuerare, 1.Quadrag.conc.in Cœna,nu.24. & 1.Quadrag.fer.3. resurrect. nu.23. & 2. Quadr.cõc.Quinquag. nu.43.& 2.Quadr. Sabbatho post Dominicam 3. num.42. & 4.Quadrag.Dominica Sexagesimæ,nu.25. & dominica 1. fer.4. num.2. & 4.Quadr. Dominica 4. nu.8. & 4.Quadrag.dominica Resurrectionis,fer.2.nu.16. & in Communi Apostolorũ,cõc.2.nu.32.& in Communi vnius mart.Euang.Si quis vult venire post me,&c.cõc.3.nu.24.vbi latissimè. & in Communi confes. nõ pontif. Euang. Ecce nos reliquimus omnia, &c. conc.3. num.23.& in Proprio Sanctorum,conc.1. Matthiæ,nu.15. vbi ex professo. & dominica 4.Aduent. conc.1. num.21. vbi latè. & in Dominicali,dominica 13. post Pentecost. conc.1. num.32. & conc.2. num.2.

Vt hanc perseuerantiam habeamus in Deo intendendum est. Dominica 4. Aduent. conc.1. num.22.

In operibus bonis, vel in virtute perseuerantia quàm vtilis,& necessaria. Dominica 2. Aduentus, conc.4. num.24.

Perseuerantia in innocentia baptismali, vel in bonis operibus est maximum iustificationis signum. dominica 2. Aduentus,conc.4. num.25. vbi ex professo. & in Dominicali,dominica 13.post Pentecost. conc.1. num.29.

Quanti momenti sit in virtutis via perseuerare. In Aduent. conc.4. Epiphaniæ, num.26. vbi adducit historiam perpetua memoria dignissimam.

Opera bona fecisse non sufficit,sed facere,& perseuerare. In Proprio Sanctorum,conc.2.Beatæ Mariæ ad Niues,nu.20.

Operum bonorum perseuerantiæ dæmon maximè inuidet; & omnibus viribus,vt illam iusti perdant studet. In Proprio Sanctorum, conc.2. Beatæ Mariæ ad Niues, num.20. & in Dominicali, dominica 13. post Pentec. conc.1. num.32.

Ab opere bono incepto deficere propter malorum hominũ murmurationem, signum est imperfectionis. In Proprio Sanctorum, conc.2. Matthæi, num.34.

Contra eos qui in operum bonorum exercitio defecerunt, vel ab illo destiterunt, vide omnino in Communi vnius martyr. Euang. Si quis vult venire post me, &c. conc.3. num.24. vbi latè.

Operum initia non tantum Deus considerat, sed quãtum eorundem finem, 1.Quadrag. Dominica 4. feria 6. num.9.

Opus bonum cœpisse parum prodest, nisi inceptum consummetur, 1.Quadrag. Sabbatho post Dominicam 4. num.11.

In operibus bonis perseuerare, quàm sit difficile, 3.Quadrag. dominica 4. feria 5. num.18.

Bonorum operum perseuerantia magna ex parte deest hominibus, voluptatibus deditis. In Dominicali, dominica 6. post

post Pentecost.conc.1. num.16. & ibi dominica 13. conc.1. num.27.

Si diuinæ misericordiæ participes esse vultis, in virtute perseuerantiæ. In Dominicali, dominica 6. post Pentec. conc. 1. num.27.

In operibus bonis non perseuerare, est vna ex hominum miseriis. In Dominicali, dominica 13. post Pent. conc.1. nu.25.

Hac perseuerantia habitus virtutum gignuntur, & difficultates, quæ in ipsis sunt, faciles fiunt. In Dominicali, dominica 13. post Pentecost. conc.1. num.35.

Homo in virtute perseuerās perfectionem breui consequitur. In Dominicali, dominica 13. post Pentec. conc.1. nu.36.

Ad hanc perseuerantiam obtinendam considera quod si à bono incepto desistis, statim omnia merita quæ hactenus comparasti amittis. In Dominicali, dominica 13. post Pentecost. conc.1.nu.3 & vbi ex professo.

Ad id etiam valdè necessaria est patientia, dominica 4. Aduent. conc.1. nu.24.

Ad perseuerantiam etiam obtinendam continua beneficiorum acceptorum memoria valdè conducit. In Dominicali, dominica 13. post Pent. conc.1. num.42.

Adeò excellens est perseuerantia vt Deus ipsam, velut præmium aliarum virtutum elargiatur, & in peccatorum pœnam, solet inconstantiam permittere. In Dominicali, dominica 13. post Pentec. conc.2. num.6.

Inconstantia quam peccatores habent sæpè ex humanis timoribus oritur. In Dominicali, dominica 13. post Pentecost. conc.2. num.8.

Hæc inconstantia consideratur. In Dominicali, dominica 21. post Pentecost. conc.2. num.58

Perseuerantia quam in quærendis ad corporis salutem remediis adhibemus, redarguit inconstantiam nostram in quærendis ad salutem animæ remediis. In Dominicali, dominica 23. post Pentecost. conc.1. num.41.

Ad bene operandum occasio, vide verbo, Occasio.

In operibus bonis inconstantia, vide §. in Operibus perseuerantia.

Opera in gratia, & ex charitate facta, vide verbo, Operum circunstantiæ.

Opera vitiosa, vide verbo, Peccatum.

Optimates, vide Magnates, & Prælatus.

ORATIO MENTALIS, & vocalis.

IN omnibus rebus gerēdis primus gradus sit ad Deum in oratione properare. In Proprio Sanctorum, conc.1. Bartholomæi, num.6. & in Proprio Sanctorum, conc.1. Matthiæ, num.5. vbi ex professo.

Absque orationis, & contemplationis auxilio vitæ actiuæ exercitia, cum debita vtilitate, & fructu non bene possunt conseruari, & sustentari. In Proprio Sanctorum, conc.3. Assumptionis B.Mariæ, nu. 29. & in Dominicali, dominica 5. post Pascha, conc.3. num.10.

Oratio est antidotum, & commune remedium, contra omnia mala. In Proprio Sanctorum, conc.1. Bartholomæi, num.9.

Interdum oratio relinquenda est, vt misericordiæ opera exerceamus. Dominica 4. Aduent. conc.1. num.30. & in Aduent. dominica 3. post Epiphaniam, conc.1. num.3. & num.7. vbi latè.

Oratio est communis iustorum laborantium portus ad quem confugiunt. In Aduent. Dominica 1. post Epiphaniam, conc.2. num.31.

Propter orationes iustorum elargitur Deus omnia bona spiritualia & temporalia, 1.Quadrag. Dominica 3. fer.5. num. 16. & 2.Quadrag. conc. Quinquagesimæ, num.46 in Dominicali, dominica 20. post Pentecost. conc.2. num.4.

Orandi spiritus, cum quo cætera dona à Deo postulamus, est etiam inter Dei dona numerandus. In Proprio Sanctorum, conc.1. Iacobi, num.7.

Post orationem solet Deus quandam quietem, & tranquillitatem cordi communicare. In Proprio Sanctorum, conc.1. Iacobi, num.7.

Oratio adeò est grata Deo quod loco adorationis latriæ (quæ est vnum ex præcipuis obsequiis, quæ Deo in hoc mundo fiunt) illam acceptat. In Proprio Sanctorum, conc.1. Iacobi, num.9.

Ora-

Oratione ad Deum in nostris necessitatibus recurrere est ei adeò gratum, vt reputet hoc Deus tanquam gloriam, & honorem suum. In Proprio Sanctorum, conc.2. Bartholomæi, num.13.

Orationi, & contemplationi vacandum, etiam si non statim gustus percipiatur, 1.Quadrag. Sabbatho post Dominicam 3. num.9.

Vt orationi, & contemplationi vacent etiam sæculares exhortationes, vide 2. Quadrag. Dominica 2. num.15.

Orationi deditì terrestria parum curant, imò ipsorum obliuiscuntur, 2.Quadrag. Dominica 4. num.7.

E contra autem ex orationis,& cōtemplationis defectu prouenit ingens hæc bonorum temporalium sitis, & dilectio, 3.Quadrag. Dominica 3. fer.6. num.11.

Oratio vocalis sanctissima est & nimis vtilis, 4.Quadrag. Dominica 3. feria 4. num.24. vbi plurimas eius vtilitates inuenies.

Contra illos qui orationem propter alias exteriores exercitationes derelinquunt, 3.Quadrag. Dominica 3. feria 5. num.33.

Ad orationem currere debemus ante Prælatorum electionem, & cuiuslibet arduæ rei aggressum. In Proprio Sanctorum, conc.1. Matthiæ, num.8.

Oratio multorum plurimum potest ad aliquid à Deo impetrandum. In Proprio Sanctorum, conc.1. Matthiæ,num.7.

Quod per orationem ad Deum in nostris necessitatibus occurramus,ipse Deus maximè gaudet, & magni æstimat. In Proprio Sanctorum, conc. 2. Inuentionis Crucis, num.2. & in Dominicali, dominica 10. post Pentecost. conc.2. nu.14.

Assidua orationis, & contemplationis exercitia sunt remedia ad superandas dæmonis tentationes. In Aduent. Dominica 1. post Epiphaniam, conc.2. num.11. & ibi Dominica 2.post Epiphaniam,conc.1. num.4. vbi latè. & in Dominicali feria 2. in Litaniis maioribus, conc.2. num.24.

Eorum bonorum quæ nobis ab æterno tribuere constituit nostra oratione intercedente idonei efficiemur, & ideo vult Deus ab eo illa petamus, quamuis iam decreuerit ab æterno illa dare. In Dominicali, dominica 5. post Pascha, conc.1. num.6.& ibi feria 4.in Litaniis maioribus, conc. vnica, num.31.

Oratione, in diuinæ maiestatis, & nostræ fragilitatis agnitionem deuenimus. In Dominicali, dominica 5. post Pascha, conc.1. num.11.

Orare est etiam meritorium: Deus enim pro obsequio reputat misericordiam à se postulari, quod maximè immensam Dei bonitatem explicat. In Dominicali, feria 2. in Litaniis Maioribus, conc.2. num.30.

Inter ea quæ nos ad orandum maximè mouere debent,vnum est strages maxima non in corpore tantum, sed etiam in anima per peccatum facta. In Dominicali, feria 4. in Litaniis Maioribus,conc.vnica, num.5.

Tædium ac siccitatem sæpissimè iusti dum orationi vacant ex Dei permissione tum ad exercitium, tum ad maius eorum meritum,sentiunt. In Dominicali,fer.4. in Litaniis maioribus,conc. vnica, num.14.

Cum te solita in oratione dulcedine ac suauitate orbatum cernis cogita ob aliquod commissum peccatum, vel imperfectionem id tibi euenire, quam penitus auertere cura. In Dominicali, feria 4. in Litaniis maioribus,conc. vnica, num.15.

Orationes solent in Ecclesia sonoris vocibus decantari, vt Christianorum corda in deuotionē prouocent,tristitiamque ac tepiditatem ab ipsorum canentium, & audientium mentibus auertant. In Dominicali, feria 4. in Litaniis Maioribus, conc. vnica, num.28.

Licet vtile sit, nos Sanctorum orationibus commendari, requiritur tamen nos etiam ex parte nostra diligentiam adhibere. In Dominicali, dominica 20. post Pentecost. conc.2. num.4. & num.17.

Orationi vacare Deo gratissimum est. In Dominicali,dominica 5. post Pascha, conc.1. num.19.

In oratione diuina gratia, & gloria absolutè petenda est, & sine conditione, & moderatione:at verò reliqua omnia temporalia non absolutè, sed sub conditione admittenda sunt. In Dominicali, dominica

nica

nica 5. post Pascha, conc.1. num.22. vbi latè. & conc.3. num.31. & in Aduent. Dominica 2. post Epiphaniam, conc.2. nu.30. & Dominica 3. sequenti, conc.1. num.35.

Vt petere, & orare sciamus Spiritus sancti auxilium efficaciter implorare nos oportet. In Dominicali, dominica 5. post Pascha, conc.1. num.27.

In omnibus nostris orationibus, & precibus vnicum est ius, & singularis titulus, quo id quod petimus postulare debemus, scilicet per Dominum nostrũ Iesum Christum. In Dominicali, dominica 5. post Pascha, conc.2. num.18. vbi latissimè, & ex professo. & conc.3. num.20.

Sæpè Deus orationes religiosorum, & iustorum pro necessitatibus totius populi ab eis profusas non exaudit, quia dum illi erant populus pro quo orant scelera ac flagitia committit. In Dominicali, dominica 5. post Epiphaniam, conc.3. num.13.

Maximè dolendum est quod plerique temporalia à Deo sũmis precibus, & anxiè petunt, spiritualia autem lentè, & desidiosè exposcunt. In Dominicali, dominica 5. post Pascha, conc.3. num.19.

Cum attentio in qualibet oratione sit maximè necessaria, curandum est, cor nostrum suaptè natura inquietum in oratione sedare: id autem non vi, sed blande ac leniter, suauibus nempè rationibus perficiendum est. In Dominicali, dominica 5. post Pascha, conc.3. num.26. vbi latè.

Orationes generales quæ rogationes, vel Litaniæ dicuntur, verno tempore potius quàm alio fiunt. Primò, vt carnalis concupiscentia quæ tunc magis augetur, & ebullit, ieiuniis, & orationibus mortificetur. In Dominicali, fer.2. in Litaniis Maioribus, conc.1. num.7.

Secundò, vt Deũ deprecemur ne propter scelera nostra nos puniat, & bella ac seditiones, quæ his maximè temporibus oriri solent, comprimere dignetur, ibi. num.14. & conc.2. seq. num.13. vbi latè.

Tertiò ad Dominum obsecrandum, vt nobis frugum abundantiam, qua ipsi seruiamus conferat, ex hoc enim tempore totius anni remedium pendet, ibi. conc.1. num.28. & conc.2. seq. num.26. Et cum rerum fertilitas, & abundãtia est: ad agendas pro eo Domino gratias fiunt, ibi. cõc. 1. num.31. & conc.2. seq. num.27.

Quartò, vt nobis Deus tribuat virtutem, qua nunc ad recipiendum Spiritum sanctum præparemur. ibi, num.34.

Oratio simul cum ieiunio, & aliis bonis operibus, & laboribus sociari debet ad Dei dona per illam comparanda. In Dominicali, feria 2. in Litaniis maioribus, conc.1. num.9.

Oratio multorum iustorum simul deprecantium summè potens, & efficax est apud Deum. In Dominicali, fer.2. in Litaniis Maioribus, conc.2. num.6.

Oratio vnius duntaxat hominis pij quàm plurimis impiis prodesse potest. In Dominicali, feria 2. in Litaniis Maioribus, conc.2. num.5.

Reliqua quæ ad orationem mentalem spectant, vide verbo, Contemplatio: reliqua verò quæ ad orationem vocalem pertinent, vide verbo, Laus Dei.

Oratio Christi, vide Christus.

Orationis hora, locus, intentioni, tempus, & perseuerantia, vide in proximè sequenti, §.

§. *DE CONDITIONIBVS ad precandum necessarijs, quo sit efficax oratio mentalis, vel vocalis.*

ORationum, & precum multitudinem non tantum attendit Deus quãtum conscientiæ puritatem cordis affectionem, attentionem, & amorem quo oratur. In Proprio Sanctorum, conc.1. Bartholomæi, num.3. vbi latè. & 2. Quadrag. dominica 4. feria 6. num.8. & in Proprio Sanctorum, conc.2. Assumptionis B. Mariæ, num.13.

In oratione perseuerantia Deo est gratissima. In Proprio Sanctorum, conc.1. Bartholomæi, num.4.

Quæ perseuerantia, vt sit impetratoria oratio est necessaria, 2. Quadrag. dominica 1. feria 5. nu.22. & in Communi vnius mart. tempore Paschali, conc. vnica, num. 29. & in Proprio Sanctorũ, conc.2. Bartholomæi, nu.16. vbi ex professo. & in Dominicali, domin.5. post Pascha, cõc.1. nu.31.

In

In orationem perseuerantiam habere est Dei donum. In Proprio Sanctorum, conc.1. Bartholomæi, num.4. & in Dominicali, dominica 20. post Pentecost. conc. 1. num.58. vbi latè.

Vt oratio sit præsentaneum ad nostras infirmitates remedium, oportet, vt cum feruore exerceatur. In Proprio Sanctorum, conc.1. Bartholomæi, num 9.

Plus prodest vna oratio dominica cum deuotione, & attentione, quàm infinitæ ferè preces sine illa. In Proprio Sanctorum, conc.1. Bartholomæi, num.11. & in Proprio Sanctorum, conc.2. Assumptionis B. Mariæ, num.13.

In oratione præstat esse in silentio. In Proprio Sanctorum, conc.2. Assumptionis B.Mariæ, num.14.

Stude ad orationem, & diuinum consortium accedere cum corde solitario, recollecto, & rerum terrenarum oblito. In Proprio Sanctorum, concio 2. Bartholomæi, num.15.

Oratio vt sit impetratoria, debet fieri cum deuotione, & attentione, 1.Quadr. feria 5. post Cineres, num.5. & in Communi vnius martyr. Tempore Paschali, conc.1.num.29.& in Aduent.dominica 1. post Epiphaniam, conc.3. num.15. & in Dominicali, dominica 23. post Pentecost. conc.2. num.50.

Quæ, qualis, & quanta attentio requiratur, 1.Quadrag. Sabbatho post Cineres, num.14. & in Aduent. dominica 1. post Epiphaniam, conc.3. num.15.

Oratio vt prosit à defectuum recognitione, & dolore debet incipere, 1.Quadrag. Dominica 1. num.1.

Oratio requirit hominem ieiunum, 1. Quadrag. Dominica 1. feria 3. num.8.

Oratio vt exaudiatur à Deo, debet esse intensa, 1.Quadrag. Dominica 1. feria 5. num.11.

Vt plurimum non exaudiuntur à Deo, quia peccatis redduntur homines indigni quominus exaudiantur. In Dominicali, dominica 5. post Pascha, concio 1. numero 7.

In oratione pluris Deus æstimat, & attendit ad orantis cor quàm ad verba, & corporis dispositionem. In Dominicali, dominica 5. post Pascha, conc.1.num.15.

Prima conditio orationis est, vt id quod petimus sit aliquid. In Dominicali, dominica 5. post Pascha, conc.1. num. 21. & conc.3. num.30.

Orationes iustorũ adeo efficaces sunt apud Deum, vt statim eis Deus obtemperare soleat. In Dominicali, dominica 5. post Pascha, conc.2. num.24. & ibi fer.2. in Litaniis Maioribus, conc.2. nu.2. vbi latè. & in Dominicali, dominica 20. post Pentecost. conc.2. num.1.

Oratio cũ lachrymis coniuncta pijssimo Deo est nimis accepta. In Dominicali, dominica 5. post Pascha, concio 2. num.28.

Oratio iustorum Deo gratissima, & maximæ æstimationis est. In Dominicali, dominica 5. post Pascha, concio 3. num.6. & ibi feria 4. in Litaniis maioribus, conc.vnica, num.8. vbi ex professo. & ibi, num.25. vbi ex professo.

Oratio à propria persona orantis habita erga Deum plus ponderis ac momenti habet quàm si ab alio (cęteris paribus) habeatur. In Dominicali, dominica 5. post Pascha, conc.3. num.16.

Oratio efficacior est quæ ab hilari, & cœlesti gaudio referto corde dimanat: quàm quæ à languido, & segni proficiscitur. In Dominicali, Dominica 5. post Pascha, conc.3. num.36.

Perseuerantia orationis ad multiplicationem beneficiorum Dei valdè necessaria est. In Dominicali, feria 2. in Litaniis Maioribus, conc.2. num.32.

Qui in oratione mentali vel vocali aliò cogitationem distractam habent, quàm grande scelus committant. In Dominicali, feria 2. in Litaniis Maioribus, conc.2. num.37.

Preces, quas peccatores edunt, absque eo quod à peccatis exire velint, à Deo non exaudiuntur. In Dominicali, dominica 9. post Pentecost. conc.2. num.4.

Peculiaris locus ad orandum, est templum. In Dominicali, dominica 9. post Pentecost. conc.2. num.31. & ibi Dominica 10. post Pentecost. conc.1. num.15.

Propter iustorum orationes multa bona spiritualia, & corporalia iis pro quibus

bus deprecatur Deus elargitur. In Dominicali, dominica 20. post Pentecost. conc. 2. num. 1. vbi latè.

In oratione vocali cantus, & voces exteriores sine cordis affectu quàm parum prosint, 3. Quadrag. Dominica 3. feria 4. num. 32.

Orationes qua intentione, & fine fiunt examinandum, 1. Quadrag. Dominica 2. feria 4. num. 19.

Oratio vt profit, debet procedere ab homine existente in gratia. In Communi vnius mart. tempore Paschali, conc. 1. num. 27. & in Dominicali, feria 4. in Litaniis maioribus, conc. vnica, num. 10. & 16. & in Dominicali, dominica 18. post Pentecost. conc. 2. num. 39.

Orationibus sæpè, non concedit statim Deus ea quæ exposcunt, vt petentis valor, excellentia atque perseuerantia cognoscatur, 2. Quadrag. Dominica 1. fer. 5. num. 17. & in Dominicali, dominica 5. post Pascha, conc. 1. num. 18.

Atque vt plura postea eis tribuat, 2. Quadrag. dominica 1. feria 5. num. 27.

Oratio vt sit impetratoria, debet esse humilis, 2. Quadrag. dominica 1. feria 5. num. 29. & 2. Quadrag. conc. de Passione, num. 27. & in Dominicali, Dominica 5. post Pascha, conc. 1. num. 11. & ibi Dominica 10. post Pentecost. conc. 2. num. 8. & 31. & ibi Dominica 21. conc. 2. num. 45.

Orationis locus est sollicitudo, 2. Quadrag. dominica 2. num. 8. & 3. Quadrag. Sabbatho post Cineres, num. 13. vbi latissimè. & in Proprio Sanctorum, conc. 1. Bartholomæi, num. 13. & conc. 2. sequenti, num. 14. vbi ex professo. quibus locis singulares huius rei affert causas, & in Dominicali, feria 2. in Litaniis Maioribus, conc. 2. num. 3. & ibi, num. 35.

Orationi commodior hora est nocturna, quàm diurna, 2. Quadrag. dominica 2. num. 14. & in Proprio Sanctorum, conc. 2. Inuentionis Crucis, num. 2. & in Aduent. dominica 6. post Epiphaniam, conc. 2. num. 26.

In oratione vocali attendere ad verborum compositionem ineptissimum esse, 2. Quadrag. Dominica 4. fer. 6. num. 9.

Oratio debet fieri cum maxima reuerentia, & humilitate, 2. Quadrag. conc. de Passione, num. 27. & in Proprio Sanctorum, conc. 1. Iacobi, num. 6. vbi latè.

Ad orationem loca peculiariter destinati sunt sacra templa, 3. Quadrag. dominica 1. feria 3. num. 27.

Oratio vt sit accepta, & efficax, vitæ puritati, & morum integritati debet esse coniuncta, 2. Quadrag. Dominica 3. feria 4. num. 29. & in Dominicali, dominica infra octauam Ascensionis, concio 3. num. 21.

ORDO.

Ordo in omnibus seruandus est, 3. Quadrag. Dominica 4. num. 35.

Nil ordinis expers Deo gratũ, 4. Quadrag. dominica 4. num. 28. & in Aduent. conc. 4. Conceptionis B. Mariæ, num. 11. vbi latè.

Ordinem sedilium in congregationibus seruare, summopere quamcunque Rempublicam, seu Congregationem illustrat. In Dominicali, dominica 16. post Pentecost. conc. 2. num. 47.

Et hoc Deus non tantum non prohibet, quin potius illud consulit. In Dominicali, dominica 16. post Pentecost. conc. 2. num. 47.

Anima quæ ordinem in operibus, & vita seruat, Dei sedes. In Aduent. conc. 4. Conceptionis B. Mariæ, num. 10.

Deus rerum ordinem, magnoperè diligit. In Dominicali, dominica 6. post Pentecost. conc. 1. num. 30.

Vnum ex iis in quibus pulchritudo Ecclesiæ consistit, est ordo. In Dominicali, dominica 6. post Pentecost. conc. 1. num. 31.

ORIGINALE PECCATVM.

Originale peccatum in animæ cum corpore coniunctione contrahitur. In Aduent. conc. 4. Conceptionis Beatæ Mariæ, num. 18.

Originale peccatum cur omnes contrahamus. In Aduent. conc. 4. Conceptionis B. Mariæ, num. 21.

De miseriis quas per peccatum originale

nale contraximus latissimè disputatur. In Aduent. conc. 4. Conceptionis Beatæ Mariæ, num. 22.

Adæ hoc peccatum explicatur. In Proprio Sanctorum, conc. 4. Incarnationis, num. 5.

Ornatus mulierum, & hominum, vide Vestium profanitas.

OTIVM.

OTium plurimorum peccatorũ fons, ianua, & radix, 1. Quadrag. conc. Septuagesimæ, num. 12. & 2. Quadrag. conc. Septuagesimæ, num. 38. & 3. Quadrag. Dominica 4. feria 4. num. 30. & 4. Quadrag. conc. Septuagesimæ, num. 27. & in Communi Sanctarum mulierum, conc. 3. num. 13. vbi latè. & in Dominicali, dominica 4. post Pascha, cõc. 1. nu. 31.

Otium fugere remedium est ad tentationes, 1. Quadrag. conc. Septuagesimæ, num. 13. & 3. Quadrag. Dominica 4. feria 4. num. 30.

Otiosos pane quo hic vescuntur esse indignos, 2. Quadrag. conc. Septuagesimæ, num. 2.

Otium licet in omnibus sit pessimum, in his tamen qui iam sunt prope terminum vitæ longè perniciosius, 2. Quadrag. conc. Septuagesimæ, num. 33.

Otiosum est omne illud quod ad animæ salutem nil conducit, 1. Quadrag. cõc. Septuagesimæ, num. 19. & 2. Quadr. conc. Septuagesimæ, num. 34.

Otiosos confundit Spiritus sanctus exemplo formicæ, 3. Quadr. conc. Septuagesimæ, num. 33.

Contra otiosos diuites, 4. Quadrag. conc. Septuagesimæ, num. 28.

Otium tantum malum est, vt fuerit occasio quod summi Philosophi in tantum errorem inciderent, vt crederent mundum fuisse ab æterno, ne Deo otium tribuerent, 3. Quadrag. conc. Septuagesimæ, num. 30.

Ad otium vitandum maximè prodest consideratio nostrarum miseriarum, & bonorum quibus egemus. In Dominicali, dominica 23. post Pentecost. conc. 1. num. 36.

Amplificabitur hic locus ex verbo, Pigritia, & ex verbo, Temporis iactura.

P

PARABOLÆ.

PARABOLIS cur Christus vtebatur, 1. Quadrag. conc. Septuagesimæ, num. 1. & conc. Sexagesimæ, num. 2. & 2. Quadrag. conc. Sexagesimæ, num. 1. & in Aduent. dominica 6. post Epiphaniam, conc. 1. num. 2. vbi plures adducit rationes.

PARENTES HONORARE.

QValem in parentes tuos te præbueris, tales sese liberi tui in te præbebunt, 3. Quadrag. dominica 3. feria 4. numero 16.

Propter peccatum contra parentum honorem introducta est seruitus in mundum, 3. Quadrag. Dominica 3. feria 4. num. 17.

Contra violatores huius præcepti de honorandis parentibus, maledictiones horribiles sacræ Scripturæ, 3. Quadrag. Dominica 3. feria 4. num. 19.

Contra hos etiam tremenda exempla, 3. Quadrag. Dominica 3. feria 4. num. 20.

Parentes honorare, & subuenire iisdem plurimis titulis debemus, 1. Quadrag. Dominica 3. feria 4. num. 30. In Dominicali, dominica 20. post Pentecost. cõc. 2. nu. 30.

Cur huic solo præcepto de honorandis parentibus sacra Scriptura statuat præmium, 2. Quadrag. Dominica 3. feria 4. num. 23. & 3. Quadrag. eadem feria, num. 15. & 4. Quadrag. eadem feria, num. 21.

Honor parentibus debitus non solum cõsistit in externa reuerentia, sed in subleuandis ipsis à suis necessitatibus, 2. Quadrag. Dominica 3. feria 4. num. 24.

Qui parentes inhonorant, nullam habent excusationem: cum in aliis peccatis fere semper aliquod excusationis genus reperiatur, 2. Quadrag. Dominica 3. fer. 4. num. 27. & 4. Quadrag. Dominica 3. feria 4. num. 20.

Parentes honorare, & eis subuenire

auės

aues nos docent, 2.Quadrag. dominica 3. feria 4. num.29.

Ad debitũ parentibus honorem etiam spectat, pro animabus eorum post quàm defuncti sunt benefacere, 2.Quadrag. dominica 3. feria 4. num.33.

Erga parétes filiorum obligatio, quàm naturalis, & perspicua, 3.Quadrag. Dominica 3. feria 4. num.13.

De parentibus honorãdis præceptum, cur fuerit primum secundæ tabulæ, 3. Quadrag. dominica 3. fer.4. num.14.

Parentibus spiritualibus illud duplex honoris genus etiam debemus: videlicet reuerentiam, & alimoniam, 2.Quadrag. dominica 3. feria 4. num.32.

Parentibus spiritualibus debitum honorem denegare, quàm graue peccatum sit, 2.Quadrag.dominica 3. feria 4.num.32.

Inter plurima infortunia, quæ eueniunt iis qui parentes non honorant: vnum est, quod filij eorum eis non obediant. In Dominicali, dominica 20. post Pentecost. conc.2. num.31.

§. PARENTVM OBLIGATIO *erga filios.*

PArentum, & magistrorum circa educationem filiorum, & discipulorum obligatio, qualis, & quanta, 4.Quadrag. Dominica 1. feria 4. num.14. & in Communi confess.non pontif. Euang.Ecce nos reliquimus omnia, &c. conc.1. num.4. & in Proprio Sanctorum, conc.2. Trinitatis, num.17.& dominica 2. Aduentus, conc.4. num.17.& in Aduent. dominica 1. post Epiphaniam, conc.1.num.30.& in Dominicali, dominica 20. post Pentecost.conc. 2.num.25.

Parentum erga filios suos negligentia, & nimia indulgentia, est causa corruptionis morum quam pueri in tenera etiam ætate habent. In Proprio Sanctorum, cóc. 1. dedicationis Michaelis, num.26.

Et est causa aliorum malorum. dominica 2. Aduent.conc.2. num.17.& in Dominicali, dominica 20. post Pentecost. conc.2. num.27.

Parentes, & superiores de suis filiis famulis, & subditis præcipuam curam gerant. dominica 2.Aduent.conc.2.num.12.

Parentes curent vt à pueritia filij sui in virtute exerceantur. dominica 2. Aduent. conc.4. num.14.

Lucem Christianæ religionis à parentibus accepturi sunt filij. dominica 2.Aduent. conc.2. num.15. vbi latè. & in Dominicali, dominica 20. post Pentecost. conc.2. num.27.

Filij de obligatione sui status à parentibus sunt edocendi. dominica 2.Aduent. conc.4. num.19.

Parentes ante omnia liberis suis diuinæ gratiæ rorem instantissimis orationibus a Deo exposcant: postea verò corporalem alimoniam eis exquirant. In Communi confes. non pontif. Euang. Ecce nos reliquimus omnia, &c. conc.1. num.5. & non è contra. In Dominicali, dominica 11. post Pentecost. conc.2. num.11.

Parentes non procurent locare filios suos inuitos in aliquo statu. In Communi vnius mart. Euang. Si quis vult venire post me, &c. conc.1. num.25.

Pater spiritualis (vulgo el padrino) quàm grandi obligatione teneatur instruendi puerum. In Proprio Sanctorum, conc.2. Trinitatis, num.16.

Parentes habere filios studiosos & virtutis sectatores maximum est Dei beneficium. In Proprio Sanctorum, concio 1. Ioannis Baptistæ, num.2.

Pro solatio parentum qui filios non habent. vide in Proprio Sanctorum, conc.1. Ioannis Baptistæ, num.7.

Parentum bonorum orationes, & merita multum proficiunt, vt eorum filij salutem spiritualem consequantur. In Aduent. dominica 1. post Epiphaniam, cóc. 1. num.34.

Propter parentes bonos plurima in posteros Deus confert beneficia, 4.Quadr. Dominica 1. feria 4. num.15.

Propter parentum peccata filios hæreditates suas amittere Deus permittit. dominica 4. Aduent. conc.3. num.5.

Plurimi Deus æstimat, quod parentes doceant filios suos, vt Deum timeant. In Aduent. Dominica 1. post Epiphaniam, conc.3. num.12.

Propter parentum peccata filios sæpè Deus

De

De Passione,& morte sua cur Christus tam frequenter cũ Discipulis suis loquebatur,4.Quadr.dominica 2.feria 4.num.4.

Et cur hoc Passionis mysterium toties nobis Sancta Ecclesia proponat, 4.Quadrag. dominica 2. feria 4. num.12.

Vnum ex his ex quibus Deus magis cõqueritur est,quia sic frustra suæ Passionis merita deperdi sinimus, nec eis, vti volumus. In Proprio Sanctorum,conc.1. Exaltationis Crucis,nu.16.vbi ex professo.

Non quia morte Christi à peccato sumus sufficienter redempti, ideo sequitur nihil esse nobis laborandum. In Proprio Sanctorum, conc.4. Inuentionis Crucis, num.16.

In Passionem hac triumphauit de Deo amor,4.Quadrag.conc.de Passione,nu.11.

Passio, & sanguis Christi ad maiora in virtutis via aggredienda animos addit, 4. Quadrag. conc. de Passione, num.8.

Per huius suæ Passionis merita, multa dona à Patre æterno suis fidelibus communicari Christus videbit. In Proprio Sanctorum,conc.3. feria 2.Pentec.num.7.

Passionis Christi memoria maximum, & peculiare auxilium est ad obseruanda vota, quæ quilibet Christianus in baptismo edidit: & ad quodlibet bonum opus exercendum, & tribulationes perferendas. In Proprio Sanctorum, conc.1. Iacobi, num.31.

Passionis Christi beneficium erit in eos qui ex eo fructũ percipere noluerunt maximum iudicium. In Proprio Sanctorum, conc.1. Exaltationis Crucis, num.12.

Amor maximus quo Passionem hanc perpessus est Christus declaratur. In Proprio Sanctorum,conc.1.Exaltationis Crucis, num.18.

Passionis Christi vulnera sunt ora, quæ peccatorem vocant,vt ad Dominum conuertatur. In Proprio Sanctorum, conc.2. Exaltationis Crucis, num.17.

Passionis Christi scuto nos protegere debemus, quãdo Diabolus tẽtationis ictu percutere conatur. In Proprio Sanctorum,conc.2. Exaltationis Crucis, num.27.

Tanta erat amoris vis quo Filius Dei patiebatur vt grauissima tormenta, crudelissimam mortem omnia denique paruipenderet: & sic sæpè hanc suam Passionem nominibus eã minuentib. appellat. In Dominicali,dom.3.post Pascha,cõc.1. num.4. vbi singularibus sacræ Scripturæ testimoniis id illustrat vsque ad num.10.

Et omnia quæ patiebatur dulcia ei videbantur. In Dominicali, dominica 3. post Pascha, conc.1. num.6.

Plerique ex maximo mortis Christi beneficio ansam sumunt in peccatis perseuerandi: de quo Deus maximè conqueritur. In Proprio Sanctorum, conc.2. Exaltationis Crucis, num.28.

Inter omnes excessiuus Christi dolor fuit, considerare quàm paucis profectura erat sua mors. In Communi vnius mart. Euang. Amen dico vobis,conc.1.num.11.

Vehementissimũ pro hominibus moriendi desiderium Christum habuisse, ipse in pluribus sacræ Scripturæ locis ostendit,quæ vide in Dominicali, dominica 4. post Pascha, conc.1. num.2.

Hec ignominiosa Passio,& mors Christi fuit causa honoris supremi quem ipse in quantum homo in terris, & in cœlis habet. In Dominicali,feria 4.in Litaniis Maioribus, conc. vnica, num.31.

Amplificabitur hic locus ex verbo, Redemptionis beneficium.

Pastor, vide Prælatus.

Pater, vide Parentes.

Pater familias, quàm curam debeat habere de suis famulis, vide verbo, Parentum obligatio erga filios, & verbo, Prælatorum obligatio.

PATRIA.

Pro patriæ defensione vitæ discrimen subire consonum est, 3.Quadrag.dominica 3. feria 2. num.3.

PATIENTIA.

Vt patientiam in laboribus,& tribulationibus habeas, vide Rationes,& Considerationes diligenter collectas in verbo, Tribulatio.

Vt patientiam, & silentium in iniuriis illatis habeas, vide Rationes, & Considerationes in verbo, Inimicus.

Patientia est aliarum omnium virtutum sigillum. In Proprio Sanctorū, conc. 2. Assumptionis Beatæ Mariæ, num. 23.

Patientia es la librea electorū & dilectorum Dei. In Proprio Sanctorum, conc. 2. Assumptionis Beatæ Mariæ, num. 24.

Penitentia miraculis anteponenda, 1. Quadrag. dominica 4. fer. 4. num. 2.

Qui patiētia habet, Deū in suo amore inflammat. In Communi plurimor. mart. Euāg. Cū audieritis prælia, &c. côc. 2. nu. 2.

Patientia murmurationis est expers in Communi Euangelistarum, conc. 3. nu. 11.

Patientiæ virtus specialiter, magisque necessaria est in senibus, 2. Quadrag. Dominica 1. feria 6. num. 13.

Patientia ad omnes alias virtutes impetrandas, & conseruandas est necessaria, 1. Quadrag. conc. Sexagesimæ, num. 24. & 3. Quadrag. dominica 4. feria 3. num. 37. & 4. Quadrag. dominica Resurrectionis, feria 2. num. 25. Et in Communi Euangelistarum, conc. 3. num. 12.

Patientia cum animi lętitia, & hilaritate debet esse coniuncta. In Aduent. dominica infra octauam Natiuitatis, num. 25.

Patientia est maximè necessaria ad perseuerandum in virtute. Dominica 4. Aduent. conc. 1. num. 24.

Patientia alias virtutes ad perfectionem adducit. In Communi Euangelistarum, conc. 3. num. 13.

Patientia est singulare Dei donum, 1. Quadrag. Dominica 4. feria 3. num. 31.

Seruorum Dei probitas dignoscitur in patientia. In Dominicali, dominica 2. post Pascha, conc. 3. nu. 21. vbi ex professo.

Patientia est vnum ex præcipuis quibus nostra fides euidenter credibilis redditur, 1. Quadrag. dominica 4. fer. 4. num. 4.

Patientia habenda est, & si non statim Deus necessitatibus subueniat, 2. Quadr. dominica 1. feria 6. num. 11. de quo vide plura verbo, Tribulatio.

Patientiam habentes quanta cum tranquillitate in hoc sæculo viuant, 2. Quadrag. Dominica in Passione, num. 38.

Patientia in reprehēsionibus est vnum ex certissimis prædestinatorum signis: è conuerso impatientia, 2. Quadrag. feria 2. Resurrectionis, num. 30. & in Communi plurimorum mart. Euang. Cum audieritis prælia, &c. conc. 2. num. 2.

Patientia adeò excellens est virtus, vt ex ea perfectio, & qualitas aliarum virtutum, quibus præditus es dignoscantur, 3. Quadrag. Dominica 1. feria 6. num. 26. & 3. Quadrag. Dominica 4. feria 3. num. 36.

Patientiam habere ex Christo discamus, 3. Quadrag. Dominica 4. fer. 3. nu. 34.

Patientia vt est virtus altissima, & excellentissima: ita impetratu difficillima. in Communi plurimor. mart. Euang. Cum audieritis prælia, &c. conc. 2. num. 4. vbi docet latissimè quibus exercitiis comparetur patientia.

Vt patientiam nos Christus in omnibus doceret: ideo inter alias causas debuit pati, & mori. In Proprio Sanctorum, conc. 4. Inuentionis Crucis, num. 16.

Reliqua omnia quæ de patientia dicenda essent vide in verbo, Tribulatio, vbi illa omnia inuenies: vide etiam aliqua verbo, Mansuetudo.

Patientia Dei, in expectandis, & sufferendis peccatoribus perpenditur, 3. Quadrag. dominica Passionis, fer. 6. num. 34. & in Aduent. dominica 5. post Epiphaniam, conc. 3. num. 8.

Pauli Apostoli laudes. In Aduent. conc. 2. Conuersionis Pauli, num. 31. & 35.

PAVPERTAS, PAVPERES, & in solatium pauperum.

PAupertate disponimur ad regnū Cœlorum consequendum, & reddimur similes Deo, 1. Quadrag. dominica 3. feria 5. num. 6. & in Communi plurimorum mart. Euang. Descendens Iesus de monte, &c. conc. 2. num. 16.

Paupertas, & inopia est signum, & ornamentum amicorū Christi, 2. Quadrag. dominica 2. feria 5. num. 18.

Omnes illi prisci sapientes erant paupertatis amatores. In Aduent. concio 1. Epiphaniæ, num. 14.

Pauperes fiduciam omnem, & spem in Deo collocent, 3. Quadrag. Dominica 4. num. 23. & 28.

Paupertate, & indigentia Deus aliquos deuincit, vt ad ipsum conuertantur, & in

& in ipso solo fidant, & ei tantum gratias reddant, 2.Quadrag.dominica 4. num.10.

Plurimi æstimare deberent homines in eo se statu constitutos videre, quem Rex gloriæ nascens, & viuens elegit. In Aduent. conc.1. Innocentium, num.11.

Paupertas corporalis multum conducit, vt Dei voluntati nos prorsus submittamus. In Proprio Sanctorum, conc.3. Omnium Sanctorum, num.18.

Paupertas ad plurima mala impotentes nos reddit. In Aduent. conc.1. Innocentium, num.12.

Pauperum status quàm multò melior sit, quàm status diuitum, vide singulares rationes. In Proprio Sanctorum, conc.1. Omnium Sanctorum, num.36.

Amabilis est etiam paupertas ob beneficia quæ Deus in pauperes cōferre solet. In Aduent.conc.1. Innocentium,num.12.

Quod nemo pauper videri velit vana, & nimis vsitata præsumptio est. In Aduent.cōc.2.Purificationis B.Mariæ,nu.13.

Adeò Deus paupertatem diligit, vt se propter pauperes præcipuè in mundum venisse fateatur. In Aduent. conc.2. Purificationis B.Mariæ, num.15.

Paupertatis vberes fructus, & vtilitates. In Aduent. conc.1. Purificationis B. Mariæ, num.14.

Dilige paupertatem, & labores siquidem in cordibus humanis pacē,& cōcordiam gignit. In Dominicali,dominica 13. post Pentecost. conc.2. num.29. vbi latè.

Paupertas vide etiam Diuitiæ.

Contra eos qui pauperum vulnera exhorrescunt. In Communi confess. pontif. Euang. Nemo accendit lucernam, &c. conc.2. num.21.

Paupertate plerique abutuntur ad peccata perpetranda, 1.Quadrag. Dominica 3. feria 5. num.12.

Et propter illam diabolus inducit communiter homines ad peccandum, 3.Quadrag. dominica 1.num.29.

Contra hos etiam vide 3.Quadrag. dominica Passionis, feria 6. num.20.

Pauperes non esse asperis verbis tractandos, nec contemnendos, 1.Quadrag. dominica 4. feria 5. num.12. & 1.Quadrag. dominica 1.feria 2.num.21.

Ne propter paupertatem Deum offendas reminiscere consilij Thobiæ, quod vide, 1.Quadrag. Dominica Passionis, feria 6. num.10.

De obligatione magnatum, potentum, & Principum erga protectionem pauperum,& qualiter circa pauperes se debeant habere, vide verbo, Magnates.

Omnia quæ spectāt ad pauperum subuentionem, vide verbo, Eleemosyna.

Contra eos qui erga pauperes crudeles, & tyranni, & immisericordes sunt, vide verbo, Misericordia, vbi de immisericordibus egimus.

Paupertatem maximam Christus in hac vita habuit,& eā pro Sponsa suis sacris Discipulis reliquit. In Dominicali, dominica 22.post Pentec.conc.1.num.59.

§. *PAVPERTAS SPIRITVS, seu voluntaria.*

Paupertas spiritus ad iustitiam esuriendam valdè conducit.In Communi plurimorum mart. Euang. Descendens Iesus de monte, &c. conc.2. num.20.

Paupertas interior (quæ est temporalium rerum contemptus) est quæ in sacra Scriptura commendatur. In Communi plurimorum mart.Euang.Descendens Iesus de monte,&c. conc.1. num.20.

Hæc paupertas interior est singularis charitatis effectus. In Communi plurimor. mart. Euang. Descendens Iesus de monte,&c. conc.1. num.21.

Paupertatem spiritus habente liberaliter se ipsemet Deus donat. In Proprio Sanctorum,conc.3.Omnium Sanctorum, num.23.

Reliqua quæ ad hunc locum spectant, vide litera B. in verbo,Bonorū Temporalium voluntaria abdicatio,& renunciatio.

Pacis diffinitio. In Dominicali, dominica in Albis,conc.1. num.6. & ibi,dominica 17. conc.2. num.13. & ibi dominica 21. conc.1. num.62.

PAX.

Vbi pax est, ibi & Deus est,& è conuerso, 2.Quadr. dominica 3. nu.34.

Ibi etiam lætitia est. In Dominicali, Dominica in Albis, conc. 1. num. 3.

Pax est legitima charitatis filia. In Dominicali, dominica in Albis, conc. 1. nu. 7.

Ad pacem cum proximis habendam hæc tria potissimum requiruntur, humilitas, iustitiæ æquitas, & silentinm, 2. Quadrag. Dominica in Ramis, num. 5.

Ad pacem habendam nostri met esse modus inuitat. In Dominicali, dominica in Albis, conc. 1. num. 11.

Cum pax sit quies animorum concordantium in bono: vt animi nostri illam consequantur, oportet à se ipsis passiones cunctas inordinatasque affectiones illam impedientes expellere. In Dominicali, Dominica in Albis, conc. 1. num. 8.

Ad pacem in cordibus nostris infigendam direxit Christus omnia quæ in suo Sancto Euangelio prædicauit, 3. Quadrag. Dominica 3. num. 26.

Ex pacis perturbatione gentium, regnorum, & cuiuslibet communitatis ruinæ dimanant, 3. Quadrag. dominica 3. nu. 25. & feria 6. eiusdem Dominicę, num. 12. & 4. Quadrag. Dominica 3. num. 16.

Pacis perturbatores è Republica esse expellendos. In Dominicali, dominica in Albis, conc. 3. num. 12.

Pax cum proximis viribus & posse est procuranda, & conseruanda, 3. Quadrag. Dominica 3. num. 24.

Pacis perturbatores cum verba aliqua ignominiosa etiam minima audiunt, ipsi Sathanæ munus vsurpando apud illum, de quo dicuntur amplificant, & exaggerant. In Dominicali, dominica in Albis, conc. 3. num. 11.

Vbi pax, ibi nidus ac Domicilium misericordiæ, & gratiæ Dei. In Dominicali, dominica in Albis, conc. 3. num. 10.

Facile pacem habebitis, si Deus vobis suam gratiam communicat. In Aduent. conc. 2. Expectationis B. Mariæ, num. 8. Et ideo ad pacem consequendã oportet Dei gratiam prius impetrare. In Communi plurimorum mart. Euang. Cum audieritis prælia, &c. conc. 1. num. 11.

Pax adeo excellens res est, vt propter ipsam Christus in mundum venerit, eamque hominibus prædicauerit, atque tandem ob eam mori dignatus fuerit. In Dominicali, dominica in Albis, conc. 1. nu. 2.

Pax inter Principes sæculares, & Ecclesiasticos quanti referat, 1. Quadr. Dominica 2. nu. 21. & 3. Quadr. dominica 3. nu. 22.

Pacem quærunt omnes creaturæ tam insensibiles, quàm rationales. In Dominicali, dominica in Albis, conc. 1. num. 4.

Pacis se esse authorem gloriatur Deus. in Communi plurimorum mart. Euang. Cum audietitis prælia, &c. conc. 1. num. 11. & 12.

Pacis Quidditas, & substantia in spiritu, & interiori hominis potissimum existit. In Dominicali, dominica in Albis, conc. 1. num. 5.

Pax non est impiis. In Aduent. conc. 3 Natiuitatis, num. 27.

Ad pacem inter filios, & inter omnes hæredes conciliandam deberent patres in vita bona sua distribuere, 1. Quadrag. Dominica 4. feria 6. num. 2.

Pacem ob quamcunque rem minimam perturbare, & amittere quàm pessimum signum sit. In Dominicali, dominica in Albis, conc. 3. num. 5.

In hac pacis virtute plurima bruta animalia nos excellunt, 2. Quadrag. Dominica in Ramis, num. 4.

Creaturam pacem habere cum suo Creatore est vnum ex præcipuis iustificationis signis. In Dominicali, dominica in Albis, conc. 3. num. 7.

Qui hac pace cum Deo fruitur, qua tranquillitate cor eius perfruatur. Dominica in Albis, conc. 3. num. 8.

Ad pacem conseruandam oportet nos inuicem honoribus præuenire. In Aduent. dominica 6. post Epiphaniam, cõc. 3. nu. 7.

Pacis inter proximos Deus est amantissimus. In Dominicali, dominica 5. post Pentecost. conc. 2. num. 28.

Pacis conseruationi humilitas fauet. In Dominicali, dominica 10. post Pentecost. conc. 2. num. 36.

Plura quæ huc spectant, vide verbo, Discordia. Inter ea, quæ magis pacem, & concordiam gignunt, est labor, paupertas, & ægritudo. In Dominicali, dominica 13. post Pentecost. conc. 2. num. 29.

Amplificabitur hic locus ex verbo, Amor

PECCATVM, PECCATOR.

Peccatores ad malum operandum omnes associantur, coadunantur, & cõfortantur ad inuicem, & miserabili quadam concordia viuunt. In Dominicali, dominica 17. post Pentecost. conc. 2. num. 12. & ibi dominica 11. post Pentecost. conc. 1. nu. 9. & ibi dominica 22. num. 14. & 1. Quadrag. dominica in Passione, feria 3. num. 20. & 2. Quadrag. dominica 2. num. 35.

Hæc concordia eos constantiores in suis sceleribus facit. In Dominicali, dominica 17. post Pentec. conc. 2. num. 13.

Peccatores vel leuissima quaque re turbantur. In Proprio Sanctorum, conc. 4. Incarnationis, nu. 10. & in Aduent. conc. 3. Epiphaniæ, num. 15.

Peccatores statim se excusant: at seruus Dei illico culpam suam agnoscit, 2. Quadrag. conc. Septuagesimæ, num. 39.

Peccatorum deceptio consideratur, qui vt defectus suos excusent eorum qui boni sunt virtute metiri nolunt: sed eorum qui se ipsis deteriores sunt moribus. In Proprio Sanctorum, conc. 1. Inuentionis Crucis, num. 14.

Grauissimum supplicium Dei est in suis peccatis peccatores relinquere. In Proprio Sanctorum, conc. 1. die Sancti Pentecost. num. 26.

Peccatores in bono debiles sunt & inconstantes: in malo autem fortes, & constantes. In Proprio Sanctorum, conc. 1. Eucharistiæ, num. 28.

De peccato se iactare, & gloriari summum scelus est. Dominica 2. Aduent. cõc. 2. num. 2. Et summa dissolutio est. In Proprio Sanctorum, feria 2. Pentec. conc. 3. num. 1. & in Communi Sanctorum, conc. 1. funerali, num. 12.

Peccatoris varios casus, vide in Proprio Sanctorum, conc. 4. Ioannis Baptistæ, num. 26. vsque ad finem. In Proprio Sanctorum, conc. 3. feriæ 2. Pent. num. 11.

His peccatis Deus grauissimè offenditur, quæ faciendi nullam aliam homo occasionem habet, præter suamet ipsius malitiam. In Proprio Sanctorum, conc. 4. Natiuitatis B. Mariæ, num. 7.

Eos qui alios ad peccandum verbo, vel opere inducunt, videtur Deus omnino ab amore, & gratia sua eiicere. In Proprio Sanctorum, conc. 1. dedicationis Michaelis, num. 30.

Peccati præcisa radix est voluntas, 2. Quadrag. Dominica 1. feria 4. nu. 8. & in Communi Sanctorũ, cõc. 4. funerali, nu. 8.

Peccatum primum maximè timere debemus: illud enim aliis atque aliis aditum patefacit. In Proprio Sanctorum, conc. 2. Natiuitatis Beatæ Mariæ, num. 17.

Cum peccatores se excusant Dauid adulterio, Petri negatione, maximam illis sanctis iniuriam irrogant: quàm Deus, vt propriam accipit. In Aduent. conc. 2. Andreæ, num. 8.

Peccatori nullus obuiat, iusto multi resistunt, 2. Quadrag. dominica 1. feria 6. num. 34. & 3. Quadrag. dominica 4. feria 5. num. 18.

Peccatores multi, serui Dei pauci. In Communi vnius mart. Euang. Si quis vult venire post me, &c. conc. 1. num. 11.

Peccatores sua scelera approbare: & se in illis voluntatem Dei facere affirmare conantur, 2. Quadrag. feria 6. post Cineres, num. 58. & 3. Quadrag. dominica 4. feria 2. num. 13.

Ab aliquibus peccatis te continere non sufficit, sed ab omnibus abstinere debes: in Communi Sanctarum mulierum, conc. 1. num. 21.

Peccatorum animas semper fame, sterilitate, & vniuersa necessitate esse oppressas, 2. Quadrag. Sabbatho post Dominicam 2. num. 18.

Peccatorum mos est alienæ vitæ curam gerere, quòd malæ conscientiæ est signum, 4. Quadrag. dominica 3. fer. 4. nu. 3.

Ad peccatores corrigendos prius instanter fauor Dei implorandus, 2. Quadr. dominica 3. num. 6.

Nullus est qui acrius, nec crudelius puniat peccatores, aut repræhendat illos, quàm ille qui maximus peccator est, 2. Quadr. Sabbatho post dominicã 3. nu. 15.

Peccatores magis insensatos esse quàm bestias, 2. Quadrag. dominica 3. num. 24. & 3. Quadrag. dominica 1. fer. 4. num. 18.

Peccatorũ labores, & opera quã vana, & inutilia. In Communi vnius mart. Tempore Paschali, conc. 1. nu. 25. & in Communi Sanctarũ mulierũ, conc. 3. num. 18.

Pecca-

Peccatores maximis laboribus mundi huius stercora emunt. In Communi Sanctarum mulierum, conc.3. num.17.

Quo minor est res propter quam peccas, eò maiorem Deo irrogas iniuriam. In Aduent. conc.1. Epiphaniam, num.33.

Peccatorem quantumcunque malum non debemus condemnare: nec ipse desperet, quia potest esse ex prædestinatis, 2.Quadr. Sabbatho post dominicã 3.n.40.

Peccatum non subito fit, sed suos gradus habet: quos vide in Communi Sanctorum, conc.4. funerali, num.9.

Quempiam peccatis oneratum prospere, & fœliciter, diutissimè viuere signum est reprobationis. In Aduent. conc.1. Natiuitatis, num.14.

In peccatis tam cito reincidimus, quia passiones, affectiones, malosque mores radicitus non euellimus, 4.Quadrag. dominica 3. num.37.

Peccatum super omnia timere, & abhorrere debemus. In Aduent. conc.2. Expectationis B. Mariæ, num.6. vbi latè.

Ipsum etiam peccati nomen nos deterrere deberet. In Aduent. conc.1. Thomæ, num.9.

Peccatoris cor quàm timidum, & pusillanimè remaneat, 2.Quadrag. dominica in Passione, num.20. & in Proprio Sanctorum, conc.1. B. Mariæ ad Niues, num. 18. vbi latè.

Ad peccatorum animas ad se trahendas singulares modos, & inuentiones quærit Deus, 3.Quadr. dominica 2.fer.2.nu.5.

Peccatores sub virtutis specie peccata sua committere volunt, 2.Quadr. dominica Passionis, feria 6. nu.25. & 3.Quadrag. feria 6. post Cineres, num.2. & 3.Quadrag. Dominica 4. feria 2. num.13. & 3.Quadrag. dominica Passionis, feria 6. num.23.

Quando peccatores peccata sua diuina lege tegunt summè offenditur Deus, & maximè hoc sentit, 3.Quadrag. fer.6. post Cineres, num.3. & 3.Quadrag. Dominica 4. feria 2. num.13.

Peccatores adeò ad malum propensi sunt, vt ex miraculis, & bonis operibus peccandi occasionem sumant, 2.Quadr. dominica Passionis, feria 6. num.10. & 3.Quadrag. eadem feria, num.8.

Nam tam ex bono quàm ex malo malum colligunt; è contra iusti, 4.Quadrag. dominica in Passione, feria 6. num.1.

Peccata proximorum nostrorum, ne horrescamus, cum homines fragiles sicut illi simus. In Dominicali, dominica 2. post Pascha, conc.3. num.9.

Peccatores aliis sibi similibus sociantur, & ipsis sunt affabiles, reliquos verò odio prosequuntur, 1. Quadrag. dominica Passionis, feria 3. num.12.

In hominibus vitiosis sæpè cõtingit, vt vitium maius sit alterius vitij minoris frenum. dominica 3. Aduent. conc.4. num.8.

Cum peccatorũ vita sit laboriosissima, cur peccatores eã grauitatẽ nõ sentiunt. In Communi vnius mart. Euang. Si quis vult venire post me, &c. conc.3. num.21.

Peccatores sibi persuadent nullum sibi ex iniquitate malum prouenire posse. dominica 4. Aduent. conc.1. num.23.

Et hoc quàm grande sit malum, 3.Quadrag. dominica 4. fer.5. num.11. & 17.

Peccator licet per se cadat, non tamen potest per se resurgere, 1.Quadrag. dominica in Passione, feria 5. num.2.

De peccatore semel malam cõceptam opinionem nunquam deponere iniustum est, 1.Quadrag. dominica in Passione, feria 5. num.28.

Peccatorum inuentores maiori supplicio digni sunt aliis, sicut virtutum inuentores maiori præmio. In Proprio Sanctorum, conc.3. Petri, & Pauli, num.24.

Peccatum sæpissimè est pœna alterius peccati: & quare, 1 Quadrag. dominica in Passione, feria 6. num.2. & 2.Quadrag. eadem feria, num.3.

De peccatoribus quantumuis deprauatis, nemo dum in hac vita est diffidat. In Communi dedicationis Ecclesiæ, conc.2. num.13.

Peccata nunquam sola esse solent, sed peccator ab vno in alia prolabitur. In Aduent. dominica infra octauam Natiuitatis, conc.2. num.17.

Quia peccata sibi inuicem sunt dispositio, atque causa. Dominica 2. Aduent. conc.1. num.17. vbi latè. & in Communi Virginum, conc.1. num.7.

Peccator per eandem viam ab infœlici suorum

quàm virtutem eligat. In Proprio Sanctorum, conc.2. Bartholomæi, num.19. vbi latè.

Peccatoris vias, spinis amaritudinis, & afflictionis sequitur Deus: vt sic peccatores ad se reducat. In Proprio Sanctorum, conc.4. Bartholomæi, num.22.

Qui postquam læthaliter peccauit tanta lætitia perfunditur, ac si nil triste ei vnquam euenisset; stultus, amens, & rationis est expers. In Dominicali, dominica 3. post Pascha, conc.3.num.3.

Peccatores à Deo excæcari quomodo intelligatur, 2.Quadrag. Dominica Sexagesimæ, num.14.& 25.

Peccatum statim, ac sese phantasię nostræ offert, excutiendum est. In Proprio Sanctorum, conc.4. Assumptionis B.Mariæ, num.16.

Deum propter peccata nostra nos derelinquere summum supplicium est, 3. Quadr. Dominica 4.num.2. Quæ Dei absentia maximè sentienda est, 1.Quadrag. Sabbatho post Cineres, num.2.

Deus maximo odio prosequitur peccatum. In Dominicali, dominica 24. post Pentecost.conc.1.num.21.26.& 36.

Peccatum vnum, & idem simul est culpa & pœna, & quare, 2.Quadrag. Dominica Passionis feria 6.num.4.

Peccatores maximo agone, feruore, & efficacia passiones suas exequuntur, peccatisque suis deseruiunt. In Aduent.conc. 1. Conuersionis Pauli, num.9. & conc.2. num.14.

Peccati malitia, tam magna est, vt Deus eam dimittere gloriosissimum sibi esse ducat. In Aduent. conc.2. Conuersionis Pauli, num.4.

Peccator, quæ in Sathanæ ministerio facit, etsi ex se laboriosissima sint, facillima esse ducit: è contra virtutis opera. In Aduent. Dominica 4. post Epiphaniam, conc.1.num.7.

Peccata quæ ex pura malitia committuntur, hæc sunt Deo super omnia exosa. In Aduent. Dominica 5. post Epiphaniã, conc.3.num.4.

Peccatori omnia in malũ atque in tormẽtum acerbissimũ conuertentur. In Aduent.Dom.5.post Epiphan.conc.3. nu.24.

Peccator in hoc sæculo maximam habet similitudinem cum damnatis alterius sæculi. In Aduent. Dominica 6. post Epiphaniam, conc.3.num.11.vbi latè.

Peccatori ex eo quod à Deo se elongat, hoc inter alia malum euenit, quod omnia, quæ Dei sunt, ei minima, quæ verò mundi, magna videntur. In Dominicali, dominica 3.post Pentecost.conc.2.nu.7.

§. PECCATORIS CONVERSIO.

Peccatoris conuersio, quàm suauis, & læta est Deo, in Proprio Sanctorum, conc.2. Matthæi, num.21. & in Proprio Sanctorum, conc.1.Diui Francisci, num.2.

Inter ea quæ pluris Deus facit, hoc vnum singulare est peccatores conuertere. In Dominicali, dominica 3. post Pentec. conc.1.num.5.

Peccatoris conuersio aliquando Deo, quandoque verò homini in sacra Scriptura tribuitur, & quare, 2.Quadrag. Sabbatho post Dominicam 2.num.24.

Quando actualiter peccantem Deus ad se conuertit magis infinitam suam misericordiam ostendit. In Aduent. conc.1. Conuersionis Pauli, num.5.

Peccatorum conuersionem incessanter, & diligenter procurare debemus, 2. Quadrag. Sabbatho post Dominicam 2. num.34.

§. DE PECCATIS, ET PECcatoribus publicis.

Sicut publica virtus Deo est gratissima, ita publica peccata maximè odit ob damnum quod inde consequi solet. In Proprio Sanctorum, conc.3. Inuentionis Crucis, num.9.

Peccatores publici, qui iam famã amiserunt, ad vltimum suæ perditioni deuenerunt, 3. Quadrag. Dominica in Passione, feria 5.num.11.

Peccata publica perniciosissima sunt, & efficacissima ad alios peruertendos. In Dominicali, dominica 5. post Pentecost, conc.2.num.21. de quo vide plura verbo, Exemplum malum.& in Dominicali, dominica 8.post Pentecost. conc.2. num.1.

Maxi-

Maximè ad id sunt efficacia peccata publica nobilium,& Prælatorum.in Dominicali, dominica 7. post Pentec. conc. 1.num.7.

Quantum peccatores publici suo malo exemplo noceant, & quàm acriter propter hoc à Deo sunt puniẽdi, vide verbo, Exemplum. §.exemplum malum, & in Dominicali, Dominica 13. post Pentec. conc.1.num.9.

§. *IN PECCATIS PERSEuerantia: & de peccandi consuetudine, & habitu; & de peccatoribus induratis.*

Ex peccandi consuetudine peccator in dies durior,ac peior efficitur. In Aduent. Dominica 1. post Epiphaniam, conc.4.num.2.& ibi,conc.1.num.12. & 2. Quadrag.Dominica Passionis,feria 5. nu. 15. & in Dominicali, dominica 11. post Pentec.conc.1.num.18.

Et ex vno vitio in aliud prolabitur. in Aduent. Dominica 1. post Epiphaniam, conc.4.num.4.

Peccata in principio sunt circumeidenda antequam conualescant,1.Quadragef. Dominica 4.feria 5.nu.25. & 2.Quadrag. Dominica in Passione,feria 5. nu.18.& in Proprio Sanctorum, conc. 2. Natiuitatis B.Mariæ,num.17.In Dominicali,dominica 5.post Pentecost. conc.1. num.30. vbi latè. & ibi Dominica 11. post Pentecost. conc.1.num.16.vbi latè.

Peccatum consummatum, quæ mala pariat,4.Quadrag.Dominica in Passione, feria 4.num.32.

Peccatorum reincidentia quàm grande malum, 4.Quadrag.Dominica 1.feria 6.num.30.

Per longum tempus in peccatis sine aliqua molestia cõmorari, est maximum reprobationis signum.In Dominicali,dominica in Albis,conc.2. num.29.

Ex perseuerantia in peccatis cordis duritiem impenitentiam,& alia plurima incommoda peccatoris dimanare.In Dominicali,Dominica in Albis,conc.2.nu.29.

Contra eos,qui in peccatis perseuerãt, 2.Quadrag.Dominica 4. feria 4. num.35. & 3.Quadragef. Sabbatho post Dominicam 2.num.28.& 4.Quadrag. conc.in Cœna, num.35.

Peccandi consuetudo Dei timorẽ hominumque verecundiam aufert, 2.Quadrag. Dominica Passionis,feria 5 num.15.

In peccatis induratio super omnia in hoc sæculo timenda est, 3.Quadrag.Dominica 2.feria 2. num.9.

Peccatum quod ex peccandi consuetudine fixum est; difficillimum est spoliari, 1.Quadrag.conc.Cinerum, num.10. & in Dominicali, dominica 10. post Pentecost.conc.1.num.22.

Peccatoris obstinatio,& duritie,quàm mala sit. In Proprio Sanctorum, conc.3. Ascensionis,num.7.

Non tam cõqueritur Deus ex eo quod peccator ab ipsius obedientia recesserit, quàm ex eo quod ad ipsum conuerti nolit. In Proprio Sanctorum, conc.1. B.Mariæ ad Niues,num.23.

Non qui peccat, sed qui in peccatis perseuerat lachrimandus est, 2.Quadrag. Dominica 4. feria 4.num.35.

Cum peccatores ex malitia, cum assiduitate delinquunt: tunc specialiter Deus permittit decipi.In Dominicali,dominica 7.post Pentecost.conc.1.num.20.

Mirabile est quod toties,ac toties peccare fastidium nullum generet.In Dominicali,dominica 3.post Pentecost.conc.1. num.14.

Illis induratis, qui neque internis Dei motibus, neque externis Concionatorum vocibus resipiscunt omnis suæ salutis aditus videtur interclusus. In Dominicali, dominica 11. post Pentec. conc.2. nu.17.

Etiam si omnia diuina oracula ante hos induratos proponas, nihil prorsus eorum percipient,neque attendent. In Dominicali,dominica 11. post Pentecost.conc.2. num.25.

Peccatores induratos solet Deus omnino relinquere. In Dominicali,dominica 20. post Pentecost.conc.1. num.40. & ibi Dominica 22.conc.2.num.9.

Ex assidua peccandi consuetudine mali habitus generantur: per quos in tantam deprauationem animus deuenit,vt nulla in

in

in peccatis sentiet esse molestiam. In Aduent. Dominica 1 post Epiphaniam, cóc. 1. num. 10.

Peccatoris primus defectus, & fragilitates non debemus admirari, illos tamen continuare execrabile est, 3. Quadrag. Dominica 4. num. 31.

In peccatis cogitatio morosa, vide verbo, Cogitatio.

Peccatoris exemplum malum, vide verbo, Exemplum.

Cum peccatore conuersatio, vide verbo, Conuersatio.

Peccatum originale, vide verbo, Originale peccatum.

Peccandi occasiones, vide verbo, Occasio.

Peccatorum remissio, vide littera R.

Peccatũ supplicia, vide verbo, Supplicia.

Peccandi tentationes, vide littera F.

§. RATIONES ET CONSIDErationes efficacissimæ ad homines à peccatis abdicandos: & ab eis detecta eorum fœda, & execranda natura deterrendos.

PRima. Quia Deus est nobis intime præsens, & te, tuaque verenda opera intuetur, & conspicit, 3. Quadrag. Dom. 3. nu. 19. & 4. Quadrag. Domin. 2. feria 6. nu. 16. & in Communi Euangelistarũ, conc. 1. nu. 12. vbi latissimè. & cóc. 2. sequenti, nu. 17. vbi latè. & in Proprio Sanctorũ, conc. 3. Trinitatis, nu. 7. & in Aduent. Domin. 3. post Epiphaniam, conc. 1. nu. 4. vbi latè. & in Aduent. conc. 4. Ioannis Euangelistæ, nu. 15. vbi ex professo. & in Dominicali, dominica 8. post Pentecost. conc. 1. nu. 24.

In medioque vestrum Deus stat. Dominica 3. Aduent. conc. 4. num. 30.

2. Ex incertitudine an in flagranti hoc delicto te mors deprædetur, pro quo vide 1. Quadrag. Dominica 2. feria 5. num. 23. & 3. Quadrag. Dominica 4. feria 4. nu. 24. & 4. Quadrag. Dominica 2. feria 6. nu. 27. vbi latè. & 4. Quadragesf. Dominica 4. feria 4. num. 16. vbi latè.

3. Considera propter res tam exigui momenti te in æternum visionę Dei priuari. In Dominicali, dominica 3. post Pascha, conc. 1. num. 20. vbi ex professo.

Et quia ob rem nullius momẽti Deum qui est summum bonũ amittis, quæ amissio quanta sit consideratur, & perpenditur. Dominica 1. Aduent. conc. 3. nu. 26. In Dom. dom. 24. post Pentec. conc. 2. num. 6.

4. Quia cum peccas lentis edulio instar Esau cœli primogenita vendis. Dominica 1. Aduent. conc. 3. num. 32.

5. Quia cum peccas Christum Iesum Redemptorem tuum conculcas: & alia horrenda efficis, quæ si cõsiderares à peccato detereteris, quæ vide Dominica 3. Aduent. conc. 4. nu. 17. & in Proprio Sanctorum, conc. 1. Petri, & Pauli, num. 16.

6. Quia amittimus propter rem vilissimam talem amicum qualis est Deus, qui plenè, & perfectissimè omnes conditiones boni amici habet. In Communi Apostolorum, conc. 2. num. 20. vbi latissimè.

7. Vt ad peccatum relinquendum exciteris, statue ante oculos animæ tuæ vitam illam æternam tot gaudiis plenam, quam consequeris, si peccata relinquis. In Proprio Sanctorum, conc. 2. feria 2. Pentecost. num. 16. vbi ex professo, de quo vide plurima, & notatu dignissima a nobis collecta in verbo, Gloria.

8. Quia dum quis est in peccato omnia opera, quæ exercet perdit. In Cõmuni Apostolorum, cóc. 3. nu. 13. & in Domin. Dom. 10. post Pentec. cóc. 1. n. 27. vbi latè.

Et peccatũ omnia vitiat, & corrumpit. In Dom. dom. 16 post Pentec. cóc. 1. nu. 4.

9. Quia maxima ignominia est creaturas tam illustres, res tam viles, tantaque ignominia quærere. In Aduent. conc. 1. Andreæ, num. 12.

10. Ex loco qui paratus est peccatoribus, qui est infernus, pro quo vide 1. Quadrag. dom. 1. fer. 3. nu. 11. & 3. Quadr. Dom. 2. feria 5. nu. 31. & 3. Quadr. Dominica in Passione, feria 2. nu. 8. & in Proprio Sanctorum, conc. 1. Matthiæ, nu. 26. de quo vide plura verbo, Infernus, & in Dominicali, dominica 14. post Pentec. cóc. 1. nu. 30.

11. Quia peccatum est res nullius vtilitatis, damni verò plurimi. Dominica 1. Aduent. conc. 3. num. 19.

12. Ex afflictione, & aliis damnis, quæ peccatori ex ipsomet peccato proueniũt,

3. Qua-

3.Quadrag. Dominica in Passione, feria 2.nu.34. & in Proprio Sanctorum, conc.2. Omnium Sanctorum, num.16. & in Proprio Sanctorum, conc. vnica decollationis Baptistæ, nu.12. & in Aduent. Dominica 4.post Epiphaniam, conc.1.num.8.& in Dominicali, dominica 21.post Pentecost. conc.1. num.49.

13. Ex gaudio, pace, & tranquillitate qua fruuntur qui à peccatis se abdicant, 4.Quadrag.conc.Quinquagesimæ, nu.16. & in Proprio Sanctorum, conc.1. Ascensionis, nu.26.& ibi, conc 2.Petri, & Pauli, nu.15.& ibi, conc.2. omnium Sanctorum, nu.13.vbi latè. & ibi, conc.4. Visitationis B.Mariæ, num.14.

14. Quia cũ peccamus, templum Dei verum, quod est anima nostra conspurcamus, 3.Quadrag.dominica 4.feria 2.num. 23. & 1. Quadrag. dominica in Passione, feria 4.num.2. & in Dominicali, dominica 9.post Pentec.conc.2.num.32.vbi latè.

15. Quia Deus peccatum maximè odit. in Aduent. conc. 4. Conceptionis B. Mariæ, nu.36.& dominica 3.Aduent.conc. 4.nu.19.& 4. Quadrag. dominica 4.nu.15.

Et tam odiosum est Deo, vt terribiles in ipso effectus operetur. In Aduent.conc. 2.Expectationis B.Mariæ, num.8.

16. Qui offendimus summum nostrum benefactorem Deũ, pro quo vide 3.Quadrag. Dominica 4.fer.4. nu.17. & 3.Quadrag.conc.Septuagesimæ, num.22.

17. Quia peccatores in medio suarum temporalium voluptatum trinitas interiores intensissimas habent, & continuus metus, & angor animi ab eis abesse nequit. In Proprio Sanctorum, conc.2.omnium Sanctorum, num.16. vbi late. & in Proprio Sanctorum, conc.vnica decollationis Baptistæ, num. 12. & in communi plurimorum Mart.Euang.Descendens Iesus de monte, &c.conc.3.num. 13.vbi latè.

18. Quamuis nullus alius esset infernus, nisi assidui conscientiæ morsus, molestiaque quam peccatũ secum habet: hoc solum deberet homines à sceleribus reuocare. In Proprio Sanctorum, conc.3. Diui Francisci, num.27.

19. Quia amantissimè te Deus vocat, & dulcissimis verbis te inflammare, & à peccato reuocare contendit. In Proprio Sanctorum, conc.3.Diui Francisci, nu.18. de quo vide plura in verbo, Vocatio Dei.

20. Ex ardentissimo, & infinito Dei quem offendimus erga nos amore. 1.Quadrag.Dominica 1.feria 3.nu.2. & 1.Quadrag.Dominica 4. feria 6. num.5. de quo vide plurima in verbo, Amor Dei erga nos.

21. Quia peccati iter est difficile, & asperum. Dominica 4.Aduentus, conc.1. num.36. & 1. Quadrages. Sabbatho post Dominicam 2.num.3.

22. Quia non est quare diffidamus aut desperemus, quantumcunque peccatores simus, 2.Quadrag.Dominica 2.feria 6. nu. 19.vide plures alias remissiones in verbo, Fiducia.

23. Quia plurimis artificiis Deus vtitur, vt peccatores ad se trahat. In Aduent. conc.1.Expectationis B.Mariæ, num.23.& 3.Quadrag.Dominica 2. feria 2.num.5.

24. Ex misericordia Dei in inuitandis, alliciendis, & condonandis peccatoribus, de quo vide plurimas remissiones, in verbo, Misericordia Dei erga nos.

25. Ex magnitudine eorum, quæ Christus pro peccatis passus est, 1.Quadrages. conc.de Passione, num.19. & 2.Quadrag. Dominica 1.fer.4. num.30. & 2.Quadrag. conc.de Passione, num.20.& 3.Quadrag. Dominica in Passione, num.4. vbi latè.& 4.Quadrages.conc.de Passione, num.17. vbi latè.

26. Ex facili per pœnitentiam peccatorum remissione, 2.Quadrages.Sabbatho post Dominicam 3.num.42.& in Aduent. conc.3.Innocentium, num.18 & in Proprio Sanctorũ, conc.2.Magdalenæ.nu.22.

27. Ex suppliciis horrendis quibus Deus alios peccatores punit, 3.Quadrag. Dominica in Passione, feria 2. num.4. & in Aduent. conc.4. Conceptionis B. Mariæ, num.36.

28. Ex deformitate, quæ remanet in anima, quæ maior est, quàm deformitas Dæmonis, 3.Quadrag.Sabbatho post Dominicam 1.num.31.& in Communi Sanctorum, conc.1.funerali, nu.2.vbi latè.

29. Ex deformitate, quam ex se peccatum habet ita, vt ex se sit odibile. In Com-

Communi vnius Martyr. Euang. Amen dico vobis, conc.3. num.23.

31. Quia peccatum est maximè alienum à natura humana, 1. Quadrag. Dominica 2. feria 3. num.2. & 2. Quadragef. conc. Septuagesimæ, num.17.

31. Et anxietatibus, laboribus, lassitudinibus, & amaritudinibus, quas peccatores perferunt ad peccata perpetranda. In Proprio Sanctorum, conc.4. Visitationis B. Mariæ, num.7. vbi latè. & ibi, conc.2. Bartholomæi, num.22. & 2. Quadrag. Dominica 1. feria 5. num.31. & 2. Quadrag. Dominica Passionis, feria 4. nu.24. & 3. Quadrag. Dominica in Passione, feria 4. num.18. vbi latè. & in Communi vnius Martyr. Euang. Si quis vult venire post me, &c. conc.3. num.21. & in Communi Sanctarum mulierum, conc.1. num.12. & in Proprio Sanctorum, conc.2. Exaltationis Crucis, nu.21. & in Proprio Sanctorum, conc. vnica Decollationis Baptistæ, num.8. vbi ex professo ad conuincendum peccatorem quemcunque, & 3. Quadrag. Dominica 1. feria 6. nu 24. & in Dominicali, dominica 4. post Pentec. conc.1. num.24.

32. Quia dū peccas amittis diuinum Patrem, 2. Quadrag. Dominica 2. feria 6. num.8. & 3. Quadrag. Dominica 4. feria 5. num.16.

33. Considera miserrimum statū peccatoris à Spiritu sancto depictum, 2. Quadrag. Dominica Passionis, feria 3 nu.7. & 3. Quadrag. Dominica 2. feria 5. num.29. & 4. Quadrag. Dominica 3. num.22. vbi latissime. & in Communi Sanctorum, conc.1. funerali, num.5. vbi latè. & Dominica 2. Aduent. conc.2. num.33.

34. Quia peccando legem Euangelicam, & ipsummet Deum infidelibus odiosum reddimus, 1. Quadrag. Dominica in Passione, num.18. & 3. Quadrag. Dominica 2. feria 3. num.13. & 3. Quadrag. Dominica 4. feria 6. num.21. & 4. Quadragef. feria 6. post Cineres, num.15.

35. Ex ingratitudine quam peccatores committunt cum Deum offendunt, de quo vide plurima in verbo, Gratitudo, vbi de his ingratis latè egimus.

36. Quia quodammodo Christus magis peccatum odit, quàm vitam suam dilexit, 3. Quadrag. Dominica in Passione, num.3.

37. Quia cum peccas Christum iterum crucifigis, 4. Quadrag. Dominica 2. feria 6. num.24.

38. Considerate in Dei conspectu ea peccata perpetrare, quę coram infimi generis homine patrare pudor non fineret. in Aduent. conc.4. Ioannis Euangelistæ, num.15. & in Dominicali, dominica 13. post Pentec. conc.1. num 17. vbi latè.

39. Ex præmio, quod dat Diabolus suis seruis propter peccata, quæ committunt, 4. Quadrag. Dominica in Passione, feria 4. num.17.

40. Ex peccati mortalis grauitate, quæ consideratur, & ostenditur. In Communi Euangelistarum, conc.4. num.18.

41. Quia pauci saluantur, & ferè infiniti in dies in infernum detruduntur. In Communi vnius Martyr. Euang. Si quis vult venire post me, &c. conc.1. num.11. vbi latè.

42. Quia in vitiorum contemptu, & virtutum exercitatione etiam Ethnici beatitudinem collocarunt. In Communi plurimorum Martyr. Euang. Descendens Iesus de monte, &c. conc.1. num.16.

43. Quia cū peccas Deo tuo, & Creatori tuo terga vertis, vt vilissimas res prosequaris In Communi Confess. non Pontif. Euāg. Ecce nos reliquimus omnia, &c. conc.4. num.4.

44. Cura etiam exire à peccato, quia quantò maior miseria tua est: tātò ad maiorem pietatem Deum inuitat. In Communi Dedicationis Ecclesiæ, conc.1. nu. 25. vbi ex professo.

45. Quia omnia peccata, quæ committis in libro Dei scribuntur: & in die Iudicij absque eo, quod iota vnum, aut apex desit conscripta videbis. In Communi Sanctorum, conc.2. funerali, nu.4. vbi latè.

46. Quia Diabolus ita oppressos, & conculcatos habet peccatores, vt ne per vnius quidem temporis momentum vix respirare possint. In Proprio Sanctorum, conc.2. diei Sancti Pentec. nu.19. vbi latè.

47. Et quia si Deus tristitiæ esset capax, infinita cū peccas tristitia afficeretur. In Dom. dom.21. post Pentec. conc.1. nu.25.

48. Et

48. Et quia peccata dimittere Deus gloriam atque maiestatem suam esse dicit. In Proprio Sanctorum,conc.1.Natiuitatis B.Mariæ,num.9.

49. Et quia peccatori conuerso maximè Deus fauet, & auxiliatur. In Proprio Sanctorum, conc.1. Natiuitatis B.Mariæ, num.18.

Et summè piis visceribus recipit. In Proprio Sanctorum, conc.1. Natiuitatis B.Mariæ, num.21.

50. Et quia cum primum quis peccat (cum ab amicitia diuini regis excidat) qui antea ab omnibus creaturis etiã Angelis reuerebatur nunc ab omnibus illis contemnitur,& lacessitur.In Proprio Sanctorum,conc.4. Ioannis Baptistæ,num.18.

51. Considera etiam,vt cito à peccato exeas iucunditatem, suauitatem, & lætitiam,quam habet peccator postquã onera suorum peccatorum deposuit. In Proprio Sanctorum, conc.2. Matthæi, nu.22.

52. Et quia si tot Angelos Deus propter vnicum voluntatis motum in æterna tormenta proiecit, quid faciet tibi tot quotidie peccata perpetranti, quem diu ad pœnitentiam expectat. In Proprio Sanctorum,conc.3.Dedicationis Michaelis,num.15. vbi latissimè.

53. Quia cum peccas,Deũ persequeris,1.Quadrag.Dominica 2.fer.2.num.17.

54. Ex magnitudine periculi eius, qui in peccato mortali versatur. In Aduent. conc.3.Thomæ,num.4.vbi appositissimis illustrat exemplis.

55. Considera quod vilibus rebus à diabolo deceptus ipsius diaboli captiuus sis. In Proprio Sanctorum, conc.3.Inuentionis Crucis,num.19.

56. Considera quãta bona per peccatum amittis, & quãta mala propter illum te sequantur.In Proprio Sanctorũ,conc.4. Ioannis Baptistæ,num.28.

57. Considera miseriam animæ existentis in peccato, 4.Quadrag. Dominica 3. num.22.vbi latissime.

58. Considera peccatum, quàm graue sit Jonus. In Proprio Sanctorum, conc.3. Diui Francisci,num.27.& in Aduent.Dominica 4. post Epiphaniam, conc.1.nu.9. & in Dominicali, dominica 11.post Pentecost. conc.1.num.35. & ibi Dominica 14.conc.2.nu.1.& ibi Dominica 21.conc. 1.num.31.

59. Considera, quod cum mortaliter peccas male Deo optas. In Aduent.conc. 4. Ioannis Euangelistæ,num.13.

60. Quia peccatum maximè odiosos nos Deo reddit. In Aduent.conc.1. Conceptionis B.Mariæ,num.34.

61. Considera per peccatum animam quæ est verum Dei templum profanari, & contaminari, 1.Quadragef. Dominica Passionis,fer.4.num.2. & 3.Quadrag.Dominica 4.feria 2. num.25.

62. Considera quod ille, qui peccat Deum à se eiicit demeritoriè. Dominica 3.Aduent.conc.4.num.15.

63. Quia peccator, vt suis turpibus appetitibus satisfaciat, se ipsum, cælestemq; hæreditatem vendit, & Sathanæ seruus efficitur. In Proprio Sanctorum, conc.1. Natiuitatis B.Mariæ,num.12.

64. Considera quàm humiles,& abiectas cogitationes, & desideria habeas, quando peccas,1.Quadrag.feria 2.Resurrectionis,num.25. & 4.Quadrag. conc. in Cœna, num.10.

65. Cum peccatum aliquod vis committere, cõsidera te creatori tuo iniuriam inferre velle, 3.Quadrag.Dominica 2.feria 2.nu.10. vbi alias etiam inuenies considerationes.

66. Quia nil ita contrariatur naturali rationi qua homo insignitus est,quã peccatum. In Proprio Sanctorum,conc.2.Visitationis B.Mariæ,num.3.

67. Quia dum peccas Deum à domo tua expellis,3.Quadrag.Dominica 2.feria 2.num.25.

68. Quia cum peccator Deo in omnibus contrarietur, in omnibus etiam sibimet ipsi grauis,molestus, & nociuus est, & sui destructionem quærit: cuius rationem,vide in Proprio Sanctorum, conc.3. Assumptionis B. Mariæ, num.39. vbi ex professo.

69. Quia peccatũ quodcunque etiam minimum tantum malum est quod totam vrbem imò,& totum mundum Deo odibilem reddat. In Dominicali, dominica 16. post Pentecost.conc.1.num.4.

70. Quia

70. Quia peccatũ reddit homines indignos ad petendũ, & accipiendũ beneficia à Deo, 1. Quadr. domin. 3. fer. 2. nu. 11.

71. Quia Christiani multò maiori obligatione quàm omnes aliæ mundi nationes tenentur vitia fugere. In Aduent. conc. 2. Circumcisionis, num. 17.

72. Curare enim debet Christianus quod eius vita sit nomini quod habet conueniens. In Aduent. conc. 1. Circumcisionis, nu. 26. & conc. 4. nu. 27. & Dominica 5. post Epiphaniam, conc. 1. nu. 27.

73. Qui in peccato commorantur non solum in futuro infernum, sed in præsenti etiam seculo, interitum promerentur. In Aduent. dominica 5. post Epiphaniam, conc. 2. num. 29.

74. Et quia ipsamet peccata peccatores coram diuino Iudice accusant: ac de eis vltionem postulant. In Dominicali, dominica 8. post Pentec. conc. 1. num. 26.

75. Et quia peccato non solum ipse peccator, imò tota respublica infamia notatur. In Dominicali, Dominica 8. post Pentecost. conc. 2. num. 10.

76. Et quia non tantum conqueritur Deus quia peccamus, quantum quia ad eum non conuertimur. In Dominicali, dominica 9. post Pentecost. conc. 2. num. 15.

77. Et quia Deus quẽ offendisti adeo benignus est occasionem quærat, tua peccata aliquo modo excusandi. In Dominicali, dominica 10. post Pentecost. conc. 1. num. 17.

78. Et quia per peccatũ qui antea erat Dei, seruus diaboli & vitiorũ seruus efficitur. In Dominicali, dominica 14. post Pentec. conc. 1. nu. 4. & 7. & 11. vbi latè.

79. Et quia propter peccata Deus solet vitam abbreuiare. In Dominicali, dominica 24. post Pentec. conc. 1. num. 5.

In verbo virtus rationem omnium summam complexi sumus, ad hominum animos, in virtutis amorem inflammandos: quæ omnes rationes per locum à contrario hic possunt accommodari.

PESTES.

PEstes, fames, & morbi veniunt propter hominum peccata, 3. Quadrag. dominica 4. feria 2. num. 27. & 33. & in Dominicali, fer. 2. in Litaniis Maioribus, conc. 1. num. 14. vbi latissimè, & ex professo. & ibi dominica 9. post Pent. conc. 1. nu. 3. vbi latè. & dominica 19. cõc. 2. nu. 37.

Petri & Pauli laudes, & excellentiæ, vide in Proprio Sanctorum, conc. 1. Petri, & Pauli, num. 29. & conc. 3. num. 29. & conc. 4. num. 28.

Periurium, vide Iuramentum.

Persequutiones, vide Tribulationes.

Persequutio iustorum, vide Iustorum labores.

Persequutio inimici, vide Inimicus, vide etiam Odium.

Perseuerantia in virtute, vel in bonis operibus, vide verbo, Operum perseuerantia.

Pœna æterna, vide Infernus.

Pœnitentia Sacramentum, vide Confessio.

POENITENTIÆ VIRTVS *& de pœnalibus exercitijs.*

POenitencia in bona conscientia debet fundari, 1. Quadr. Dominica 1. nu. 1.

Pœnitentia suauis & facilis apparet eis, qui assuefiunt. In Aduent. dominica 1. post Epiphaniam, conc. 1. num. 7.

Dei querelæ eò diriguntur, vt nos deterreat & ad pœnitentiam prouocet. dominica 3. Aduent. conc. 3. num. 25.

Corpus pęnitentia macerare, quàm necessarium. Dominica 4. Aduent. conc. 3. num. 14. vbi latè.

Ad pęnitentiam prædicandam innocentem Baptistam Deus elegit, vt ipsius necessitas magis intelligeretur. dominica 4. Aduent. conc. 4. num. 23.

Initio pęnitẽtiæ passio Christi alleganda, & in ipsa tota fiducia collocanda, 4. Quad. cõc. Quinquagesimæ, n. 23. vbi latè.

Penales exercitationes quàm necessariæ sunt ad spiritualem vitam conseruandam. In Proprio Sanctorum, conc. 3. dedicationis Michaelis, num. 22.

Pœnitentia potius in operibus, quàm in verbis cõpositis consistit. In Proprio Sanctorum, conc. 1. Magdalenæ, num. 29.

Ad pęnitẽtiam exhortationes optimæ. In Proprio Sanctorum, conc. 2. Magdalenæ,

bus conuersari. In Dominicali, dominica 3. post Pascha, conc.2. num.8.

Pœnitentia quàm appositissimum pro peccatis remedium, 4.Quadrag.Dominica 1. num.24.

Vt verè penitens prius considera miserum, in quo iaces statum; bona quæ amisisti, & mala quæ commisisti. In Proprio Sanctorũ, conc.2. Ioannis Baptistæ, nu.28.

In penitentiæ exercitio semper dum in hac vita fuerimus perseuerare debemus. In Proprio Sanctorum, conc.1. Visitationis B.Mariæ, num.15.

Cum adeo immũdi simus, magnopere nos penitentia purificari oportet. In Aduent.conc.4. Purificationis B.Mariæ, nu.7.

Diligentissimè, & illico ad penitentiam accedite, quia Deus vos nunc ad id expectat. In Dominicali, dominica 13. post Pentecost. conc.2. num.11.

Amplificabitur hic locus ex verbo, Lachrymæ, & ex verbo, Carnis mortificatio.

§. CONSIDERATIONES *efficacissimæ contra eos qui pœnitentiam de die in diem, vel vsque ad mortem differunt.*

POenitentiam de die in diem differre, signum manifestum est reprobationis. In Proprio Sanctorum, conc.1. Visitationis B.Mariæ, num.10.

Quamuis certã senectutis spem haberemus, statim tamen pœnitẽtiam aggredi deberemus, antequam cor obdurescceret. In Aduent.conc.1. Circumcisionis, nu.17. & 3.Quadrag. Dominica 1. feria 5. nu.14.

Penitentiam vsque ad mortem differentes appellat Spiritus sanctus arbores autumnales quibus raro contingit, vt opportunè maturescant, 1.Quadrag.conc. in Cœna, num.5.

Magna stultitia est penitẽtiam procrastinare, cum nescias an ante crastinum sis moriturus, 2.Quadr. dominica 2.nu.16.& in Aduent.conc.2. Circumcisionis, nu.18.

Quàm stulti sint qui quia nunc negotiis sunt implicati differunt penitentiam in aliud tempus, 2.Quadrag.Dominica 4. feria 4. num.31. vbi latè.

Licet vitam tuam sexaginta aut septuaginta annos duraturam esse certo scires stultum esset indefessam senectutem in qua ad labores perferendos non sunt vires, penitentiam differre, 2.Quadrag. dominica 4. fer.4.nu.34.& nu.37.vbi ex professo. & 3.Quadr.dominica 1.fer.5.nu.24.

Si nũc illud tibi difficile videtur quantò difficilius tibi erit post quàm vitium incaluerit, & altiores egerit radices, 2. Quadrag. dominica 4. feria 4. num.34. & in Proprio Sanctorum, conc.1. Natiuitatis B.Mariæ, num.17.

Non spectes penitentiam facere quousque infirmitas ingrauescat cum prædoloribus, & mortis agone insanus, attonitus, & mortis somno arreptus, & fere sine iudicio sis, 2.Quadrag. dominica 4. feria 6. num.12. & 3.Quadrag. dominica Passionis, num.13. & in Communi Virginum, conc.3.nu.24.vbi ex professo.& in Dominicali, dominica 24. post Pentecost. conc. 1. num.47.

Si quæ in toto vitæ cursu facienda erant ad breuem horam mortis reseruantur, proculdubio ad illa omnia facienda tempus deerit; 1.Quadrag. conc. in Cœna, nu.15.

Non est hæc res quam de die in diem differri oporteat, sed cogita hodie finiendos esse dies tuos, 3.Quadrag. dominica 1. feria 6. num.14. vbi latè.

Considera etiam, quod post mortem nullum pœnitentiæ genus tibi proderit, 3.Quadrag. dominica in Passione, nu.15. & 2.Quadrag. dominica 4. feria 4. nu.26. & 3.Quadrag. dominica 4. fer.4. num.22. & 3.Quadrag. dominica in Passione, feria 2. num.3. & in Communi Sanctorum, conc.1. funerali, num.26.

Magna temeritas est expectare senectuti tempus ad conuersionem, & pœnitentiam cum iam tunc natura corruptis moribus deprauata sit; 3.Quadrag. conc. Septuagesimæ, num.11. & 19.

Periculosissimum est in mortis horam pœnitentiam differre. In Communi confess. non pontific. Euang. Sint lumbi vestri, &c. conc.3. num.19. vbi ex professo. & in Dominicali, dominica 24. post Pentecost. conc.1. num.43.

Eos qui pœnitentiã vsque ad mortem

differunt, permittit Deus vt illam tunc nesciant facere, nec misericordiam sicut oportet exposcere. In Communi confess. non pontif. Euang. Sint lumbi vestri, &c. conc.3. num.19. & in Communi Virginum, concio 3. num.27. & in Communi Sanctorum, conc.3. funerali, num.21.

Permittit etiam Deus, vt misericordiam tunc non consequantur, & illis respondeatur, serò sapuisti. In Communi Virginum, conc.3. num.27. vbi latè, & ex professo. & in Communi Sanctorum, conc.1. funerali, num.27.

Quis nam te certum facit aut securum mortis tempore te occasionem habiturum ad rem tanti momenti cõficiendam, cum omnibus requisitis circumstantiis? in Communi Sanctorum, conc.1. funerali, num.26.

Quamuis à Deo syngrapham te non repente moriturum habueris, ingẽs amentia est illud tempus expectare, vt te præparares in quo vix opportunitas adest ad id quod tua interest absoluendum. In Communi Sanctorum, conc.3. funerali, num.27. vbi latè.

Et quia plurimi hominũ opinione tanquã boni Christiani moriuntur, & sunt in inferno. dominica 1. Aduent. cõc.3. nu.14.

Sancti maximè trepidant de pœnitentia, quæ in hora mortis fit. In Dominicali, dominica 15. post Pent. conc.2. num.23.

Pœnitentiam in extrema vitæ hora, vt oportet facere difficillimum & laboriosum est. In Dominicali, dominica 24. post Pentecost. conc.1. num.44.

Vt ad pœnitentiam statim agendam commouearis vnum ex efficacioribus remediis est, æterna inferni supplicia ob oculos semper habere. In Dominicali, dominica 24. post Pentecost. conc.1. num.48.

Qui pœnitentiam remisse, & pigrè agunt, Verbum Dei contemnunt, & iniuria ipsum afficiunt. In Proprio Sanctorum, conc.1. Visitationis B. Mariæ, nu.15.

Pietas, vide Misericordia.

PIGRITIA.

Diabolus ad mala quæ facit perpetranda ex negligentia nostra occasionem sumit. In Aduent. Dominica 5. post Epiphaniam, conc.2. num.18.

Maxima vigilantia, & diligentia viuendum est, vt à Sathanæ laqueis nos liberari possumus. In Aduent. dominica 5. post Epiphaniam, conc.2. num.19.

Qui pigrè, & remisse pœnitentiã agũt, Verbum Dei contemnunt, & iniuria ipsum afficiunt. In Proprio Sanctorum, conc.1. Visitationis B. Mariæ, num.15.

Pigrè res spirituales, & diuinas tractamus: quæ verò ad honorem, salutem, vel augmentum temporale spectant, diligentissimè, 1. Quadrag. dominica 1. fer.4. nu.6. & 3. Quadrag. dominica 1. fer.6. nu.15. & in Aduent. conc.3. Conceptionis B. Mariæ, nu.19. vide etiam in Cõmuni Sanctarum mulierum, conc.3. num.19. & in Aduent. Dominica 1. Aduent. conc.3. num.17.

Ad pigritiam in Dei seruitio, & rebus spiritualibus excutiendam egregię exhortationes, & considerationes, 1. Quadrag. dominica 4. fer.4. num.22. & 2. Quadrag. dominica 1. fer.6. nu.19. & 3. Quadrag. dominica 1. fer.6. num.19. vbi latè. & 3. Quadr. dominica in Passione, fer.4. num.8. & 3. Quadr. dominica 1. fer.6. nu.14. vbi latè.

Pigritia otij, & impœnitentiæ fons, 2. Quadrag. conc. Septuagesimæ, num.35.

Contra eos qui pigritiam, & negligentiam habent in exeundo à peccato. In Aduent. conc.4. Andreæ, num.17.

Magna confusio est videre quanta cum diligentia, & cura Deum offendamus: in rebus autem quæ ad eius seruitium pertinent quàm pigrissimus. In Aduent. dominica infra octauam Natiuitatis, conc.2. num.13.

Secus sancti qui res quæ ad seruitium Dei pertinebãt diligentissimè præstabãt. In Aduent. conc.4. Epiphaniæ, num.18.

Propter pigritiam plurimi temporis fit iactura, quod est vnum ex maximis vitæ huius detrimentis. In Proprio Sanctorum, conc.3. Visitationis B. Mariæ, num.8.

Cum de vitæ nostræ termino simus incerti, tam pigros, & lentos in animæ salute esse stupendum est. In Aduent. conc.2. Circumcisionis, num.19.

Accidia, animam indeuotam reddit: & plura alia ipsi animæ dãna infert. In Proprio

prio Sanctorum, conc. 4. Petri, & Pauli, num. 17.

Multum refert non pigrè, sed feruentissimè Deo seruire incipere. in Aduent. domin. 1. post Epiphaniam, conc. 4. nu. 5.

Pari saltem diligentia Deo seruiamus qua peccato quodam seruimus, 3. Quadr. Dominica Passionis, fer. 5. num. 15. & domin. 1. Aduent. conc. 3. num. 18. vbi latè.

Non pigrè, sed sollicitè ea quæ ad Dei seruitium spectant tractare, est vnum ex prædestinationis signis. in proprio Sactorum, conc. 1. Visitationis B. Mariæ, nu. 10.

Hæc sollicitudo Deo gratissima est. in Proprio Sanctorum, conc. 3. Visitationis B. Mariæ, num. 7.

Huius sollicitudinis defectus est via ad perdendum charitatem, & amicitiā Dei. In Proprio Sanctorum, concio 3. Visitationis B. Mariæ, num. 7.

Diligenter Deus est quærendus. In Aduent. conc. 3. Natiuitatis, num. 18.

Contra eos qui pigri sunt in pœnitentia exercenda, vide verbo, Pœnitentia, §. Contra eos qui pœnitentiam de die in diem, vel vsque ad mortem differunt.

Amplificabitur hic locus ex verbo, Otium, & ex verbo, Diligentia.

Pro Portiuncula festo, vide aliqua notatu digna in communi dedicationis Ecclesię, conc. 1. in principio.

Potentes, vide Magnates, vide Prælatus.

PRÆCEPTA DEI, ET DE *eorum obseruantia.*

OMnia Dei præcepta sunt nobis possibilia. dominica 4. Aduent. cōc. 4. nu. 27. & in Cōmuni Apostolorū, cōc. 1. nu. 5.

Et facilia, atque suauia. In Aduent. dominica 1. post Epiphaniam, conc. 1. nu. 2. vbi latè, & ex professo. & in Communi Doctorum, conc. 4. num. 26. vbi latè. & in Dominicali, dominica 14. post Pentecost. conc. 1. num. 18. vbi latè.

Ad præceptorum obseruantiam facilem reddendam, plurimum conducit nos eis diu assuefieri. In Aduent. Dominica 1. post Epiphaniam, conc. 1. num. 6.

Si præcepta Dei facile obseruare desideras plura etiam quàm tibi præcipiuntur fac: & sic quod de præcepto est tibi facile erit. in Aduent. dominica 1. post Epiphaniam, conc. 1. num. 23. & ibi, conc. 3. Ioannis Euangelistæ, num. 9. & 3. Quadrag. dominica in Ramis, num. 7.

Quando ex præceptorū Dei obseruantia aliquot detrimenta, aut inconuenientia deuenerint, non deterreamur: sed certissimè credamus nos à Deo esse iuuandos. in Aduent. dominica 1. post Epiphaniā, conc. 2. nu. 7. & in Dominicali, dominica 19. post Pent. conc. 1. num. 15. vbi latè.

Omnia diuina præcepta iudicat vnum, illudque facillimum, qui Deum diligit. In Proprio Sanctorum, conc. 1. diei Sancti Pentecost. num. 16.

Ei autem qui eum non diligit, omnia grauia videntur, & vnū præceptum plura existimat. In Proprio Sanctorum, conc. 1. diei sancti Pentec. nu. 19. & in Dominicali, dominica 14. post Pentec. conc. 2. nu. 3.

Præcepta, & mandata Dei seruare pluribus titulis debemus: quos vide in Proprio Sanctorū, conc. 3. Trinitatis, num. 25.

Ad præceptorum legis Euangelicæ obseruantiam singulares exhortationes, 3. Quadrag. Sabbatho post Dominicam 1. num. 15. & in Communi Apostolorum, conc. 4. num. 2. & in Proprio Sanctorum, conc. 4. Trinitatis, num. 15.

Lex gratiæ, præcepta eius obseruantibus est lex misericordiæ: transgredientibus est lex maioris rigoris, quàm vlla alia fuit. In Proprio Sanctorum, conc. 1. Omnium Sanctorum, num. 9. vbi latè.

Præcepta Dei nobis aspera, & insipida videntur: quia gloriam quam per eorum obseruantiam consequuturi sumus, iudiciumque, & tormenta, quæ ipsorum transgressores expectant non contemplamur. In Dominicali, dominica 3. post Pascha, conc. 3. num. 19.

Deus ab homine nō petit, nec ei præcipit, plus quē ipse homo possidet. In Communi Sanctarū mulierum, conc. 4. num. 14.

Præcepta Dei semper ante oculos ferenda, eisq; in omni opere, verbo, & cogitatione conformari curandū est. In Aduent. cōc. 1. Purificationis B. Mariæ, nu. 21.

Ad victoriam in bellis reportandā excellens armorum genus est præceptorum

Dei obseruantia. In Dominicali, feria 4. in Litaniis Maioribus, conc.vnica, nu.31.

Qualis erga legis Dei obseruationem te habueris, talis Deus erga te se habebit. In Dominicali, dominica 7. post Pentecost. conc.1. num.32.

Licet præcepta Dei sint suauia, & facilia, dæmon curat nobis difficillima ostendere, & sint nobis exosa. In Dominicali, dominica 14.post Pentec.conc.1.num.27.

Præcepta Dei omnia, obseruatu facillima inueniet, qui præmium per illorum obseruantia elargiendum contemplatus fuerit. In Dominicali, dominica 14. post Pentecost. conc.1. num.30.

Præceptis Dei, & prælatorum obedire, vide verbo, Obedientia.

Preces. vide verbo, Laus Dei, & verbo, Oratio vocalis, vbi latissimè.

PRÆDESTINATIO.

Prædestinatio quid sit, 3.Quadrag.dominica 2. feria 4. num.10. prædestinatio & vocatio non est propter nostra merita, nec propter bonũ vsum liberi arbitrij: sed solum propter infinitam Dei misericordiam, 3.Quadrag.dominica 2.fer.2. num.19. vbi latè. & in Proprio Sanctorum, conc.2. Matthiæ, num.4. & in Communi Sanctarum mulierum, cõc.2. nu.14.

Prædestinatio reliquorum omnium bonorum fons est. In Aduent.conc.2. Epiphaniæ, num.18.

Prædestinati deleri non possunt de libro vitę, 3.Quadr.dominica 2.fer.4.nu.12.

Prædestinatos Deus ad gloriam præparat, & quibus viis, & mediis Deus efficiat. In Proprio Sanctorum, conc.2. Magdalenæ, num.2. vbi latè.

Prædestinatos in corde suo scriptos defert Deus, 3.Quadr.Domin.2.fer.4.nu.10.

Prædestinatos cur permittit Deus peccare. In Proprio Sanctorũ, conc.1.Magdalenæ, num.3. vbi latissimè, de quo vide plura verbo, Iustus, §. Iustorum peccata.

Prædestinatos Deus prospicit, & hic Dei aspectus est omnium bonorum principium. In Aduent.conc.1.Andreæ, num. 24. & conc.2.num.12.

Prædestinatio non est præterita. In Dominicali, Dominica 19. post Pentecost. conc.1. num.2.

Reliqua omnia quæ huc spectant, vide verbo, Iustus.

Præfecti, vide Prælatus, vide Magnates.

PRÆLATVS, *Prælatura*.

EX Prælatorum, vel Principum probitate, vel improbitate subditorũ malum vel bonum, vt in plurimum pendet. In Proprio Sanctorum, conc.4. Trinitatis, num.5. vbi latissimè (de quo vide plura in verbo, Exemplum maiorum) & in Proprio Sanctorum, conc.2. Bartholomæi, num.2. Et bonum, vel malum totius populi. In Communi Doctorum, conc. 1. num.23. & conc.3. num.27.

Prælati boni pauci. In Dominicali, Dominica 2.post Pascha, conc.2.num.13.

Prælatos malos esse permittit Deus in pœnam nostrorũ scelerum. In Dominicali, dominica 2. post Pascha, conc.2.nu.10.

Difficile est Prælato ac Principi in esse peccatum, absque eo quod inferiori scandalum sit. In Proprio Sanctorum, conc. 3. dedicationis Michaelis, num.31.

Prælati præsentia onerosa, & odiosa est subditis. Dominica 3. Aduentus, conc.1. num.12.

Si Prælatus in defectus incidit gaudere quanta insania sit. In Communi Doctorum, conc.3. num.18.

Diaboli cura est prius prælatos euertere, vt subditos perdat. In Aduent.conc.1. Conceptionis B.Mariæ, num.16. Et vt vniuersam Rempublicam destruat. In Communi Doctorum, conc.2. num.20.

Diabolus diligentissimè conatur subditis persuadere, Prælatorum præcepta non esse propter subditorum vtilitatem, sed propter odium, 3.Quadrag. dominica 2. feria 3. num.18.

Prælati in societatem suam, & in consilia sua viros probos adhibeant, 3.Quadr. Sabbatho post dominicam 1. num.10. & dominica 4. Aduent.conc.2. num.26.

Cum Deus ad aliquã dignitatẽ quempiam euehit, cogitet non sua tantum causa id fieri, sed vt inferioribus, & pauperibus

bus opem ferat. In Aduent.conc.1.Ioannis Euangelistæ, num.2.

Prælati dum male viuunt sunt laqueus & rete, quo diabolus plures animas aucupatur. In Proprio Sanctorum, conc.3. dedicationis Michaelis, num.32.

Magno beneficio Deus Rempublicam illam afficit, cui prælatum optimum dat. In Proprio Sanctorum, conc.2. Bartholomæi, num.2.

Contra prælatos quibus suo statui, honorique iactura fieri videtur nisi famulis ad quamlibet næmiam exequendam assignatis abundent. In Proprio Sanctorum, conc.2. Eucharistiæ, num.6.

De Prælatorum potentia, vide verbo, Magnates: vbi etiam vide de Prælatorum obligatione erga pauperes.

Prælati, & maiores cauere debent ne minoribus sint peccādi occasioni, 2.Quadrag. conc. de Passione, num.44. & in Communi confess. Pontif. Euang. Nemo accendit lucernam, &c. conc.1. num.22.

Prælatis quàm specialia auxilia Deus exhibet. In Communi Euangelistarum, conc.2. num.22.

Sicut Prælati, & gubernatores boni Ecclesiæ vtilissimi: ita mali perniciosissimi. In Aduent.dominica 4.post Epiphaniam, conc.2. num.2.

Maiorum peccata semper apud Deum execrabiliora, magisque exaggerata fuere. In Aduent. concio 1. Purificationis B. Mariæ, num.24.

Sapientes considerantes dignitatum, & officiorum pondus, totis viribus illud renuunt: insipientes verò è contra. In Dominicali, dominica 8. post Pentec.conc.2. num.6. vbi latè.

Prælatus maximam fortitudinem habere debet. In Dominicali, Dominica 9. post Pentecost. conc.2. num.13.

Qui in dignitate positus est, maximè attendat ne euanescat. In Dominicali, dominica 20. post Pentec. conc.1. nu.12.

Singularissimum est Dei beneficium nobis prælatos probos elargiri. In Dominicali, dominica 22. post Pentecost. conc.1. num.36.

Amplificabitur hic locus ex verbo, Magnates.

§. *PRÆLATORVM OBLIgatio: & de graui prælaturarũ pondere, et de cōditionibus prælatorum.*

Animarum curam habere quàm graue sit pondus, 1.Quadrag.dominica 2.fer.4.nu.14. Et quam periculosum onus. In Dominicali, domin.16 post Pent.conc. 2.nu.50.& dominica 8. post Pent. conc.2. nu.6. & ibi dominica 22. conc.1. num.29.

Qui prælaturas hodie suscipit, in magno præcipitio se ponit, 3.Quadrag.Sabbatho post Cineres, num.13.& 3.Quadrag. dominica 2. feria 4. num.32. & 4. Quadrag. dominica 2. feria 4. num.1.

Prælati maiori obligatione quam alij tenentur semper bona opera exercere, 2. Quadrag. dominica in Passione, num.11.

Prælati & Gubernatores non sint timidi in exequenda iustitia, 1.Quadrag. dominica 1. feria 4. num.12. & 3.Quadrag. dominica 3. feria 3. num.39. & 3.Quadr. dominica 4. feria 2. num.8. & in Communi Doctorum, conc.4. num.3.

Prælati constitutiones sui ordinis exequantur, 1.Quadrag. Sabbatho post Dominicam 3. num.30.

Prælati hanc regulam seruent, quod incipientibus in via virtutis difficilia non imperent. dominica 4. Aduentus, conc.3. num.29.

Prælati humilitate maxima prediti esse debēt, 2.Quadrag.dominica 2.fer.4.nu.15. & 3.Quadrag. dominica 2. feria 3.nu.26.

Prælati quàm magna cura, & diligentia debent super subditos vigilare, 2.Quadrag. conc. de Passione, num.29. & in Aduent. concio 3. Ioannis Euangelistæ, num.26. & in Aduent. dominica 5. post Epiphaniam, conc.2. num.20.

Prælati humiles se humilibus: & seueros superbis se ostendere debent, 2.Quadrag. feria 2. Resurrectionis, num.21.

Prælati, & gubernatores debēt esse mites, suaues, & humani, vt illis obediant subditi, 3.Quadrag. feria 5. post Cineres, num.25. & in Aduent. conc.2. Stephani, nu.29. vbi latè. & in Dominicali, dominica 4. post Pentecost. conc.1. num.13. ibi, dominica 9. post Pentec.conc.1. num.18.

Prælaturas, & dignitates temporales viri probi nõ audent acceptare: & audent mali illas negotiari, 3. Quadrag. Sabbatho post Cineres, nu. 21. & in Proprio Sanctorum, conc. 1. Iacobi, nu. 13. vbi latissimè.

Iusti autem semper imperare recusauerunt. dominica 3. Aduent. conc. 2. num. 17.

Prçlaturas, & dignitates expetere quanta dementia, 3. Quadrag. feria 5. post Cineres, num. 21. & 3. Quadrag. dominica 2. feria 4. num. 31.

Dei maximum supplicium est Prælatos, & Principes senes deficere. & hæc munera adolescentibus sine vsu, experientia, & virtute demandari. In Aduent. conc. 2. Stephani, num. 12.

Contra Prælatos suæ gubernationis negotia relinquentes, vt appetitibus suis obsequantur, vide dominica 3. Aduent. conc. 1. num. 8.

Quando durities, & dissolutio subditorum postulat, rigore, & seueritate vti debent Prælati. In Aduent. conc. 2. Stephani, num. 33.

Prælati ipsi prius faciant, quæ aliis fieri imperant, 3. Quadrag. dominica 2. feria 3. nu. 4. & in Aduent. conc. 3. Circumcisionis, num. 10. & in Dominicali, dominica 2. post Pascha, conc. 3. num. 20.

Prælati, & patres familias maiori obligatione ad præceptum correctionis fraternæ seruandum tenentur, 3. Quadrag. dominica 3. feria 3. num. 35.

Prælatorum, & patrum familias munus est virtutibus (vitæ suæ exemplo, & rationibus efficacissimis) dulcedinem, ac saporem conferre: quo illas homines libenter exerceant. In Communi Doctorum, conc. 1. num. 3. vsque ad 11.

Et carnis nostræ pessimos fructus exsiccare. In Cõmuni Doctorũ, conc. 1. nu. 6.

Prælaturas, & dignitates non esse hilari, & lubenti animo accipiendas. In Proprio Sanctorum, conc. 4. dedicationis Michaelis, num. 7.

Prælatorum vita quàm pura debet esse, vt efficaces sint ipsorũ reprehensiones. In Communi Doctorũ, conc. 1. nu. 11. de quo vide plurima, verbo, Concionator, §. de motum probitate spiritu, & virtutibus concionatoris, quæ omnia huc spectant.

Ac prælaturam oblatã renuendam insigne sacræ Scripturç exemplũ. In Dominicali, dominica 2. post Pascha, cõc. 3. nu. 16.

Prælatus sic debet corrigere in subdito id quod corruptum inuenerit: vt id quod bonum est minimè annihilet, aut inficiat. In Dominicali, dominica 17. post Pentecost. conc. 2. num. 10. de quo vide plura verbo, Correctio, & verbo, Reprehensio.

Prælati sapientia prædití esse omnino debent. In Communi Doctorum, conc. 2. num. 6. & ibi, conc. 4. num. 2. & in Proprio Sanctorum, conc. 3. Omnium Sanctorum, num. 11. & in Aduent. conc. 4. Epiphaniæ, num. 21. & in Proprio Sanctorum, conc. 1. Matthiæ, num. 13.

Vnum ex præcipuis prælati muneribus est peccatores doctrinæ, exemplo, repræhensione, & suppliciis à peccatorũ dentibus abstrahere curare. In Proprio Sanctorum, conc. 2. Natiuitatis B. Mariæ, num. 13.

Prælatus, & pater familias quando mitibus verbis damna resarcire possunt, asperis non vtantur: & cum asperis reprehensionibus mala curare potuerunt, ictus virgæ non addant. In Communi Doctorum, conc. 2. num. 15.

Prælatus, & pater familias semper vitiis resistere debet, etiã si ob id vitã amittat. In Communi Doctorum, cõc. 2. nu. 24.

Prælatura non sponte sua accipienda, sed prçlatorum spectandum imperium, & tunc charitas est, propriam interdũ quietem, animarum saluti postponere. In Aduent. conc. 2. Stephani, num. 14.

Non sufficit prælatos sapientia speculatiua pollere, sed requiritur sapientiam practicam, quæ in affectu voluntatis, & bonis operibus cõsistit habeant. In Communi Doctorum, conc. 3. num. 4.

Prælati non debent exprobare peccatores iam emendatos, & in meliorem frugem receptos. In Communi Doctorum, conc. 3. num. 25.

Ad prælaturæ munus rectè exercendum magno Dei amore opus est. In Proprio Sanctorũ, cõc. 4. Petri, & Pauli, nu. 24.

Prælati suis admonitionibus nil proficient, si eorum subditi illos crudeles, & sine misericordia perspiciunt, 3. Quadrag. dominica 3. feria 5. num. 8.

Præ-

turæ onus tibi imponitur. Dominica 3. Aduent.conc.2.num.18.

Prælatorum præcipuum munus est animas instruere. In Proprio Sanctorū,conc. 3. Ascensionis,num.16.

Prælatus indignus, vocatur à Spiritu sancto frænum errans,& quare. Dominica 3. Aduent. conc.1.num.13.

Prælati & Gubernatores à Deo summis precibus petere debent sollicitudinis donum: ne sibi commissa munera negligenter exerceant. In Dominicali, dominica 2. post Pascha,conc.3.num.18.

Prælatorum, & Gubernatorum munus est efficere,vnusquisque prout statū suum decet viuat,2.Quadr.Dominica 4.nu. 37.

Prælaturam melius est recusare, quàm acceptare,quando non imponitur à superiore necessitas. In Communi confess. Pontif. Euang. Nemo accendit lucernam, &c.conc.1.num.28. & in Communi Doctorum,conc.3.num.29.

Prælati attendant quales ipsos esse decet, cum sint adiutores Dei in tam singulari ministerio, quale est animarum. In Proprio Sanctorum, conc. 1. Bartholomæi,num.19.

Prælatos, subditos impios punire est vnum ex efficacissimis remediis ad Dei iram placandam,3.Quadrag.dominica in Passione,num.22.

Prælati si dissimulauerint subditorum peccata, eisdem pœnis, ac subditi à Deo plectentur, 3.Quadrag. dominica in Passione,num.20.

Prælati vel patres familias, cum aliqui de ipsis conqueruntur,vel detrahunt,cum mansuetudine, & patientia se excusent, 3. Quadrag. Sabbatho post Dominicam 4.num.26.

Prælati,& in quacunque dignitate constituti, non tantum debent esse contenti interiori virtute, sed maxima obligatione tenentur eam extrinsecus ostendere. In Proprio Sanctorum,conc.4.Petri,& Pauli, num.6.

§. *PRÆLATORVM ELECTIO.*

IN prælatorum electione quid faciendum:vide,& nota 4.Quadrag. Dominica 2.feria 4.nu.25.& in Communi Confess.pontif.Euang.Homo quidam peregrè, &c.conc.2. nu.14. & in Proprio Sanctorum, conc.2.Bartholomæi, num.3.

In prælatorum, & quarumcunque dignitatem electionibus, dignior eligatur, & merita solum attendātur: nō verò amicitia consanguinitas,nec vllus alius respectus humanus. In Proprio Sanctorum, conc.1. Bartholomæi, num.22. & conc.2. num.8.vbi ex professo.& conc.1.Matthię, num.9.vbi latè.

Ante Prælatorum, & Gubernatorum electionem Deus est consulēdus.In Communi confess. pontif. Euang. Homo quidam peregrè,&c. conc.2.num.18.

Et ideo antea omnia in omni electione ad orationem confugere debemus. In Proprio Sanctorum, conc.1.Matthiæ, nu. 9.vbi ex professo. & ibi conc.2.Bartholomæi,num.8.vbi latè.

Qui in prælatum eligendus est, quas conditiones habere debet.In Proprio Sanctorum, conc.1. Matthiæ, num.12. & in Dominicali, dominica 2. post Pascha, conc.3.num.13.vbi latè,quas conditiones sigillatim enarrauimus, §.antecedenti.

In prælatorum electionibus Ecclesiam orationis instare debere docuit Christus. In Proprio Sanctorum, conc. 1. Bartholomæi,nu.17.

Homines sæpè eligunt ad prælaturas, & dignitates indignos, contra quos vide in Communi confess. pont.Euang. Homo quidam peregrè,&c.cōc.2.nu.15.vbi latè.

Ex quo nascitur totius Reipublicæ perturbatio. In Aduent.conc.3. Conceptionis Beatæ Mariæ,num.17.

Et afflictiones,& infortunia totius Reipublicæ. In Proprio Sanctorum, conc.1. Bartholomæi,num.26.

Et alia plurima damna. In Communi confess. pontif. Euang. Homo quidā peregrè,&c.conc.2.num.18.

Et quàm grauiter ij à Deo puniantur. In Proprio Sanctorum,conc.1. Bartholomæi, num.25.

In prælatorum,siue ad alias dignitates electione,non eligantur ignari, licet amici,& propinqui, sed sapientes licet extranei.In Communi Doctorum,conc.2.nu.9.

In

In prælatorum electione non tantum nobilitas, quantum vitæ puritas, & alia merita attẽdenda suntIn Communi Doctorum, conc.4.num.20.

Prælatum indignum constituere, vocat Spiritus sanctus ordiri telam aduersus Deum. Dominica 3. Aduẽt. conc.1.nu.12.

Vetustissimum malum est malos ad dignitates assumi, fauoris & pecuniæ gratia. Dominica 3. Aduent. conc.2. num.19.

Eò ipso quo quis ad prælaturam, vel dignitatem quamlibet acquirendam negociatione vtitur: indignus eligi redditur: quia honor est præmium virtutis, & per consequens ambitiosis non debetur. In Dominicali, dominica 16. post Pentec. conc.2. num.49. Vide etiam ibi Dominica 2. post Pascha, conc.2. num.14.

Sapientes sint, qui eligunt ad prælaturas, siue ad alias dignitates. In Communi Doctorum, conc.2. num.9.

Prælaturas insipientibus elargiri, quàm grandis abominatio. In Aduent. conc.2. Purificationis B. Mariæ, num.3.

Prælatorum detractio, vide Detractio.

Prælatorum exemplum bonum, vel malum, vide verbo, Exemplum maiorum.

Præsules, vide Prælati.

Præsumptio, vide Iudicium temerarium.

Præsumptio vana, vide Vana gloria, & Superbia.

Primogeniti solent esse proterniores, & peiores minoribus: & quare, 1. Quadrag. Dominica 3. feria 6. num.4.

Principes, vide Magnates, vide Prælatus.

PROPHETIÆ DONVM.

PRophetia quàm magnæ sit authoritatis. In Aduent. conc.1. Epiphaniæ, num.24.

Non verbis tantum, sed operibus etiam prophetarunt Prophetæ, 1. Quadrag. Dominica in Ramis, num.1. & in Proprio Sanctorum, conc.4. Dedicationis Michaelis, num.10.

Propositum bonum, vide Desiderium.

Prosperitas huius sæculi, vide Bona temporalia, vide Prælatura.

PROVIDENTIA DEI.

SOllicita, & accurata Dei erga nos prouidentia consideratur, & detegitur. In Aduent. Dominica 1. post Epiphaniam, conc.2. num.13. & 3. Quadrag. Dominica 4. num.13.28. & Dominica 1. feria 5. num.16. & in Dominicali, dominica 14. post Pentecost. conc.2. num.38. vsque ad 46. vbi ex professo.

Mirabilis est Dei prouidentia, cum eis etiam, qui eum offendunt, abundantissimè prouideat, quando eum actualiter offendunt, 3. Quadrag. Dominica 4. num.13.

Dei prouidentia sic homines in hoc sæculo disposuit, vt communiter nullus esset adeo perfectus, quin ei aliquid deesset. In Communi confes. Pontif. Euang. Homo quidam, &c. conc.1. nu.2. vbi latè.

Deus maxima cum suauitate, nullamq; rebus vim inferendo omnia regit, & gubernat. In Aduent. conc.1. Andreæ, num.1. & conc.3. num.18. vbi plurimis illustrat sacræ Scripturæ exemplis.

PRVDENTIA.

DE prudentia quæ requiritur ad gubernandum, vide Prælatus, §. Prælatorum obligatio, & conditiones.

Prudentia in rebus agendis necessaria est, 3. Quadrag. conc. in Cœna, num.19.

Prudentia optima est, secundum proprium statum operando Deo famulari. in Cõmuni Virginũ, conc.2. n.22. de quo vide plura verbo, Officiũ à nobis collecta.

PVBLICVM MVNVS.

QVod ad publicũ munus spectat prius quàm ꝗ priuatũ est esse faciẽdum. In Aduent. Dominica 1. post Epiphaniam, conc.4. nu.14. vbi ex professo.

PVLCHRITVDO.

PVlchritudo corporalis est occasio plurimorum malorum: vana & fallacissima, 1. Quadrag. Dominica in Passione, feria 5. num.13.

3.Quadrag.eadem Dominica, num.34. & Dominica 4.Aduent.conc.4.num.11. & 1. Quadrag.Dominica 2.num.8.

Monastica vita tutior est, quàm solitaria,& quare, vide in Aduent.conc.3.Thomæ,num.11.

Ad monasticam vitam perferendam, & in religione perseuerandum solitudo necessaria est. In Dominicali, dominica 12.post Pentecost.conc.2.num.8.

Religionis status quàm sublimis sit. In Aduent. Dominica 1. post Epiphaniam, conc.3.num.25.

In religionibus licet plurimi sint labores corporales, maxima tamen securitas in eis est. In Dominicali, dominica 21. post Pentec.conc.2. num.32.

§. *VOCATIO AD RELIGIONEM, & de religionis ingressu.*

AD religionem aliqué vocare quàm grande sit Dei beneficium.In Communi confess. non Pontif. Euang. Ecce nos reliquimus omnia, &c. conc.4.num. 9.vbi latè. & Dominica 4.Aduent.conc.3. num.25.

Cum Deus ad religionis statum te vocat, cura ne extinguatur hæc inspirationis diuinę scintilla.Dominica 4.Aduent.conc. 4. num.10.

Ad hoc considera quod Deus qui religionis asperitatem superioribus patribus dulcem reddidit,suauem quoque tibi reddet, & difficultates omnes tollet. Dominica 4. Aduent, conc.4. num.11.

Qui ad religionem conuolant,& mundum fugiunt, eripiunt se ab ira Dei, ab æterna damnatione, & à pusillanimitate, & cordis mollitie quàm mundani habent, vt omne malum in eis imprimatur. In Proprio Sanctorum, conc.1. Magdalenæ, num.16.

Ad mundum relinquendum, & ad religionem confugiendum, non opus est à parentibus licentiam petere: vide & nota in Aduent. Dominica 1. post Epiphaniam, conc.3. num.19. vbi latè.

Qui in religiosam, secularem vitam commutare prætendit,suis propinquis vel amicis hanc vocationem non reuelet, 3. Quadrag. dominica . feria 5. num.8. & 4 Quadrag. conc. Quinquagesimæ, nu.4. & in Communi Sanctarum mulierum, conc.1. num.19.&in Aduent.dominica 1. post Epiphaniam, conc.3. num.21.

Ab adolescentia, sacræ alicui religioni se dedicare quàm vtile. In Dominicali, dominica 12.post Pentecost.conc.2.num. 5. & 4.Quadrag. dominica Septuagesimæ, num.17.

Vt ad religionis tutissimum portum quis se conferat, & mundum fugiat, singulares considerationes, 2.Quadrag. dominica 1. num.7. & in Communi confess. non pontific. Euang. Ecce nos reliquimus omnia,&c.conc.4.num.9.& in Communi Virginum, conc.4. num.16. latè. & dominica 4. Aduentus, conc.1. num.12 vsque ad num.19. & conc.3. num.24. & conc.4. num.9. & in Aduent.Dominica 1. post Epiphaniam, conc.3. num.23.

Ad religionem qui se conferre studet non attendat dictis propinquorum: & amicorum secularium. In Communi Virginum, conc.4. num.17.

Religiosi quantum Deo ob tantum, & tam singulare beneficium vocationis ad religionem debeant. In Proprio Sanctorum, conc.vnica S.Ioseph, num.21.

Quàm crudeles sint parentes,qui filios suos religionem ingredi volentes ab instituto reuocant. In Aduent. dominica 1. post Epiphaniam, conc.3. num.22.

Qui ad religionis statum conuolant, oportet vt sint iuuenes, 4.Quadrag. Dominica Septuagesimæ, num.17 & in Aduent. concio 3. Purificationis Beatæ Mariæ, num.10.

Inter alia ob quæ optimum est mundum relinquere, & ad religionem fugere, & vnum est, quia ibi ad diuinæ contemplationi vacandum, & cum Deo conuersandum expeditiores sunt. In Dominicali, dominica infra octauam Ascensionis, conc. 1. num.24.

Religionem vouere, & ad illam confugere est singulare remedium, vt qui a varijs huius mundi laqueis extricari possit. In Dominicali, dominica infra octauam Ascensionis,conc.1. num.19.

RELI-

RELIGIOSI.

RELigiosus non putet se iam esse securum. In Proprio Sanctorum, conc. 3. Ascensionis, num. 10.

Difficilius est conuertere malum religiosum, vel clericum, quàm lenonem. In Aduent. conc. 2. Thomæ, num. 16.

Religiosi priscos illos suæ religionis sanctissimos patres imitentur. 1. Quadrag. Dominica 1. feria 4. num. 25.

Contra illos religiosos, qui se gloriantur de perfectione sua in via virtutis. In Communi plurimorum Martyr. Euãg. Descendens Iesus de monte, conc. 2. num. 23.

Quã grandis error sit, si religiosum aliquem peccare vides, statim omnes illius conuentus, aut ordinis cõdemnare. in Aduent. conc. 1. Expectationis B. Mariæ, num. 21. Aut ob id minus eos æstimare. In Proprio Sanctorum, conc. 1. Matthiæ, num. 20.

Religiosorum spiritualis qua gaudent lætitia multis numeris exuperat sæcularia gaudia, 3. Quadragef. Dominica 4. feria 6. num. 34. & 3. Quadrag. Sabbatho post Dominicam 4. num. 11.

Religiosi Deo terga vertunt, quãdo sęculares voluptates, & cupiditates in corde suo admittunt. In Cõmuni Doctorum, conc. 4. num. 13. & in Communi Confess. non pontif. Euang. Ecce nos reliquimus omnia, &c. conc. 4. num. 11.

Religiosus debet esse omnino à rebus profanis separatus & à sæcularium conuersatione semotus. In Proprio Sanctorum, conc. 1. Philippi, & Iacobi, num. 22.

Religiosi cum à secretis Dei sint, sæcularibus, & mundanis curis non se immisceant. In Proprio Sanctorum, conc. 2. Visitationis B. Mariæ, num. 28.

Vt superflua sollicitudine remota possint Deo quiete famulari. In Proprio Sanctorum, conc. 2. Assumptionis B. Mariæ num. 30.

De exemplo bono, vel malo religiosorum, vide verbo, Ecclesiasticus, & huc accommoda.

De renunciatione bonorum temporalium, quam religiosi in professione religionis faciunt, vide verbo, Bona temporalia. §. voluntaria bonorum temporalium abdicatio & renunciatio.

Religiosus curare debet, ne parentes illum à quiete suæ religionis semoueant. In Dominicali, dominica 19. post Pentec. conc. 1. nu. 11. Plura alia, quæ huc spectant vide verbo, Ecclesiasticus.

REMISSIO PECCATORVM.

PEccata remittere Deus gloriam, atque maiestatem suam esse dicit. In Proprio Sanctorum, conc. 1. Natiuitatis Beatæ Mariæ, num. 19.

Peccatorum numerus remittendus, non est determinatus, & finitus, 1. Quadragef. Dominica 3. feria 3. num. 2.

A Christo peccatorum remissio nobis dari sacra Scriptura dicit: quia ipse solus, non Pater, nec Spiritus sanctus eam nobis meruit. In Proprio Sanctorum, conc. 2. Trinitatis, num. 8.

Peccatorum remissio, vide in verbo, Misericordia, §. misericordia Dei erga nos, vbi plura de misericordia Dei in condonandis peccatoribus inuenies.

De remissione peccatorum tãquam de maxima re gloriatur Deus. in Aduent. conc. 2. Conuersionis Pauli, num. 4.

Tantum Deus gaudet remissione peccatorum, vt venia eorum non petita ipse ea condonet. In Dominicali, dominica 18. post Pentecost. conc. 2. num. 26.

Ex his ob quæ maximè Deũ glorificare debemus vnum est, quod potestate remittendi peccata hominibus dederit. In Dominicali, dominica 18. post Pentecost. conc. 2. num. 41.

Renunciatio bonorum temporalium, vide verbo, Bona temporalia, §. bonorum temporalium abdicatio, & renunciatio.

REPREHENSIO.

VT quis reprehendere possit, conscientiæ puritas maximè necessaria est. In Proprio Sanctorum, conc. 1. Ascensionis, num. 18.

Reprehensione libenter non ferre, reprobationis maximum signum est. 1. Quadragef. Dominica 3. feria 2. num. 18. & in Com-

Communi Doctorum,conc.3. num.15. & in Proprio Sanctorum, conc.4. Petri & Pauli,num.9.

Et impatienter ferre signum est magnę deprauationis. In Proprio Sanctorum, conc.4. Ascensionis,num.3. contra hos vide terribiles Dei comminationes,1.Quadrages. Dominica 3. feria 2. num.20. & in Dominicali,dominica 22.post Pentecost. conc.2.num.12.

Reprehensione & admonitiones nolle audire summa peruersitas est, 3.Quadrag. Dominica in Passione, feria 3. num.8. & in Communi Doctorum,conc.3.num.16.

Reprehendenda esse proximorum imperfectiones cum mansuetudine, & non verborum & iniuriarum strepitu. In Proprio Sanctorum,conc.1. Inuentionis Crucis,num.11.

A reprehendenda peccata opportunitas necessario est seruanda. In Proprio Sanctorum,conc.1.Inuentionis Crucis,num.11. Ne forte reprehensio noceat. In Proprio Sanctorum,conc.4.Ascensionis,nu.3.

Praua conscientia impedit quo minus ijs,qui præsunt suos reprehendere possint. In Proprio Sanctorum, conc.1.Ascensionis, num. 19. de quo vide plura verbo, Prælatus.

Non sufficit reprehendere peccata: sed cum opus est pœnam addere, & punire oportet,vide & nota. In Proprio Sanctorum,conc.2. Ascensionis,num.16.

Reprehensiones patienter ferre,signum est prædestinationis. In Proprio Sanctorum,conc.4. Ascensionis,nu.3. Et signum est mundo mortuum esse. In Dominicali, dominica 20.post Pentec.conc.1.num.54.

Semper in hoc miserabili sæculo non tantum reprehensio verum, & reprehensor odio habitus est,& sic pauci reperiuntur, qui liberè peccatores reprehendere audeant, quod maximum malum est. In Dominicali, dominica 17.post Pentecost. conc.2.num.7.& ibi Dominica 20.conc. 1. num.53.vbi latè.

Reprehensio quàm maximè sit necessaria in hoc sæculo. In Dominicali, Dominica 17.post Pentec.conc.2.num.9.

Oportet in reprehensione seruare modum quem sacra Scriptura nos docuit: vide & nota. In Dominicali, dominica 17. post Pentecost.conc.2.num.10.

Ob charitatis defectum non audemus reprehendere proximos(præsertim si potentes sint)etiam si id sit necessarium. Dominica 2. Aduent.conc.4.num.7.

Qui omnes generaliter alloquitur, se verè reprehendat: cum verò particulariter,mansuete.In Aduent.conc.2. Thomæ, num.20.

Prælati qualiter in respõsionibus se debeant habere;vide verbo,Prælatus,§.prælatorum obligatio,& conditiones,vbi plurima circa hoc inuenies.

Reprehensio prudẽter facienda, vt non officiat,sed proficiat. In Aduent.Dominica 4.post Epiphaniam, conc.1.num.32.

Nullus est, qui acrius,nec crudelius reprehẽdat,quàm ille qui maximus est peccator,2.Quadrag.Sabbatho post Dominicam 3.num.15.

Reprehensio vt sit efficax, iram sibi comitem & asseclam & habere debet.In Dominicali,dominica 5. post Pentec.conc.1. num.15.

Res huius sæculi, vel res huius mundi,vide Bona temporalia.

Res spirituales, vide Bona spiritualia.

RESVRRECTIO CHRISTI.

Resurrectio Christi fuit efficiens causa nostræ glorificationis, 1.Quadrages. Dominica 2.num.19.

Resurrectionis articulus, quàm maximi sit momenti, 4.Quadrages.Dominica Resurrectionis,num.15.

Si Christus non esset Resurrecturus, absolutè suam vitam pro omnium salute non daret, 1.Quadrages.Dominica Quinquagesimæ,num.5.

In Resurrectione Christi incępit Resurrectio nostra, 1.Quadrag. Dominica Resurrectionis,num.2.

In die Resurrectionis omnes Angeli adorauerunt Christum, 4.Quadrag.Dominica Resurrectionis,num.2.

Resurrectionis Christi gloria nequit explicari, 1.Quadrag.Dominica Resurrectionis, num.5.& 3.Quadrag.fer.2.Resurrectionis,num.18.

Resur-

Resurrectionem Christi admirabilem fuisse triumphum, 4.Quadrag.Dominica Resurrectionis,num.3,vbi latè.

In Resurrectione Christi,aliorum quoque Sanctorum corpora Resurrexerunt,& quare,1.Quadrag.Dominica Resurrectionis,num 14.& 3.Quadrag.feria 2.Resurrectionis,num.33.

Resurrectionem suam,cur Christus accelerauit,4.Quadrag. Dominica Resurrectionis,num.12.

Resurrectio Christi fuit potissimum inter omnia alia suæ diuinitatis argumentum, 3.Quadrag. Dominica Resurrectionis,num.2.vbi ex professo.

Resurrectionem Christi imitari debemus, 1.Quadragef.feria 2.Resurrectionis, num.18.

Resurrectio Christi,quàm necessaria saluti nostræ.In Proprio Sanctorum,conc.3. Ascensionis,num.26.

Resurrectionis Pascha est tempus lętitiæ,& exultationis, 2.Quadrag.Dominica Resurrectionis,num.3. & 4.Quadrag.Dominica Resurrectionis,num.15.Et quomodo oporteat hoc tempore lætari, 3.Quadrag. Dominica Resurrectionis, num.10. Et quæ debet esse causa huius lætitiæ, ibi num.18.

Resurrectionis Pascha est dies singularis victoriæ nostri Ducis, 2.Quadrag. Dominica Resurrectionis,num.8.

Resurrectio Christi spem nostram exerit, 3.Quadrag. Dominica Resurrectionis, num.17.

In Resurrectionis die. B.Virgo quantò gaudio fuerit perfusa, 3.Quadrag.Dominica Resurrectionis,num.23.

In Resurrectione Christi mortua fuit mors? & quare, 3.Quadrag.feria 2.Resurrectionis,num.27.

Resurrectio Christi non tantū fuit causa exemplaris nostrę resurrectionis, sed etiā fuit causa efficiens nostræ iustificationis, & quare. In Dominicali,dominica in Albis,conc.2.num.15.

RESVRRECTIO MORTVORVM.

EX Resurrectione Christi, duæ nostræ Resurrectiones, animi scilicet in iustificatione,& corporis in vniuersali iudicio pendere: quarum vna est causa alterius. In Dominicali, dominica in Albis, conc.2.nu.16.Et nemo secundam Resurrectionem cōsequetur sine prima, ibi nu.18.

Vnum ex signis quo quis potest coniectari se in Resurrectione gloriosa partem habiturum, est,quādo ea quæ propter inclinationem propriam abhorrere solet, victa iam quodammodo carnis natura ardenti cupiditate, & studio operatur. In Dominicali,dom.in Albis, conc.2.nu.18.

Resurrectionis memoria est afflictorum consolatio, 1.Quadrag.feria 2.Resurrectionis,num.12.& 3.Quadrag.Dominica Resurrectionis, num.13.

Resurrectio Lazari fuit euidens testimonium diuinitatis Christi, 2.Quadrag. Dominica 4.feria 6.num.16.

REVERENTIA.

REuerentiæ descriptio.in Aduent.cōc. 4. Epiphaniæ, num.6.de reuerentia Deo debita, vide Adoratio.

De reuerentia exhibenda Sacerdotibus,vel Prælatis,vel Ecclesiasticis,vel locis sacris, vel maioribus, vide singula in suis proprijs locis.

REX.

REgum multitudo in vno eodemque regno peccatorum pœna est. Dominica 4.Aduentus,conc.3.num.7.

Æquum est vt rex multis in rebus particulari efficiatur honore: nec hoc Deo displicet. In Aduent.conc.3.Epiphan.nu.32.

Regibus meritò tanta reuerentia præstatur, & à Deo eis præstare permittitur non propter ipsos, sed propter id quod repræsentant. in Aduent. conc.4.Epiphaniæ,num.14.

Reges recordentur,quod quo sublimiores sunt, eò virtutibus clariores esse debent .in Aduent.conc. 1.Conceptionis B. Mariæ,num.18.

Regibus nemo veritatem dicere audet. Dominica 2.Aduent.conc.1.nu.8.vbi latè.

Reges Sanctorum,& prudentum consilio vtantur.in Aduent.conc.1.Conceptionis

nis B.Mariæ, num.19. de quo vide plura verbo, Consiliarius.

Regi tributa soli Deus vult. In Dominicali dominica 22. post Pent.cóc.1.n.45.

Reges & Magnates huius mundi ab adulatoribus caueant. In Dominicali, dominica 22. post Pentec. conc.1. num.53.

De Rege prout Iudex est, vide verbo, Iudex, prout gubernat, imperat, & perfectius est, vide Prælatus: prout potens est, vide Magnates: prout nobilis, prout legum conditor, vide Legislator, vide Nobilitas: quibus locis collegimus omnia, quæ huc spectant.

R E G N A.

REgna, & possessiones sæpè aufert Deus propter possessorum, aut eorum parentum peccata. dominica 4. Aduent. conc.3. num.5.

Rixa, vide Discordia, vide Pax, vide Inimicus.

Rogationes, vide verbo, Oratio vocalis.

S

SABBATHA sanctificare, vide verbo, Festus dies.

S A C E R D O S.

SAcerdotes apud Gentes omnes tanto honore olim habiti sunt, vt si aliquem illustrem, excellentemq; volebant appellare, eũ sacerdotem nuncupabant. In Dominicali, dominica in Albis, cóc.3. nu.20.

Quod si illi sacerdotes tantum venerabantur: quantò magis nostri, qui supra verum & mysticum corpus Christi potestatem habent? In Dominicali, dominica in Albis, conc.3. num.20. & in Communi Doctorum, conc.1. num.26. vbi latissimè. quanta reuerentia eis debeatur singularibus illustrat exemplis. & in Aduent. conc.1. Expectationis B.Mariæ, nu. 13. & ibi dominica 3. post Epiphaniam, conc.2. num.27. & in Dominicali, dominica 15. post Pentecost.conc.1. num.13.

Sacerdotes, dignitate Angelis esse excellentiores. In Proprio Sanctorũ, conc.5. Eucharistiæ, num.15. vbi ex professo. & in Aduent. dominica 3. post Epiphaniam, conc.2. num.27. & in Dominicali, dominica 23. post Pentecost. conc.1. num.23.

Sacerdotum dignitas ex eo, quod claues Regni Cœlorum habent, vehementer magnificatur. In Proprio Sanctorum, conc.3. Petri, & Pauli, num.23.

Sacerdotes iniuria afficere summa dissolutio. In Communi Doctorum, conc. 1. num.29.

Cur in sacra Scriptura omnes Christiani sacerdotes appellentur. In Communi Apostolorum, conc.3. num.23.

Sacerdotis officium in populum, quale esse debeat, 3. Quadr. dominica 2. nu.17. & 3. Quadr. dominica 4. feria 4. num.32.

Sacerdotibus malis tremenda supplicia Deus minatur, quod scilicet, quia diuina sacramenta indignè administrant ipsa nihil illis prosint, vide & nota dominica 3. Aduent. conc.2. num.22.

Sacerdotum leuia etiam peccata, quàm sint grauia, 3. Quadrag. conc. in Cœna, num.35.

Sacerdotes cur cũ frequenti Eucharistiæ sumptione, tam parum in deuotione proficiant, 3. Quadr.conc.in Cœna, nu.35. vide plura alia loca in verbo, Eucharistia.

Sacerdotes maiori multò obligatione teneri esse castos, 1. Quadrag. dominica 1. feria 3. num.21.

Sacerdotum vestes quibus ad celebrandũ induuntur, quid significent. In Dominicali, dominica in Albis, conc.3. nu.20.

Sacerdotes terrena spernãt, 1. Quadrag. dominica 4. feria 2. num.3. & à cupiditate earum, corda euellere curent. In Communi Euangelistarum, conc.3. num. 15. & in Dominicali, dominica 23. post Pentecost. conc.2. num.55.

Et sacerdotes attendentes officio quòd habent, curent semper bonum præbere exemplum, optima exhortatio, 3. Quadrag. dominica 1. feria 3. num.29.

Sacerdos senex debet esse, idest senile quoddam virtutis, in omnibus præbens exemplum. In Aduent. conc.1. Expectationis B.Mariæ, num.18.

Propter sacerdotis peccata sæpè vniuersus populus à Deo punitur, 3. Qua-

drag. dominica 1. feria 3. num.30.

Sacerdos cõtinuo aduertat se summum sacerdotem Christum, cuius personam interius gerit debere imitari. In Dominicali, dominica in Albis, conc.3. nu.22.

Si sacerdotes quorum est iram Dei placare, in maiori indignatione propter sua peccata existunt: quis nobis in necessitatibus nostris remedium impetrabit? In Proprio Sanctorum, conc.2. Natiuitatis B.Mariæ, num.31.

Sacerdotũ abominationes nimis Deo exosæ. In Proprio Sanctorum, concio 2. Natiuitatis B.Mariæ, num.30.

Sicut sacerdotes mali maximè mundo efficiunt, ita boni maximè proficiunt. In Proprio Sanctorum, conc.2. Natiuitatis B.Mariæ, num.29. vbi latè.

Sacerdotes quàm perfecti esse debent, & hoc speciali obligatione. In Proprio Sanctorum, conc.1. Petri, & Pauli, num. 22. In Dominicali, Dominica 7. post Pentecost. conc.1. num.26.

Sacerdotibus, qui dignè, ac frequenter communicant, parum, aut nihil superest, quod in Purgatorio soluant, aut satisfaciant. In Proprio Sanctorum, conc.3. Eucharistiæ, num.13.

Sacerdotes curent esse sapientes, non ignari. In Communi Doctorum, conc.2. num.6. & num.9.

Sacerdotes non se induant vestibus curiosis. In Communi Euangelistarum, conc.3. num.20.

Sacerdotalis dignitas imperatoriæ præferenda. In Aduent. Dominica 3. post Epiphaniam, conc.2. num.27.

Sacerdotum delicta quantum fieri potest sunt tegenda, ne populo scandalum afferant. In Aduent. Dominica 4. post Epiphaniam, conc.1. num.32.

Sacerdos Euangelicus maiori honore, & reuerentia dignus est, quàm Moses fulgenti facie coruscans. In Aduent. dominica 4. post Epiphaniam, conc.1. num.34.

Sacerdos est totius mundi aduocatus. In Dominicali, dominica 15. post Pentec. conc.1. num.15.

Sacerdotis obligatio quàm magna sit. In Dominicali, dominica 15. post Pentecost. conc.1. num.16. & 20.

Sacerdos de progenie, & nobilitate suorum curare nõ debet. In Dominicali, dominica 15. post Pentec. conc.1. num.18.

Quàm grande scelus committant domini temporales, qui se à sacerdotibus adorari permittunt: & quantum delinquãt sacerdotes qui id faciunt. In Dominicali, dominica 15. post Pentec. conc.1. nu.12.

Sacerdotum peccata corã sęcularibus non sunt detegenda. In Dominicali, dominica 23. post Pentecost. conc.1. num.23.

Reliqua omnia, quæ huc spectant collegimus in verbo, Ecclesiasticus, quem locum consule.

Sacramenta Singula in particulari suo quæque loco sigillatim digessimus.

SACRILEGIVM, ET DE sacris locis, eorumque reuerentia.

LIcet Deus in omni loco sit, peculiariter tamen in templo existere dicitur: & ingredi in templum est in conspectu eius apparere. In Aduent. Dominica 1. post Epiphaniam, conc.1. num.18.

Sacra loca habet Deus in hoc mundo plurima ad misericordiam exercendam, nulla tamen ad iustitiam ostendendam, 3. Quadrag. Dominica 1. feria 3. num.14.

Sacra loca, & res omnes sacræ quanta, & quali reuerentia puritate, & cultu à nobis sunt tractãda, 1. Quadrag. dominica 1. feria 3. nu.15. & 1. Quadrag. Dominica 4 fer.2. num.16 & 3. Quadrag. dominica 1. feria 3. nu.23. & 3. Quadrag. dominica 4. fer.2. nu.19. & in Proprio Sanctorũ, conc. 2. Ioannis Baptistæ, num.13. vbi latè. & in Aduent. Dominica 1. post Epiphaniam, conc.1. nu.13. & conc.4. Thomæ, num.11.

Sacra templa sunt loci peculiariter ad orationem destinati, 3. Quadrag. dominica 1. feria 3. num.27. & in Dominicali, Dominica 9. post Pentecost. conc.2. num. 31. & dominica 10. conc.2. num.7.

Sacrorum locorum irreuerentia acerrimè à Deo punitur, 1. Quadr. domin.4. fer. 2. nu.12. & 3. Quadrag. eadem fer. nu.15. vbi latè. in Aduent. cõc.4. Thomæ, nu.12.

Quæ in sacris locis fiunt peccata, Deo inter cętera fiunt maximè, & summè execranda, 1. Quadr. dominica 4. fer.2. nu.13. & do-

SACRA SCRIPTURA.

SALTATIONES.

SANCTI.

cali, dominica 18. post Pent. conc. 1. nu. 16. vbi à num. 13. vsque ad 17. explicatur ille articulus, credo Sanctorũ Cõmunionem.

Sancti in patria pro nobis ad Deum efficaciter deprecantur. In Dominicali, dominica 20. post Pentecost. conc. 2. nu. 7.

Reliqua omnia quæ huc spectant, vide verbo, Iustis, vbi infinita collegimus.

SAPIENTIA DONVM, & de sapientibus.

Sapientes maximè Ecclesiam Dei illustrant, & exornant, dominica 4. Aduent. conc. 4. num. 21.

Et maximè sunt vtilitatis. In Aduent. conc. 2. Stephani, num. 10.

Sapientibus locus sublimior debetur. In Aduent. conc. 2. Stephani, num. 10.

Vnum ex maioribus spiritualibus Dei suppliciis, est sapientes à nobis tollere. In Aduent. conc. 2. Stephani, num. 10.

Vt veram sapientiam comparetis in duobus libris accurate legere debetis: alter est propria conscientia: alter est Iesus Christus crucis affixus: vide, & nota in Dominicali, dominica 17. post Pentec. conc. 1. num. 9. vbi ex professo.

Sapiens sine Deo insanus sapientia redditur: quia ab ipsa occasionem sumit, vt superbus, tyrannus, ac malitiosus fiat. In Dominicali, domin. 17. post Pent. cóc. 1. nu. 8.

Vera sapientia est Deum quærere, & mandata eius seruare: & qui hoc ignorat ignarus est. In Aduent. conc. 1. Epiphaniæ, num. 12. vbi latè.

Vbi humilitas ibi sapientia. In Proprio Sanctorum, conc. 1. Diui Francisci, num. 20. & conc. 4. num. 13.

Vita & vigor sapientiæ, est diuina gratia, sine qua mortua est sapientia. In Dominicali, dominica 17. post Pentec. conc. 1. nu. 5. & in Communi Doctorum, conc. 1. num. 18. & conc. 3. num. 13. & in Communi Virginum, conc. 3. num. 17.

Ideo peccatores quamuis sapientia polleant miserrimè à prauis quibusque affectibus superatur. dominica 17. post Pentecost. conc. 1. num. 7.

Sapientia sine probitate nõ solum eam possidenti, verum & vniuersæ reipublicæ solet efficere. In Proprio Sanctorum, conc. 4. Diui Francisci, num. 11.

Sapientiores Deus eos facit, qui humilitatem cum literis coniungũt. In Proprio Sanctorum, conc. 3. Diui Francisci, nu. 25.

Sapientes confunduntur, quòd quamuis maiora à Deo beneficia acceperint, difficilius tamen quàm rudes, & ignari ad Deum conuertuntur, & sapientia abutuntur, vt duriores sint. In Proprio Sanctorum, conc. 3. Inuentionis Crucis, num. 2.

Sapientia hominum (quàm Deus detestatur) est scire proximos decipere, & omnibus viis etiam cum peccato sæcularia quærere. In Proprio Sanctorum, conc. 1. Beati Francisci, num. 8.

Ab his sapientibus Deus sua mysteria celat. In Proprio Sanctorum, conc. 1. Diui Francisci, num. 9.

Ab his qui sapientiam non ad Dei gloriam, sed ad ostentationem, atque superbiam possident, quàm seuerũ supplicium Deus sumat. In Proprio Sanctorum, conc. 3. Diui Francisci, num. 24.

Permittitque Deus hos in ingentes incidere errores. In Proprio Sanctorum, conc. 3. Diui Francisci, num. 24. & in Aduent. concio 2. Conceptionis Beatæ Mariæ, num. 24.

Permittit etiam, vt ipsi, licet sapientissimi sint, vitæ tamen viam non inueniant. In Proprio Sanctorum, concio 4. Diui Francisci, num. 10.

Sapientia vera solum est sapida summi boni cognitio, 3. Quadr. Domin. 1. fer. 3. nu. 3. & in Communi Doctorũ, conc. 3. nu. 6.

Qui hac sapientia fruuntur vitam dulcissimam, & gloriæ similem degunt. In Proprio Sanctorum, conc. 1. Diui Francisci, num. 7.

Hanc veram sapientiam quibus Deus communicet, 3. Quadrag. dominica 1. feria 6. num. 4. & in Communi Doctorum, conc. 3. num. 6.

Sapientia hæc vera non nisi per temporalium rerum desertionem, & cælestium contemplationem acquiritur. In Proprio Sanctorum, conc. 1. Diui Francisci, num. 6. Et ex familiari cum Deo conuersatione. In Proprio Sanctorum, conc. 2. Visitationis B. Mariæ, num. 11.

Ad

Ad sapientiam hãc comparandam primus gradus est fides, 3. Quadrag. Dominica 1. feria 3. num. 8.

Hæc sapientia vera omne quod terrenum sapit, facit contemnere. In Proprio Sanctorum, conc. 2. Visitationis B. Mariæ, num. 13. vbi ex professo.

Huius veræ sapientiæ opus & munus est, quædam bonitatis: & pulchritudinis diuinæ altissima contemplatio. In Proprio Sanctorum, conc. 2. Visitationis B. Mariæ, num. 12.

Sapientia hæc vera Dei labores, & tribulationes dulces reddit, 3. Quadrag. dominica 1. feriæ 3. num. 9.

Sapientes, & Doctores absque virtute, & amore Dei sacrosanctæ Ecclesiæ maximè nociui, & pernitiosi sunt: vide singularem rationem in Dominicali, dominica 17. post Pentecost. conc. 1. num. 2.

Sapientibus relictis, solet Deus simplicibus delectationem spiritualem communicare: & quare, 3. Quadrag. Dominica 4. feria 4. num. 5.

Ne sapientes mortuis tantum libris, sed libro etiam vitæ, Iesu Christo, diligenter incumbant. In Communi Doctorum, conc. 1. num. 18. vbi latè.

Sapientes maximo timore viuere debent, ne scilicet eorum scientia in ipsorum condemnationem vertatur. In Communi Doctorum, conc. 1. num. 20.

Sapientes non sunt, qui suos deprauatos appetitus non superant, & vincunt. In Dominicali, dominica 17. post Pentec. conc. 1. num. 5.

Sapientes sint qui eligunt ad prælaturas, siue ad alias dignitates. In Communi Doctorum, conc. 2. num. 9.

Sapientes nō sint contenti intellectum sapientia illuminari: sed curent etiam voluntatem charitate, & affectu inflammari. In Communi Doctorum, conc. 2. nu. 10. vbi latè. & in Communi Virginum, conc. 3. num. 17. & in Proprio Sanctorum, conc. 4. Diui Francisci, num. 4. vbi latissimè.

Sapientes viri sunt lux mundi. In Communi Doctorum, conc. 2. num. 23.

Sapientia speculatiua scientiarum bona, & vtilis est: sed vltra illam sapientia practica est necessaria, quæ in voluntatis affectibus, & bonis operibus consistit. In Communi Doctorum, conc. 3. num. 4. vbi latissimè.

Ad sapientiam certissimum iter est puritas conscientiæ, & virtutum exercitatio. In Communi Doctorum, concio 3. numero 7.

Sapientum inopia, & defectus summè deploranda est: & est vnum ex grauioribus Dei supplicijs. In Communi Doctorum, conc. 3. num. 20.

Sapientes plus temporis, & curę in studio salutis suarum animarum, quàm alienarum expendant. In Communi Virginum, conc. 3. num. 21.

Amplificabitur hic locus ex verbo, Scientia.

Satisfactio Christi, Vide Passio Christi.

SCANDVLVM.

Scandalum quid significet. In Dominicali, dominica 11. post Pentecost. conc. 2. num. 14.

Scandalum præbentes acerrimè à Deo puniuntur, 1. Quadrag. Dominica in Passione, feria 2. num. 28. & in Communi confess. pontif. Euang. Nemo accendit lucernam, &c. conc. 1. num. 21. & in Proprio Sanctorum, conc. 4. dedicationis Michaelis, num. 23. & in Dominicali, Dominica 11. post Pentecost. conc. 2. num. 15.

Ne scandalum demus, tenemur subire quodcunque vitæ periculum, 3. Quadrag. feria 6. post Cineres, num. 18.

Scandalum alijs præbentes significant se Christo mortem negligere: & quare, 3. Quadrag. Dominica 2. fer. 3. num. 9.

Scandala Prælatorum, Principum, & concionatorum perniciosissima. In Communi confess. pontif. Euang. Nemo accendit lucernam, &c. conc. 1. num. 22. & in Proprio Sanctorum, conc. 3. dedicationis Michaelis, num. 32. de quo vide plurima in verbo, Exemplum maiorum, & in verbo, Prælatus, & ibi inuenies, quæ hic desunt.

Reliqua omnia, quæ huc spectant, vide Exemplum malum, & occasio peccandi.

SCIENTIA, ET DE *sciendi auiditate.*

DEuotionis specie dicere se nolle scire, aut studere, quàm grandis stultitia. Dominica 4. Aduent. conc. 4. num. 19. vbi latè. hos rudes, & idiotas increpat.

Pœna solet Dei esse æquissima, vt qui scientia ad suam vtilitatem vti noluit eam amittat, & in errores incidat. In Aduent. conc. 2. Conceptionis B. Mariæ, num. 24. & in Proprio Sanctorum, conc. 3. Diui Francisci, num. 24.

Sciendi auiditate diabolus olim primum hominem, & nunc quàm plurimos decipit. In Communi Sanctorum, conc. 3. num. 13. vbi ex professo. & in Proprio Sanctorum, conc. 2. Diui Francisci, nu. 22.

Ad scientiarum affluentiam comparandam, puritas conscientiæ, & virtutum exercitatio certissimum iter est. In Communi Doctorum, conc. 3. num. 7.

Scientiarum affluentia sine charitate, quàm parum profint, ipsis etiam sapientibus. In Communi Doctorum, concio 1. num. 18. & conc. 3. num. 13. & in Communi Virginum, conc. 3. num. 17. & in Dominicali, dominica 17. post Pentecost. conc. 1. num. 4. vbi latè.

Quamuis ad scientiam acquirendam bonum sit nos multum laborare: ad charitatem autem comparandam longè diligentius nos oportet laborare. In Communi Doctorum, conc. 2. num. 12. vbi ex professo. & conc. 3. num. 4. vbi latissimè.

Contra illos qui scientiis vanis, & curiositatibus dediti sunt. In Proprio Sanctorum, conc. 4. Ascensionis, num. 14.

Quantò diligentius homines humanis scientiis addiscendis intendunt, tantò tepidius plerumque Deum diligunt: quia quo plus animus intellectu operatur, tantò minus potest voluntate, & affectu proficere. In Proprio Sanctorum, conc. 4. Diui Francisci, num. 2. vbi latè.

Vtrum exercitatione intellectus clarior fit ad intelligendum scientiam cui incumbit. In Aduent. concio 3. Natiuitatis, num. 30.

Qui diuino amore caret, quo maiorem scientiam acquirit, eo magis superbit, & est condemnationi propinquior. In Aduent. conc. 4. Epiphaniæ, num. 19.

Intellectum nostrum oportet deuinciri ne vana, curiosa, ac lasciua scire curet: postea enim ad necessaria percipienda inhabilis remanet. In Aduent. dominica 5. post Epiphaniam, conc. 1. num. 4.

Amplificabitur hic locus ex verbo, Sapientia, vbi plurima quæ huc spectant collegimus.

Sebastiani laudes, vide in Communi plurimor. mart. Euang. Descendens Iesus de monte, &c. conc. 3. num. 23.

SECRETVM, ET *silentium.*

SEcreta manifestare & spiritualis, & corporis mortis certissima sæpè est causa, 1. Quadrag. conc. Quinquagesimæ, num. 2. & 4. Quadrag. conc. Quinquagesimæ, num. 3. & in Dominicali, dominica 22. post Pentecost. conc. 1. num. 22.

Res secretæ, & magni momenti non sunt cum omnibus communicandæ, 4. Quadrag. conc. Quinquagesimæ, num. 2.

Cum nobis secreto res graues manifestantur, quamuis nulla silentij lex imponatur, tamen publicare eas non debemus. In Proprio Sanctorum, conc. vnica Sancti Ioseph, num. 17. vbi ex professo.

Secretum maximum iusti seruare debent, de illis rebus quas Deus cum illis communicauit. In Proprio Sanctorum, conc. vnica, Sancti Ioseph, num. 18.

Silentium ad pacis virtutem est summè necessarium, 2. Quadrag. dominica in Ramis, num. 9.

Silentium feminis maximè quadra. In Proprio Sanctorum, conc. 2. Ioannis Baptistæ, num. 29.

Silentium quàm sit preciosum, vtile, & necessarium. In Proprio Sanctorum, conc. 3. Omnium Sanctorum, num. 2. vbi plura de laudibus, & fructibus silentij.

Amplificabitur hic locus ex verbo, Linguaces.

Sæcularia bona, vide Bona Temporalia.

Segnicies, vide Pigritia.

SENECTVS, SENES.

PLurimi sunt ætate iuuenes: qui sunt scientia,& virtute senes. dominica 4. Aduent. conc.2. num.27.

Senes maxima veneratione, & honore afficiendi: & quàm grandi obligatione ad id teneamur. In Proprio Sanctorum, conc. 1. Visitationis B.Mariæ, num.19. vbi latè. & in Proprio Sanctorum, conc.1. dedicationis Michaelis, nu.22. & in Dominicali, dominica 20.post Pentec.conc.2.num.53.

Senum peccata quàm maximè Deo sint exosa. In Proprio Sanctorum, conc. 1. dedicationis Michaelis, num.24.

In senibus quodcunque peccatum, seu defectus valdè reprehensibilis. In Communi confess. non pontif. Euang. Ecce nos reliquimus omnia,&c. conc.3.num.9.

Senes diligentius animi ostia, sensus scilicet, claudere oporte, tum quia illos dæmon diligentius insectatur, tum propter bonum iuuenum exemplum. In Proprio Sanctorum, conc.1. dedicationis Michaelis, num.22.

Senes sunt (las barbacanas) quibus ciuitas Christiana in obseruantia diuinæ legis custoditur. In Aduent. conc.2. Purificationis B.Mariæ, num.30.

Sensualitas, vide Luxuria.

Sensualitatis motibus resistere, vide verbo, Appetitus, & verbo, Carnis mortificatio.

Sermones nostri, quales esse debeant, vide Conuersatio.

SERVITVS DIVINA.

SEruitus diuina, cum nos potentes reges efficiat, summè expetenda est. In Communi confes. non pontif. Euang. Sint lumbi vestri, &c. conc.2. num.29.

Seruos nos esse Dei de hoc titulo magnoperè gloriandum. In Communi conf. non pontif. Euang. Sint lumbi vestri, &c. conc.2. num.30.

Soli serui Dei verum honorem habent. dominica 3. Aduent. conc.4. num.11.

Seruire ex parte Deo, ex parte verò Diabolo: quodammodo periculosius est, quàm si omnino Diabolo seruites. In Communi confes. non pontif. Euang. Ecce nos reliquimus omnia,&c. conc.2. nu. 7. vbi ex professo.

Quàm pauci nunc verè serui Dei dici possint. Dominica 3. Aduent.cóc.3.nu.14.

Seruus Dei non solum Dei iussa exequi debet, sed plus etiam præstare, si potest. In Aduent.conc.3. Ioannis Euangelistæ, num.9.

Deo seruire incipienti statim persequutiones occurrunt, & ideo se ad patientiam præparet. In Aduent. conc.1. Innocentium, num.30.

Deus vix natus, nobis seruire incepit: nos autem quod illi debemus seruitium vltimam senectutem differimus. In Aduent.conc. Circumcisionis, num.15.

Dei seruitia à pueritia dicari quàm vtile,& necessarium. In Aduent. conc.1. Circumcisionis, nu.18. & in Communi Sanctarum mulierum, conc.2.nu.24. vbi latè.

Tum cum mali sunt in malo feruentiores nos maiori etiam affectu Deo seruire debere. In Aduent. conc.1. Epiphaniæ, num.10. & in Dominicali, dominica 8. post Pentecost.conc.2. num.27. & 30. vbi ex professo.

Sancti res quæ ad Dei seruitium pertinebant, diligentissimè præstabant. In Aduent.conc.4. Epiphaniæ, nu.18. Quàm diligenter Deus seruos suos defendat, & protegat. In Aduent. dominica 1. post Epiphaniam, conc.2. num.4. & 3. Quadrag. Sabbatho post Cineres, num.27. vbi latè.

Maximè necessarium est homines feruentissimo spiritus affectu Deo seruire incipere: nam semper ille primus feruor animum ad maiora excitat, nec eum ab incepto deficere patitur. In Aduent. dominica 1. post Epiphaniam, conc.4. nu.5.

Diligẽtia,& sollicitudine quàm in Dei seruitio habere debemus, vide verbo, Pigritia vbi omnia simul collegimus.

Sufficit ad salutem seruire Deo eo modo quo peccato seruiuimus. dominica 1. Aduent. conc.3. nu.18 vbi latissimè. & 3. Quadr. dominica Passionis, fer.5 num.15.

Deo qui seruit neminem timere debet, nec indiget multis armis ad se protegendum, 3. Quadrag. Sabbatho post Cineres, num.28. vbi latè.

Deo seruire, & mundi simul amicitiam conseruare, non est possibile. In Proprio Sanctorum, conc.4. Inuentionis Crucis, num.4.

Deo seruire volenti plurimæ difficultates repræsentantur: quas omnes opportuniori tempore diuinitus sublatas experietur, 1.Quadrag.dominica Resurrectionis, nu.29. & 2.Quadr. eadem Dominica 23. & 3.Quadrag.eadem Dominica, num.34.

Deus exposcit vt vnusquisque ei seruiat secundum status sui conditionem, 3.Quadrag. dominica in Ramis, num.16. & in Communi confes. pontif. Euang. Homo quidam peregrè, &c. conc.1. num.22.

Seruire Deo nolle nisi in his quæ tibi grata, suauia, & non difficilia sunt ex amore proprio dimanat. In Aduent.dominica 4. post Epiphaniam, conc.1.num.6.

Semper Deus ad exhibita sibi seruitia attendit: & nunquam eorum obliuiscitur. In Dominicali, dominica 5. post Pentec. conc.1. num.15.

Mirabile est videre ratioñe, quam gratissimus noster Deus munerum, & seruitiorum sibi factorũ habet. In Dominicali, dominica 6.post Pentecost. conc.1.nu.15.

Seruire Deo regnare est. In Dominicali, dominica 14. post Pentecost.conc.1. num.7. vbi latè.

Si Deus tristitia affici posset, incomparabilem acciperet cernens homines tam abominabili domino, scilicet diabolo sine vllo præmio seruire, & tam paucos ipsi Deo. In Dominicali, dominica 14. post Pentecost. conc.1. num.32.

Deus hos paucos, quos in mundo seruos habet magni facit, & æstimat. In Dominicali, dominica 14. post Pentecost. conc.1. num.34.

Vnusquisque in seipso discere potest, qualiter Deo seruire debet. In Dominicali, dominica 14. post Pentecost. conc.2. num. 6.vbi latè.

Confusionem parit quàm prompto, & hilari animo sumus ad seruiendũ Regibus ac dominis temporalibus, & quanta segnitia, & tristitia Deo. In Dominicali, dominica 22. post Pentecost. conc.2. num.28.

Innumera, & infinita sunt propter quæ Deo diligentissimè seruire debemus. In Dominicali, dominica 22. post Pentecost. conc.2. num.42.

Seruus Dei, vide Iustus.

§. SERVITVS HVMANA.

SEruitus per peccatum introducta est, 1.Quadrag. fer.5. post Cineres, nu.9.

Leges quas serui debent obseruare, 1. Quadrag. feria 5. post Cineres, num.10.

Deo maximè placet, quod serui suis dominis etiam si tyranni sint, in his quæ legi Dei non repugnant inseruiant. In Dominicali, dominica 14. post Pentecost. conc.1. num.35.

Seruitus, vide etiam Libertas.

Silentium, vide Secretum.

SIMONIA.

SImoniaci Iudam imitantes, taxant, & appretiant Christum: cum sit inæstimabilis. In Proprio Sanctorum, feria 2. Pentecost. conc.1.num.11.

SIMPLICITAS, ET sinceritas.

SImplicitatis, & sinceritatis amicos Deus diligit, 4.Quadrag.dominica in Ramis, num.5.

Sinceritatem, & simplicitatem (quam Diabolus à primis nostris parẽtibus auulsit, & loco illius malitiã, & simulationem seminauit) nostris cordibus Deus vult inserere. In Proprio Sanctorum, conc.2. dedicationis Michaelis, num.19.

Sinceritas cordis quàm grata sit Deo, 3.Quadrag.dominica 1. feria 3. num.13.

Amplificabitur hic locus ex verbo, Sapientia,

Sobrietas, in cibo, & potu, vide Gula.

Societas, bona vel mala, vide Conuersatio.

Sollicitudo rerum spiritualium, & quę ad seruitium Dei spectant, vide verbo, Pigritia, vbi omnia simul collegimus.

Sollicitudo temporalium, vide verbo, Bona Temporalia, §. Contra inexhaustam terrestrium, nimiamque bonorum temporalium sollicitudinem.

Solli-

Sollicitudo, salutis animæ, vide verbo, Animæ salus.

SOLITVDO.

IN solitudine, magna ac sublimia seruis suis Deus communicat: & anima ibi est magis expedita ad hos diuinos fauores, & beneficia accipiendos. In Dominicali, dominica 12. post Pentec. conc. 2. num. 2. vbi latissimè. & 2. Quadrag. dominica 4. num. 2. & in Dominicali, dominica 4. post Pascha, conc. 3. num. 10.

Sollicitudo orationi est necessaria, 2. Quadrag. dominica 2. nu. 8 & 3. Quadrag. Sabbatho post Cineres, nu. 13. vbi latissimè. & in Proprio Sanctorum, conc. 1. Bartholomæi, num. 13. & conc. 2. seq. num. 14. vbi latè. & in Dominicali, feria 2. in Litaniis Maioribus, conc. 2. nu. 3. & ibi, nu. 35.

Solitudo est opportuna ad vincendas tentationes, 4. Quadrag. dominica 1. nu. 7.

Solitudo est necessaria ad monachalem vitam perferendam, & in ea perseuerandum. In Dominicali, Dominica 12. post Pentecost. conc. 2. num. 8.

Solitudinem quærere, & ad ipsam fugere, quàm necessarium. dominica quarta Aduentus, conc. 1. num. 12. & conc. 2. num. 10. & conc. 3. num. 23. quibus locis solitudinis vtilitates recensentur.

Amplificabitur hic locus ex verbo, Conuersatio.

Solemnis dies, vide Festus.

SPES ET DESPERATIO.

SPei variæ descriptiones explicantur, 1. Quadrag. dominica 2. num. 2.

Spes salutis est dum in hac vita sumus, postea minimè, 3. Quadrag. dominica in Passione, feria 2. num. 5.

Spes donum est ex quo gaudium in tribulationibus nascitur. In Proprio Sanctorum, conc. 2. Philippi, & Iacobi, num. 23.

Quantò spes feruentior ac viuidior fuerit, tantò feruentius difficilioribus rebus accerrimæ, scilicet pœnitentiæ, offertur: & facilius præsentia, delicias scilicet huius sæculi, negligit. In Proprio Sanctorum, conc. 2. Omnium Sanctorum, num. 2.

Spes est patientiæ fons, & origo. In Proprio Sanctorum, concio 2. Omnium Sanctorum, num. 3.

Spe fulcitur humanum cor ad perseuerandum in exercitio virtutum, & resistentia tentationum. In Proprio Sanctorum, conc. 4. Omnium Sanctorum, num. 4.

Spes infinitæ Dei probitati, & veritati iure debetur. In Proprio Sanctorum, conc. 4. Omnium Sanctorum, num. 2.

Spe præmij æterni nos præcingi oportet, ad laboriosa opera, humilitatisque, & mortificationis exercenda. In Proprio Sanctorum, concio 4. Omnium Sanctorum, num. 5.

Anima quæ hanc spei virtutem diuino fauore est consequuta quanto otio, quiete, ac tranquillitate viuat. In Dominicali, Dominica in Albis, conc. 1. num. 20.

Spe humanæ voluptates superantur, ne cor nostrum turbare possint. In Proprio Sanctorum, conc. 1. Philippi, & Iacobi, num. 11.

Spe aduersitatum perturbationes vincuntur. In Proprio Sanctorum, côc. 1. Philippi, & Iacobi, nu. 13. & conc. 2. num. 22.

Nunquam frustra, & inaniter iustus sperat. In Dominicali, dominica 23. post Pentecost. conc. 2. num. 28. vbi latè.

Pro mensura spei, Deus munera sua fidelibus donat. In Dominicali, dominica 23. post Pentec. conc. 2. num. 26.

Ad perterritos animos à metu, & desperatione reuocandos, & in Deo hominum mentes in quacunque necessitate firmandas: ac demum ad nutantes in fide, & spe confirmandos, plurima collegimus in verbo, Fiducia, quæ hoc loco attexere licet, vbi reliqua omnia, quæ hic desunt inuenies.

SPIRITVS SANCTVS.

SPiritus sancti Aduentus Apostolos in gratia confirmauit. In Proprio Sanctorum, conc. 3. diei Sancti Pentec. num. 1.

Spiritus sancti Aduentus vtilior fuit Ecclesiæ Militanti, quàm Christi ascensu Ecclesiæ Triumphanti. In Proprio Sanctorum, conc. 1. diei sancti Pentecost. num. 2. & feria 3. Pentecost. conc. 2. num. 7.

Spiri-

Spiritus ſanctus ſuper linguas Apoſtolorum reſedit. In Proprio Sanctorum, conc.2. diei Sancti Pentecoſt.num.30.

Spiritus ſanctus à Patre,& Filio procedit. In Proprio Sanctorum,conc.3. diei Sancti Pentecoſt.num.2.

Sanctus ſpiritus propriè loquendo, nec venire dicitur,nec abire, quia vbique eſt, ſed ex peculiari effectu quem operatur venire dicitur.In Proprio Sãctorum,conc. 3.diei Sancti Pentecoſt. num.5.

Spiritus ſanctus licet ſit vbique ſpeciatim,tamen iuſtis ineſſe dicitur per quædã peculiarem illapſum. In Proprio Sanctorum,conc.3.diei Sancti Pentec.num.6.

Spiritus ſanctus non deſcendit ſuper illos qui ira, inimicitia, & ſimultatibus diuiſi ſunt. In Proprio Sanctorum, conc.3. diei Sancti Pentecoſt.num.20.

Ad Spiritus ſancti deſcenſum magna pręparatio eſt animus quietus,& humilis. In Proprio Sanctorum,conc.3.diei Sancti Pentec.nu.21. & fer.3. Pent.conc.2.nu.17.

Incarnatio Chriſti fuit cauſa meritoria Aduent. Spiritus ſancti. In Proprio Sanctorum,conc.1.feriæ 2.Pentec.num.26. & ibi feria 3.Pentecoſt.conc.2.num.6.

Spiritus ſancti virtus, quam in anima operatur adeò magna eſt, vt anima aliqualiter Sanctus ſpiritus appareat.In Proprio Sãctorum, conc.1.feriæ 2.Pent.n.28.

De virtute etiam eximia huius diuini ſpiritus, vide in Proprio Sanctorum, feria 3.Pentecoſt.conc.1.num.22.

Spiritus ſancti miſſio,quàm neceſſaria. In Proprio Sanctorum, conc.2. feriæ 2. Pentecoſt.num.22.

Spiritus ſanctus,quam gratis datur. In Proprio Sanctorum, conc.2. feriæ 2.Pentecoſt.num.24.

Spiritus ſancti variæ ſunt proprietates, & ſic variis nominibus inſignitur. In Proprio Sanctorum,conc.2.ferię 2.Pentecoſt. num.25.

Spiritum ſanctum tantò maiori cum plenitudine accipimus, quantò maiorem diligentiã adhibemus in emendanda conſcientia,& in aliis ſpiritualibus exercitijs. In proprio Sanctorum, feria 2.Pentecoſt. conc.3.num.17.

Spiritus ſanctus magnis conſolationibus lætificat animam in quam venit. In Proprio Sanctorum, feria 2.Pentec.conc. 4.num.12.

Ne hic diuinus ſpiritus ſuperueniat,impedimento eſt carnis ſpiritus. In Proprio Sanctorum, feria 2.Pentec. conc.4.nu.16.

Si nos præparare volumus, vt Spiritum ſanctum recipiamus, noſtrum obitũ memoria recolere debemus.In Proprio Sanctorum, feria 2.Pentec.conc.4.num.20.

Spiritum ſanctum in ſpecie vehementis venti ſe dediſſe, quàm congruum fuit. In Proprio Sanctorum, feria 3.Pentecoſt. conc.1.num.23.

Spiritus ſanctus in Apoſtolos deſcẽdit, propter merita humanitatis Chriſti. In Proprio Sanctorum, feria 3.Pentecoſt. conc.2.num.7.

Spiritus ſancti deſcenſui tribuenda eſt vtilitas, & efficacia maxima prædicationis Apoſtolorum.In Proprio Sanctorum, feria 3.Pentec.conc.2.num.11. vbi latè de efficacia prædicationis Apoſtolorum.

Spiritus ſanctus cur in figura ignis ſe fidelibus dedit.In Proprio Sanctorum,feria 3.Pentecoſt.conc.2.num.16.

Niſi Spiritus ſancti igne animæ purificari nequeunt. In Proprio Sanctorum,feria 3.Pentecoſt.conc.2.num.17.

Ex præcipuis effectibus quos ſolet Spiritus ſanctus in hominibus operari, vnus eſt, vt inuicem communicentur, liberaleſque ſint. In Proprio Sanctorum, conc. 2.Trinitatis,num.7.

Niſi Spiritus ſanctus ſuper Apoſtolos deſcẽdiſſet, fides & charitas Eccleſiæ militantis periclitaretur. In Proprio Sanctorum,conc.1.diei ſancti Pentec.num.2.

Temporalium rerum amorem, affectionemque à vobis expellere conemini, vt Spiritus ſanctus ad vos veniat.in Dominicali,domin.4.poſt Paſcha,conc.3.nu.9.

Spiritus ſancti miſſio,fuit euidens teſtimonium diuinitatis Chriſti.In Dominicali, dominica infra octauam Natiuitatis, conc.1.num.19.

Nullum eſt verum ſolatium quod non ab hoc diuino Paracleto,hoc eſt conſolatore dimanet. In Dominicali, dominica infra octauam Aſcenſionis, conc.2.nu.8.

§. MA-

§. *MAGNIFICA SPIRItus sancti dona.*

SPiritus sancti Aduētus maxima,& mirabilia nobis communicauit dona. In Proprio Sanctorum, conc.2. diei Sancti Pentec.num.25. & in Dominicali, dominica infra octauam Ascensionis, conc.2. num.3.

Spiritus sancti donis, & habiles reddimur ad bene operandum,& animæ nostræ ordinantur, & componuntur. In Proprio Sanctorum,feria 2.Pentec.conc.3.nu.15.

Dei dona,& honores ad eos ire solent, qui se illis indignos esse reputant. In Proprio Sanctorum,conc.3. Visitationis Beatæ Mariæ,num.24.

Dona Dei à Diaboli donis discernuntur,ex eo quòd illa humilem,hæc inanem reddunt hominem. In Proprio Sanctorum,conc.1.Diui Francisci,num.16.

Dona quæ suis Deus confert tot ac tanta sunt, vt nec dici, nec explicari queant: adeò vt ipsamet sapiētia Christus nomen quod eis imponat inuenire non posse videatur.In Proprio Sanctorum,conc.2.Diui Francisci,num.26.

Spiritus sancti consolatio non est aliquod peculiare donum, sed fontes illius sunt tres Theologales virtutes Spiritu sancto afflante,eleuatæ,& auctæ.In Dominicali, dominica infra octauam Ascēsionis, conc.3.num.12. vbi ex professo.

Spiritus sancti dona per merita Iesu Christi confidenter efflagitanda sunt. In Dominicali, dominica infra octauam Ascensionis,conc.3.num.20.

Singula Spiritus sancti dona, sigillatim suo quæque loco digessimus.

Sponsalia,vide verbo, Coniuges.

Statum eligere,& vnumquemque in suo statu Deo seruire, & opera sui status exercere, vide verbo, Officium,vbi omnia simul collegimus.

SVPERBIA, SVPERBI.

SVberbia inter omnia peccata præcipuè homines excæcat, 2.Quadragesf. Dominica Passionis,feria 6.num.23.

Superbi inter omnes peccatores contra Deum erecto collo currunt, 3.Quadrag. Dominica 2.feria 3.num.31.

Superbia plurimorum scelerum,& abominationum fons, & origo, 3.Quadr.Dominica Passionis, feria 6.nu.25. & 4.Quadrag.Dominica 4.feria 4.nu.21.& in Proprio Sanctorum,conc.4.Dedicationis Michaelis, nu.2. & in Dominicali, dominica 20.post Pentec.conc.1.num.2.

Superbia spiritualis sūmè mala. in Proprio Sanctorum, conc.2.Trinitatis,nu.29.

Superbia quàm grande sit malum, & quàm Deo odibile.In Proprio Sāctorum, conc.2. Trinitatis, num.26. & ibi conc.2. Ioannis Baptistæ, num.23. & in Aduent. conc.4. Purificationis B.Mariæ, num.9. & in Dominicali,dominica 20. post Pentec. conc.2.num.3.

Nullum alium præter superbiæ, & ambitionis vitium Apostolos inuasit.In Proprio Sanctorum,conc.2.Dedicationis Michaelis,num.5.

Superbia & ambitio est familiarius vitium hominibus Deo dicatis,ac religiosis. In Proprio Sanctorum,conc.2.Dedicationis Michaelis,num.5.

Superborum ingenium est bonorū desideriorum,& pij zeli colore ambitionem suam operire. In Proprio Sanctorū, conc. 1.Dedicationis Michaelis,num.10. vbi ex professo.

Superbus & ambitiosus fingit se humanum & tractabilem: at postquam ad gradum quem anhelabat promouetur,illico ostendit,quàm sit rigidus, inhumanus, tyrannus,& crudelis. In Proprio Sanctorū, conc.1.Iacobi, num.18.

Superbia quam illi in corde habēt verbis etiam ostendunt.Dominica 2.Aduent. conc.1.num.28.

Superbiæ euidens indicium est, te non posse ferre alium de tuis defectibus te admonere.in Aduent.conc.2.Andreæ, nu.10.

Superbia efficit hominem tyrannum. In Proprio Sanctorum, conc.2. omnium Sanctorum,num.27.

Superbia quàm infimum vitium sit, vel ex eo colligitur, quod in mendatio, & in eo quod verè non est fundatur.Dominica 3.Aduent.conc.4.num.10.

Superbia

Superbia adeo graue vitium est, vt ad ipsum extirpandum permittat sæpè Deus alia peccata committi, 3. Quadrag. Dominica 2. feria 3. num. 30.

Superbia charitatem infrigidat, & viscera misericordiæ claudit, 2. Quadrages. Domin. 2. fer. 5. num. 15. & in Dominicali, Dominica 10. post Pentec. conc. 1. nu. 17.

Superbia in sacra Scriptura pestilentia dicitur, & quare, 2. Quadrag. Dominica 2. feria 4. num. 18.

Magnæ superbiæ signum est, propriam sententiam in omnibus sequi velle. in Aduent. conc. 1. Thomæ, num. 16.

Hoc ambitionis vitium nulli hominum statui parcit, 2. Quadrag. Dominica 2. fer. 4. nu. 9. & 4. Quadrag. Dominica 2. feria 4. nu. 19. & in Aduent. cóc. 1. Andreæ, nu. 10.

Superbia infidelium non adęquat Christianorum superbiam, 1. Quadrag. conc. in Cęna, num. 30.

Superbire solent facillimè infimi homines ad dignitatem aliquam promoti, 4. Quadrag. conc. in Cœna, num. 38.

Superbos esse seruos, & quare, 1. Quadrag. Dominica 2. feria 3. nu. 19. & in Aduent. conc. 4. Purificationis B. Mariæ, nu. 9.

Superbia est inuidiæ mater: inuidia verò odium, & iram peperit. In Dominicali, dominica in Albis, conc. 3. num. 17.

Deus maximo odio superbos execratur: nam vera magnitudo sophisticam, & fictam naturaliter odit. In Proprio Sanctorum, conc. 3. Dedicationis Michaelis, num. 27.

Superbia est spiritualium ruinarũ fons. In Proprio Sanctorum, conc. 4. Dedicationis Michaelis, num. 2.

Quod superbi, vt se honorent accipiũt, Deus illud accipit, vt eos confundat, 4. Quadr. Domin. in Passione, feria 6 nu. 20.

Superbia in pauperibus eos redigit in miserrimam omnium seruitutem, 1. Quadrag. Dominica 2. feria 4. num. 16.

Superbi omni spirituali consolatione, & auxilio quod humilibus à Deo tribuitur, priuantur, 3. Quadrages. Dominica in Passione, fer. 3. num. 26.

Hoc honoris ardens desiderium Deus hominum animis impressit, vt honoris appetitus: & quod ex eo sequitur ignominiæ odium nos vehementissimè ad virtutis studium, & vitiorum execrationem inuitaret, 1. Quadrages. Dominica 2. feria 4. num. 11. vbi ex professo.

Superbia ex bonis operibus sæpè prodit, 2. Quadr. Dominica 2. feria 4. num. 11.

Superbiæ in Prælatis summè reprehensibilis, & execrabilis est, 2. Quadrag. Dominica 2. feria 4. num. 15. & 3. Quadrages. Dominica 2. feria 3. num. 26.

Quia superbi se dignos esse pręsumunt, ideo ad ipsos Dei dona non perueniunt. In Proprio Sanctorum, conc. 3. Visitationis B. Mariæ, num. 24.

Contra superbos, qui bonorum operum gloria sibi adscribũt, comminationes Dei horribiles. In Proprio Sanctorum, conc. 2. Trinitatis, num. 24. & in Dominicali, dominica 10. post Pentec. conc. 2. num. 17.

Superborum ingenium est omnia opera facere, vt ab hominibus videantur, 3. Quadr. Dominica in Passione, fer. 3. nu. 12.

Superbia quantum sit facinus, patet ex supplicio maximo, quo Deus eam punire consuescit. In Proprio Sanctorum, conc. 4. omnium Sanctorum, num. 17.

Ambitio non vitiosa, sed laudabilis, & Deo grata, est absque aliorum despectu alijs probitate antecellere velle. In Proprio Sanctorum, conc. 2. Dedicationis Michaelis, num. 13.

Superbia inuenit hos vanissimos titulos, & cognomina, quibus ipsa crescit, 3. Quadrag. Dominica 2. feria 3. nu. 34. Qui tituli parum apud Deum valent, 3. Quadrag. Dominica 3. fer. 2. num. 14. & in Aduent. conc. 1. Ioannis Euangelistæ, nu. 33.

De supplicio superbis inflicto, clementissimus Iesus gaudet, quia in eo elucescit potentiæ, ac iustitiæ diuinæ splendor. In Proprio Sanctorum, conc. 1. Diui Francisci, num. 10. & conc. 3. Diui Francisci, num. 22. vbi latè.

Superbia tantum malum est, vt per antonomasiam iniuria Dei dicatur. In Dominicali, dominica 5. post Pentec. conc. 1. num. 7.

Tanta est ambitiosi cupiditas, vt pro re vilissima, rem tantam qualis est æterna gloria, contemnat. In Dominicali, dominica 2. post Pentecost. conc. 1. num. 27.

Superbia

Superbia humana excedit Luciferi. In Dominicali, dominica 20. post Pentecost. conc. 1. num. 6.

Vanissimum est propter generis nobilitatem superbire. In Dominicali, dominica 20. post Pentec. conc. 1. num. 6.

Ambitiosus nunquam satiatur, 3. Quadrag. feria 5. in Cœna, num. 22.

Amplificabitur hic locus ex verbo, Vanagloria.

REMEDIA AD SVPERborum ceruicem domandam, atque animi elationis petulantiam reprimendam.

PRimo considera quàm cito, & quàm facile pompa, & gloria hæc humana qua gaudes, euanescet. Dominica 3. Aduentus, conc. 1. num. 22. & 2. Quadrag. dominica in Ramis, nu. 32. & 4. Quadr. dominica in Ramis, nu. 15. & dominica 2. Aduent. conc. 3. num. 8. vbi latè.

2. Considera vnigeniti Filij Dei humilitatem in Aduent. conc. 1. Natiuitatis, num. 24. & conc. 2. Natiuitatis, num. 26. vbi latè. & 3. Quadrag. Dominica in Passione, feria 2. num. 24. vbi latè.

3. Considera, quod Deus superbum prosternit, humilem verò exaltat. in Aduent. conc. 1. Circumcisionis, num. 10.

4. Considera bonum, quod est in tuis bonis operibus Deum facere. Domin. 2. Aduent. conc. 1. nu. 28. & in Dominicali, dominica 19. post Pentec. conc. 2. num. 19.

5. Infelici rerum euentu cogita cōmissa peccata, ne superbia intumescas. Dominica 3. Aduent. conc. 2. num. 31.

6. Si opera tua cum Sanctorum operibus conferas imperfectissima videbuntur. Dominica 2. Aduent. conc. 1. num. 29. & in Proprio Sanctorum, conc. 2. Diui Francisci, nu. 37. vbi latè. & in Dominicali, dominica 10. post Pent. conc. 2. nu. 12. & nu. 36.

7. Nil est cur opera nostra bona laudemus, & de illis gloriemur, quia quæ facimus bona in vtilitatem nostra facimus. dominica 2. Aduentus, conc. 1. num. 30.

8. Ne donis à Deo tibi datis superbias, illa omnia quasi onera suscipe considerans debitum reddendi rationem de illis. In Proprio Sanctorum, conc. 1. Diui Francisci, num. 16. In Dominicali, dominica 21. post Pentecost. conc. 1. num. 24.

9. Considera etiam, quod quò magis crescunt beneficia, magis etiam crescit necessitas diuini auxilij ad ipsorum conseruationem. In Proprio Sanctorum, conc. 1. Diui Francisci, num. 19.

10. Ne superbi proximos suos cōtemnant, quantumcunque viles, & abiecti eis esse videantur, considerent Deus illos tanti æstimare, vt eorum ministros Angelos faciat. In Proprio Sanctorum, conc. 1. dedicationis Michaelis, num. 34.

11. Contra superbiam maximum remedium est propriæ vilitatis agnitio, 4. Quadrag. dominica 2. feria 6. num. 3. & in Proprio Sanctorum, conc. 4. Diui Francisci, num. 17. vbi latissimè. & conc. 1. Diui Francisci, num. 21.

12. Considera superbum Deo, & hominibus esse odibilem, 4. Quadrag. Dominica 2. fer. 6. num. 1. & in Proprio Sanctorum, conc. 2. Trinitatis, num. 26. & ibi conc. 2. Ioannis Baptistæ, num. 23.

13. Ad superbiam detestandam considera maximè propinquū esse tuū finem. In Proprio Sanctorum, conc. 4. Diui Francisci, num. 20.

14. Hoc vnum ad illam detestandam sufficeret, quod ambitio ipsa charissimo amico nostro Iesu Christo vitam ademit, 2. Quadr. dominica Passionis, fer. 6. nu. 25.

15. Superbi considerent ipsos sequi Luciferum, propter superbiam de Cœlo, sicut fulgur cadentem. In Proprio Sanctorum, conc. 2. Incarnationis, num. 15.

16. Considera etiam, quod quia superbi se dignos esse præsumunt, ideo ab eis honores refugiunt. In Proprio Sanctorū, conc. 3. Visitationis B. Mariæ, nu. 24. Nullus enim peccator verum honorem habet. dominica 3. Aduent. conc. 4. num. 11.

17. Superbus pompam, & vanitatem huius seculi ambiens, eadem gloria vana opprimi, & ab ea cum magna confusione excidere solet. In Proprio Sanctorum, conc. 4. Ioannis Baptistæ, num. 14. & in Dominicali, dominica infra octauam Ascensionis, conc. 1. num. 12.

18. Con-

18. Considera etiam quod superborum lætitia, honor, & dignitas, omnia in eorum incommodum resultant. In Proprio Sanctorum, conc. 2. Petri, & Pauli, num. 18.

19. Considera ambitiosos nunquam saturari bonis hisce, quos ambiunt. In Proprio Sanctorum, conc. 1. Iacobi, nu. 22. de quo vide plura, verbo, Bona temporalia.

20. Contra superbiam maximum remedium est considerare, quod lutum, & cinis es, 1. Quadrag. conc. Cinerum, num. 24. Nam vnum ex præcipuis medicamentis, quo hęc infirmitas curari potest, est lutum super oculos cordis collocare, 3. Quadrag. Dominica 4. feria 4. num. 34.

21. Ad superbiam ex litterarum eminenti scientia ortam reprimendam, considera per diuinam prouidentiam sæpè numero accidere, vt imperitus quidam litterarum plus sapientiæ, quàm doctissimus quisque adipiscatur, 2. Quadrag. Dominica 4. num. 17.

22. Ne ex operibus bonis inanem gloriam comparetis, pugnate viriliter: considerantes eorum gloriam Deo deberi. In Proprio Sanctorum, conc. 1. Inuentionis Crucis, num. 17. de quo vide plura verbo, Opera, §. de intentionis puritate, &c.

23. Si opera nostra comparemus cum eorum perpendiculo, & regula, quæ est Christus, quàm inania, & infima apparebunt. In Proprio Sanctorum, conc. 1. Inuentionis Crucis, num. 17.

24. Quamuis plurima opera in Dei obsequium faciamus, semper nos nihil fecisse iudicabimus, si cōsideremus ea, quæ pro nobis Christus fecit. In Proprio Sanctorum, conc. 2. Natiuitatis B. Mariæ, nu. 7.

25. Cum te in virtute profectum cernis, considera quisnam tu antea esses, & quod si nunc aliquid es, à Deo omnia accepisti, Dominica 3. Aduent. conc. 3. nu. 4.

26. Considera etiam quàm facile ab hoc statu cadere possis, nisi te Deus in sua gratia conseruet. Dominica 3. Aduent. conc. 3. num. 4.

27. Vt iactantiæ, & inani gloriæ resistamus, partim bene operari, partim verò contra inanem gloriam, & malam intentionem pugnare debemus. In Dominicali, dominica 5. post Pentec. conc. 2. num. 6.

28. Considera etiam si bona opera facis præcipuum commodum comparare, & erga Deum seruum esse inutilem. In Dominicali, dominica 19. post Pentecost. conc. 2. num. 19.

Contra superbiam prosunt decem, & septem remedia, quæ collegimus verbo, Humilitas, §. Ad humilitatem comparandam, & assequutam conseruandam, præsentanea remedia.

SVPPLICIA DEI.

CVm propter peccata te Deus punit in hac vita, ingentes gratias illi agere debes: quia signum est nolle te maiori supplicio punire, nec supplicium in aliam vitam reseruare. in Aduent. conc. 1. Natiuitatis, num. 13.

Vitæ huius supplicia, signum sunt prædestinationis. In Aduent. conc. 1. Natiuitatis, num. 14.

Et sinę suppliciis relinquere, signum reprobationis. In Dominicali, dominica 21. post Pentec. conc. 2. num. 9.

Qui diuinę irę supplicia ob aliqua crimina in aliis vident, & se non corrigunt, sed eadem crimina committunt, maioribus suppliciis, quàm priores digni sunt, & maiori supplicio à Deo punientur. in Aduent. conc. 1. Stephani, num. 19. & conc. 2. num. 19.

Quamuis interdum Deus cum malefactoribus dissimulat, cum tamen homines minus id cogitant pœnas repetit. in Aduent. conc. 2. Stephani, num. 22.

Deus proprias iniurias obliuisci videtur, eas verò, quæ amicis suis fiunt seuerissimè vlciscitur. in Aduent. conc. 2. Stephani, num. 27. & 4. Quadrag. Dominica in Passione, feria 6. num. 16.

Sicut in sacrificij Dei bonitas declaratur, quæ tam facile peccata ignoscit: ita in suppliciis eadem bonitas manifestatur, quæ tantum peccata abhorret. in Aduent. conc. 2. Innocentium, num. 3.

Deus nūquam nos punit, nisi antea minetur, vt si velimus pęnam euitemus. Domin. 1. Aduent. conc. 4. nu. 2. & 3. Quadrag. Dominica 1. feria 3. nu. 17. & in Dominicali, dominica 9. post Pent. conc. 1. nu. 24.

Deus

Deus hic nos punit suppliciis temporalibus, vt euitemus æterna, Dominica 1. Aduentus, conc.4.num.3.

Si Deus tristitiæ esset capax, maximam reciperet, quando te punit. Dominica 1. Aduentus, conc.1.num.4.

Dei supplicium quo magis differtur, grauius esse solet. Dominica 1. Aduent. conc.1.num.5.

Deus differt iustitias, & accelerat misericordias, 4.Quadrag.Dominica Resurrectionis, num.12.

Deus ad conferendum in nos beneficia summa cum celeritate, ad puniendum verò pedetentim, & quasi inuitus accedit, 3.Quadrag.conc.Septuagesimæ, num.22.

Malos punire: tanti honoris Deo est quãti bonos remunerare. in Aduent.conc. 2.Innocentium, num.2.

Cum iusti malorum suppliciis ad maiorem bonitatem incitentur: quantò magis commoueri debent peccatores, qui se iisdem suppliciis dignos animaduertunt, 3.Quadrag.Dominica 2.feria 5.num.3.

Iusti malorum suppliciis delectantur, propter diuinæ iustitiæ splendorem. In Proprio Sanctorum, conc.3. Diui Francisci, num.22. vbi latè. & conc.1. D.Francisci, num.10.

Ne quis misericordia Dei abutatur, cõsideret iustitiam Dei tam magnam esse sicut eius misericordiam, & tam cito peccatori supplicium aduenire, sicut iusto præmium. In Proprio Sanctorum, conc.1. Magdalenæ, num.7.

Pro hoc vide etiam in Aduent. conc.2. Thomæ, num.25.

Ne Deus tam acriter puniat, illum continet misericordia, 2.Quadrag.conc.in Cena, num.4.

Sicut Deus est in bonos misericors, ita in malos seuerus, & iustus. In Communi Conf.pontif.Euang. Homo quidam peregrè, &c. conc.2.num.2.

Suppliciis de quibusdam peccatoribus sumptis alios Deus admonere consueuit quo illi aliorũ supplicio deterriti ad meliorem frugem se recipiant, 4.Quadrages. Dominica 2.feria 4.num.7.vbi latè.

Deus sæpissimè punire desinit peccatores propter aliquod iustos, qui cum eis sunt. in Aduent. Dominica 5.post Epiphaniam, conc.3.num.10.vbi latè.

Supplicium quod humana, diuinaque iustitia de aliquibus peccatoribus sumit, est ad aliorum correptionem, in Aduent. Dominica 1. post Epiphaniam, conc.3. num.18.

Diuina supplicia non super iustos quidem, sed super iustos cadunt, vt ad maiorem perfectionem erigantur, vice versa in peccatoribus accidit. in Aduent. Dominica 6.post Epiphaniam, conc.2. nu.22.

Ideo Deus homines præcipuè punire solet, vt à peccato se auertant. In Dominicali, Dominica 5. post Pentecost. conc.1. num.8.

Peccatores qui in hac vita non puniuntur, magnoperè timere debent. In Dominicali, Dominica 8.post Pentecost.conc.2. num.25.

Ex suppliciis Dei electi maximam vtilitatem, præsciti verò duritiam, & obstinationem accipiunt. In Dominicali, dominica 9.post Pentec.conc.2.nu.7. vbi latè.

Deus cũ impios puniat, diuersis vtitur instrumentis. In Dominicali, dominica 9. post Pentecost.conc.2.num.12.

Solet Deus hominum peccata laboribus & morbis punire. In Dominicali, dominica 18.post Pentec.conc.1.num.30.

Cum sæpè flagella Dei in cordibus plurimorum peccatorum nihil efficiant, in eorum penam, & duritiem solet Deus ipsis priuare. In Dominicali, dominica 21. post Pentec.conc.1.num.12.& 15.

T

TEMPERANTIA, in cibo & potu, vide Gula.

Temporalia, vel terrena, vide verbo, Bona temporalia.

Templum, vide Sacra loca.

TEMPORIS IACTVRA.

Temporis iactura maximè dolenda, 1.Quadrag. Dominica in Passione, feria 3.num.18.

Ne tempus insipienter expẽdatur, considera vitæ breuitatem, Iudicij diem, & alia

alia huiusmodi. In Communi Confess. pontif. Euang Homo quidam peregrè,&c. conc.2.nu.21.& in Communi Sanctorum, conc.1.funerali,num.22.vbi latè.

Cùm tempus vt Deo seruiamus sit precipuè dicatus, in impertinentibus rebus imò, & in his, quibus ipse Deus offenditur illud consumere lachrimandum est. In Communi Confess.nō pontif Euang. Sint lumbi vestri,&c.conc.1.num.25.

Temporis iactura est vnum ex maximis huius vitæ detrimentis. In Proprio Sanctorum, conc.3. Visitationis B.Mariæ, num.8.

Tempore bene vti sapientia maxima est. In Proprio Sanctorum,conc.3. Visitationis B.Mariæ,num.8.

Iusti tantam temporis rationem habēt, vt ne momento quidem à bonis operibus vacent. in Dominicali, dominica 15. post Pentecost.conc.1.num.22.

Filij autem huius sæculi inaniter illud consumunt. In Dominicali,dominica 15. post Pentecost.conc.1.num.26.

Amplificabitur hic locus ex verbo, Otium, & ex verbo, Pigritia.

THEOLOGIA.

Theologia speculatiua summè vtilis, & necessaria est:sed vltra illā Theologia mystica, quæ in volūtatis affectibus, & operibus consistit,requiritur. In Communi Doct.conc.3.num.4. vbi latissimè.

TESTAMENTARII.

Testamentariorum in exequendis testamentis negligentiæ, quàm acriter à Deo puniuntur, 2.Quadrag. Dominica 3.feria 4.num.36.

Testimonia falsa, vide verbo, Falsa testimonia.

TENTATIO.

In tentationibus maximum remedium est sacra Scriptura, 1.Quadrag. Dominica 1.num.26.& 2.Quadrag.Dominica 1. num.22.

Tentationibus erudimur, 1. Quadrages.Dominica 2.feria 4. num.24.

Tentatio aduersitatis fortior, prosperitatis verò periculosior est. In proprio Sanctorum,conc.1.Philippi,& Iacobi, nu.3.

Tentationibus peccandi celerrimè, & statim in principio resistendum esse, & quomodo, 1.Quadrag.Dominica 4. feria 5.num.29. & 2.Quadrag. Dominica 1. nu. 16.& 2.Quadrag. Dominica 1.num.43.

Fortius tentat Diabolus sanctiores, & perfectiores, & religiosos. in Communi Virginum,conc.1.num.33. & in Communi Conf.pontif.Euang.Homo quidā peregrè,&c. conc.1.num.8.

Tentationibus nosmetipsos offerre non oportet, sed illas quoad poterimus euitare,2.Quadrag. Dominica 1.num.16.

Pro tentationibus vincendis,quibus armis muniendi simus,2.Quadrag.Dominica 1.num.20. & 4.Quadrag. Dominica 1, num.14.vbi latissimè & ex professo.

Tentat nos Diabolus diuersimode iuxta diuersas quas habemus ad peccādum dispositiones, 2.Quadrag.Dominica 1.n.29.

Tentat nos Diabolus occultè pietatis, & ratione,& amicitiæ specie, 2.Quadrag. Dominica 1.num.31.& 1.Quadrag.Dom. 1.nu.20. & 4.Quadr. Dominica 1.num.33.

Et sub specie virtutis, 3.Quadrag.Dominica 1.num.36.& 4.Quadrag.Dominica in Passione,feria 4.num.22.vbi adducitur notabilis regula ad vitandas has Diaboli fraudes.

A tentationibus minoribus incipit Diabolus,1.Quadrag.Dominica 1.num.19.

Cùm tentaris antequam id quod tibi Diabolus,vel mundus offert accipias,considera quidnam boni his Dei offensionibus consequi possis. in Aduent. conc.2. Andreæ,num.18.

Tentationes exiguas non esse paruipendendas, sed citissimè etiam si minimè sint abigendas, 1.Quadr.Domin.1. nu.38.

In tentationibus victoriam non reportare nostra culpa est:& quare,3.Quadrag. Dominica 1. num.18. & 3.Quadr. Sabbatho post Dominicam Passionis, num.28.

Tentat Diabolus seruos Dei non suos, 3.Quadrag. Dominica 1.num.33.

Ad tentandum nos Diabolus accedit, quia nos illis per voluptates, & cupiditates

TIMOR DEI.

§. *TIMOR HVMANVS, & vitiosus.*

TRANSFIGVRATIO Christi.

tio

tio miraculi antiqui, 2.Quadrag. dominica 2.nu.1.& 3.Quadr. dominica 2.nu.6.

In transfiguratione Christi, etiam Helias, & Moyses gloriosos apparuisse: & quare, 3.Quadrag. Sabbatho post dominicam 1. num.14.

Ad transfigurationem nostram vnum ex mediis summè necessarium, est oratio, & cõtemplatio rerum diuinarum, 3.Quadrag. Sabbatho post dominicam 1.nu.29.

Transfiguratione Christi, Dei cognitio roborata fuit, 3.Quadr.domin.2. num.3.

Cur in transfiguratione, gloriæ suæ ostensionem Christus fecerit, 4.Quadrag. dominica 2. num.12.

Cur in transfiguratione Deus gloriæ viuam imaginem demonstrauit, nunquam tamen inferni exemplar ostenderit, 3. Quadrag. dominica 2. num.12.

TRIBVLATIO.

Tribulationes & labores proximorum, vt propriæ sentiendæ sunt: & vt propriis eis subueniendum est. In Proprio Sanctorum, concio 2. Visitationis B. Mariæ, num.21. & in Communi dedicationis Ecclesiæ.

Cum tribulatos nos viderimus, causam propter quam nos sic Deus communiter visitat (quæ est peccatum) tollamus. In Proprio Sanctorum, conc.2. Petri & Pauli, num.32. & in Dominicali, dominica 18. post Pentecost. conc.1. num.30.

Labores quos proximis nostris accidere cernimus nos cautos reddere debent, 4.Quadrag. dominica 2. fer.4. num.9.

Tribulationibus & infirmitatibus oppressi vitam emendare proponimus, & postea id non exequimur, 1.Quadrag. dominica 3.feria 5.num.26. Et hæc quàm grandis sit ingratitudo, 3.Quadrag.eadem feria, num.19.

Tribulatis sæpè Deus non statim subuenit, vt maiorem acquirant coronam, 1. Quadr. Sabbatho post Cineres, num.17. & 4.Quadrag.dominica 4. fer.6. num.13.

Labores elargitur Deus non tantum pro peccatis, sed vt manifestentur opera Dei in ipsis, 1. Quadrag. dominica 4. fer. 4.nu.14.& 2.Quadr.eadem feria, num.21.

Deus vult nos ignorare, quamdiu tribulationes duraturæ sint, vt plus mereri patientia, & constantia possimus. In Aduent. conc.2. Innocentium, num.13.

In tribulationibus tantum Dei meminisse maximam arguit imperfectionem, 1.Quadrag. feria 2. Resurrectionis, nu.28. & 2.Quadrag. dominica 2. fer.4. num.26. & in Proprio Sanctorum, conc.1.Matthiæ, num.25.

Miseria magna est minima quaque aduersitate à virtutum exercitatione desistere. Dominica 2. Aduent.conc.1. nu.20. vbi ex professo. & in Dominicali, dominica 4. post Pascha, conc.2.num.14. & 3. Quadrag.dominica Passionis, feria 6. nu. 20. & dominica 2. Aduent. conc.1. num. 20. vbi latè. & ibi, conc.3. num.26.

Patientia habenda est, etsi non statim Deus necessitatibus subueniat, 2.Quadrag. dominica 1. feria 6. num.11.

Si in tribulationibus, & afflictionibus nostris, seculares consolationes verè, & ex animo despiceremus, statim Deus ad consolandum nos accederet, 2.Quadrag. dominica 4. feria 6. num.34. & 4.Quadrag. dominica 4. num.27.

In tribulationibus omnibus, Deus primũ, deinde viri sancti, prudẽtes, & sapientes consulendi sunt. In Proprio Sanctorum, conc.2. Inuentionis Crucis, num.2.

Qui vt à necessitatibus se liberent, peccata committunt, citius in easdem necessitates deueniunt, 2.Quadrag. dominica Passionis, feria 6. num.13.

Patientia in laboribus aliorum bonorum operum præmium est, è contra impatientia, aliorum peccatorũ pœna. In Aduent.conc.3. Ioannis Euangelistæ, num.2.

In tribulationibus, & contradictionibus nouas vires accipere debemus, 3.Quadrag. conc.Quinquagesimæ, num.32.

A tribulationibus, & laboribus quando simus exituri, nobis ignotum esse vult Deus, propter maius meritum nostrum, 3.Quadrag. dominica 1. feria 6. num.10.

Tribulationes, & labores sui status, quilibet patienter ferat. In Communi vnius mart. Euang. Si quis vult venire post me, &c. conc.2. num.20.

Antiqua nimis Deo consuetudo est homines

mines admonitionibus præuenire, antequam labores immitteret, vt ad eos patiendos præparentur, 4. Quadrag. Dominica 2. feria 4. num. 6.

Quando tribulari viderimus publicos peccatores non male iudicemus, decentes illos propter peccata puniri, 3. Quadrag. Dominica 4. feria 4. num. 14.

Tribulationibus famis, pestis, bellorũ, & morborum affligit nos Deus propter nostra peccata, 3. Quadrag. Dominica 4. feria 2. num. 28. vbi latissimè, & feria 4. sequenti, num. 7. & feria 6. sequenti, num. 12. & in Dominicali, dominica 9. post Pentecost. conc. 2. num. 2. vbi latè.

Cum labores propter tua peccata sustines, si verè fueris ad Deum conuersus, iudicaberis illos propter Deum pati. In Communi plurimorum Martyr. Euang. Descendens Iesus de monte, &c. conc. 3. num. 20.

Patientia in tribulationibus est Dei donum. In Aduent. Dominica infra octauam Natiuitatis, conc. 2. num. 32. Aduersitates, & iniurias publicè Dei amore perferre, gloriosum nobis esse existimare debemus. In Proprio Sanctorum, conc. 1. Inuentionis Crucis. num. 6.

Tribulationes, & persequutiones patienter tolera, cum sic per eandem viam à Deo ducaris per quam Apostoli ducti sunt. In Aduent. conc. 1. Conuersionis Pauli, num. 14.

Non absolutè petẽdum est vt nos Deus à laboribus quibus affligimur liberet. In Aduent. Dominica 4. post Epiphaniam, conc. 2. num. 27.

Sæpè cum Deus te tribulatum videt, se dormire fingit, quia vult, & gaudet te ad illum excitandum orationes, suspiria, & lachrymas proferre, & alia huiusmodi artificia diligẽter exquirere. In Aduent. Dominica 4. post Epiphaniam, conc. 1. nu. 20.

Deus valdè conqueritur de his, qui in suis necessitatibus aliunde subsidium quærunt. In Aduent. Dominica 4. post Epiphaniam, conc. 1. num. 26.

Mirabile est videre, quot labores supportemus propter temporalia: imò, & propter peccatum. In Dominicali, dominica 6. post Pentecost. conc. 1. num. 21.

Christiani vita esse debet quædam assidua tribulatio, & crux. In Dominicali, dominica 13. post Pentec. conc. 2. num. 4.

Tribulationes, labores, & ægritudines tanquam voces, & repræhensiones quibus à sceleribus peccatores auertat, Deus mittit. In Dominicali, Dominica 18. post Pentecost. conc. 1. num. 35.

Tribulationes, & labores quantum in se est hominem ordinant, & à peccatis abdicant. In Dominicali, dominica 18. post Pentec. conc. 2. num. 6.

Ad tribulationes, & dolores patienter perferendos considerationes bonæ quantum prosint. In Communi plurimorum Mart. Euang. Cum audieritis prælia, &c. conc. 2. num. 7. vbi latissimè.

Quibus tamen rationibus, & considerationibus cum tribulatus fueris protegi debeas. vide in sequenti §. in quo omnes ex omnibus Authoris Operibus collectas in vnum congessimus.

§. RATIONES, ET *considerationes efficacissimæ ad tribulationes, dolores, labores, ægritudines; & denique quascunque aduersitates, & contradictiones patienter perferendas: & de illarum prouentu, & vtilitatibus: ac denique in afflictorum solatium.*

PRimo considera has omnes tribulationes & infortunia vndecunque procedant ex Dei manu tibi prouenire. In Propro Sanctorum, conc. 3. Omnium Sanctorum, num. 25. vbi ex professo. & in Dominicali, dominica 2. post Pascha, conc. 1. num. 16. vbi latè. & 1. Quadrages. Dominica 1. feria 6. num. 13. & 2. Quadrag. Dominica 2. feria 6. num. 17. & 3. Quadrag. conc. in Cœna, num. 33. & in Communi vnius Mart. Euang. Si quis vult venire post me, &c. conc. 3. num. 23. & in Proprio Sanctorum, conc. 1. Iacobi, nu. 28. vbi ex professo. & in Proprio Sanctorum, conc. 1. Philippi, & Iacobi, num. 6. vbi latè.

2. Considera labores omnes quos hic

patimur

patimur exiguos, & breuissimos esse, & cito finiendos: præmia autem quibus illos Deus remunerat æterna. In Dominicali, dominica 3. post Pascha, concio 2. num.18. vbi latè. & 3.Quadrag.Sabbatho post dominicam Passionis, num.22. & 4. Quadrag. dominica 2. num.18. & in Proprio Sanctorum, conc. vnica Sancti Ioseph, num.24. vbi ex professo. & in Dominicali, dominica 3. post Pascha, conc. 3. num.14.

3. Et quod labores patienter toleratos non solum in Cœlo, sed etiam in terra sæpissimè Deus persoluit. In Dominicali, dominica 3. post Pascha, conc.2.num.23.

4. Hos labores patienter tolera, quia tribulationes, dolores, & labores immittit Deus secundum subiecta, 1.Quadrag. Sabbatho post Cineres, num.8.& 2.Quadrag. dominica 2. feria 4. num.29. & in Dominicali, dominica 3. post Pascha, conc.2. num.22. & in Aduent. concio 4. Epiphaniæ, num.22. Labores enim Deus ex subiecti qualitate metitur. In Aduent. concio 2. Stephani, num.15. vbi plurimis illustrat exemplis. & in Proprio Sanctorum, concio 1. Iacobi, num.28. Deus enim neminem vult esse quin aliquid patiatur, non tamen æqualiter, sed magis, aut minus iuxta maiorem, aut minorem cuiusque perfectionem. In Dominicali, dominica 3. post Pascha, conc. 2. num.22.

5. Et quia laboribus, & infirmitatibus à peccatis mundamur, & purificamur, 1. Quadrag. dominica 1. feria 6. num.23. & 2. Quadrag. dominica 2. feria 5. num.18. & 3.Quadrag. dominica 4. feria 4.num.9. & 4.Quadrag. dominica 1. feria 4. nu.19. & in Communi Apostolorum, concio 3. num.29.& in Proprio Sanctorum, conc.2. Petri, & Pauli, num.30. & in Dominicali, dominica 3. post Pascha, conc.2.num.25. & in Aduent. dominica 5. post Epiphaniam, conc.2. num.14. & in Dominicali, dominica 2. post Pentec.conc.2. num.13. & ibi, dominica 3. conc.1. num.12.

6. Quia labores, & infirmitates Deus plurimis elargitur, vt ad ipsum necessitate compulsi conuertantur, 1.Quadrag.dominica 1. feria 5.nu.7. & 1.Quadrag. Sabbatho post dominicam 2.num.25.& 2.Quadrag. dominica 1. feria 4. num.16. & 2. Quadrag.dominica 4. num.10.& 3.Quadrag. Sabbatho post dominicam 2. num. 24. & 3.Quadrag. dominica 3. feria 5. num.19. & 3.Quadrag. dominica 4. feria 4. num.8. vbi latè. & 4.Quadrag. dominica 3. feria 6. num.14. & in Proprio Sanctorum, conc.1. Matthæi, nu.22. & in Dominicali, dominica 4. post Pentecost. conc.2. num.13. & in Dominicali, dominica 18. post Pent.conc.1. nu.35. & conc. 2.nu.6.& ibi dominica 20.conc.1.num.30. & 39. & ibi dominica 21. conc.2. nu.47. & dominica 23. conc.1. num.13. & 17.

7. Quia simul cum tribulationibus, & persequutionibus immittit Deus auxilia, & fauores, quibus eas vincamus, & cum suauitate feramus, 2. Quadrag. dominica 2. feria 4. num.30. & 2.Quadrag. dominica 2. feria 6. num.17. & 3.Quadrag. Sabbatho post dominicam 1. num.2. & 4.Quadrag. dominica 4. feria 6. numero 20. & in Communi Apostolorum, concio 2. num.16. & in Communi Euangelistarum, concio 1. num.28.& 4.Quadrag. feria 6. post Cineres, numero 27. & in Proprio Sanctorum, concio 1. Iacobi, numero 30. & in Dominicali, dominica infra octauam Ascensionis, concio 2. numero 10.

8. Ad labores quoscunque patienter perferendos multum prodest considerare quot, ac quantos pro nobis fuerit Christus perpessus. In Communi vnius mart. Euang. Si quis vult venire post me, &c. conc.1.num.21.& in Proprio Sanctorum, conc.1. Iacobi, num.31.

9. Sine laboribus, contradictionibus, & tentationibus gloriam qui existimant comparare, quantum aberrãt, 2.Quadrag. feria 2. Resurrectionis, num.33. & 3.Quadrag. Sabbatho post Dominicam 3.nu.4. & 3.Quadrag. dominica 4. feria 4. nu.11. & in Communi vnius mart. Euang. Amen dico vobis, conc.1. num.25. & ibi, conc. 2. num.25. & 4.Quadrag. dominica 2. num.14. & in Aduent. concio 4. Ioannis Euangelistæ, num.11.

Cur Gloriã nõ gratis, sed propter labores, & tribulationes Deus donare decre-

uerit? vide in Proprio Sanctorum, conc.2. Iacobi, num.10. vbi ex professo. & in Aduent. dominica 2. post Epiphaniam, conc. 2. num.13.

10. In tribulationibus magnum solatium est scire, quod Deus nos intuetur, laboresque nostros contemplatur, & auxilium præstat quando est necessarium, 3. Quadrag. Sabbatho post Cineres, nu.25.

11. Considera etiam, quod qui à Deo plus amantur, maioribus tribulationibus affligi solent: quod est maioris amoris indicium. In Aduent. conc.3. Ioannis Euang. num.4. de quo vide plurima a nobis selecta in verbo, Iustus, §. Iustorum labores, &c. & in Proprio Sanctorum, conc.1. Iacobi, num.33. vbi ex professo.

12. Tribulationibus salutis augetur auiditas, 1. Quadrag. dominica 1. fer.5. nu.22.

13. Tribulationes, & dolores quos Dei causa serui sui patiuntur abundantissimè Deus persoluit, 2. Quadrag. dominica 2. feria 5. num.28. & in Communi plurimor. mart. Euang. Cum audieritis prælia, &c. conc.1. num.26. & in Communi plurimorum mart. Euang. Descendens Iesus de monte, &c. conc.3. num.12.

14. In tot tribulationum, & laborũ fornacem in hanc vita immittimur, vt charitas nostra purificetur. In Proprio Sanctorum, conc.4. Omnium Sanctorum, num.8.

15. Afflictorum solatium est resurrectionis memoria, 1. Quadrag. fer.2. Resurrectionis, nu.12. & 3. Quadrag. dominica Resurrectionis, num.13. vbi ex professo.

16. Tribulationes, & labores pati proprium est Christianæ vitæ, 4. Quadrag. Dominica Septuagesimæ, num.9.

Et proprium est Dei electorum. In Communi Apostolorum, conc.3. num.23. vbi latè. de quo vide plura verbo, Iustus, §. Iustorum labores, &c.

17. Tribulatis Deus consolationes, & gaudia maiora exhibet, quàm fuerunt labores præteriti, 4. Quadrag. conc. Quinquagesimæ, num.35. & 4. Quadrag. fer.6. post Cineres, num.27.

18. Labores huius mundi ad experiendum iustos sunt. In Dominicali, dominica 3. post Pascha, conc.1. num.23.

19. Gloriæ memoriam habentes, illamque sperantes; omnes calamitates, & infortunia huius seculi constanti animo superare oportet, 4. Quadrag. dominica 2. nu.11. vbi latissimè. & in Communi plurimor. mart. Euang. Cum audieritis prælia, &c. conc.2. num.23. & Euang. Descendens Iesus de monte, &c. conc.3. num.21.

20. Et quia ex ipsismet laboribus, & cõtradictionibus dulcedo atque suauitas tibi exibit, 4. Quadrag. dominica 2. nu.17.

21. Maius beneficiũ nobis Deus confert cum nos in hac vita labores perpeti sinit, quàm si ante merita in cœlum nos perduceret, quæ consideratio quemcunque afflictum maximè consolari debet, 4. Quadrag. dominica 2. num.18.

22. Singulare est etiam remedium quo aduersus labores muniamur, si hæc caduca, & transitoria non nimio cordis affectu diligamus: tantus quippè in eis amittendi erit dolor, quantus in eis possidendi fuit amor, 4. Quadrag. dominica 2. fer.4. num.11. & in Communi plurimor. mart. Euang. Cum audieritis prælia, &c. conc. 2. num.7.

23. Magna etiam ex parte dolores alleuat cognoscere, non casu venire, sed ex diuina Dei dispensatione; adeo vt nullus labor homini accidat quin prius ille in diuino iudicio fuerit appensus. In Proprio Sanctorum, concio vnica, Decollationis Baptistæ, nu 6. vbi ex professo. & ibi, conc. 1. Diui Francisci, num.36.

24. Considera etiam Deum laboribus, & tribulationibus eos afficere, quos plus æstimat, & quos in maiori dignitate constituere vult. In Proprio Sanctorum, concio 3. Petri, & Pauli, num.27. (de quo vide plurima, & notatu dignissima verbo, Iustus, §. Iustorum labores.) & in Proprio Sanctorum, conc.1. Iacobi, num.35. vbi ex professo.

25. Considera Deũ eodem amore aduersa, atque secunda donare. In Proprio Sanctorum feria 3. Pentec. conc.1. nu.16.

26. Considera omnes istos labores patienter toleratos vsque ad diuinum conspectum te esse comitaturos. In Communi Sanctorum, conc.2. funerali, num.33.

27. Considera etiam omnes hos labores, quos propter Deũ perfers Deũ scribere,

re, vt propter illos te honore afficiat. In Communi Sanctorũ, conc.2. funeral., n.6.

28. Ad tribulationes patienter perferendas Martyrum patientiam in martyriis considera. In Communi plurimor. mart. Euang. Cum audieritis prælia, &c. conc.2. num.12. vbi latè. Et puellarum ac puerorum etiam in tenera ætate in acerbissimis cruciatibus mirabilem constantiam, & lætitiam. In Communi vnius mart. Euang. Si quis vult venire post me, &c. conc.1. num.27.

29. Tribulationes, & labores cum sint Dei legati, & charitatis amplexibus amplectendæ. In Communi plurimorum mart. Euang. Descendens Iesus de monte, &c. conc.3. num.19.

30. In his aduersitatibus lętaberis dum cogitas Deum infinitæ potentiæ, sapientiæ, & amoris firmissimum in huius vitæ miseriis præsidium te habere. In Proprio Sanctorum, conc.1. Philippi, & Iacobi, num.6.

31. Considera ingentia esse spiritualia dona, quæ Deus in anima tribulati operatur. In Dominicali, dominica 18. post Pentecost. conc.2. num.4. vbi latè.

32. Persequutiones, & tribulationes sancti exoptabant, quia nimis formidabant à Deo separari, & desiderabant se fixos in illo firmosque esse, quod per tribulationes comparatur. In Proprio Sanctorum, conc.2. Iacobi, num.12.

33. Qui tribulationes, & labores non habent, sed in voluptatibus, & illecebris vitam agunt: timere debent quod non sint ex discipulis Christi, & eius intimis amicis, & ob id dolore affici debent. In Proprio Sanctorum, conc.1. Iacobi, num.33. vbi ex professo.

34. Tribulationes culpam destruunt, & animam ad obedientiam, & amorem Dei reducunt. In Proprio Sanctorum, conc.2. Iacobi, num.11. vbi ex professo.

35. Qui tribulationem, & dolorem subterfugiunt, meritum suum defraudant. In Proprio Sanctorum, conc.1. Assumptionis Beatæ Mariæ, num.26.

36. Quia serui Dei placido ac sereno vultu omnia aduersa sufferunt. In Dominicali, dominica 2. post Pascha, conc.1. num.14. de quo vide plura verbo, Iustus, §. Iustorum labores.

37. Et quia si in Cœlum ascenderetis, & quæ ibi beati possident consideraretis omnia quæ hic passi fuerunt, si cum his, quæ ibi possident comparetis modica, & quasi nihil iudicabitis. In Dominicali, dominica 3. post Pascha, conc.1. num.27. & in Dominicali, dominica 3. post Pascha, conc.3. num.14.

38. Et quia hæc tristitia, si patienter dolores aut tribulationem toleras, gaudij & voluptatis materia futura est: & in gaudium tibi conuertendam esse Deus tibi pollicetur. In Dominicali, dominica 3. post Pascha, conc.2. num.24. vbi latè, & ex professo. & conc.3. sequenti, num.13.

Et maiori tibi gloriæ, & coronæ erunt. In Proprio Sanctorum, conc.3. Omnium Sanctorum, num.28. & in Aduent. conc.1. Stephani, num.2. & ibi conc.2. Epiphaniæ, num.25.

39. Considera etiam, quod propter hos paruos huius vitæ labores ab eximiis Purgatorij laboribus liberaris. In Dominicali, dominica 3. post Pascha, conc.2. num.26.

40. Si cum bonis quæ nobis Deus contulit gauisus es, quare patienter mala non sustinebis: cum eodem fine Deus bona, & mala elargiatur: vt scilicet in eius diuino amore inflammemur? In Dominicali, dominica 16. post Pentecost. conc.2. num.9.

41. Omnes istę pęnæ temporales quibus Deus in hac vita punit, minæ sunt ne in æternas incidamus. dominica 1. Aduent. conc.4. num.3.

42. Labores huius vitæ non sunt sagittæ vt vulnerent, aut occidant: sed vt moneant quomodo à peccati vinculis exire possetis. Dominica 1. Aduentus, conc.3. num.39.

43. Omnes qui labores forti animo tolerant, ipsi magnas sibi coronas acquirunt. dominica 2. Aduent. conc.1. num.6.

44. Labores plurimi facere debemus propter labores, quos Dei filius in mundo passus est. Dominica 4. Aduent. conc. 4. num.16.

45. Et quia labores Deus suis seruis accumulat, vt maioris inde meriti sumatur

tur occaſio. In Aduent. conc. 1. Natiuitatis, num. 11. vide plures alias huius rei, & ſingulares cauſas à nobis collectas verbo, Iuſtus, §. Iuſtorum labores, &c.

46. Et quia cum te in hac vita propter peccata punit, ſignum eſt nolle te maiori punire ſupplicio, nec reſeruare labores ad aliam vitam. In Aduent. conc. 1. Natiuitatis, num. 13.

47. Ad perſequutiones patienter ferendas ſpes gloriæ valdè vtilis, & neceſſaria eſt. In Aduent. conc. 1. Stephani, num. 5.

48. Conſidera etiam, quod vult Deus per labores ad quietem tranſiri, vt pluris æſtimetur quies, & ſuauior videatur. In Aduent. conc. 1. Stephani, num. 9.

49. Quis de afflictionibus conqueri audebit, cum Beatam Virginem à Deo ſuper omnes creaturas amatam, acerbiſſimo afflictionis, & doloris gladio vulneratam cernat? in Aduent. Dominica infra octauam Natiuitatis, num. 30.

50. Et quia afflictionibus, & perſequutionibus detinemur, ne in malum prolabamur. In Aduent. dominica infra Octauam Natiuitatis, conc. 2. num. 31.

51. Conſidera, quod Chriſtus hoc laboris iter prius pertranſiit, & viam adaperuit. In Communi vnius martyr. Euang. Si quis vult venire poſt me, &c. conc. 1. num. 27.

52. Plerumque Deus infinita ſua miſericordia diſponit, ne labores amplius nos affligant niſi quouſque nos humiliemur. Dominica 3. poſt Paſcha, conc. 2. nu. 20.

53. Efficaciſſimum remedium ad hanc tolerantiam, eſt hominem ſe ſe ante labores præmunire, conſiderando labores ſibi euenire poſſe, aut re vera euenturos eſſe: & ex tunc ſe ad illorum tolerantiam fulciendo. In Communi plurimorum mart. Euang. Cum audieritis prælia, &c. conc. 2. num. 10.

54. Tribulati, & afflicti conſolentur, quod maior miſeria ad maiorem pietatem Deum inuitat. In Communi dedicationis Eccleſiæ, conc. 1. num. 25.

55. Et quia tanti Deus labores æſtimat, vt ab angelis illos adorari velit. In Communi dedicationis Eccleſiæ, conc. 1. numero 24.

56. In tribulationibus quibuſcunque maximum ſolatium eſt ſcire, quod noſtris his temporibus tam propinquum ad miſerias noſtras remedium habemus. In Communi dedicationis Eccleſiæ, conc. 1. num. 28.

57. Conſidera etiam, quod Deus ex malo bonũ elicere, & ignominiis ſuos honeſtare ſcit, 2. Quadrag. dominica in Ramis, num. 11. & in Proprio Sanctorum, conc. 3. Ioannis Baptiſtæ, num. 5. vbi latè.

58. Patientiam etiam habe, quia Deus ſemper maioribus neceſſitatibus accurrit, 2. Quadrag. feria 2. Reſurrectionis, num. 15. & quia tanto deſiderio noſtris neceſſitatibus ſubueniẽdi flagrat, vt etiam non poſcentibus præbeat, & non interrogantibus obuiam exeat. In Dominicali, dominica 3. poſt Paſcha, conc. 2. num. 14. Et quia cum maximè eius auxilio indigemus, ſubuenire ſolet. In Aduent. conc. 1. Epiphaniæ, num. 9. & in Dominicali, dominica infra octauam Aſcenſionis, conc. 2. nu. 10. & in Dominicali, dominica 24. poſt Pentecoſt. conc. 2. num. 17.

59. Conſidera etiam, quod afflictiones has tibi prouenire permittit Deus, vt in cognitionem tuæ miſeriæ deuenias. In Dominicali, Dominica 3. poſt Paſcha, conc. 2. num. 6.

60. Et quia amorem quo te Chriſtus proſequutus eſt, aliquo modo perſolues, ſi labores patienter eius amore pertuleris. in Aduent. conc. 2. Innocentium, num. 6.

61. Attende etiam quàm bonũ finem habeant labores pro Deo ſuſcepti. In Aduent. conc. 3. Epiphaniæ, num. 29.

62. Et quod in hac vita non gaudium, & conſolationes, ſed labores, & tribulationes ſperare debemus: & quare. In Proprio Sanctorum, concio 2. Iacobi, numero 17.

63. Quia tribulationes nos humiliant, 1. Quadrag. Sabbatho poſt Cineres, nu. 6. & num. 22. & 2. Quadrag. dominica 4. feria 4. num. 19. & 4. Quadrag. dominica 4. feria 6. num. 13.

64. Conſidera etiam, per tribulationes nos in virtutibus proficere, 1. Quadrag. Sabbatho poſt Cineres, num. 11.

65. Attẽde etiam labores omnes ante-

quam

quam ad nos accedant per Dei misericordiam pertransire, 1. Quadrag. dominica 1. feria 6. num. 13. & 2. Quadrag. dominica 2. feria 6 num. 17. & 3. Quadrag. conc. in Cœna, num. 33.

66. Vtilius est dolere in hac vita, quàm gaudere. In Aduent. dominica infra octauam Natiuitatis, conc. 1. num. 30.

67. Tribulationes, & infirmitates nos illuminant, 1. Quadrag. Sabbatho post dominicam 2. num. 11.

68. Considera etiam, quòd laboribus oppressos specialiter Deus ad se vocat. In Proprio Sanctorum, conc. 2. Matthiæ, num. 14.

69. Qui tribulationibus a Deo opprimuntur sanctificantur, 2. Quadrag. dominica 1. feria 4. num. 18.

70. Laborum munus est efficere, vt conscientia examinetur, & peccatorum quæ obliuioni tradita fuerant memoria habeatur, & pœnitentia fiat, 2. Quadrag. dominica 4. feria 4. num. 17.

71. Est etiam labor, fames, seu tribulatio materia patientiæ, 3. Quadrag. dominica 2. feria 5. num. 23.

72. Nullo alio tempore peccator facilius conuerti potest quàm dum in tribulatione positus est. In Proprio Sanctorum, conc. 2. Matthiæ, num. 14. vbi ex professo.

73. Homines ne vitiis deprauentur in angustiarum sale immitti oportet. In Dominicali, dominica 3. post Pascha, conc. 1. num. 32.

74. Vt in tribulationibus quiete viuas, te & omnia tua semper diuinæ voluntati committe, & illi subiacere cura. In Proprio Sanctorum, conc. 1. Philippi, & Iacobi, num. 8.

75. Patientiam in laboribus tanquam holocaustum (quod maius, & melius veteris legis sacrificium erat) Deus acceptat. In Dominicali, dominica 3. post Pascha, conc. 2. num. 23.

76. Vt patientiam in persequutionibus, & laboribus habeas, considera patientiam, quam in huiusmodi rebus serui Dei habuerunt. In Dominicali, dominica in Albis, conc. 1. num. 26.

77. Qui patientiam in primis laboribus non habent, permittit Deus vt ad ipsorum condemnationem in alios maiores incidant, quos impatientius ferant. In Communi plurimorum mart. Euang. Cum audieritis prælia, &c. conc. 2. num. 6.

78. Ne quis contristetur ex eo quod sua bona opera detrahuntur, & vitio vertuntur, consideret non defuisse infernales linguas, quæ sanctissimis Iesu Christi operibus defectum esse iudicarint, 4. Quadr. dominica 3. num. 11. de quo vide plures considerationes verbo, Detractio.

79. Si in tribulationibus nostris ad Deum vniuersale nostrum refugium confugiamus, non solum nos ab ipsis leuabit: verum & animas nostras donis suis cœlestibus exornabit. In Dominicali, dominica 16. post Pentec. conc. 2. num. 19. vbi plurimis sacræ Scripturæ exemplis id illustrat. & in Aduent. dominica 2. post Epiphaniam, conc. 3. num. 1. vbi latissimè.

Proinde maxima fiducia ad ipsũ Deum confugere possumus, & debemus, 4. Quadrag. dominica 4. num. 33. & num. 27. Et in eo omnem spem collocare, 3. Quadrag. dominica 4. num. 24.

Accurate enim nobis Deus commendat, vt in necessitatibus nostris in eo speremus: & acriter accusat eos qui humanos fauores Dei diffidentes exquirunt. In Aduent. dominica 2. post Epiphaniam, conc. 3. num. 1. vbi latissimè. (de quo vide plura in verbo, Fiducia.)

Confestim ergo, primo, & statim, ad Deum confugere debemus, 3. Quadrag. dominica 4. feria 6. nu. 11. Maximè enim id Deus æstimat, & gaudet: & conqueritur de illis qui id non faciunt. In Proprio Sanctorum, conc 2. Inuentionis Crucis, num. 1. Et id gloriosum sibi esse Deus ducit. In Aduent. dominica 2. post Epiphaniam, conc. 3. num. 10. & in Dominicali, dominica 11. post Pentecost. conc. 2. num. 7.

80. Labores nisi ipsis peccator à sceleribus suis resipiscat, initium sunt à modo inferni, 3. Quadrag. dominica 4. feria 4. num. 11.

81. Qui diuino amore incensi sunt tribulationem libẽtissimè amore Dei excipiunt. In Aduent. cõc. 2. Innocentiũ, nu. 11.

82. Sicut tribulationes; malos sua impatien-

 patien-

patientia submergũt: ita iustos sua patientia ad maiorem perfectionem, & merito gloriam extollunt. In Aduent. Dominica infrà octauam Natiuitatis, conc.2. nu.32.

83. Tribulationes spe superantur. In Proprio Sanctorum, conc.1. Philippi, & Iacobi, num.13. & conc.2. num.22.

84. Considerate hac afflictione tribulatum à Deo aspici, & quando magis tibi conuenire creuerit ab ea te liberabit. In Aduent. conc.1. Conuersionis Pauli, numero 17.

85. Cum te tribulatum vides non deficias cum certum sit, quod etsi Diabolus eiusque ministri potentissimi sint plus tibi facere non posse quàm sibi à Deo fuerit concessum. In Aduent. dominica 5. post Epiphaniam, conc.3. num.15.

86. Interea quæ afflicti in suum leuamen adhibere possunt hoc vnum singulare est, scilicet tristitiã, & angorem suum sanctis ac prudentibus viris ostendere, & aperire. In Dominicali, dominica 4. post Pascha, conc.3. num.1.

87. Et quia tribulationes, & persequutiones non pati signum est, quod mundi filij, & non Christi simus. In Dominicali, dominica infra octauam Ascensionis, conc.3. num.2.

Væ illis, quos tanquam perditos Deus absque flagellis, & correctione relinquit. In Dominicali, dominica 4. post Pentecost. conc.2. num.21.

88. Solet Deus tribulationibus diuina miscere solatia. In Aduent.conc.2. Innocentium, num.8. & ibi dominica 4. post Epiphaniam, conc.1. num.23. & in Dominicali, dominica 3. post Pascha, conc. 1. num.35. & ibi dominica 14. post Pentecost. conc.1. num.23. & 25.

Tribulationis enim calicem nõ purum Deus nobis propinat, sed lymphatum plurimis consolationibus, & auxilijs. In Proprio Sanctorum, conc.1. Iacobi, num. 30. vbi ex professo.

Miscetur etiam nostro calici tribulationis fortitudo, & vis ad illum perferẽdum. In Dominicali, dominica 14. post Pentecost. conc.1. num.23. & in Proprio Sanctorum, conc.1. Iacobi, num.30.

89. Solet etiam Deus fauores corporales tribulatis impartiri. In Dominicali dominica infra octauã Ascensionis, conc. 1. num.6. vbi latè.

90. Quia cum Deus nos flagellat non est, vt nos euertat, sed vt per iter diuinæ legis nos currere faciat. In Dominicali, dominica 23. post Pentec. conc.2. nu.39.

91. Peccatores in laboribus quos Deus, vt ad ipsum conuertantur mittit occasionem peruersionis, & indurationis accipiunt. In Dominicali, dominica 23. post Pentecost. conc.2. num.40.

92. Et quia Deus promptissimè suorum necessitatibus subuenit. In Dominicali, dominica 23. post Pent.conc.2.nu.61.

Tribulationes iustorum, vide verbo, Iustus, §. Iustorum labores persequutiones, contradictiones, & tribulationes: vbi hæc omnia simul collegimus.

Pluralia quæ ad hoc caput de tribulatione spectant, colligere poteris ex verbo, Patientia, & ex verbo, Inimicus, §. rationes, & considerationes, &c.

TRINITATIS MYSTERIUM.

Trinitatis mysterium à nemine potest cognosci proprio ingenio, nisi ex reuelatione: & sic sola fide comprehenditur. In Proprio Sanctorum, conc.1. Trinitatis, num.5. vbi latè. & ibi, conc.3. nu.2.

Trinitatis mysterium vnicè explicatur. In Proprio Sanctorum, conc.1. Trinitatis, num.15. & conc.3. sequenti, num. 13. & concio 4. sequenti, num.21. vbi latissimè.

In Trinitatis cognitionem venimus, & eo quod secunda persona Trinitatis carnem assumpsit. In Proprio Sanctorum, conc.2. Trinitatis, num.2. & 10.

Ad Trinitatis mysterij fidem stabiliendam rationis conuincentes assignari nequeunt: rationes verò congruæ non desunt, quas vide in Proprio Sanctorum, conc.3. Trinitatis, num.12. vbi latè.

Trinitatis personarum, & vnitatis essentiæ mysterium, plurimis iisque perspicuis legis veteris testimoniis confirmatur. In Proprio Sanctorum, conc.3. Trinitatis, num.16.

Sed clarius noui Testamẽti locis comproba-

probatur. In Proprio Sanctorum, conc.3. Trinitatis,num.19.

Vt Trinitatis mysterium firmiter credamus, sat est nobis summam veritatem id dixisse: vide & nota in Proprio Sanctorum,conc.4.Trinitatis, num.18.

Ne quis Trinitatis mysterium suo intellectu comprehendere præsumat. In Proprio Sanctorum,conc.4. Trinitatis, nu.19.

Sanctissimam Trinitatem, quo modo, & qua præparatione excipere,reuereri,& adorare debemus: ex Abrahā cui Trinitas in forma visibili apparuit edocti,vide in Proprio Sanctorum,conc.4.Trinitatis, num.26.

In Trinitatis cognitionem neque ex creaturis, neque ex aliis huiusmodi rebus inferioribus deueniri potest. In Aduent.conc.3.Natiuitatis,num.4.

De productione secundæ personæ sanctissimę Trinitatis:& cur verbū,cur filius, cur imago Patris dicatur.In Aduent.conc. 4.Natiuitatis,num.3.vsque ad num.13.

Tristitia, vide Tribulatio.

Tyrannis, & tyrannus,vide verbo,Misericordia,§.contra immisericordes, crudeles,& tyrānos erga proximos, vide etiam verbo, Magnates.

V

VANAGLORIA.

GLORIA humana facile, & breui tempore euanescit.Dominica 3. Aduent. conc.1.num.20.

Gloria huius mundi, quàm parum stabilis, 2.Quadrages. Dominica in Ramis, num.32.

Et quàm leuis, & inconstans, & quàm parui facienda, 4.Quadrag. Dominica in Ramis, num.15. & Dominica 2. Aduent. conc.3.num.8.vbi latè.

Et quàm vana. Dominica 3. Aduent. conc.1.num.22.

Honorem hominum quæris? signum est te à Deo esse proiectum. Dominica 3.Aduent.conc.1.num.23.

Gloria huius mūdi breuissimè,& quasi pertransennam accipienda est, 1. Quadrages. Dominica in Ramis, num. 25. & 3.Quadrages.eadem Dominica, num.13.

Cum mundus viros maximæ æstimationis ignominia summa afficiat, gloria huius mundi floccipendenda est. Dominica 2.Aduent.conc.3.n.8.vbi ex instituto

Si gloriam huius mundi Christus tanto studio fugit, quem nullus honor conculcare poterat:quātò magis nos? 3.Quadrag.Sabbato post Cineres,num.20.

Ne ex operibus vanam gloriam compares vide viginti, & octo rationes à nobis collectas,verbo, Superbia, §.remedia ad superborum ceruicem domādam,&c. vide etiam verbo,Opera,§.de intentionis puritate,& fine in operibus.

Vbi primum virtutis operi intendere incipis statim vanitatis aura excitatur, quæ confestim est abigenda. In Aduent. Dominica 4. post Epiphaniam, conc.2. num.10.

Vana præsumptio perniciosissima ex & plurimorum malorum fons:In Aduent. Dominica 4. post Epiphaniam, conc.1. num.15.

Cum quis vanè præsumit sese iustum, tunc incipit esse iniustus. in Aduent. conc.4. Purificationis Beatæ Mariæ,num. 4.vbi latè.

Reliqua omnia, quæ huc spectant, vide verbo, Superbia.

Veniale peccatum,vide verbo,Peccatum.

VERECVNDIA.

VBi primū amittitur verecundia Dei, & hominum,statim Diaboli eorum dominantur, 2.Quadrag.Dominica 2. feria 6.num.27.

Verecundia plurimos se à vitiis abdicare facit. In Dominicali, dominica 22. post Pentecost.conc.1.num.6.

Verecundia amissa,facilè cætera amittuntur, 3.Quadrag. Dominica passionis, feria 5.num.12.

Amplificabitur hic locus,ex Verbo, Timor Dei.

VERITAS.

VEritatem zelantes comminatur acrerimè Deus, 1.Quadrages. Sabbatho post

VESTIVM PROFANITAS.

VINCTI IN CARCERE.

VIRGINITAS.

VIRTVS.

In

In hac vita, virtutis seruos, & captiuos esse oportet: vt in alia fœlici illa redemptione, & libertate perfruamini. Dominica 1. Aduent. conc 2. num. 15. & conc. 3. num. 17.

Virtuosa vita magnam vim habet ad attrahẽdum ad se hominum animos. Dominica 3. Aduent. conc. 2. num. 3.

In virtutibus, & rebus æternis comparandis, tanta saltim diligentia adhibeatur, quanta in caducis rebus adipiscendis. In Dominicali, Dominica 8. post Pentecost. conc. 2. nu. 27. & num. 30 vbi ex professo.

Quo quis virtutibus plenior est, tantò magis timere debet ne offendendo, illas euertat, ac proiiciat. In Dominicali, dominica 10. post Pentecost. conc. 2. num. 5.

Virtutes sunt veræ diuitiæ. In Dominicali, dominica 14. post Pentecost. conc. 2. num. 26. vbi ex professo.

Virtutum exercitatio gaudium, & fortitudinem in præceptorum Dei obseruantia parit. In Dominicali, dominica 15. post Pentec. conc. 1. num. 23.

Virtuosus quid significet. In Communi vnius Mart. Euang. Si quis vult venire post me, conc. 2. num. 13.

Amplificabitur hic locus, ex verbo, Opera.

§. *AD HOMINVM ANIMOS IN VIRTUTIS AMOREM INFLAMMANDOS & IN IPSIUS SEQUELAM PERTRAHENDOS, RATIONES, & CONSIDERATIONES.*

PRimo, Considera magnitudinẽ præmij, quod promittitur eis, qui in operibus virtuosis se exercuerint, 3. Quadrag. conc. Septuagesimæ, num. 30. & 4. Quadrages. Dominica in Passione, feria 4. nu. 17. (Magnitudo huius præmij consideratur, extollitur, & amplificatur in locis à nobis collectis verbo, Gloria) & Dominica 1. Aduentus, conc. 3. num. 19. & in Dominicali, dominica 14. post Pentec. conc. 1. num. 30.

Licet. n. nil virtuti inesset, sola cœlestis præmij spes ad virtutem exercendam nos commouere deberet. In Proprio Sanctorum, conc. 3. Diui Francisci, num. 30.

2. Considera supplicia, & pœnas atrocissimas, quibus à virtutis via aberrantes à Deo deterrentur, & puniuntur, 3. Quadrages. conc. Septuagesimæ, num. 30. & 3. Quadrag. Dominica 2. feria 5. num. 2. Magnitudo huius pœnæ consideratur in locis collectis verbo, Infernus.

3. Pulchritudo quam Deus virtuti indidit, ex se attractiua est humani affectus in sui amorem. In Communi vnius Mart. Euang. Amen dico vobis, conc. 3. num. 22.

4. Virtuosæ vitæ summa inest suauitas gaudium, & lætitia. In Propro Sanctorum, conc. 3. Diui Francisci, num. 28. & in Dominicali, dominica 10. post Pentecost. conc. 1. num. 25.

Nam licet virtutis via principio aspera videatur, postea tamen suauissima, & dulcissima inuenitur, 1. Quadrag. Dominica 1. feria 5. num. 28. & in Communi vnius Martyr. Euang. Si quis vult venire post me, &c. conc. 2. nu. 6. & in Communi Doctorum, conc. 1. num. 4. & in Proprio Sanctorum, conc. 1. Ascensionis, nu. 20. & ibi, conc. 4. Visitationis B. Mariæ, num. 14.

5. Virtus maximam vim habet ad bonam opinionem comparandam. Dominica 3. Aduent. conc. 4. num. 3.

6. In virtutum exercitatione, & vitiorum contemptu, etiam Ethnici beatitudinem collocarunt. In Communi plurimorum Mart. Euang. Descẽdens Iesus de monte, &c. conc. 1. num. 16.

7. Considera, quod Deus solet singularibus honoribus afficere eos, qui virtutem sectantur. In Communi vnius Mart. Euang. Amen dico vobis, conc. 3. num. 25. & in Proprio Sanctorum, conc. 3. Petri, & Pauli, num. 10.

8. Considera etiam gaudium, pacem, tranquillitatem, qua fruuntur qui virtutis viam sequuntur, & consolationes maximas, quas Deus illis communicat, 4. Quadrages. conc. Quinquagesimæ, num. 16. & in Proprio Sanctorum, conc. 1. Ascensionis, num. 26. & ibi, conc. 2. Petri, & Pauli, num. 15. & ibi, conc. 2. omnium Sanctorum, num. 13. vbi latè. & in Proprio Sanctorum, conc. 4. Visitationis Beatæ Mariæ, num. 14.

9. Virtus est medium ad regnum cœlorum

lorum conſequendum. In Communi plurimorum Mart. Euang. Deſcendens Ieſus de monte, &c. conc.1.num.18.

Vt ergo ad virtutem ſectandam incite ris, ſtatue ante oculos animæ tuæ, vitam illam æternam tot gaudiis plenam: dignitatem, honorem, ineffabilem, fœlicitatem inenarrabilem, quam habent in patria ij, qui in hac via virtutem amplexati ſunt. In Proprio Sanctorum, feria 2.Pentecoſt. conc.2.num.16.vbi latè. (Plures remiſſiones, & plurima alia, quæ huc maximè ſpectant inuenies à nobis collecta in verbo, Gloria.) & in Proprio Sanctorum, conc.4. Viſitationis B.Mariæ, num.14.

10. Virtus eſt maximè vtilis, & fructuoſa. Dominica 1. Aduentus, conc.3. num.19.

11. Attende etiam ſuauitatem, & cœleſtem conſolationem, quam in virtutum exercitatione perſentimus. In Proprio Sanctorum, conc.2. omnium Sanctorum, num.12.vbi latiſſimè.

12. Conſidera quod eos, qui virtutem ſectantur, etiã in hoc ſeculo beatos Deus efficit. In Proprio Sanctorum, conc.2.omnium Sanctorum, num.13.vbi latè.

13. Ethnici etiam fatebantur voluptatem in virtute reperiri. In Proprio Sanctorum, conc. 2. Omnium Sanctorum, num.15.

14. Nil ita rationi naturali qua homo inſignitus eſt, conſentaneum eſt, quam virtus. In Proprio Sanctorum, conc.2.Viſitationis B.Mariæ, num.3.

15. Conſidera Deum, oculos in te poſitos habere. In Dominicali, dominica 13. poſt Pentecoſt.conc.1.num.18.

In verbo peccatum, §.rationes, & conſiderationes, &c. rationum omnium ſummam complexi ſumus, ad homines à vitiis deterrendos, & abdicandos, quæ omnes rationes per locum à contrario accommodari poſſunt ad affectus noſtros in virtutis ſtudium incitandos.

In virtute perſeuerantia, vide verbo, Opera, §. in Operibus perſeuerantia, vbi conceſſimus omnia, quæ huc ſpectabant.

Virtutis ſtudioſus, vide Iuſtus.

Viſio Dei, vide Beatitudo.

VITA HVMANA.

Vitæ humanæ breuitas conſideratur. 2.Quadrag.Dominica 4. feria 4. nu. 28. & 4.Quadrageſ. Dominica 4. feria 4. num. 17. vbi latè. & in Communi confeſſ. pontif. Euang. Homo quidam peregrè, &c. conc.2. num.21. & in Communi Sanctorum, conc.1.funerali, num.19. vbi latiſſimè.

Homines iudicium tam deprauatum habent, vt ex hac vitæ breuitate maioris malitiæ, & tyrannidis occaſionem ſumant. In Aduent. conc.1. Innocentium, num.14.

Hanc vitæ breuitatem iuſti cognoſcentes, ipſam tanquam præteritam iudicarũt, ſeque mortuos reputauere. In Communi Sanctorum, conc.1.funerali, num.20.

Et ex hoc admirabiles fructus perceperunt, quos recenſet latè in Communi Sanctorum, conc.1.funerali, num.20.

Vita humana fragilis, inſtabilis, miſerabilis, & fugaciſſima. In Communi Sanctorum, conc.1.funerali, num.19. vbi latiſſimè.

Vita humana eſt quædam prolixitas mortis. In Communi Sanctorum, conc.3. funerali, num.7.

Vita noſtra eſt belli vita. In Communi Sanctorum, conc.4.funerali, num.7.

Vita hæc humana cum hoc afflictionis cenſu homini conceditur, vt nil vitæ, huius penitus ei placeat, nec placere poſſit. In Proprio Sanctorum, conc.1. Euchariſtiæ, num.15.

Securum ſe eſſe nemo dicat quamdiu eſt in hac vita, quantumuis in ſtatu perfectiſſimæ religionis, & perfectæ vitæ ſit. In Proprio Sanctorum, conc.1. Dedicationis Michaelis, num.13.

Vitæ noſtræ breuitas conſideranda, ne tempus inſipienter expendatur. In Communi Confeſſ. pontif. Euang. Homo quidam peregrè, &c. conc.2. num.21. & in Communi Sanctorum, conc.1. funerali, num.22. vbi latè.

Vitam ſingularem, agentem reprehendere maximus error. In Dominicali, dominica 19. poſt Pentec.conc.2.num.55.

Vita

VOCATIONES, ET INSPIRATIONES DIUINÆ.

res obedimus. In Dominicali, dominica 19. post Pentecost.conc.1.num.32.

Peccatorem solet Deus cum inspirationibus vocare, & quando hæc non sufficiunt, iterum vocat cum laboribus. In Dominicali, dominica 21. post Pentec.conc. 2.num.46.

Amplificabitur hic locus ex verbo, Auxilia diuina, & ex verbo, Prædestinatio.

Vocatio ad religionem. vide verbo, Religio, § ad religionem vocatio.

Voluntatis propriæ abnegatio, vide verbo, Appetitus, & verbo, Obedientia.

Voluptates & delectationes, huius sæculi; vide verbo, Bona temporalia, vbi omnia simul collegimus.

VOTVM.

Voto nos obligare ad aliquid faciendum, est efficacissimum remedium, vt & à malo recedere, & in bono perseuerare possimus. In Proprio Sanctorũ, conc. 4. Incarnationis, num.16.

Et ad deprauatas passiones frænandas. In Dominicali, dominica infra octauam Ascensionis, conc.1.num.29.

Vota firmiter obseruare conandum est: quia magna Deo fit iniuria, si promissa non præstentur. In Proprio Sanctorum, conc.4. Incarnationis, num.19.

His qui vota seruauerunt Deus fideliter præmia, quæ promisit dabit. In Proprio Sanctorum, conc.4. Incarnationis, num.20.

Voto se astringere ad efficiendum ea, quæ alias non erant sub precepto, est Deo gratissimum. In Aduent. Dominica 1. post Epiphaniam, conc.1.num.24.

Illa opera, quæ in obseruantiam voti fiunt, multò maioris meriti sunt. In Aduent. Dominica 1. post Epiphaniam, conc. 1.num.26.

Propter dilationem, aut negligentiam in adimplendo voto maximi labores solent vouenti accidere. In Aduent. conc. vnica Agathæ, num.29.

Licet vouere sit consilium, at reddere Præceptum est. In Dominicali, dominica infra octauam Ascensionis, conc. 1.num.31.

VRBANITAS.

Vrbanitas amoris est causa. In Dominicali, dominica 16. post Pentecost. conc.2.num.48.

Vrbanitas, & mansuetudo in verbis reddit audientes pios, & obedientes, 3. Quadrag. feria 5. post Cineres, num.25.

Vrbanitas est vnum ex his, quæ sunt Sancto Euangelio, diuinæque legi propinquiora. In Communi Euangelistarum, conc.1.nu.32. & in Dominicali, Dominica 16. post Pentec. conc.2.num.48.

Inurbanitas ex superbia nascitur. In Dominicali, dominica 10. post Pentecost. conc.1.num.17.

Vrbanitates diuinæ, & spirituales, ab humanis, & mundanis diuersæ sunt. In Aduent. conc. 1. Ioannis Euangelistæ, num.20.

Vxor, vide Coniuges.

Z

ZELVS.

Zelvs quid sit, 1. Quadrag. Dominica 4. feria 2. num.9.

Zelum humanæ salutis maximum habere debemus, 1. Quadrag. Dominica 4. feria 2.num.10. & 3. Quadrag. Dominica 3. feria 6.num.4.

Zelus honoris Dei quantus debet esse, 3. Quadrages. Sabbatho post Dominicam 1.num.19. & 3. Quadrag. Dominica 3. feria 6.num.4. & Dominica 4. sequenti, feria 2.nu.2. & in Communi plurimorum Mart. Euang. Descendens Iesus de monte, &c. conc.1.num.27.

Vnum ex potissimis mediis, vt Deus defensor, & protector noster sit, est sui honoris zelum habere, & sui honoris defensores esse. In Aduent. conc. 1. Andreæ, num.15.

Sancti quanto studio Dei honorem zelabant. Dominica 3. Aduent. conc.2.nu.4.

Iustus zelo honoris Dei debet consumi, 3. Quadrag. Dominica 4. feria 2.num. 3. & 3. Quadrages. Dominica 4. feria 6. num.23.

Pec-

Peccatores à suis peccatis dimouendi, singulari zelo æstuare, est vnum ex manifestioribus signis animæ Deo prægnantis. In Proprio Sanctorum, conc. 4. Visitationis B. Mariæ, num. 10.

Ministri omnes Euangelici zelum Dei exterius ostendere debent. In Commun. Doctorum, conc. 3. num. 16.

Dei zelus facit vt seruorum Dei viscera propter peccati detrimentũ contorqueantur, & crucientur. In Aduent. Dominica 5. post Epiphaniam, conc. 2. num. 25.

Vniuersas huius Compendij propositiones correctioni sacrosanctæ Matris Ecclesiæ subijcio, & omnium rectè sentientium iudicio.

Explicit Compendium.

Corrigebat D. Hieronym. Canin.
Corrector approbatus.
